وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

انوار المجالس

پښتو

له نویو زیاتونو او تخریج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شیخ القرآن والحدیث پیر طریقت

رهبر شریعت الحاج خلیفه صاحب دین محمد مدظله العالی

حضرت شیخ المشائخ خلیفه صاحب گل محمد غزنوی

Ketabton.com

جلد دوم

خپرندوی

خانقاه عالیه مجددیه عمریه

ډیره اسماعیل خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا PDF کتاب د ملګري ډلې {ج}

د رضا الپاره دې

دهرلوستونکي او فائده اخستونکي دعا غوښتنه

هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پیژندنه :

نوم: انوار المجالس.

فرمودات: شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه.

ټولونکی او ترتیب کونکی: مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران: مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار.

وړې ځله تصحیح: مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحیح: مولوي ولي محمد (تائب)

دچاپ شمېر او کال: ۲۰۰۰ ټوکه، ۱۴۳۷ / ربیع الثاني – ۱۳۹۴ کال دلوه.

خپرونکی: خانقاه عالیه مجددیه عمریه (جامعه روح المدارس روحانیه)

داړیکو شمېرې:

افغانستان: ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱، ۰۷۷۸۲۳۱۲۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	فهرست	مخ
۱	۱۸ مجلس / د اخلاص او توبې په بيان کې	۱
۲	دمالك بن دينار دبزرګۍ سبب کيدلو قصه	۱
۳	دمالك بن دينار (رحمه الله) دنوم وجه اوسبب	۴
۴	دوزخ ته به اول شهيد، عالم او سخي ننوځي	۵
۵	(۱۹) مجلس / د جنت انعامات او مقامات	۷
٦	لومړۍ او غوره صدقه پخپل ځان ،اولاد او.....	۱۲
۷	په مخلوق باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم	۱۵
۸	حضرت ابوبکر صديق ﷺ دټولو نيکو......	۱۹
۹	د حضرت امير المؤمنين لخوا ديو مريض	۲۲
۱۰	(۲۰) مجلس / له ډېرو مجلسو څخه	۲۵
۱۱	په يوه نيکه خبره باندې يوه انسان ته	۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲	(۲۱)مجلس	۳۱
۱۳	دتوســـــــل بیـــــــان	۳۱
۱۴	توسل په درې قسمه ده	۳۱
۱۵	په اعمال صالحه وود توسل ثبوت	۳۲
۱۶	په ذوات فاضله ؤ د توسل دثبوت دلائل	۳۳
۱۷	په توسل کې دجمهورو علماء کرامو رایه	۳۹
۱۸	دنیك مسلمان په مرگ باندې زمکه اواسمان...	۴۲
۱۹	دصالحانو په اثارو تبرک نیول ثابت دي	۴۵
۲۰	دحضرت نبي کریم ﷺ په وېښتانو..	۴۶
۲۱	دحضرت نبي کریم ﷺ په نوکانو..	۴۷
۲۲	دنقشبندیې مبارکې د شجرې د ویلو فائدې	۵۴
۲۳	دنیکوخلکو دنومونو دیادونې په واسطه...	۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۴	دلطائفو په وخت کې دعاوې	۶۰
۲۵	(۲۲) مجلس / په عباداتو کې دحضور....	۶۵
۲۶	د حضرت علي رضي الله عنه د لمانځه په وخت....	۷۶
۲۷	۲۳ مجلس / د روژې د میاشتې اهمیت	۸۰
۲۸	حضرت ضیاء المشائخ قدس الله سره.......	۸۵
۲۹	له عاجزو خلکو سره پام کوئ !	۸۷
۳۰	۲٤ مجلس / د فقهې او تصوف په اصطلاح....	۹۱
۳۱	علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي	۹۲
۳۲	کوم لمونځ صحیح دی ؟	۹۵
۳۳	د ریاکارانو انجام	۹۷
۳۴	په جمعه دیوه لمانځه نه کولو باندې دخدای پاک جل جلاله له رضا بې برخې کیدل	۱۰۱
۳۵	نبي کریم صلی الله علیه وسلم د محبوبینو له جملې	۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶	د نبي کريم صلى الله عليه وسلم قاصد خدای پاک..	۱۰۴
۳۷	۲۵ مجلس / د صالحانو اود ذکر بيان	۱۰۷
۳۸	د يو شوم له لاسه د رُوم تول ښار وسوزېده	۱۱۱
۳۹	د بايزيد بسطامی رحمه الله په ليدلو يې....	۱۱۴
۴۰	۲٦ مجلس / د وخت ارزښت اود خدای......	۱۱۶
۴۱	حضرت بايزيد بسطامی او يوه ځناور ترمنځ...	۱۱۸
۴۲	د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني	۱۱۹
۴۳	د وخت ارزښت	۱۲۰
۴۴	د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له خدای تعالی نه...	۱۲۰
۴۵	(۲۷) مجلس /د حضرت شاه نقشبند قدس سره	۱۲۴
۴۶	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل....	۱۲۵
۴۷	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل مرشد.....	۱۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۸	حضرت شاه نقشبند ﷺ ته د خپل....	۱۲۹
۴۹	د تصوف ځینې اصطلاحات	۱۳۲
۵۰	په یو نېك شخص د الله پاك ﷻ امتحان او....	۱۳۶
۵۱	ایا په جذب اودس ماتیږي او کنه؟	۱۴۳
۵۲	(۲۸) مجلس / د حضرت رسول الله ﷺ سره	۱۴۶
۵۳	د محبت علامات	۱۵۱
۵۴	(۲۹) مجلس / د حضرت امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله مناقب او علمي مقام	۱۶۰
۵۵	د امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله د ژوند حالات	۱۶۱
۵۶	امام شافعي رحمه الله په د امام صاحب په زیارت کې خپل مذهب پرېښود	۱۶۳
۵۷	د حضرت اما م ابو حنیفه رحمه الله تقوا او سخاوت	۱۶۴
۵۸	په حد یثو کې د حضرت اما م اعظم رحمه الله..	۱۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۹	دامام ابو حنیفة رَحِمَهُ اللّٰهُ دفقاهت بشارت	۱۷۰
٦۰	(۳۰) مجلس / که څوک له مهلکاتو ږده.....	۱۷۲
٦۱	له حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ سره سمندراو غرونه..	۱۸۶
٦۲	د حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کرامت	۱۸۹
٦۳	په عبادت کې د حسي خوند مثال	۱۹۱
٦۴	(۳۱) مجلس / دشریعت خلص، علم ،عمل...	۱۹۲
٦۵	حضرت حافظ شیرازی د خپل شهرت.....	۱۹۹
٦٦	په یو جائز عمل ترسره کولو هم دیوسړي	۲۰۲
٦۷	د کستم خلیفه صاحب هم شهرت او ځان.....	۲۰۳
٦۸	ډیری علماء دنفس دذلیل کولو په خاطر.....	۲۰۴
٦۹	دپنجاب د یوه پیر واقعه	۲۰۵
۷۰	نفس په صاحب صاحب دېر غتیږي	۲۰۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۱	د علم اصلي حقیقت د امام غزالي...	۲۰۸
۷۳	(۳۲) مجلس / د تقوا او اصلاح شرطونه او اسباب	۲۱۲
۷۴	د تقوا اقسام	۲۱۲
۷۵	اولیاوو ته خدای پاک ﷻ په حرام خوراک	۲۱۶
۷۶	یوه خُرما یې په اشتباه وخوړه څلوېښت شپې ..	۲۱۷
۷۷	د ولایت شرطونه	۲۱۹
۷۸	له بیعت نه مخکې اصلاح	۲۲۱
۷۹	حضرت انوارالمشائخ د ملاقات په ځای یوائې	۲۲۲
۸۰	د مجدد الف ثاني قدس الله سره د مُریدانو...	۲۲۴
۸۱	(۳۳) مجلس / د محبت اصلي سبب	۲۲۷
۸۱	د حضرت ابوبکر الصدیق ﷺ د محبت واقعه	۲۲۸
۸۳	د حضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه ﷺ واقعه	۲۳۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۴	له رسول الله صَلّی اللّه عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره ځناورو	۲۳۳
۸۵	(۳٤) مجلس / د حضرت نبي کریم ﷺ او....	۲۳۵
۸۶	د حضرت حسن رضی الله عنه او حُسین رضی الله عنه د لوږې واقعه	۲۴۰
۸۷	امهات المؤمنین له حضرت نبي کریم ﷺ	۲۴۲
۸۸	(۲۵) مجلس / د نعمتونو قدر او شکرانه باید	۲۴۴
۹۸	په یو ځل (سبحان الله) ویلو سره د قبر د	۲۴۶
۹۰	د حضرت بي بي رابعه یوه زره درد وونکې....	۲۴۸
۹۱	د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام واقعه....	۲۵۲
۹۲	(۳٦) مجلس / داسلام دین د مسلمانو له پاره...	۲۵۷
۹۳	د حضرت ابراهیم بن ادهم د ولایت سبب اوله...	۲۵۷
۹۴	حضرت ابراهیم بن ادهم په ظاهري تکلیف....	۲۶۳
۹۵	(۳۷) مجلس/ توبه ،ژړا او له خدای پاک ﷻ نه...	۲۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۶	د الله پاکﷻ له وېرې توبه اېستل	۲۶۶
۹۷	یو سخي ته له مسکینانو سره د مرستې له ...	۲۶۷
۹۸	حضرت عمر فاروقؓ له خدای پاکﷻ	۲۷۰
۹۹	(۲۸) مجلس / د ولایت شرطونه او د ولي نښې...	۲۷۸
۱۰۰	لومړی: صُحبت (له اولیاءِ کرامو سره ناسته)	۲۷۸
۱۰۱	دوهم ذِکر (په هر حال کې الله تعالی یادول	۲۷۹
۱۰۲	د اولیاوو علامې او نښې	۲۸۳
۱۰۳	د حضرت بِشر حافي قدس سره د توبې او لقب...	۲۸۸
۱۰۴	(۳۹) مجلس / د حضرت نبي کریمﷺ	۲۹۲
۱۰۵	جمادات هم په دې اقرار کوي چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حقه دی	۲۹۵
۱۰۶	د حضرت نبي کریمﷺ د (شق القمر) معجزه	۲۹۶
۱۰۷	د اسطوانة الحنانة واقعه	۲۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۸	دحضرت رسول الله ﷺ په حیواناتو کې ...	۳۰۱
۱۰۹	د حضرت نبي کریم ﷺ د معراج په واقعه	۳۰۲
۱۱۰	عقلي دلائل	۳۰۵
۱۱۱	د طریقت فائدې	۳۰۹
۱۱۲	بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدې لري	۳۱۰
۱۱۳	(٤٠) مجلس / په دنیا کې د نیکو اعمالو بدله	۳۱۱
۱۱۴	په بنې اسرائیلو کې د دریو نیکو انسانانو قصه	۳۱۱
۱۱۵	د یوې ګناه د نه کولو په سبب له دنیاوي ...	۳۱۵
۱۱۶	د حضرت حبیب عجمي رحمه الله د توبې ...	۳۲۰
۱۱۷	(٤١) مجلس / د وخت اهتمام د خدای پاک ﷻ ...	۳۲۷
۱۱۸	د حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه کرامت	۳۲۹
۱۱۹	د حضرت ابودرداء رضي الله عنه کرامات	۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲۰	د حضرت حمزه ﷺ له شهادت نه وروسته ...	۳۳۱
۱۲۱	د ښکو خلکو د ملګرتیا له وجې سپی هم...	۳۳۳
۱۲۲	حضرت نورالمشائخ ﷺ له مرګ نه وروسته	۳۳۵
۱۲۳	حضرت نبي کریم ﷺ د کوچي له پاره په...	۳۳۶
۱۲۴	د حضرت خالد بن ولید ﷺ کرامت	۳۳۸
۱۲۵	د حضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۸) مجلس

داخلاص او توبې په بیان کې

د تقوی اثر په اوو ځایونو کې معلومیږي، یو له هغو څخه داده چې طاعت دالله تعالی د رضا له پاره وشي ، که یو څوک طاعت او عبادت دالله تعالی د رضا له پاره نه کوي نودا عمل یې هم په دنیا او هم په آخرت کې عبث او بې فائدې دی.

مالک بن دینار ته دبزرګي ورپه برخه کیدلو دسبب قصه

حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللَّهُ چې د خپل وخت یو ډېر لوی بزرګ او ولی الله او دحسن بصري رَحِمَهُ اللَّهُ همعصری(هنځولی) و، دی بې اندازې دنیاداره سړی و او له مال دولت سره ، سره الله تعالی ورته ښائست هم ورکړی و، ډېره ښه ځواني یې وه.

دی وایي چې: زه د شام د دمشق ښار جامع جومات ته (چې حضرت معاویه رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ جوړ کړی و.) ولاړم، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کاشکې ددې جومات سرپرستي یې ماته راکړې وای، زه یې متولي او سرپرست وای، له دې نه وروسته مې په همدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې اعتکاف شروع کړ، تر څو د خلکو په ما باندې اعتماد پیدا شي، مال دولت راسره ښه ډېر و نو خیراتونه مې هم شروع کړل، له مسکینانو سره مې مرستې او کومکونه کول. نفلونه مې شروع کړل، هرڅوک به چې راتلل نو زه به یې لیدلم چې په نفلونو ولاړیم، یو کال مې همداسې په اعتکاف او عبادت کې تېر کړ، دی وایي چې: په دې دومره وخت کې به ماته خان د منافق په شان ښکارېده، ځکه چې زما په دې عبادتونو او خیراتونو سره نیت دا و چې ترڅو خلک راباندې اعتماد وکړي او ماته د جومات سرپرستي راکړي، خوددې یو کال تکلیفونو دتیرولو سره ، سره خلکو زما لور ته هېڅ التفات او کتنه نه کوله

دی وایي چې: اخیرمې یوه شپه له ځان سره فکر وکړ چې دا یو کال کېږي چې په اعتکاف کې ناست یې او شپه ورځ په نفلونو لګیا یې ، په صدقو او خیراتونو مصروف یې، دا ټول ددې له پاره چې د خلکو تر نظره ښه ورشم، چې فلانکی ښه سړی دی، نو آیا دا کار ډېره لویه تیر وتنه نه ده ؟ چې خپل قیمتي وخت دې ددې له پاره ضایع کړچې خلک مې ښه وګڼي

دی وایي: له ځان سره مې فیصله وکړه چې: اې خدایه پاکه ! له دې وروسته به عبادت یواځې او یواځې ستا دخوشحالولو له پاره کوم نو دغه شپه چې ما په عبادت کې یواځې د خدای تعالی جَلَّجَلَالُهُ د رضا له پاره تېره کړه نو سهار تقریباً ددغه جومات چې څومره مشران او کلیوال وو هغوی په خپل منځ کې کېناستل اومشوره یې سره وکړه چې: په دې جومات کې څه کړکۍ، دروازې، یا کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمنتي ځای خراب شوی دی، باید ددې کارونو له پاره په خپل منځ کې یوڅه چنده سره یوځای کړو او یو ښک سړی مو ورته ټاکلی وای چې د جومات دغه کار مسؤلیت یې په غاړه اخیستی وای. نو دې خلکو په خپل منځ کې سره وویل چې: تر مالک بن دینار بل ښه سړی نشته، له فیصلې وروسته ماته شل کسان راغلل او کښناستل چې مونږ له دې غوښتنې سره درته راغلي یو چې که ته د دغه جومات سرپرستي په غاړه واخلې ، مصرف اونور هرڅه یې ستا په اختیار کې وي.

دی وایي چې ماوویل: ای خدایه ! یو کال مې د ځان له پاره عبادت کاوه چې خلک مې ښه وګڼي خو هیچا راته التفات او کتنه ونه کړه، نن چې یوه شپه خاص ستا په دربار کې ستا له پاره ودرېدم ، نو اوس زه د جومات سرپرستي نه غواړم، دغه دی شل کسان راته راغلي او ناست دي چې ته د جومات سرپرستي واخله.

نو مالک بن دینار رَحِمَهُ اللهُ قسم کوي چې: زه به ددې جومات سرپرستي هېڅکله هم وانه اخلم او زه به آینده ټول کارونه د الله تعالی د رضا له پاره کوم.

دغه حضرت مالک بن دینار رَحِمَهُ اللهُ بیا د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له مقربینو څخه حساب شو، له دې ټولې مالدارې سره یې ملنګي او خدای پرستي خوښه کړه ، دنیا، مال او دولت هرڅه یې ختم کړل، له مشائخو سره یې تعلق پیدا کړ.

[تذکرة الاولیاء فارسي چاپ ایران ص: ۶۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمالک بن دینار(رحمه الله) د نوم ایښودلو وجه او سبب

نو مالک بن دینار رحمه الله یوه ورځ په کشتۍ کې سپور شو، نو د دریاب په منځ کې کشتیبان ورځخه یو دینار کرایه وغوښته او له ده سره یو دینار هم نه ؤ، دی وایي چې په دې خبره یې نه پرېښودم او په کشتۍ کې راسره د کشتیبان جنګ شو، دومره یې ووهلم چې بې هوښه شوم، چې بیا را په واک شوم، بیا یې راته وویل چې یو دینار راکړه، ما بیا ورته وویل چې نشته راسره، بیا یې ووهلم، په دریم وار مې ورته وویل چې نور مې وس نشته، له لاسونو او پښو څخه مې ونیسئ او دریاب ته مې وغورځوئ! کله چې دوی ددې کار اراده وکړه نو له دریاب څخه ډېر ماهیان د کشتۍ په یوه او بل طرف باندې راپورته شول او هر ماهي په خوله کې یو یو دینار نیولی و، له یوه ماهي څخه مې دینار راواخیست اود کشتۍ مالک ته مې ورکړ، نو ځکه ده ته (مالک بن دینار) وایي. له دې نه وروسته له کشتۍ څخه راکوز شو اود اوبو په مخ باندې روان شو او بیا چا ونه لیده. [تذکرة الاولیاء پښتو / ص: ۳۹]

نو لنډه دا چې هر کله کار د خدای جل جلاله د رضا له پاره نه وي، نو یو کال اعتکاف، لمونځونه، خیراتونه هېڅ ګټه نه رسوي او نه هم د خلکو په زړونو کې ځای پیدا کولای شي، خو کله چې یوه شپه خدای تعالی جل جلاله ته په اخلاص ودریږي بیا یې ثمره او نتیجه تاسې هم ولیدله چې خلکو ته محبوب شو، دا ولې؟ ځکه چې خدای تعالی جل جلاله ته محبوب شو، کله چې یې له خدای تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د اخلاص معامله شروع شوه، نو بیا الله تعالی هغه مقام او مرتبه ورته ورکړه چې که سړی دده مبارک تاریخ ګوري ښځي يې نه شي بیانولای. دومره تکلیفونه يې تېر کړي دي چې د عُمر په آخر کې يې بیاپه کلونو کلونو لمده ډوډی نه ده خوړلې، خورما او غوښه يې نه ده خوړلې، په ډېرو تکلیفونو کې به يې شپې ورځې تېرولې.

همداراز لکه مخکې په همدې کتاب او ټوک کې مخ ۱۴۹ / ۱۵۱ / کې د بني اسرائیلو دیوه بدمعاشي قصه تیره شوې ده چې په اخر عمر کې يې خداي پاک توبه قبلوله کړه.

ټول ژوند سړی په کفر کې تېر کړي وي خو چې یو وار په اخلاص توبه ګار شي نو الله تعالی ورته له ټول کفر څخه تېرېږي، ټول عمر يې په فسق او ګناه کې تېر کړی وي خو چې یو وار په اخلاص توبه وباسي نو بیا هم له ټولو بدعملیو ورتیرېږي، که طاعت، لمونځ، روژه، جهاد، علم بلکې هر نېک عمل چې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره نه وي هغه په هېڅ شمار ده.

دوزخ ته به اول شهید، عالم او سخي ننوځي

په حدیث مبارک کې راځي چې له ټولو نه مخکې به دري کسان دوزخ ته ځي چې هغه شهید، عالم او سخي دی، ځکه چې شهید شوی وي خو جهاد يې د الله تعالی د رضا له پاره نه وي کړی، همداسې عالم د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خوشالولو له پاره علم نه وي حاصل کړی، او سخي هم د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره مال نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړي، [صحیح المسلم و مشکوة المصابیح/ ج ۱ کتاب العلم ص ۳۲] نو په دنیا کې خو ځان د ډېر ښه ورته معلومېږي ، په ډېر ښه عمل لګیا ده، خو چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رضا نه وو بیا به په دغو خلکو د جهنم اور بلیږي. نو په هر عمل کې به زمونږ مطلوب او مقصود د الله تعالی رضا وي. لږ عمل دې وي خو چې د الله تعالی له پاره وي، دغه لږ عمل تر هغه ډېر عمل چې په ریاکارۍ او نوم باندې بناء وي او یا هم د بل غرض له پاره وي نو دغه لږ عمل ورباندې بهتره ده. که یوه یا نیمه خورما (کهجوره) چې څوک په اخلاص سره صدقه کړي د اُحُد د غره په اندازه د سرو زرو د ریاکاره خیرات ورکولو نه زیات ثواب لري، دوه رکعته نفل که په اخلاص سره وي، یا هم یو ساعت مطالعه وکړي، دا تر ملیونونو روپیو نه بهتره ده او که سړی د ذِکر په حالت کې په ژړا لګیا وي، خو خپلې ژړا ته دې وګوري چې زه د څه له پاره ژاړم، چې خلک راته ووایي چې دا فلانکی دومره ولې ژاړي، نو که دغه ژړا دې د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خوشالولو له پاره نه وي نو په دې کې هم هېڅ ګټه نه شته. نو غرض دا چې په هرڅه کې به مقصود د الله تعالی رضا وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۹) مجلس

د جنت انعامات او مقامات

الله تعالی فرمايي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ ﴾

[سورة الرحمن]

ژباړه: او هغه لره چې ويريږي (په وخت د ګناه کې) له ودريدلو څخه په مخ درب خپل کې (حساب ته) دوه جنتونه دي

په عبادت کې دکوشش کولو يوه طريقه داده چې سړی دعباداتو ثوابوته متوجې شي چې خدای پاک په دغو عباداتو باندې مونږ ته کومه بدله اوعوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک په دغو عباداتوباندې مونږ ته کومه بدله او عوض راکوي چې دهغو نعمتو دخدای پاک سوچ اوفکر وکړوي ورسره نوبيا دغه انسان دهغه نعمت دحاصلولوپه خاطر باندې کوشش کوي

خداوند متعال په دغو عباداتو باندې انسانانوته جنت ورکوي جنت څنګه مقام ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دجنت تشریح کوي اووایي: ﴿ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ﴾ [سورة الرحمن]

څوک چې ډارېږي له دېنه چې زه به په ورځ دقیا مت دخدای پاک په حضور کې درېږم اوزما نه به سوال کیږي اوزه به ځواب ورکوم .نوهغه ته خداوند متعال دوه جنته ورکوي بل ځای کې راځي: ﴿ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴾ [سورة الرحمن] ددغو دووجنتونونه پرته دوه نور هم شته

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ مِمَّ خُلِقَ الخَلْقُ؟ قَالَ: «مِنَ المَاءِ»، قُلْتُ: الجَنَّةُ مَا بِنَاؤُهَا؟ قَالَ: «لَبِنَةٌ مِنْ فِضَّةٍ وَلَبِنَةٌ مِنْ ذَهَبٍ، وَمِلَاطُهَا المِسْكُ الأَذْفَرُ، وَحَصْبَاؤُهَا اللُّؤْلُؤُ وَاليَاقُوتُ، وَتُرْبَتُهَا الزَّعْفَرَانُ مَنْ دَخَلَهَا يَنْعَمُ وَلَا يَبْأَسُ، وَيَخْلُدُ وَلَا يَمُوتُ، لَا تَبْلَى ثِيَابُهُمْ، وَلَا يَفْنَى شَبَابُهُمْ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ /ص: ۷۹ / رقم الحديث: ۲۵۲۶]

ژباړه له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې وویل چې خلک له څه شي څخه پیدا دي ؟

راته وې ویل له اوبو څخه ، ورنه ومې پوښتل جنت او دجنت جوړښت له څه دی ؟ راته وې ویل : یوه خښته یې له سپینو زرو اویوه یې له سرو زرو څخه ده اوګل یې له خوشبویه مشکو څخه ده او شګې یې ملغلرې او یاقوت دي ، خاوره یې زعفران دي څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ورننوت نو خوشحاله به وي نا امیده کیږي به نه همېشه به وي نه به مړ کیږي . نه به یې جامې زړیږي او نه به یې ځواني زړیږي.

, دادوه جنتونه داسې دي چې سامانونه یې هم ټول دسپینو زرودي هغه لوښي چې اوبه او شراب پکې څښل کیږي هغه پلېټونه چې خوراکونه پکې خوړل کیږي داټول دسپینو زر ودي اودادجنت حالات چې بیانیږي په دغه کې باید مونږ شک ونه کړوځکه چې دادخداوند متعال او نبي کریم ﷺ فرموده ده.

په جنت کې داسې مقامات شته چې یوه لویه مانۍ دملغلرو وي په هغې کې دننه اویا (۷۰)کورونه وي اوپه یوه کور کې اویا(۷۰)کوټې او په یوه کوټه کې اویا (۷۰) تختونه او په هر تخت باندې به اویا (۷۰) قسمه فرشونه وي چې د هر یوه رنګ به له بل څخه جُدا وي اوپه هر فرش به ددغه جنتي له پاره ښځه حوره ناسته وي. دوه داسې جنتونه دي چې دهغو ټول اسباب د سپینو زرو دي، د څښاک شیان یې شراب دي چې د هغو د اقسامو بیان د قرآن کریم په آیتونو کې شوی دی شراب به څکل کېږي، د دُنیا د شرابو غوندې کیفیت به یې نه وي؛ چې د سر درد ورسره پیدا کېږي، یا انسان داسې نشه کړي چې د عقل له دائرې څخه ووځي،هلته د شیدو ویالې هم شته چې نه به دغه شیدې بدبویه کېږي اونه به کوم تغیر او بدلون پکې راځي، هلته شات هم شته داسې به صفا وي چې هېڅ ګندګي به ورسره ګډه نه وي، هلته داسې اوبه شته چې هېڅ تغیر او بدلون به نه پکې راځي، که څه هم ډېر وخت ورباندې تېر شي، ددغو اوبو نمونه په دې دنیا کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمزم اوبه دي، چې په کلونو کلونو خلکو ساتلې وي خو هېڅ بدبويي ، خرابي او بدلون نه پکې ترسترګو کېږي. خدای تعالی په دُنياکې د هغو اوبو يوه نمونه ښودلې چې هغه د زمزم اوبه دي.

بيا دوه داسې جنتونه هم شته چې دهغو ټول اسباب بيا د سرو زرو دي، د دواړو جنتونو آبادي د سرو زرو له خښتو څخه شوې ده. لاندې ځمکه او دېوالوونه يې هم د سرو زرو دي، خټه يې له مُشکو څخه جوړه ده، چې د خوشبويي ساری يې نشته.

هر جنتي ته به د ډوډۍ خوړلو په وخت کې اويا دستر خوانونه واچول شي اوپه هر دسترخوان به اويا قسمه خوراکونه ايښي وي، د يوه ميل په اندازه به اوږد او همداسې د يوه ميل په اندازه به يې د دسترخوان پلن والی وي، له دې سره سره يې دغه جنتي انسان ته الله جَلَّجَلَالُهُ دومره طاقت هم ورکړی وي چې دا ټول خوراکونه به هضم کولی هم شي ، داسې به نه وي لکه په دنيا کې چې لېږ زيات خوراک وکړې بيا به دې دبدن يوه پرزه خرابه وي . يوه جنتي ته به الله تعالی د دنيا د سلو (۱۰۰) انسانانو برابر طاقت ورکړی وي [جامع الترمذی / ج: ۲ ص: ۸۰ / ابواب صفة الجنة] خو هلته چې دا دومره خوراکونه کېږي نو قضاء حاجت نشته، څومره اوبه او شراب ،شيدې او شات چې څښل کېږي هلته بيا بولې (ورې متيازې) نشته ، يواځې او يواځې د ارګمي (تېغ) په را اېستلو او په خولې کېدلو سره هرڅه هاضمه کېږي.

[مشكاة المصابيح /ج ۲/ص: ۵۱۸/ باب صفة الجنة]

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «فِي الْجَنَّةِ مِائَةُ دَرَجَةٍ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ،....﴾

[جامع الترمذي ج ۲/ ص ۷۹ / باب في صفة درجات الجنة رقم الحديث: ۲۵۳۱]

ژباړه: له حضرت عباده ابن صامت رضي الله عنه روايت دی وايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايي چې په جنت کې دننه سل رتبې او درجې دي چې د دوو درجو ترمنځ به دومره فاصله او واټن وي، لکه د اسمان او ځمکې ترمنځ چې څومره واټن او فاصله ده.

حضرت ابی سعيد خدری رضي الله عنه له نبي کريم صلی الله علیه وسلم څخه پوښتنه وکړه چې: دغه دومره اوچته مرتبه چې دا نور جنتيان به داسې ورته ګوري لکه څوک چې له ځمکې څخه آسمان ته ګوري نو الله تعالی به دا مرتبې چاته ورکوي؟ نو نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته په ځواب کې وفرمايل چې: دا دهغو خلکو ځای دی چې د فرضي حقوقو له ادا کولو سره سره له ګناهونو هم ځان ساتي او بل دا عمل هم کوي چې: ﴿ لِمَنْ يُفْشِي السَّلَامَ وَ يُطْعِمُ الطَّعَامَ وَ يُصَلُّوْنَ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ وَ يَدُوْمُ عَلَى الصَّوْمِ ﴾ يعنې الله تعالی دا جنت او مرتبه هغو خلکو ته ورکوي چې سلام اچول يې خپل عادت ګرځولی وي او هرچاته ډوډی ورکوي اود شپې له خوا په داسې حالت کې د (تهجد) لمونځ کوي چې خلک ويده وي او په دوامداره توګه روژه نيسي.

نو کله چې نبي کريم صلی الله علیه وسلم دا خبره وکړه نو ابوسعيد خدری رضي الله عنه بيا پوښتنه ورڅخه وکړه چې: يا رسول الله صلی الله علیه وسلم! دا به د چا په وس او طاقت کې وي چې په دنيا کې سړی وينې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی سلام ورباندې اچوي ، له ظاهري الفاظو خو دا معلوميږي چې د دنيا په ټولو انسانانو به سلام اچوي ، ټولو خلکو ته به ډوډۍ ورکوي ، ټول عمر به روژه نيسي او ټوله شپه به لمونځ کوي. نو دا خو دهيڅچا په وس کې هم نشته. رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خواب کې ورته ووېل: چې آسانه طريقه يې داده چې څوک په مخه درځي نو هغه ته به سلام اچوي، داسې نه چې په خلکو پسې به ګرځي. د (اطعام الطعام) دا معنی چې که بل څوک درته پيدا نه شو چې ډوډۍ پرې وخوري نو په خپل اهل او عيال يې چې د ثواب په نيت وخوري دا هم په (اطعام الطعام) کې داخل ده. [رواه جامع الترمذی ج: ۲ ص: ۷۹ باب فی صفة درجات الجنة رقم الحديث ۲۵۲۷ / بتغير لفظ و راوي]

څکه په بل ځای کې حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې بهترينه صدقه اول په خپل عيال ده.

لومړی او غوره صدقه پخپل ځان ، اولاد او دکورپه والاده

﴿عن ابی هريرة قال جاء رجل الی النبی صلی الله عليه وسلم فقال عندی دينار قال انفقه علی نفسک قال عندی اخر قال انفقه علی ولدک قال عندی اخر قال انفقه علی اهلک قال عندی اخر قال انفقه علی خادمک قال عندی اخر قال انت اعلم﴾ [مشکاة المصابيح ج: ۱ /ص: ۱۸۴ / باب فضل الصدقة]

ژباړه : له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يوسړی راغی ورته وايي : له ماسره يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دینار دی، نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې په خپل ځان یې مصرف کړه، هغه بیا ورته وویل چې: بل دینار هم راسره شته، نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې په خپل اولاد یې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې: بل هم راسره شته، ده مبارک صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې په خپله ښځه دې مصرف کړه، هغه بیا وویل چې: بل دینار هم راسره ده، ده ورته وویل په خپل خادم یې مصرف کړه ،هغه وویل بل دینار هم راسره شته ، نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې: اوس نو تا ته ښه معلومه ده چې په خپلو خپلوانو کې دې څوک ډېر حقدار ده نو دا بیا هغه ته ورکړه. نو بهترینه صدقه په خپل عیال ده.

نو راځم اصل مطلب ته کوم چې مخکې حدیث شریف تېر شو چې په خپل عیال باندې که په ښه نیت مصرف وکړې بیا به هم هماغه مرتبه الله تعالی درکوي کومې مرتبې ته به چې نور جنتیان له لاندې ګوري. اود دوامدارې روژې مطلب داده چې له فرض روژې څخه وروسته په هره میاشت کې درې درې نفلي روژې ونیسې نو دا داسې ده لکه ټول کال چې دې روژه نیولې وي.

اود شپې د لمانځه څخه مطلب دا چې یو څوک د ماخستن فرض لمونځ په جمعه اداکړي او بیا فضول (بې ګټې) مجلسونه او عبثیات (خوشې کارونه) پرېږدي ، بې ځایه قصې او نقلونه ونه کړي او بیا د سهار لمونځ په جمعه وکړي نو دغه سړي ته هم الله تعالی هم هغه مقام ورکوي کوم مقام چې الله تعالی د تهجدو لمونځ کوونکي ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که مومنو او تاسې د الله تعالی رحمت ته پام وکړو نو خبره ډېره آسانه ده، چې د جنت هغه بنګلې چې نور د تیتې مرتبې جنتیان ورته له لاندې څخه ګوري خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې هغو خلکو ته ورکوي څوک چې په لاره چاته په مخ ورځي او په سلام اچولو کې مخکې شي

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: «البادئ بالسلام بریئ من الكبر» [زادالطالبين ص: ۵ بحواله بیهقي] یعنې څوک چې په سلام اچولو کې تر بل مخکې شي نودا سړی له تکبر څخه خالي دی.

یاداچې په خپلې کورنۍ باندې حلال رزق خوري اود ثواب نیت دې کړی وي نودا سړی به هم هغه مقام ته رسیږي چې مخکې بیان شو.

یاداچې فرضي روژې ونیسي او بیا په هره میاشت کې درې نفلي روژې ونیسي نو الله تعالی ورته د ټول عمر دروژې نیولو ثواب ورکوي. د ماخستن او سهار لمونځونه چې په جَمعه ادا کړي نو که د شپې بالکل جګ نه شي بیابه هم الله تعالی دغه مقام ورکوي.

اوس چې سړی د جنت بنګلو او انعاماتو ته متوجه شي، هغه د جنت حورې چې اویا جوړه جامې یې اغوستې وي، له دې جامو سره سره دومره ښائست الله تعالی ورکړی چې د دوی د پښو د هډوکو په منځ کې ماغزه به له ډېره ښایسته له ورایه معلومیږي. نودا ښائسته حورې او غِلمان، ښائسته بنګلې دا د یوه ادنی جنتي مقام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده اودا مقام په عبادت سره ترلاسه کېږي، نو عبادت یې قیمت شو، قیمت خو یې څوک نه شي ادا کولای ، خو دخدای پاک په خپلو نیکو بنده ګانو ډیره خوا بدیږي که بندګان لیږ بنه له ځانه سره وکړي الله تعالی یې په بدله کې ډیر څه ورکوي ددې مثال داسې دی لکه یوغریب سړی دی (۳۰) کلداري ورسره دي او یوه کیلو انګوراخلي هغه په (۱۰۰) روپۍ کیلو دي خوددوکاندار خوا ورته بده شي هغه ورته وایي چې دي خو ګران خیر ده تاته به یې په دې دیرش روپۍ درکړم ، جنت ته چې څوک داخلیږي د الله تعالی په رحمت به داخلیږي، خودا عبادت کول د رحمت دنزول له پاره لوی سبب او ذریعه ده. [جامع الترمذي ج ۲ ص ۷۹ / ۸۰ / ابواب صفة الجنة]

کوم اولاد چې د مور او پلار خدمت کوي، نو په هغه اولاد یې تر نورو اولادونو شفقت او مینه زیاته وي، نو خداوند متعال د هغه چاچې دده جَلَّ جَلَالُهُ بندګي ډېره کوي، عاجزي ورته کوي، نو په هغه بنده یې رحمت هم زیات وي او ترڅو پورې چې انسان باغي شوی نه وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله هم چاته عذاب نه ورکوي.

په مخلوق باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم اومهرباني

په حدیث شریف کې راغلي دي چې یووخت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ورسره دي چې یوې ښځې ته وروګرځېده چې هغې اور بل کړی اوکتېو یې وریاندې اینبې نوداداور لمبه چې جګه شي داخپل بچي ورڅخه لرې کړي اوکله

چې تیته شي بچي یې ورشي په هغه طرف باندې دا ښځه ورته
راځګه شوه چې ته رسول د خدای یې نبي کریم ﷺ ورته
وویل هو زه یم وایي: الله تعالی په مخلوق باندې تر مور اوپلار
زیات مهربانه ده چې مور خوخپل زوی اورته نه اچوي اوس دا زما
بچی ده زه یې اورته نه اچوم خدای تعالی چې پر خپل مخلوق تر
مور اوپلاراوپاچنده زیات مهربانه ده نو هغه څرنګه دغه مخلوق
اورته اچوي نبي کریم ﷺ سرتیټ واچاوه او په ژړا شواو وې
ویل چې الله تعالی خپل بنده ته عذاب نه ورکوي کله چې یو بنده
دبندګي له چوکاټ څخه ووزي په ناروا او ناخوالو یې سرشي او
توبه هم نه باسي داسې بنده ته بیا خدای پاک دده دپاکوالي له پاره
عذاب ورکوي. ددې مثال داسې دی لکه دیو چامور او پلار دې
اولاد پرې ګران دی او شفقت هم زیات لري خو دغه مور اوپلار چې
کله له اولاد څخه ډیر په تکلیف شي بیا یې په خپله وهي او یایې
دوخت په حکومت ونیسي او بندي یې کړي.

نو انسان هم چې دالله تعالی دبندګي په چوکاټ کې ترهغه وخته
چلیږي خدای پاک جل جلاله خپل بنده ته عذاب نه ورکوي خو چې
دبندګي له چوکاټ نه ووت او بې لارې شو. تردې چې دبغاوت
درجې ته وره سیده او دغه لړه یې جاري وه، نو بیا پس له هغه نه
بیا هغه ته سزا ورکوي.

اوکه یوتن دخدای جل جلاله په عبادت مصروف وي نو دخدای
تعالی عبادت خو درحمت او دلوړوالي ددرجو سبب دی بیا یې
خدای پاک کله عذاب او سختیو ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چې بندګي او عبادت زیاتیږي دخدای جَلَّ جَلَالُهُ خیره منل کیږي. دغومره دخداوند متعال رحمت زیات رانازلیږي بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په خزانوکې خو دهیڅ شي کمبوت نشته بیاواجب تعالی دجنت قیمت نه غواړي بیا دجنت دبنګلو قیمت نه غواړي دخپل دیدارقیمت نه غواړي څکه قیمت یې نشته او نه یې څوک پوره کولای شي دایې هسې سبب یوذریعه اوبهانه ده عبادت کوي که یې نه کوي په اطاعت باندې دالله تعالی خدائي ته ګټه اوپه طغیان باندې دخدای پاک خدائي ته څه ضرر نه رسیږي.

نو هر څه چې سړی کوي باید فائدې ته یې نظر وشي چې لمونځ کوم په لمانځه باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت راکوي زه روژه نیسم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي زه ذکر کوم ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پرې جنت راکوم زه حج کوم ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جنت پرې راکوي زه جهاد کوم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي او طالبي کوم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ماته جنت پرې راکوي

نوهغه جنت ته چې نظروکړي دجنت انعاماتو ته نظروکړي بیا که په دغو عباداتو کې څه تکلیفونه وریاندې تېرېدل داهم ټول ورته اسانه شي. وایي چې ددنیا دګټې اوتاوان خبره سړی چې په دنیاکې سنجوي نوچې څومره ګټه دیوه شي زیاته وه نودغومره خلک دهغه شي سره محنت تېروي ډېرې سترې تېروي تاسې دادمستریانو ژوند ګورئ دسرڅخه تر نوکه پورې په ګرسو او مبلاینو ککړوي خیرنې جامې یې اغوستي وي خوددنیا ګټه وینې چې ډېره ده نوداخپل ښایسته بدن یې ددنیا دترلاسه کولو له پاره په خیرو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرېسو او مبلاینو لړلي وي ، نوخلک په قسم قسم تکالیفو باندې لګیادي حتی بنګیان دي ددنیادګټې لپاره ټول ژوند په بنګې توب کې تېروي په تېتیوکې یې تېروي په هغه مردارو خایوکې یې تېروي ځکه ګټه یې وېنې چې ددنیا دګټې لپاره هغه مردار تکلیفونه څوک تېروي دمرداري ذخیرې په لاس خالي کوي ځکه ددنیاګټه یې وینې

نوچې ددغوسلوروپیوګټې لپاره سړی ددنیادومره تکلیفونه تېروي دجنت انعامات اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دیدار اودواجب تعالی رضا ﴿وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ [سورة التوبه آیت ۷۲] یعني لوړ رضا دخدای پاک دټولي دنیا له انعاماتو او ښیرازیو څخه بهتره اوغوره ده بلکې دټولو جنتو نوله نعمتو نه بهتره او غوره دي.

نو بیا به ولې سړی تکلیف نه تېروي بیا به په طالبي ،جهاد ، حج ، لما نځه ،روژه بلکې په هر عبادت کې تکلیف تېروي ځکه چې ثمره یې ډېره غټه ده بد له یې ډېره غټه ده په دنیا کې چې ددنیا دګټې خبرې خلک واوري چې په جرمني کې داسې ګټې دي نو مرګ ته خان ورکوي په داسې او ګوتو کې دکا چاک په لار ځي چې دمرګ خطر یې وي خو لیکن ځان رسوي ځکه چې دهغه ځای روپۍ جګه ده حتی خلک دایمان څخه ورته تېرېږي بې دینه کېږي دهغه ملک قبولي په دي نا مه باندې کوي چې زه العیاذ بالله کمونست یا انګرېزی یم دهغه ځای نه را تبنتبدلی یم ځکه ددنیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي ته ګوري نو داخيرت ګڼه هم دغسې دتکليفو نو په تيرولو تر لاسه کيږي.

تاريخ چې سړی وګوري څومره چې خدای پاک ته ورنږدې خلک دي هغو خلکو تکليفونه دېرهم تېرکړي خکه دهغو خلکو دجنت دانعاماتو بدلې ځګې دي داتصور چې دچاوي چې هغه مقام به خدای پاک ورکوي بيا به ولې تکليفونه نه تېروي.

ابوبکرصديق رضي الله عنه دټولو نيکو اولوړو اعمالو نمونه وه

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " مَنْ أَنْفَقَ زَوْجَيْنِ فِي سَبِيلِ اللهِ، نُودِيَ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ: يَا عَبْدَ اللهِ هَذَا خَيْرٌ، فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّلَاةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّلَاةِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجِهَادِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الْجِهَادِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصِّيَامِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الرَّيَّانِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّدَقَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّدَقَةِ "، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا رَسُولَ اللهِ مَا عَلَى مَنْ دُعِيَ مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ مِنْ ضَرُورَةٍ، فَهَلْ يُدْعَى أَحَدٌ مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ كُلِّهَا، قَالَ: «نَعَمْ وَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ مِنْهُمْ» ﴾ [صحيح البخاري ج ۱ ص: ۲۵۴ / باب: الريان للصائمين / رقم الحديث: ۱۸۹۷ / ومشكاة المصابيح / ج: ۱ ص: ۱۸۴ / باب فضل الصدقة]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی وايي: چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: څوک چې دوه شيان له يوه مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه دخدای پاک په لارکې ولګوي دجنت له دروازو ورته اواز کيږي چې اې دخدای بنده دادتا له پاره خير ده :

څوک چې لمونځونه کوي هغه به دلمانځه له دروازې څخه غوښتل کيږي ، څوک چې دجهاد اهل وي هغه به دجهاد له دروازې غوښتل کيږي ، څوک چې روژې نيسي هغه به د(ريان) نومې دروازې له خوا غوښتل کيږي.اوڅوک چې صدقې کوي هغه به دصدقې له دروازې له خوا غوښتل کيږي .

حضرت ابوبکرالصديق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وويل اې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! زما مور اوپلار دې تر تا قربان وي دغه کسان خوبه له دې نومړو دوازو غوښتل کيږي، ايا داسې څوک به هم وي چې له دې ټولو دوازو څخه دبلنې او ميلمستيا اوازونه ورته کيږي .

رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل هو! زما اميد ده چې همدا ته به هغه شخص يې چې د جنت له ټولو دروازو څخه به تاته ددعوت او ميلمستيا نارې را وهل کېږي چې له هرې دروازې څخه به داناره راځې چې زما لورې ته داخل شه ! د حشر په ورځ کله چې فيصله وشي نو هلته به بيا د جنت له هرې دروازې څخه آواز کېږي چې : مصدقينو (يعنې چاچې صدقه کړې وي) په دې لار راشئ، چاچې لمونځ کړی وي په دې لار راشئ ، چاچې جهاد کړی وي په دې لار راشئ ! خو يواځې ته به يې چې تاته به له ټولو لارو څخه آوازونه کېږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ته به خکه له هر لوري آوازونه کېږي چې هغه به ددین په خاطر تکلیفونه هم ډېر تېرول.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ صَائِمًا؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ تَبِعَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ جَنَازَةً؟» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ أَطْعَمَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مِسْكِينًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، قَالَ: «فَمَنْ عَادَ مِنْكُمُ الْيَوْمَ مَرِيضًا» قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا اجْتَمَعْنَ فِي امْرِئٍ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ» ﴾ [صحیح المسلم باب من فضائل ابی بکر الصدیق رضي الله عنه ج: ۲ / ص: ۲۷۴ / رقم الحدیث: ۱۰۲۸]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رضي الله عنه نه روایت دی وايي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم (یوه ورځ له صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم نه پوښتنه وکړه چې): په تاسې کې داسې څوک شته چې نن يې روژه وي؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وايي چې: هو! ما روژه نیولې ده. نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن يې د جنازې لمونځ کړی وي؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وویل چې: هو! زه یم. حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیا وویل چې: داسې څوک شته چې نن يې له کوم مسکین سره مرسته کړې وي؟ حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وویل چې: هو ما له مسکین سره مرسته کړې ده. نبي کریم صلی الله علیه وسلم بیا پوښتنه وکړه چې آیا داسې څوک هم درېکې شته چې د مریض پوښتنه يې کړې وي؟ صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وویل چې هو! ما د یوه مریض پوښتنه کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو رسول الله ﷺ وويل داخلور خوبونه چې په يوه ورځ کې په چا کې يوځای شول نوله حسابه پرته به جنت ته داخليږي او با چې له هرې دروازې يې خوښه وي داخل به شي

[مرقات شرح مشکاة باب الزکاة ج ۴ / ص ۳۹۲]

دامیرالمؤمنین لخوا دیو مریض پوښتنه او خدمت کول

حضرت ابوبکر الصديق رضی الله عنه به په هر عبادت کې کوشش کاوه کله چې حضرت عمر فاروق رضی الله عنه چې دمسلمانانو مشر وټاکل شو دصديق اکبر رضی الله عنه کورته ورغی او دکور دخلکو نه يې پوښتنه وکړه چې صديق اکبر رضی الله عنه څه عملونه کول دخلکو سره يې څه کول نو بي بي يې ورته وويل چې په فلانکي ځای کې يوعابده ده هغه ته به يې روزانه خوراک ورکاوه حضرت عمر رضی الله عنه چې ورغی يو سړی له سرنه تر پښو خوړين ده او په هغه ځای کې ناست ده نوده مبارک ښه ډوډۍ پسته کړه هغه ته به يې په خوله کې ورکړه چې وريې کړه هغه چيغه کړه چې آه صديق اکبر رضی الله عنه لکه چې له دې فاني دنيا څخه دتل له پاره سترګې پټې کړې، ده ورته وويل چې څه پوه شوې ؟ هغه ورته وايي: صديق اکبر رضی الله عنه به چې کله ماته ډوډۍ راکوله يووار به يې په خپله خوله کې وژووله پسته به يې کړه بيا به يې په خپله ژبه زمايه خوله کې راکوله.

تاسې وګورئ له دې ډول مريض څخه خلک کرکه او نفرت کوي اولرې ورڅخه ګرځي . خوهغه مبارک به يووار په خپله خوله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسته کړه بیابه یې په شونډو شونډې ورکښوودې ښکه دهغه به برداشت نه ؤحضرت عمر رضی الله عنه دصدیق اکبر رضی الله عنه په ژوند کې یو سړی ولید چې په یوځای کې دی ډیرعاجزاوفقیرده شل اوشوټ ناست ده هر وخت به چې ورغی کورته دده کور به جارو اوصفاؤنو بله ورځ یې پوښتنه وکړه چې دادستا خدمت څوک کوي ده ورته وویل چې یو سړی ده راشي خدمت کوي بله ورځ ده قصد وکړ چې زه به وختي ورځم سهار وختي ورغی ګوري چې بیا دهغه خدمت شوی دی بله ورځ ترهغه وختي بله ورځ یې دشپې پېره کوله چې صدیق اکبر رضی الله عنه هلته ورروان ده امیر المؤمنین دټولې دنیا دمسلمانانو امیرده خو دیوعاجز کورته چې دهغه بندوبست نشته دهغه دخدمت لپاره ورځي او دهغه دکور خدمت کوي ،نو ځکه خدای پاک دومره لویه مرتبه او مقام هم وربه برخه کړی چې له حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وروسته تر ټولو خلکو غوره دی.

همداراز دصدیق اکبر رضی الله عنه دغابنې واقعه هم په مخ: ۲۳۱/ کې تیره شوې ده بیا یې نه راګرځوو.

دادومره تکلیفونه یې ولې تېرول؟ ﴿ مَنْ طَلَبَ العلی سحر اللیالی ﴾ چې غټې رتبې غواړي هغه غټ تکلیفو نه تېروي. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾﴾ (سورة الغاشیة) ژباړه: نو آیا پس نه ګوري (منکران په نظر دعبرت سره اوښ ته چې څرنګه پیدا کړی شوی دی.

ددې آیت په تفسیر کې مفسرین لیکي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

درخارخوری قانع درباربری صابر   این وصف اگرجوی دراهل صفابین

داوښ په مدحه کې ددغه ایات تشریح داسې بیاشوې چې اوښ دازغیو په خوراک باندې قانع ده اوبه درانه بار وړلو باندې صابرده. غټ غټ بارونه وړي دغه صفت که ګوري په اولیاوو کرامو کې به یې پیداکړې. خوراک به یې وچه ډوډۍ وي دتکلیف زندګي په عبادت به بوخت وي په خپل ژوندکې یې دومره تکلیفونه ګاللي وي چې دهغه اوښ هم په وس پوره نه وي ، ځکه یو ولي او دالله تعالی نازولی توله شپه په عبادت تېروي ورځ به توله په روژه تېروي دخدای پاک ددین په خدمت کې به تل بوخت وي ، نوبیا ځکه خدای پاک لوړمقامات ورکوي څومره چې دچا مینه دجنت لورې ته زیاتیږي جنت ته دومره به تکالیف هم په عباداتو کې ډېر تېروي څومره چې له جهنم نه ډېر ډاریږي دغومره له ګناوونه ځان ډېر ساتي دجهنم دعذابوچې سړی تصور وکړي دجهنم سکروټې چې بادیږي لکه غټې غټې ښنګلې یوه طرف اوبل طرف ته لویږي لړمان یې دومره غټ غټ دي لکه اوښان دغه عذابونه چې څوک په غور سره وګوري نوبیا دګناه طرف ته اقدام نه کوي دګناه نه ځان راساتي نو دانسان دکنټرولولولپاره دغه دواړه خبرې ضروري دي که خدای مکړه ګناه مې وکړه بیابه مې دا سزا وي چې دجهنم عذابونه به وي اوهم به دجنت تصور کوي که نیکي مې وکړه بیا ددغه بدله جنت خدای جَلَّ جَلَالُهُ ورکوي نوبیا خدای پاک دغه انسان لوړ مقام ته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۰) مجلس

له ډېرو تقریرو څخه مطلب، عمل کول دي

دلته ډېر بیانونه، تقریرونه ،وعظ اونصیحت شوی یا اوریدل شوی له دې ټولونه اصلي مطلب دادی چې په داهر وعظ اونصیحت کې موږ دافیصله له ځان سره کړې وای چې په دې وعظ کې به په دې یوه خبره خامخاعمل کوم ؛نوپه راتلونکې کې هم دې انسان ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیک عمل توفیق ورپه برخه کوي . حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمایي چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حضوراوپه هغه مبارک مجلس کې ماته درې شیان ډېر محبوب دي : اول دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مخ مبارک ته کتل . دوهم په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې خپل مال مصرفول . دریم داچې خپله لور مې دهغه په نکاح کې ورکول .

اوس نو موږ دحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دغې یوې خبرې ته متوجې شو چې دده دټولو خیرو خلص دادی چې ځان ، مال او اولاد درې واړه په نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول دي .

دا درې واړه په نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې قربانول د کامل ایمان نښه ده .نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې ترهغه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څوک کامل مؤمن نه شي کيدای چې ترڅو پورې ده ته زه ترخپل ځان، خپل مال او خپل اولاد نه ګران او محبوب شوی نه يم.

ددې وجې نه حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په ټول امت کې بهترين شخصيت دی ،اودده د محبت واقعات دومره ډير دي که يې څوک په تفصيل سره بيان کړي نولوی کتاب به ورنه جوړ شي.

که سړی فکر وکړي داواقعي عشق ؤ چې دهغه عشق په برکت باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره لوی مقام ورکړی ؤ چې دعرش اواسمان ملايکوته حکم کوي چې ماته په ټوله دنياکې له هرشي نه دابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ لباس خوند راکوي نوتاسوهم دحضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ غوندې لباس اوجامې جوړې کړئ.

خو دامت په حال باندې افسوس دی چې دعوه يې ددې کوي چې مونږ يې امتيان يو، خوله دې ټولوسره ،سره بياهم دهغه سنت په خپل ځان نه عملي کوي،خدای نخواسته داسې نه چې په منافقت کې واقع شي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي چې له ماسره ترهغه پورې دچا محبت نشي راتلای ترڅو چې دخپل رسول په لارښوونو عمل ونکړي اودهغه سنت دوی ته له هرشي محبوب او ګران نه شي.

موږ اوتاسې ته دوعظ اوريدل هغه مهال ګټه رسوي چې په دغه وعظ باندې عمل وکړو،موږ ته يوازې داخبره کول ګټه او فايده نه رسوي چې ووايو چې دخليفه صاحب مجلس ښه ؤ.ژړاوې وې، دعاګانې پکې وشوې موږ ته ژړاوې اودعاګانې څه فائده کوي چې عمل پرې ونه کړو،موږداحال څه کوو چې دقيامت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رانه خفه وي اوشفاعت مونه کوي، خدای مکړه که رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الله تعالی ته شکايت وکړي چې : ﴿يَٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِي ٱتَّخَذُواْ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ۝٣٠﴾ [سورة الفرقان]

ژباړه : او ويل رسول (دالله محمد) اې ربه زما په تحقيق قوم نيولی دی دغه قرآن ترک کړی شوی (چې نه پرې ايمان راوړي او نه عمل پرې کوي او نه يې لولي).

يعنې له قرانکريم سره يې محبت نه در لودلو، که داسې شکايتونه راپسې شروع شي دابيا دافسوس او ارمان ځای دی او هلته بيا افسوس يا ارمان کول هم ګټه نه رسوي ، نو په دې دنيا کې بايد کوشش وکړو ځانونه اصلاح کړو ، او داصلاح طريقې خو په دې کتاب کې په پوره ډول درته بيان کړی شوې دي.

له دې ټولو مجلسونو څخه مطلب دادی چې هره ورځ ديوعالم له خولې څخه يوه خبر اورو نوبايد له ځان سره داسې ټينګ عزم او اراده وکړو چې په دې به عمل کوو،اوځانونه واقعا دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتيان وګرځوواودا مو يقين وي چې زه د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتي يم اودقيامت په ورځ به دده سره مخامخ کيږم ،اودا فکر را سره وي خدای مکړه چې که دقيامت په ورځ پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له موږ څخه بيزاره شي نو بيا به څه مخ توروو او پايلې به مو څه وي ، دا به له موږ سره په عمل کولو کې زياته

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرسته وكړي اوډېر اثر به هلته پيدا كېږي چې داهر يو عمل ته مو پام وي او عمل وربانديې شروع كړو.

د مثال په توګه اودس په صحيح طريقه زده كول شروع كړو، دجمعې لمونځ په پابندي وكړو، خپل لباس او كالي دحضرت نبي كريم ﷺ په طريقه باندې برابر كړو، مسواك ،پټكى اوداسې نور څومره مو چې له وسه كيږي روزانه بايد يو- يوسنت په ځان عملي كړو، كله مو چې كوشش شروع كړ بيا به په دغو وعظو اونصحيتونو كې نور اثر هم پيدا كېږي.

﴿عن انس قال قال: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بماعلم ورّثه الله علم مالم يعلم﴾ [رواه ابونعيم فى الحليه، التفسيرالمظهرى ج ۵/ص ۱۱) و احياء العلوم ج ۱/ ص: ۱۵۱ / كتاب العلم اخرجه ابونعيم فى الحلية من حديث انس رضي الله عنه]

ژباړه: له حضرت انس رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله ﷺ فرمايي: څوک چې په خپل علم باندې عمل وكړي نوخدای پاک جل جلاله به ديته اسرارو علم ده ته نصيب كړي او په علم كې به يې نور بركت هم راشي.

په مدرسو كې د كشف خبرې نه زده كېږي، اولياء كرامو ته چې څومره اسرار معلومېږي ،هغه په كتابونو كې نه زده كېږي دا يوازې اويوازې دعمل نتيجه او پايله ده چې په دين باندې عمل وشو بيا خدای پاک جل جلاله دده شرح صدر په نصيب كوي دده سينه صفا كېږي ، بيا الله تعالى لدُني علم ورنصيب كوي، بيا الله تعالى اسرار ورښيي. بيا له دې انسانانو داسې كسان جوړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دقيامت په ورځ چې خلک په ځانو پورې حيران وي ،دی به دهغو خلکوچې دده خوښېږي ، شفاعت کوي . الله تعالى ته به وايي چې دغو خلکو له ماسره کومک کړی ،له ماسره يې محبت کړی و ،دما يې خدمت کړی و ،داجنت ته داخل کړه ؛نوخدای پاک جل جلاله به ددوی شفاعت قبول کړي اوټول به جنت ته بوزي .

دا ټول شيان چې پيدا کېږي ،په عمل پيدا کېږي . داسې نه چې يوځل به سړی مولوي کېږي بيا به عمل کوي،نه ! دايوه مسئله موچې واوريده په هغه موعمل وکړ دغه ته عمل ويل کېږي دمثال په توګه يوسړی په دې عالم شوچې ږېره پرېښودل سنت دی پرېښودل يې دومره ثواب لري اوخرې يول يې ګناه لري نوبايد عمل پرې وشي .

دلمانځه په يوه مسئله چې پوه شو دغه علم دی ،په دې عمل کول پکار دی ځکه چې مونږ ته يې علم راپه نصيب کړ، خدای پاک جل جلاله په دې علم باندې له تا څخه عمل کول غواړي .

په يوه نيکه خبره باندې يوه انسان ته مبشرات په نصيب کيږي

يوه خليفه صاحب قيصه کوله چې مابه هروخت په يوچا ږېره پرېښودله اونصيحت به مې ورته کاوه. په هغه شپه به ماحضرت نبي کريم صلی الله عليه وسلم په خوب وليد ،چې دږېرزيات به خوشحاله و. رسول الله صلی الله عليه وسلم دامت په نيک عمل باندې ډير خوشحاليږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، هغه په جایداد اودنیا نه خوشحالیږي . ترهرڅه نه په دې ډیر خوشحالیږي چې دده په سنتو عمل وشي ،او یوسړی داسلامي دین تابع شي ،په نورو شیانو نه خوشحالیږي بلکې په نورو شیانو باندې شیطان خوشحالیږي.

نو له تقریراووعظونو څخه دامطلب دی چې موږ یې دعمل ذریعه وګرځوواودعمل کوشش پرې شروع کړواوکه تقریرونو اونصحیتونه هره ورځ اورو اوعمل نه پرې کوو هیڅ فایده یې نه شته بلکې فائده اوخوند هلته وي چې په یوسنت باندې عمل وشي.

په بله جُمعه کې به له دې جُمعې نه ډېرزیات خوند وي ،ځکه هلته دالله تعالی پټ راز اوعشق شروع کېږي ،دالله تعالی او رسول الله ﷺ عشق اومحبت شروع کېږي ،څومره چې سړی ددین طرف ته نږدې کېږي عشق اومحبت پیداکېږي ،هلته بیا سړی دمجلس ،وعظ اونصحیت په خوند پوهېږي ،هلته بیا دذکر اوتلاوت په خوند پوهېږي . تردې چې هغه تلپاتې ژوند یې هم برابر شي.

الله الله الله

الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)مجلس

دتوســـــل بيـــــان

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ ﴾

[سورة المائدة آيت ۳۵]

ژباړه : يعني اي مؤمنانو ! ووېرېږئ تاسي ! له الله تعالى او طلب کړئ ! ده ته وسيله .

توسل په درې قسمه ده:

۱- توسل په اعمال صالحه سره الله تعالى ته.

۲- په مبارکو ذواتو سره توسل الله تعالى ته.

۳- د مبارکو ذواتو د آثارو په وسيله توسل الله تعالى ته.

په اولني توسل کې ټول علماء کرام يوه خوله دي چې په اعمال صالحه ؤ سره توسل صحي ده، هېڅ څوک ورڅخه انکار نه کوي.

دوهم توسل په نيکو اشخاصو او ذواتو سره ده، دا توسل په خپل کور کې په دوه قسمه ده. يوداده چې الله تعالى ته يوذات وسيله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي اوهغه ژوندی وي. دوهم داسې توسل ده چې داسې یوڅوک الله تعالی ته وسیله کوي چې هغه شخص مړ وي. اوس په دې کې چې یو شخص ژوندی وي او ته یې الله تعالی ته وسیله کوې په دې کې هم اکثره علماء کرام متفق دي دا توسل هم جائز ده.

مګر داچې یو نیک شخص وفات شوی وي اوته یې الله تعالی ته وسیله کوې نو آیا ددې جواز شته که نه ؟ نو وهابیان (غیر مقلدین) او علامه ابن تیمیه په دې قائل دي چې دا جائز نه دی.

ائمه کرام احناف بیا دا وایي چې که یو شخص الله تعالی ته محبوب او مقبول وي هغه که مړ وي اوکه ژوندی په دواړو حالاتو کې په دغه شخص سره توسل جائز دی، حاضر وي اوکه غائب په دواړو حالاتو کې توسل جائز دی.

نو راځو تفصیل ته چې د توسل ددریو واړو قسمونو په هکله تفصیلي دلائل ذکر کړو:

په اعمال صالحه وود توسل ثبوت

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا الْمَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هَذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ، الحديث ﴾ [اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج:۱ ص: ۳۰۲ / رقم الحدیث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

الذکر] ژباړه: له حضرت عبد الله ابن عمر رضي الله عنهما روایت دی وایي: چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوریدلي ویل یې: چې له تاسې نه مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان ؤچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغره لمنې ته دیوه کمره لاندې غارؤ پدغه غارکې کیناستل په دې وخت کې دغره له سرنه یوه لویه تیږه راوښویده اودغارخوله یې مکمل بنده کړه.

دغه درې نفره سره له دې چې ډیره هڅه یې وکړه بیا هم دتیږې په لرې کېدلو کې پاتې راغلل، اخردغودریونفرو په خپل منځ کې داپریکړه وکړه اوس خود خلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای تعالی وسیله ونه ګرځوو کیدای شي چې ددغونیکو اعمالو په برکت مونږ خدای تعالی له دې مصیبت نه خلاص کړي.

ددې حدیث پاتې برخه په انوارالمجالس ج: ۲ / ص:۳۱۱/ کې وګورئ.

داچې په دې قسم توسل کې څه اختلاف نشته نو مونږ په دې یوه حدیث راوړلو بسوالی کوو.

په ذوات فاضله ؤ د توسل دثبوت دلائل

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا... ﴿٨٩﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او حال دا چې وودوی (یهودان) پخوا له دي چې فتح به يې غوښته (له الله تعالی په رسول الله ﷺ) په هغو کسانو چې کافران وو.

۱- علامه الوسي رحمه الله ددې ایت په تفسیر کې ویلي: چې له سدي نه روایت دی وایي: چې کله به ددوی او مشرکینو ترمنځ جنګ سخت شو نو تورات به يې راوېست اوپه هغه ځای به يې لاس کېښود په کوم ځای کې به چې دنبی کریم ﷺ ذکر و.

او ويل به يې اې خدايه! ته موږ ته دهغه نبي په واسطه فتحه اونصرت رانصيب کړې چې تاله موږ سره وعده کړې چې په اخره زمانه کې يې زه مبعوث کوم نو خدای پاک به دوی ته نصرت او فتحه ورکړه او مشرکين به مغلوب شول [روح المعاني ج: ۱/ص ۳۲]

۲- اوتفسيرخازن وايي: چې دوی به ويل اې خدايه! ته موږ ته دهغه نبي په واسطه نصرت راکړې چې هغه به په اخره زمانه کې مبعوث کيږي هغه نبي چې موږ يې په تورات کې صفات وينو. نو دوی ته به خدای پاک نصرت ورکاو او کاميابي به يې په برخه شوه. [تفسيرخازن ج ۱/ص ۶۹]

۳- نبي کريم ﷺ به چې کله دلمانځه له پاره جومات ته ته دادعا به يې کوله: اې خدايه! زه له تا څخه سوال کوم په حق دسوال کونکي له تاڅخه اوپه حق ددغو ذرتلونکي تاته.

[اخرجه احمد وابن خزيمة والبيهقي في الدعوات والطبراني وابونعيم وابن السني]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- او ځيني له دې څخه داقول د پيغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ده: ﴿ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِأُمِّي فَاطِمَةَ بِنْتِ اَسَد وَوَسِّعْ عَلَيْهَا مَدْخَلَهَا بِحَقِّ نَبِيِّكَ وَالْأَنْبِيَاءِ مِنْ قَبْلِي ﴾

ژباړه: اې خدايه! ته دفاطمې بنت اسد مور ته ببښنه وکړې او قبر ورته فراخه کړې. دتادنبي په واسطه او دمخکنيو انبياوو په واسطه. [رواه الطبرانی وصححه ابن حبان والحاکم عن انس بن مالک رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ]

۵- ﴿ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ حُنَيْفٍ، أَنَّ رَجُلًا ضَرِيرَ الْبَصَرِ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: ادْعُ اللهَ أَنْ يُعَافِيَنِي قَالَ: «إِنْ شِئْتَ دَعَوْتُ، وَإِنْ شِئْتَ صَبَرْتَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ» . قَالَ: فَادْعُهُ، قَالَ: فَأَمَرَهُ أَنْ يَتَوَضَّأَ فَيُحْسِنَ وُضُوءَهُ وَيَدْعُوَ بِهَذَا الدُّعَاءِ: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ، إِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكَ إِلَى رَبِّي فِي حَاجَتِي هَذِهِ لِتُقْضَى لِيَ، اللَّهُمَّ فَشَفِّعْهُ فِيَّ» ﴾ [اخرجه النسايي و جامع الترمذي ابواب الدعوات ج: ۲ / ص: ۶۵۲ / رقم الحديث ۳۵۷۸ / والبيهقي والطبرانی بسندصحيح واخرجه البخاری في تاريخه وابن ماجه والحاکم باسناده صحيح]

ژباړه: له حضرت عثمان بن حنيف رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې يوسړی په دواړو سترګو ړوند و، نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او ورته يې وويل چې: ماته دعا وکړه ترڅو مې سترګې روغې شي! نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وفرمايل چې: که په دې حالت صبر وکړې اجر به يې ډېر وي، خو دغه صحابي رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په خپله خبره ټينګار کاوه چې که مې سترګې روغې شي نو زه به ددې نعمت شکرانه اداء کوم او دنيکي طرف ته به مې نور شوق هم زيات شي، نو نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وفرمايل چې: ولاړ شه اودس وکړه او بيا دادعا وکړه: اې خدايه! ستا د ګران پيغمبر محمدمصطفی

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلی الله علیه وسلم په واسطه مې دغه حاجت پوره کړې (ستر ګې مې روغې کړې) اې خدايه! دده شفاعت زما په هکله قبول کړې.

نو اوس سره له دې چې نبي کريم صلی الله علیه وسلم په دغه مجلس او لمانځه او دعا کې له دغه صحابي رضي الله عنه سره نشته هغه يواځې اودس، لمونځ او دعا کوله خو نبي کريم صلی الله علیه وسلم يې الله تعالی ته وسيله کړې او الله تعالی يې ستر ګې ورته جوړې کړې.

لکه مخکې چې ذکر شول چې همدا اهل کتاب و چې مخکې به يې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم په وسيله په کفارو باندې د فتحې غوښتنه کوله. او خدای پاک به يې کاميابي هم په برخه کوله.

نو نبي کريم صلی الله علیه وسلم سره له دې چې پيدا هم نه ده، يواځې يې له دوی سره د پيدا ايښت وعده په تورات کې شوې وه، نو د هغه صلی الله علیه وسلم په وسيله به دوی سوال کاوه او الله تعالی به دوی ته فتحه ور کوله.

۶- د نبي کريم صلی الله علیه وسلم له رحلت نه وروسته چې صحابهٔ کرام رضي الله عنهم ام المؤمنين حضرت عائشې صديقې رضي الله عنها ته راغلل او د امهال سخته وچکالي هم وه او ورته وې ويل چې ته د نبي کريم صلی الله علیه وسلم مبارکه بي بي يې، ته راته دعا وکړه چې الله تعالی په مونږ باندې د رحمت باران وکړي. حضرت ام المؤمنين رضی الله عنها ورته ووېل چې: داسې وکړئ چې د نبي کريم صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې د بام چت د رسول الله صلی الله علیه وسلم د مبارک قبر په برابرې سورې کړئ چې د آسمان فضا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورڅخه ښکاره شي نو کېدای شي چې الله تعالی خپل رحمت نازل کړي. صحابۀ کرامو رضی الله عنهم همداسې وکړل چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې چت یې دده صلی الله علیه وسلم د قبر په برابري سوری کړ نو داسې باران وشو چې تولې ځمکې یې سېرابه کړې . او دټولو خلکو له پاره درحمت ذریعه شو دا کار د نبي کریم صلی الله علیه وسلم له رحلت نه وروسته شوی.

محدثین کرام ددې وجه دا لیکي چې. دآسمان اودده صلی الله علیه وسلم د مبارکې روضې ترمنځ دغه چت پرده جوړه کړې ، کله چې دغه چت لرې شو ، دده صلی الله علیه وسلم قبر مبارک ښکاره شو نو آسمان په ژړا شو اودده له ژړا نه ځمکه سېرابه شوه.

[رواه الامام الدارمی فی السنن ، باب ماکرم الله تعالی نبیه صلی الله علیه وسلم بعدموته صلی الله علیه وسلم ص: ۵۸/ رقم الحدیث ۹۲]

۲- دامیرالمؤمنین حضرت عثمان رضی الله عنه دخلافت په مهال دیو نفر له ده سره څه کار پیداشو بار،بار ورځي او دملاقات موقع نه ورته پیداکیږي ، عثمان بن حنیف ته یې شکایت وکړ هغه ورته وویل : ولاړ شه اودس وکړه بیاجومات ته لاړ شه دوه رکعته لمونځ وکړه او دادعا ووایه : اَللّٰهُمَّ اِنِّی اَسْاَلُکَ وَاَتَوَجَّهُ اِلَیْکَ بِنَبِیِّنَا مُحَمَّدٍ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ یَامُحَمَّدُ اِنِّی اَسْاَلُکَ وَاَتَوَجَّهُ بِکَ اِلَی رَبِّی فَیَقْضِی حَاجَتِی وَتَذکر حَاجَتَکَ آه ﴾

ژباړه : اې خدایه ! زه له تانه دخپل حاجت غوښتنه کوم او تاته وسیله کوم زموږ نبی محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم نبی درحمت ، اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد مصطفی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! زه تا الله تعالی ته وسیله ګرځوم چې زما حاجت پوره کړې ، نو په دې ځای کې به خپل حاجت یاد کړي.

[والحديث اخرجه الطبرانی وقال بعد ذکره والحديث صحيح وصححه الحافظ ابوعبدالله المقدسی والمنذری فی الترغيب والترهيب ج: ۱/ ص: ۲۰۱ / والحافظ نورالدين الهيثمی ج: ۲/ ص: ۲۷۹ / والحافظ ابن تيميه فی التوسل والوسيله ص: ۱۰۱ / وقال وذلک اسناد صحيح] والله اعلم .

۸- ځینې له دې ځخه داهم ده چې دامیرالمؤمنین عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دخلافت په مهال ډیره سخته قحطي راغله نو حضرت بلال ابن الحارث المزني درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قبرته ورغی اودادعا یې وویله : ﴿ يَارَسُولَ اللهِ ! إِسْتَسْقِ لِأُمَّتِکَ فَإِنَّهُمْ هَلَكُوْا ﴾

ژباړه : اې رسول الله ! دخپل امت له پاره دباران غوښتنه وکړه ځکه هلاک شول . [اخرجه ابن ابی شيبة والبيهقی كذا فی البداية والنهاية لابن كثير]

۹- ځینې له دې ځخه هغه دحضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ استسقاده چې په هغه کې یې حضرت عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خدای پاک ته وسیله کړی . ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ عُمَرَ بْنَ الخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، كَانَ إِذَا قَحَطُوا اسْتَسْقَى بِالعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ المُطَّلِبِ، فَقَالَ: «اللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّنَا فَتَسْقِينَا، وَإِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِعَمِّ نَبِيِّنَا فَاسْقِنَا»، قَالَ: فَيُسْقَوْنَ ﴾

ژباړه : له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې کله به په خلکو وچکالي راتله نو حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به په حضرت عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ باندې توسل کاوه . او ویل به یې اې الله تعالی ! موږ به تاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم ﷺ وسيله کاوه په مورد به باران کېده او اوس دهغه تره تا ته وسيله کوو ته په مورد باران وکړې وايي باران به وشو.

[صحيح البخاری ج: ۱/ ص: ۶۵۸ ، رقم الحديث ۳۰۱۰ ، وفى الحلية قال عمر هذا هوالوسيلة الى الله آه]

په توسل کې دجمهورو علماءِ کرامورايه

۱- علامه الشرنوبی په شرح التائيه کې ويلي : ويجوز التوسل بغير الانبياء كالشهداء والاولياء والعلماء والصالحين ، يعنې له انبياوونه پرته په شهداوو، اولياوو او علماوو او نيکانو باندې هم توسل جائز ده.

۲- ابوسعيد الخادمي په ، بريقه شرح طريقه محمديه ، کې وايي: ونقل الزيلعي جواز التوسل الى الله بالانبياء والصالحين ولوبعدموتهم ، [ارغام المريد ص: ۲۸]

ژباړه : له زيلعي نه نقل شوي دي وايي چې توسل الله تعالى ته په انبياوو اولياوو اونيکانو جائز دی که څه هم وروسته له مرګه وي.

۵- حضرت شاه ولی الله دهلوی رحمه الله وايي : ددعا له ادابو څخه داده چې اول خل په الله تعالى ثناووايي اوبيانبي کريم ﷺ خدای پاک ته وسيله کړه نو دادعا به قبليږي.

[حجة الله البالغة ج ۲ / ص ۶ / طبع مصر]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- په (المهند علی المفند عقائدعلماء دیوبند) کې داسې وایي ، چې زموږ اوزموږ دمشایخو په نزد توسل رواوجائز دی په دعاوو کې په انبیاوو صالحینو اولیاوو شهیدانو او صدیقینو په ژوند کې او وروسته له مرګه ...) [عقائد علماء دیوبند ص: ۲۹]

۷- علامه اشرف علی تهانوی رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي : دریم له خدای پاک نه غوښتنه په برکت ددغه مخلوق مقبول او داخبره جمهورو علماوو هم جائز بللې . [بوادر ص: ۷۶۱]

۷- علامه اشرف علی تهانوی رَحِمَهُ اللّٰهُ په (مأته مسائل ص: ۸) کې وایي چې دعاکول په دې طریقه چې اې الله تعالی په حرمت دنبي او ولي زما داحاجت پوره کړې داجائزدی . لکه څرنګه چې دفقه اکبر له شرحې چې ملاعلی قاری رَحِمَهُ اللّٰهُ لیکې هم دا فهمیږي ...) [ص ۳۵]

۸- فتاوی کاملیه وایي چې عام خلک الله تعالی ته انبیاء اواولیاء وسیله کوي داجائز دی . [فتاوی کاملیه طبع مصر ص: ۲۶۷]

۹- المحقق الفقیه المحدث اللکنوي په شرح ددې قول دماتن (المتوسل باقوی الذریعة) کې ویلي چې په دې کې امتثال په دې قول دخدای پاک ده . ﴿ وَٱبْتَغُوٓاْ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ ﴾ .

۱۰- عمدة الرعایه وایي چې ډیر احادیث په دې باندې دلالت کوي چې توسل په اعمال صالحه او ذوات فاضله جائز ده .

[عمدة الرعایه ص: ۱ ، شرح شرح الوقایه وکذافی السعایه له ص: ۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱- دشوکاني مشهوره رساله په نامه د (درالنضید) دتوسل په جوازکې لیکلې شوې ده لکه په عرف الشذی کې [ج ۲ / ص ۱۹۸ فتح الرحماني ص ۲۳۸]

۱۲- فتح الباری شرح صحیح البخاری وايي چې دحضرت عباس رضي الله عنه له قیصې نه معلومیږي چې اهل خیر اوصلاح داهل بیت النبوت باندې وسیله کول مستحب دي . [فتح الباری ج ۴ / ص ۱۵۱) وکذا فی شرح عمدة القاری علی البخاری ج ۷ / ص ۳۲؛ لبدرالدین العیني]

۱۳- شیخ الاسلام حسین احمد مدنی رحمه الله فرمايي : په دعاګانو کې نیک عملونه او دهغو کوونکي صلحاء اولیاء او انبیاء او ملائکې دالله تعالی نومونه او صفات الله تعالی ته وسیله کول ددعاؤ دقبلیدلو یوه غوره اوښه ذریعه ده .

له دغه امله دهغوی شجرو ته په دغه طریقه دتوسل باندې ترتیب ورکړل شوی دی .

۱۴- توسل اوکرامت تر ژوندیو پورې خاص نه ده څوک چې داعقیده لري چې توسل او کرامت یوازې ترژوندو پورې خاص دی ، نوددوی په خپل توحید کې شرک داخل کړی داچې دوی عقیده دتاثیر دژوندیو کوي او دابنکاره خبره ده چې په حقیقت کې تاثیردالله تعالی له لوري ده ، موجود حقیقي الله تعالی دی او دغه کبسان خو عادي اسباب دي دوی لره په دې کې څه تاثیر نشته . [الفجرالصادق ص ۵۹]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- امام العلامه النابلسی رَحِمَهُ ٱللَّهُ فرمايي : دژونديو او مړيو ترمنځ په دې کې توپير نشته ته دې ته نه ګورې چې ژوندي او مړي ټول دالله تعالی مخلوقات دي ديوه له پاره هم په يوشي کې تاثير نشته بلکې موثرپه هرحال کې يواځې الله تعالی دی ژوندي اومړي يوازې أسباب کېدلی شي.

[کشف النور ص: ۱۳]

دکفارو په هکله الله تعالی فرمايي: ﴿ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ ... ﴿٢٩﴾ ﴾ [سورة الدخان]

ژباړه : پس ونه ژړل پر دوی (ياپر هلا کت د دوی) باندې آسمانونو او زمکې.

يعنې له دې آيت نه دامعلوميږي چې په مسلمان باندې اسمان هم غمجن کيږي اوياهم اسمان اوځمکه ورباندې ژاړي.

لکه مخکې مو چې وويل : چې درسو ل الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قبر آسمان ته ښکاره شو نو دهغه په ليدلو باندې اسمان په ژړا شو داسمان د ژړا نه الله تعالی دا خلک ټول سيرابه او ښيرازه کړل.

د نيک مسلمان په مرګ باندې زمکه اواسمان ژاړي

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ العَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحیح البخاري ج: ۱/ص: ۵۳۶ / باب مناقب سعد رضي الله عنه رقم الحدیث: ۳۸۰۳]

ژباړه له حضرت جابر رضي الله عنه نه روایت دی وایي: له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه مي اوریدلي ویل یې: چې د سعدبن معاذ رضي الله عنه په مرګ باندې عرش عظیم په لړزه شو.

ولې په حرکت شو؟ یاداچې هغه دده روح چې د عرش عظیم طرف ته ختله دهغې له وجې هغه ولړزېده یاداچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظیم په حرکت باندې راغی. دحضرت اسماء رضي الله عنها چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوښینه ده دهغې نه روایت دی چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه شړۍ زموږ سره وه دده دوفات نه وروسته به چې د موږ په کور کې کله مریض پیدا شو په هغه شړۍ به مو او به تېرې کړې بیا به مو هغه مریض ته ور کړې هغه به څرنګه وڅښلې خدای پاک به هغه مریض ته صحت ورکاوه. [مشکوة المصابیح ج: ۲/ کتاب اللباس ص: ۳۷۴]

حضرت ابي ایوب انصاري رضي الله عنه د روم په جنګ کې له کافانو سره په جګړه بوخت دی او داپه داسې حال کې چې دکافرانو دلبنکر شمیر لکونو ته رسېدله چې په هغوی باندې یوه مجاهد صحابي مخامخ ور باندې ور منډه کړه دکفارو دلښکر په منځ ور ګډ شو دیوې او بلې خوانه صحابه کرامو نارې ور باندې وکړې چې خدای پاک خو وایي: ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾ [سورة البقرة: ۱۹۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو لاسو نو ځان هلاکت ته مه اچوئ دا خو دې ځان هلا
کت ته وا چاوه حضرت ابي ایو ب انصاري ور ته وایي چې نه تاسې
غلط یاست ددغه آیت دغه مطلب نه ده دا آیت دموږ دانصارو په
باره کې نا زل شوی دی کله چې فتحې دمسلمانانو ډېرې شوې نو
موږانصارو په پټه په خپل منځ کې مشوره وکړه چې مخکې خو ډېر
ضرورت و خپل ځان او مال مو ټول په دین لګول اوس خو مسلمانان
ډېر شول دنیا وې پیدا شوې نو درځې چې لیږ، لیږ دا خپل کارو بار
شروع کړو دنیا به لیږ ډېره کړو باغونه او ځمکه به لیږ برابره کړو
خدای پاک آیاتونه نازل کړل چې ځا نو نه هلاکت ته مه اچوئ چې
ځان او مال دې په دین ونه لګول نو دین به غریب کیږي نو بیا به
خپله هلاک کېږئ او کفار به دربا ندې غا لبه کیږي نو حضرت ابي
ایوب ددغې نه انکار وکړ بیاحضرت ابي ایوب په دغه حالت کې
مخکې روان ؤ تر څو پورې چې دی هم شهید کیږي اوبیا دشهادت
په وخت کې وصیت کوي زمامړی به دقسطنطونې دېوال ته نږدې
کفاروته ورخښوئ مرقات لیکي چې پس له مرګه به خلک ورتلل
دده قبرمبارک ته دده په قبر باندې بڼې تبرک حاصلولو اودده دقبر
په سبب به یې دمرضو شفاء غوښتله نو خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ به شفاء
ورکوله . [مشکوۃ ج: ۲ / ص: ۵۸۶ / کمافی اسماء الرجال لصاحب المشکوۃ الباب
الاول فی ذکر الصحابه ومن تابعهم] نو داتبرک په ذوات فاضلو پس له مرګه
د ده ده.

نو مطلب مې دادی چې یووارسړی دخپل ځان په باب کې
تقصیرات ووینې ددغو دتقصیراتو دمعافي لپاره فقط یوه دغه لار

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ده چې صرف په عبادت زوروکړي خدای پاک ته چې دسړي وس رسیږي باید په هر عنوان وسیله طلب کړي په عمل صالح کې چې دسړي وس رسیږي دادې کوي خدای پاک ته وسیله ده دهغه په سبب به خدای پاک مغفرت ورته کوي نیک ذوات دی خدای پاک ته واسطه کوي کوم شخص ته چې په ژوند کې ورځي یاکوم زیارت ته چې ورځي پس له مرګه په دوارو کې دی په صحیح نیت ورځي څومره چې دده نیت سم ؤچې ددغه شخص په واسطه خدای پاک زما داجرمونه معاف کړي که ژوندي ته ورځي خوهغه وسیله ګرځوي خدای پاک ته خو دنیک عمل په واسطه یې وسیله ګرځوي اوکه مړي ته ورځي هغه زیارت مبارک وسیله ګرځوي خداوند متعال ته خو دنیک عمل په په وجه یې ګرځوي چې اې خدایه پاکه! داخو دستا دوست ده ته ددغه خپل دوست په واسطه ماته دخپلو ګنا هونو مغفرت وکړې ماته دنیک عمل توفیق راکړې اوداسې ددوی په اثار مبارکه ؤباندې وسیله وګرځول شي.

[تفسیر مظهري ج: ۱/ص: ۲۱۵]

دصالحانو په اثارو تبرک نیول ثابت دي

په دې خبره ځان پوه کیدل ضروري او لازمي دي چې تبرک حاصلول په انبیاوو اولیاوو اواثاروو ددوی په نصوص صحیحه او براهینو قاطعه و ثابت دي. او له دې څخه انکار نه کوي مګر ناخبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سنت نبوي، نو مونږ څه انداز اثار ذکر کوو ددې له پاره چې دضرورت په وخت کې زمونږ له پاره يوسند وي.

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وېښتانو تبرک نيول

۱- حضرت نبي اکرم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په منا شريفه کې نائي راوغوښت چې سر يې ورو خريي نو يوځل يې ښي لورى وېښتان په لاس کې ورکړ هغه يې وخريه ابوطلحه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ يې راوغوښت وايي داونيسه بيايې چپ لورى هغه نايي ته ونيو هغه يې هم وخريه بيايې ابوطلحه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ ته ورکړل چې ټول وېښتان يې واخيستل نوويې ويل چې داوېسه اوپه صحابه کراموباندې يې تقسيم کړه.

[مشکوة ج: ۱/ص: ۲۵۰/ باب الحلق]

۲- اخرج الطبرانى وابويعلى من حديث خالدبن وليد ان النبى صلى الله عليه وسلم اعتمر فحلق رأسه فابتدر الناس جوانب شعره فسبقتهم الى ناصية فجعلتها فى هذه القلنسوة فلم اشهد قتالا وهى معى الا رزقت النصر قال الهيثمي رجالها رجال الصحيح آه.

ژباړه: له حضرت خالدبن وليد رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي: چې رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عمره کوله نو سرمبارک يې ورخيه. نو خلک ورمخته شول چې دده مبارک دسر وېښتان واخلي زه هم ورمخته شوم چې ماته يې دتندې مبارکې وېښتان په برخه ورسيدل اوبيا مې هغه په دغه خپله خولۍ کې کېښودل زه چې هر جنګ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي یم او داخولی له ماسره وي ، نو ماته الله تعالی فتحه او نصرت نصیب کړی. نو د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندي خکه چې دده له ذات مبارک سره یې تړاؤ لرلو.

دحضرت نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په نوکانو تبرک

۲- ﴿ وكان عنده (معاويه) ازار رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورداؤه وقميصه وشيئ من شعره وأظفاره فقال: كفنوني فى قميصه وأدرجوني فى ردائه ،وأزروني بازاره ، واحشوا منخري وشدقي ومواضع السجود من شعره وأظفاره، وخلوابيني وبين أرحم الرحمين ﴾ امرقات المفاتح شرح مشكاة المصابيح ج ١ / ص: ۴۵۰ / رقم الحديث: ۲۰۰]

ژباړه : له حضرت معاويه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُ سره درسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لنګ ، څادر ،قمیص ،څه وېښتان او څه نوکان موجود و ، نو ویل یې ماته دده مبارک په قمیص کې کفن راکړئ ، دده په څادر کې مې ونغاړئ ، دده ازار زما ازار کړئ او زما په پوزه او سواختني کې او ځایو دسجدې دده مبارک وېښتان او نوکان واچوئ نور ما او خپل رب سره پرېږدئ.

نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په یو وخت کې نو کان پرېکول نو یو صحابي ته وایي چې په صحابه کرامو باندې یې تقسیم کړه.

نو ویل کېږي چې داتبرکات ترننه پورې مو جو دي اکثرو ائمه کرامو، مخکینوخلکو به د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه وېښتان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتل، نوکان به یې ساتل، دده لباس مبارک چې دده چوپانه قمیص اوښتکی څه شی به یې پیداکړل هغه به یې ساتل،تردې پورې چې دحضرت اسماء رضي الله عنها سره د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د ږیرې مبارکې ویښته وو اوبه سپینوزرو کې یې ساتلي ؤ اوچې کوم مریض به ورغی هغه ویښته به یې په اوبوکې ورته وواهه بیابه یې هغه اوبه وڅښلې خدا و ندمتعال به شفاء ورکوله د افغانستان په غزني کې یې ویښته شته د پاکستان په لاهورکې شته په بخارا کې شته هغو ائمه کرامودغه حقیقت پېژاندهغو په واسطه به یې خداوند کارونه جوړول دده ویښتان دده لباس دده نوکان ترننه پورې خلکوساتلي دي.

۴- ﴿ قَالَ: فَوَاللهِ مَا تَنَخَّمَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نُخَامَةً إِلَّا وَقَعَتْ فِي كَفِّ رَجُلٍ مِنْهُمْ، فَدَلَكَ بِهَا وَجْهَهُ وَجِلْدَهُ، وَإِذَا أَمَرَهُمْ ابْتَدَرُوا أَمْرَهُ، وَإِذَا تَوَضَّأَ كَادُوا يَقْتَتِلُونَ عَلَى وَضُوئِهِ... الحديث ﴾ [صحيح البخاري كتاب الشروط باب الشروط في الجهاد آ‌ج : ۱ ص: ۳۷۷/۳۷۸ / رقم الحديث ۲۷۳۱ / ۲۶۵۱ وكتاب الوضوء ج: ۱/ ص: ۳۸]

ژباړه : حضرت عروه رضي الله عنه وایې: زمادې په الله تعالی قسم وي رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دې سوخ کړې له پوزې اوبه دپوزې مګر صحابه وو به لاس ورته نیولی و بیابه یې په مخ او نور وجود موښل اوچې کله به یې دڅه امر ورته وکړ هغه به یې په تیزي سره په ځای کاوه ،کله به یې چې اودس کاوه نو داوداسه په اوبو به یې داسې راتول شول تردې به وچې په دې اوبو دوی جنګ سره وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: أَنَّهَا حَمَلَتْ بِعَبْدِ اللهِ بْنِ الزُّبَيْرِ، قَالَتْ: فَخَرَجْتُ وَأَنَا مُتِمٌّ فَأَتَيْتُ الْمَدِينَةَ فَنَزَلْتُ بِقُبَاءٍ فَوَلَدْتُهُ بِقُبَاءٍ، ثُمَّ أَتَيْتُ بِهِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَوَضَعْتُهُ فِي حَجْرِهِ، ثُمَّ «دَعَا بِتَمْرَةٍ فَمَضَغَهَا، ثُمَّ تَفَلَ فِي فِيهِ، فَكَانَ أَوَّلَ شَيْءٍ دَخَلَ جَوْفَهُ رِيقُ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ حَنَّكَهُ بِتَمْرَةٍ ثُمَّ دَعَا لَهُ، وَبَرَّكَ عَلَيْهِ وَكَانَ أَوَّلَ مَوْلُودٍ وُلِدَ فِي الإِسْلَامِ» ﴾

[صحيح البخاري ج ۱ ص ۵۵۵ كتاب مناقب الانصار رقم الحديث ۳۹۰۹]

ژباړه: له حضرت اسماء رضي الله عنها نه روايت دی وايي: چې كله عبدالله ابن الزبير رضي الله عنه زما پرنس ؤ نو زه له مكې معظمې دهجرت په نيت راووتم كله چې مدينې منورې ته راغلم دحمل موده مې پوره وه په قبا مقام كې مې واړول نو عبدالله ابن زبير دې دنياته سترګې راوغړولې.

نو رسول الله صلى الله عليه وسلم ته مې رواوړ هغه په خپله غيږه كې كېښود بيايې خوماوې را وغوښتې په خوله مباركه كې يې ښې ميده كړې له هغه وروسته يې دعبدالله ابن زبير په خوله كې وركړې، نو دده خيټې ته چې اول خل داخلې شوې هغه درسول الله صلى الله عليه وسلم لاړې مباركې وې او بيا يې په خجيرو باندې دده تحنيک (خرما يې په تالو ورومونښلې) او دعا يې ورته وكړه اودبركت غوښتنه يې ورته وكړه. او دمدينې منورې په مهاجرينوكې دغه اول بچی وچې پيداشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- ﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْخُلُ بَيْتَ أُمِّ سُلَيْمٍ فَيَنَامُ عَلَى فِرَاشِهَا، وَلَيْسَتْ فِيهِ، قَالَ: فَجَاءَ ذَاتَ يَوْمٍ فَنَامَ عَلَى فِرَاشِهَا، فَأُتِيَتْ فَقِيلَ لَهَا: هَذَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَامَ فِي بَيْتِكِ، عَلَى فِرَاشِكِ، قَالَ فَجَاءَتْ وَقَدْ عَرِقَ، وَاسْتَنْقَعَ عَرَقُهُ عَلَى قِطْعَةِ أَدِيمٍ، عَلَى الْفِرَاشِ، فَفَتَحَتْ عَتِيدَتَهَا فَجَعَلَتْ تُنَشِّفُ ذَلِكَ الْعَرَقَ فَتَعْصِرُهُ فِي قَوَارِيرِهَا، فَفَزِعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: «مَا تَصْنَعِينَ؟ يَا أُمَّ سُلَيْمٍ» فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللهِ نَرْجُو بَرَكَتَهُ لِصِبْيَانِنَا، قَالَ: «أَصَبْتِ» [صحيح المسلم/ ج: ۲، باب: طيب عرقه صلى الله عليه وسلم والتبرک به ص: ۲۵۷ / رقم الحديث ۲۳۳۱]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روايت دی وايي: يوځل رسول الله صلی الله علیه وسلم د ام سليم کورته ورغی دهغې په فرش باندې ويده شو او دا کور نه وه.

بياوايي : چې يوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم ددې په فرش ويده و نو په دې راتګ وشو(يعني چا خبره کړه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم درکره راغلی) ورته وويل شو چې دا نبی صلی الله علیه وسلم دی دتاپه کور کې ستا په فرش باندې ويده ده ، نو دا راغله او حال داچې له نبی کريم صلی الله علیه وسلم څخه خولې روانې وې او دڅرمنې يوه ټوټه په جمه شوې وې .

نو دې هغه شيشه خلاصه کړه لګيا شوه دغه خولې يې په پمبه (مالوچو) يا ځيره را اخيستې او له هغه نه يې په شيشه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښبنتیخلې ، نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویریده او وې ویل اې ام سلیم ! څه کوې ؟

دې ورته وویل زه د برکت امید لرم د خپلو کمکیانو له پاره . نو ده مبارک ورته وویل چې دادې حقه خبره وکړه .

۷- ﴿ عَنْ أَنَسٍ، عَنْ أُمِّ سُلَيْمٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْتِيهَا فَيَقِيلُ عِنْدَهَا فَتَبْسُطُ لَهُ نِطَعًا فَيَقِيلُ عَلَيْهِ، وَكَانَ كَثِيرَ الْعَرَقِ، فَكَانَتْ تَجْمَعُ عَرَقَهُ فَتَجْعَلُهُ فِي الطِّيبِ وَالْقَوَارِيرِ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «يَا أُمَّ سُلَيْمٍ مَا هَذَا؟» قَالَتْ: عَرَقُكَ أَدُوفُ بِهِ طِيبِي ﴾ [صحيح المسلم/ج ۲/ باب طیب عرقه صلی الله علیه وسلم والتبرک به ص ۲۵۷ / رقم الحدیث ۲۳۳۲]

حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خپلې مور ام سلیم نه روایت کوی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به د دې کره دغرمي دارام کولو له پاره ورتللو ، نودې به څرمن ورته اچوله نو دغرمې خوب به یې ورباندې کاوه او دده مبارک څخه به ډیرې خولې بهیدې، نو دې به یې هغه خولې مبارکې یوځای کولې په خوشبویې اوشیشه کې به یې اچولې، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل اې ام سلیم ! داڅه دي ؟

دې ورته وویل : دا ستا خولې دي له خپلو خوشبویو سره یې ګډوم ترڅو دعطرو په بوی کې نوربنه والی راشي .

۷- ﴿ عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ أَنَّهَا أَخْرَجَتْ جُبَّةَ طَيَالِسَةٍ كِسْرَوَانِيَّةٍ لَهَا لِبْنَةُ دِيبَاجٍ، وَفَرْجَيْهَا مَكْفُوفَيْنِ بِالدِّيبَاجِ، فَقَالَتْ: هَذِهِ كَانَتْ عِنْدَ عَائِشَةَ حَتَّى

(c) ketabton.com: The Digital Library

قُبِضَتْ، فَلَمَّا قُبِضَتْ قَبَضْتُهَا، وَكَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَلْبَسُهَا، فَنَحْنُ نَغْسِلُهَا لِلْمَرْضَى يُسْتَشْفَى بِهَا ﴾ [صحيح المسلم ج ۲ ص: ۱۹۰ كتاب اللباس ۱-بَابُ تَحْرِيمِ اسْتِعْمَالِ أَوَانِي الذَّهَبِ آه رقم الحديث ۲۰۶۹ مشكوة المصابيح ج ۲ ص: ۳۹۶]

ژباړه : له حضرت اسماء بنت ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روايت دی وايي: چې دې عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغه طيالسی اوکسرايي چپنه مبارکه راوښسته چې غاړه او راکته زی يې په وريښمو جوړه وه . او څاکونه يې هم په وريښمو جوړ شوي ؤ نو دې وويل دا چپنه له حضرت عايشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا سره وه کله چې هغه له دنيا څخه ولاړه نو ماته پاتې شوه ، دا به رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اغوسته او اوس يې موږ دمريضانو له پاره اوبه پرې کړو بيا هغه اوبه مريضانو ته ورکړو هغوی ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ شفاهم ورپه برخه کوي .

۸- ﴿وقدشرب عبدالله بن الزبير وسفينة ومالک بن سنان وام ايمن وغيرهم دم رسول الله صلى الله عليه وسلم ﴾ [اخرجه الطبرانى والحاكم والدارقطنى وذكره فى المواهب الدنيه آه]

يعني درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وينې عبدالله ابن زبير ، حضرت سفينه حضرت مالک ابن سنان او ام ايمن رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ او نورو هم څښلې دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- ﴿ وذکر العلامة الشامي ص: ۳۹/ ج: ۱ / قال الامام الشافعی انی لأتبرک بأبی حنیفة وأجئ الی قبره فاذا عرضت لی حاجت صلیت رکعتین وسالت الله تعالی عند قبره فتقضي سریعا وفي الصفحة ۴۲/ جلد: ۱ / قوله ومعروف الکرخي ابن فیروز من المشائخ الکبار مجاب الدعوات یستسقي بقبره وهو استاذ السری السقطی. ﴾

ژباړه: په ردالمحتار کې علامه ابن عابدین رَحِمَهُ اللهُ لیکلي چې امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ ویلي چې زه په امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللهُ تبرک حاصلوم او دده قبر ته ورځم کله مې چې کوم حاجت پیداشي نو زه دده دقبر په څوا کې دوه رکعته لمونځ وکړم اودی الله تعالی ته وسیله کړم زرترزره مې هغه حاجت الله تعالی دده مبارک په واسطه پوره کړي.

همدارنګه معروف کرخي ابن فیروز رَحِمَهُ اللهُ دسري السقطی رَحِمَهُ اللهُ استاد له لویو علماء کرامو څخه ده چې مستجاب الدعوات هم ؤ چې دده قبرهم خلک الله تعالی ته دباران کولو له پاره وسیله کوي.

نو تبرک اوتوسل په دغو ټولو شیانوباندې جائزه ده که جائز وای نو مخکې علماوو او ائمۀ کرامو نه قبول پرې کولو او نه بې دغه عمل ترسره کولو سره له دې چې دهغوی تقوی دهغوی علم او دهغوی احتیاط کول په ډېره لوړه درجه کې ؤ. نو دخپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقصیراتو دمغفرت لپاره سړی باید هره لار ولټوي دمغفرت بهترینه لار هغه د نقشبندیې طریقې د شجرې مبارکې ویل دي.

د نقشبندیې مبارکې د شجرې د ویلو فائدې

دازمونږ دطریقې چې کومه شجره ده دخپل شیخ نه نیولې تر رسول الله ﷺ پورې داولیاوو د نومونو چې کوم کوم یادونه شوې داچې سړی روزانه یوواري په دغه نیت باندې وایي چې خدای پاک دې دغو اولیاووپه واسطه زما ذکر جاري کړې ددغو په برکت ماته مغفرت وکړې ددغو په برکت ماته علم راکړې نو هر صحیح نیت چې سړی په کې کوي خدای پاک یې دهغه نیت سره سم کار ترسره کوي حتی دهند په لویو، لویو هستیو به چې مرضونه او مصائب راغلل، نو ددغې شجرې نو مونه به یې ورته لیکل خدای پاک به دهغو په سبب خلکو ته شفاء ورکوله او مصائب به یې لرې کول ، څکه هغه توسل به دوی باندې بیرته په واقع کې توسل ددوی په ښکو اعمالوده خدای پاک ته هغه ښک عمل وسیله کول دي حتی دځینې مریدانو نفي اثبات نه کیږي مشائخ کرام داطریقه ورته ښیي چې اول دې لطائفې وکړي اوبیادې شجره ووایي په دغه نیت باندې چې خدای پاک دې ددغو داولیاوو په بر کت باندې زما نفي اثبات ورسوي نو خدای پاک یې نفي اثبات پوره کوي، بلکې دهر نیک مقصد لپاره یې چې سړی خدای پاک ته وسیله کړي هغه مقصود به یې پوره کوي نو داتبرک اوتوسل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذوات فاضله ووچې يوځلې په احاديثو صحيحه ونه ثابت ده نو داځای دشک اواشتباه خوړاتې نشو دابايد سړی په کامل اخلاص او اعتقاد باندې وکړي څومره چې يې وس رسيږي دشجرې ويل بايد پرې نه ښودل شي داډېر مفيد دی دلطائفو دعاوې بايدوويل شي داهره لطيفه خپل متصرف لري ددغې لطيفې ددعاپه برکت د هغې لطيفې دمتصرف روحانيت حاضريږي خدای پاک هغه لطيفه ورسره جاري کوي دازمونږ دلطيفو چې کومې دعاوې دي دخپنې طريقومستقل سبقونه دي خودا زمونږ د حضراتو مبارکينو مجددينواندراج ده چې په يوه لطيفه کې درې يا څلورکارونه کيږي نوداچې په غور باندې دلطيفو دعاوې وايي اوشجره وايي اوهغه خدای پاک ته وسيله ګرځوي نومؤثر واقع کيږي ښکه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وايي چې: ما وسيله وګرځوه، که وسيله مؤثره نه وای بيابه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته ويلي ؤ چې دوه رکعته لمونځ او دعا وکړه. خو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د لمانځه امر هم ورته کوي چې دا يو صالح عمل ده اوداهم ورته ښيي چې د الله تعالى ثنا اودهغه په پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې درود ووايه اوله دې سره سره دا هم ورته وايي چې ما الله تعالى ته وسيله وګرځوه، الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دې مقصود حل کړي. نو کله چې صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دغه عمل وکړ نو الله تعالى يې دواړه سترګې ورته روغې کړې.

[حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

[اخرجه النسائي والترمذی جامع الترمذي ابواب الدعوات ج: ۲ / ص ۶۵۷ / والبيهقي والطبرانی بسندصحيح واخرجه البخاري فی تاريخه وابن ماجه والحاكم باسنادصحيح]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په دې کې دې ته اشاره ده چې انسان باید په دې تولو شیانو کې کوشش وکړي، عمل دې هم کوي او وسیله دې هم لټوي، او بیا په دغې وسیلې جوړولو کې د مړي او ژوندي د لیرې او نژدې کوم توپیر نشته.

که فکر وکړو چې یو جادوګر وي هغه د شیطان نومونه او ناروا اوراد پځوي، د شیطان د نوم د ډېرو یادولو له امله ورسره د شیطان ملګرتیا پیدا شي، له ډېرو سره په ناروا کارونو کې مرسته هم کوي، اکثره جادو ځومره مؤثر وي چې خلک مرګ ته ورسوي، مېړه او ښځه سره بېل کړي، خپل خپلوان سره جلا کړي، دا ولې؟ ځکه چې شیطان مرسته ورسره کوي، نو چې د شیطان د نوم په یادولو د شیطان ملګرتیا له هغه سره پیدا کېږي، نو دالله تعالی د دوستانو د نومونو په ویلو به له هغوی سره دوستي او ملګرتیا نه پیدا کېږي؟ بلکې غوره ملګرتیا به یې په برخه کېږي.

اسماء الحسنی چې یو ځوک ځومره ډېر وایي نو له الله تعالی سره یې نوره مینه ډېره پیدا کېږي، ځومره چې د رسول الله ﷺ نومونه یادوي نو له هغه ﷺ سره یې مینه او محبت نو هم زیاتیږي، همداسې د اولیاء الله کرامو نومونه چې یادوي نو له هغوی سره یې مینه او تعلق ډېر پیدا کېږي، نو لنډه داچې دا ډېره یادونه د تعلق او ملګرتیا جوړولو یوه لاره ده.

د (مزارات اولیاء هرات) په نوم یو کتاب دی، په دې کتاب کې د یوه حدیث شریف مضمون رانقل کړی شوی دی چې: د قیامت په ورځ به له یوه انسان سره الله تعالی حساب وکړي، نیکي او بدي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې سره برابر شي، نو الله تعالی به ورته ووايي چې ورشه يوه نيکي راپيدا کړه ترڅو دې وبښم، نو دغه شخص به ډېر وګرځي خو هغه يوه نيکي به پيدا نه کړي، ځکه چې په هغه ورځ هرڅوک محتاج وي، نو څوک نيکي کله بل چاته ورکوي، بيا به الله تعالی ورته د خپل يوه ولي نوم واخلي چې زما د هغه فلانکي دوست نوم دې زده ؤ؟ دی ورته په خواب کې وايي چې: هو! نو الله تعالی به ورته وايي چې: بس يواځې په همدې نوم زده کولو مې وبښلې.

نو چې سړی لږ فکر وکړي چې په وسيله الله تعالی ته سړی نږدې کېږي، نو په نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې څوک يو ځل درود شريف ووايي نو الله تعالی او ملائکې په هغه سړي لس لس ځله درود وايي. د جُمعې مبارکې په شپه چې يو څوک درود شريف ووايي نو په ځواب کې يې الله تعالی او ملائکې په ده باندې اويا ځله درود وايي. [مشكوة ج: ۱/ص ۸۶/۸۷ باب الصلوة على النبى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ]

نو په کار ده چې د جُمعې په شپه او په بل هر وخت کې په نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې درود ووېل شي، ځکه په مقابل کې به يې الله تعالی په مونږ باندې درود اورحمت نازلوي، ځکه چې الله تعالی په دې کار باندې راضي کېږي، دده جَلَّ جَلَالُهُ د دوست ثناء دې ادا کړه، ځکه چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د الله تعالی محبوب ده، دده د محبوب ثناء او صفت دې ادا کړ، نو په مقابل کې يې الله تعالی دومره ورباندې خوشاله شو چې د هغه له وجې يې په تا باندې اويا رحمتونه نازل کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کوم ځای کې چې د خدای تعالی نوم اخیستل کېږي په هغه ځای د الله تعالی رحمت نازلیږي.

د نیکو خلکو د نومونو د یادونې په واسطه په هغه ځای انوار نازلیږي

جُناب حضرت قدوتنا مرحوم انوار المشائخ فضل الدین خلیفه صاحب (قدس الله سره) چې دارغندی په خلیفه صاحب باندې یې شهرت لرلو هغه به دا واقعه ډېره بیانوله چې: یو ولي په یوه ځای تېرېده نو ویې لیدل چې: انوار ورېږي، نو ده دا گمان وکړ چې دلته به کوم ژوندی بزرگ (ولي) وي، ورته وربه شم او څه به ورڅخه زده کړم، یا به کوم زیارت وي او هلته به دعا وکړم، الله تعالی به مې کارونه جوړ کړي. دغه بزرگ وایي: کله چې دغه ځای ته ورغلم نو هلته د غلو یوه ډله ناسته وه، او هغه غلا شوی سامان یې سره په خپل منځ کې سره وېشلو. زه حیران شوم چې دا زما کشف بې ځایه وه که کوم بل څه چل ده؟ (خلیفه صاحب مبارک به ویل چې: چونکې د الله تعالی اولیاء هوښیار دي په تلوار کوم کار نه کوي). نو دغه بزرگ له دې غلو څخه پوښتنه وکړه چې: د دغه مال له تقسیم نه مخکې تاسې په څه شي لگیا وئ؟ له هغوی نه یوه کس ورته وویل چې: زمونږ دغه ملگري د حضرت پیران پیر صاحب یوه واقعه بیانوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ګورئ ! سره له دې چې دا شخص فاسق دی، غلا يې کړې، خو چې د خدای تعالی د کوم دوست واقعه بيانوي نو هلته الله تعالی بيا هم خپل رحمت نازل کړی دی. نو بيا چې يو سړی مسلمان وي، بيا طالب او نېک عمله شي، مجاهد او صوفي شي او بيا له دې ښه سرپتوب سره ،سره د الله تعالی د دوستانو بيان کوي ، د هغوی واقعات ذکر کوي، نو په هغه به څومره رحمتونه نازلېږي؟ دا طبعي خبره ده چې په کوم مجلس او وعظ کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دوستانو نومونه ياد کړل شي نو ډېر اثر پکې وي، څکه هلته د دوی روحانيت متوجه شي او د هغه سره د الله تعالی رحمت نازل شي، او په کوم مجلس کې چې د الله تعالی رحمت نازل شي نو له هغې سره د انسانانو حالت بدلېږي، بيا يې په ذکر، دعا او نورو اعمالو کې اثر پيدا کېږي. چې دا اثر خورا ګټور وي.

نو د غه شجرې او د لطائفو دعاګانې هر وخت وايا ست، مه يې پرېږدئ ! نو مطلب دا چې د وسيلې ثبوت شته، په آياتونو او احاديثو باندې ثابته ده، د مړي او ژوندي په باره کې، د عمل په باب کې او د ذوات فاضله ؤ په باب کې، نو دا ټول ثابت دي، په دې کې بايد سړی اشتباه ونه کړي، بايد په اخلاص سره دې شي ته متوجه وي د شجرې ويل د دغه توسل له قبيلې څخه دي، په دغه سره انسان بهترين توسل حاصلولای شي، نو په هېڅ حالت کې بايد پرې نه ښودل شي، همدا رنګه د لطائفو په دعاګانو کې مشائخ کرام وسيله کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلطائفوپه وخت کې دعاوې

د اولنۍ (قلبي) لطيفې دعا : (الهی تجليات صفات افعال خودراکه ازلطيفه قلبی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطيفه قلبی حضرت ادم علی نبيناوعليه صلوة وسلم رسانيدی همان تجليات بلطيفه قلبی من حقير هم برسان بواسطه مرشدين طريقتم و بالخصوص بواسطه جناب مرشدم).

نو په دې ځای کې وسيله راغله . معنا داچې خدايه پاکه ستا هغه رڼاګانې او انوار چې د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له زړه مبارک څخه د حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ زړه مبارک ته دې رسولي دې، نو هغه رڼاګانې اوانوار زما عاجز زړه ته راورسوې ، خو په واسطه د مرشدينو ددغه طريقت چې هغه په دغه شجره کې څومره اولياء الله ذکر دي (يعنې خصوصاً زما د خپل پير په واسطه الله پاکه! هغه انوار او تجليات زما زړه ته راورسوې).

د دوهمې (روحي) لطيفې دعا : (الهي فيض صفات ذاتی که از لطيفه روحي حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم مصطفی بلطيفه روحي حضرت نوح وحضرت ابراهيم علی نبينا وعليهما الصلوة وسلم رسانيدي همان فيض بلطيفه روحي من حقيرهم برسان بواسطه مرشدين طريقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم).

يعنې هغه د ذاتي صفاتو فيض چې د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له مبارکې روحي لطيفې نه دې د حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابراهیم عَلَیْهِ السَّلَام روح ته دي رسولي دي، خدایه پاکه ! زما عاجز روح ته يې هم راورسوې، په وسیله د اولیاوو ددې لارې ، خصوصاً زما د خپل پیرمبارک په وسیله باندې.

د دریمې (سِري) لطیفې دعا : (الهي فیض شیونات ذاتی که از لطیفه سِري حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه سِري حضرت موسی علیه الصلوة وسلم رسانیدي همان فیض بلطیفه سِري من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اي خدایه پاکه ! هغه فیض د شیوناتو ستا چې له لطیفهٔ سري دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دې لطیفهٔ سري د موسی عَلَیْهِ السَّلَام ته رسولی دی هغه فیض زما عاجز لطیفې ته هم راورسوې ، ددغې لارې د اولیاء کرامو په واسطه ، خصوصاً زما دخپل محبوب مرشد په واسطه.

دڅلورمې (خفي) لطیفې دعا : (الهي فیض صفات سلبی که ازلطیفه خفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه خفی حضرت عیسی علیه الصلوة وسلم رسانیدي همان فیض بلطیفه خفی من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم .)

معنا داچې: اي خدایه پاکه ! هغه د خپلو سلبي صفاتو د لطیفهٔ خفي چې د رسول اللّٰه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له لطیفهٔ خفي نه دې حضرت عیسی عَلَیْهِ السَّلَام ته رسولی دی، هغه فیض زما خفي لطیفې ته هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي، د اولیاء کرامو په واسطه، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

د پنځمې (اخفی) لطیفې دعا : (الهي فیض انوار جامع شان العلم لطیفه اخفی حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم بلطیفه اخفی من حقیرهم برسان به واسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم.)

اې خدایه ! هغه فیض د شان العلم د انوارو دلطیفې اخفی درسول الله ﷺ، زما اخفی لطیفې ته راورسوي، په واسطه د اولیاء کرامو ددغې لارې، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

نو د هرې لطیفې په دعا کې اولیاء ورسره دي، دنقشبندیې طریقې ټول اولیاء کرام عموماً او خپل مرشد خصوصاً په دې دعا کې وسیله کوي. بیا دعا کوي چې: خدایه زما دزړه ذکر جاري کړې !، زما دروح ذکر جاري کړې !، زما سِر جاري کړې !، زما خفي جاري کړې !، زما اخفی جاري کړې !.

دا دعاګانې اوسنۍ نه دي، بلکې له ډېر پخوا نه رانقل شوې دي، په اردو، فارسي اوهمدارنګه په افغانستان کې هم په ډېرو کتابونو کې دا دعاګانې رانقل کړل شوې دي، ځکه چې د فارسي ژبه یو وخت په بخارا، سمرقند اوهندوستان کې ډېره رائجه وه. نو په فارسي ژبه چې څرنګه رانقل کړې شوې دي، هماغسې پخپل حال پاتې دي او چا څه تغیر اوبدلون ندی راوستی.

همدارنګه د بیعت (تلقین) الفاظ ټول خلیفه صاحبان په فارسي ژبه وایي، ځکه حضراتو مبارکینوته هم په فارسي ژبه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفاظ رانقل شوي وو ، نو دوی دادب له وجې کوم تغیر او بدلون پکې رانه وستلو او هغه یې وسیله وګرځول .

نودهر کار چې جوړیږي هغه په دغه باندې چې عمل هم وسیله کړي هغه اشخاص هم وسیله کړي بیادسړي ددنیا او دا خیرت ټول کار و نه جوړیږي نودهر ملګري تر دېره وخته په و ظیفو با لکل نه پو هیږي پوهېدل شرط نه دي بلکې کول یې شرط دي پو هېږ وکه نه پو هېږو مونږ ته د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم ده چې ذکر کوئ مایادو ئ نو مونږبه یې کوو خودغه یې لازې دي چې لږ محنت و شي په مجلس کې لږ احتیا ط و شي په خو را ک کې لږاحتیاط وشي دغه دلطائفو دعاګانې اوشجرې وویل شي نوبیا یې سړی زر په اثرپوهیږي حضرت مجدد صاحب ته یو څوک خط وراستوي دا شکا یت ورته پکې لیکي چې زیات وخت مې په طریقت کې تېرشو تر اوسه پورې په هیڅ نه پوهېږم هغه په خواب کې ورته لیکي

چشم بندو گوش بندو لب بند گرنبیني سرحق، برمن بخند

سترګې له حرامو لیدلو نه بندې کړه غوږونه دحرامو له اوربدلونه بندکړه ژبه له حرامو مجلسو نه بند ه کړ ه که د خدا ی پاک اسرا ر دې ونه لید ونوبه ماپورې وخانده .

موږ پرهیز نه دی کړی چې څه مو مخې ته راځي نومخ نه ترینه اړوو ، بیا شکایت کووچې په وظیفونه پوهېږو

حضرت نور المشائخ صاحب ته په خط کې يو ځوک همدغه شان شکایت لیکي چې دومره وخت مې په طریقت کې تېرشوتراوسه په هيڅ نه پوهېږم ده مبارک په ځواب کې ورته ليکلي ؤچې محبه! خوراک کم کوه ذکر ډېر کوه د طريقت رنګه مه بدوه.

مونږ که په ټول شواروز کې پنځه میلته وظیفه وکړو نوبیا زیات شکایت کووچې وظیفه نه کیږي چې اوقات ضایع نه شي دغه دتوسل لحاظ ورسره وشي تا سې يو ه جمعه په پا بند ي سره وظيفه و کړئ له ناکاره مجلسو اودبازار له تګ اوله غیبتو اودرواغونه اجتناب وکړئ لږ وظيفې ډېرې کړئ دشجرې ددعاولحاظ ورسره وکړئ چې هر ملګری دننه په يوه جمعه کې په اثريې پوه نه شوبیايقيني ده چې نقصان په مونږ کې موجود ده.

په دې لارې کې نقصان نشته چې يوځل دې لارې ته سړی معتقد شونوبيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغسې ځوک نه پرېږدي خامخا يې برخمن کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۲) مجلس

په عباداتو کې د حضور برابرېدلو اسباب

هر عبادت چې په حضور باندې وي هغه خدای پاک ته ډېر مقبول ده دعاده لمونځ ده حج ده جهاد ده هر عبادت ده چې په هغه کې خشوع او حضور وي خدای پاک ته ډېر پسند یده مقبول ده که حضور نه ؤیکې برابر په هغه عبادت خاص اثر نه مرتب کېږي.

دحضور د برابرولو طریقه:

کتابونه لیکي د انسان حضور چې نه برابرېږي د ده خیال او ذهن کې سوچونه او فکرونه ډېر ورځي د دغه لپاره دوه لاملونه دي:

دحضور نه برابریدلو اول لامل:

کله د ظاهر نه د باندې د سړي زړه ته څه شی ته رېږي یا یې په زړه کې یوشي ځای نیولی وي د بهرُون له طرف نه چې د سړي زړه ته څه ته رېږي هغه اکثره یا د نظر له لارې وي یا د اورېدلو (غوږونو) لارې وي. یعنې چې کوم شی ډېر وینې د هغو لیدلو له امله د سړي تعلق ورسره پیدا کېږي، بیا په لمانځه کې هم د ده د ذهن څخه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزي یا چې کوم شی اوري د اورېدلو په سبب د سړي ذهن او عقل ته هغه شی ور تېرېږي په لمانځه کې يې حضور نه برابرېږي ددغې وجې نه دستر ګو او غوږو کنټرول پکار ده چې دا کنټرول شی هلته ذهن ته بیا غلط سو چونه نه ورلوېږي حضرت عبد الله بن عمر رضي الله عنه به چې په کوم ځای کې لمونځ کاوه نو په هغه ځای کې به چې قرآن کریم توره یا یو لیکلې شی ایښی و ترڅو به یې لمونځ نه کاوه چې هغه به یې نه وه لرې کړی ددغې وجې نه فقهي مسئله هم داده چې دجومات نقش کول که په شخصي خپلو رو پیو باندې جوړ کړي ګچ او چو نه ور کول جائز دي خو لیکن دا خبره پکې شرط ده چې داسې نقشو نه به نه وي پکې چې حضور خرابوي چې هغه دقبلې په طرف باندې وي نو ستر ګې په هغو باندې لګیږي هغه دزړه حضور خرابوي.

رسول صلی الله علیه وسلم خطبه اوبله دسرو زروګوته يې په لاس په دې وخت کې دنرانو له پاره هم سره زر حلال ؤ دحراموالي حکم يې بیا وروسته راغی دخطبې په ما بین کې یې دا ګوته وشړله او وې غورځوله وایي چې زما حضور يې خراب کړ کله زه ددې طرف ته ګورم او کله زه ستاسې طرف ته ګورم نو ددغې وجې نه د لمانځه او بل عبادت په وخت کې دستر ګو کنټرول پکار ده چې سړی ستر ګې کنټرول کړي نو دهغه غلط سو چونه ړېر کنټرول کیږي.

دمشا یخو کرامو اکثره چیله خانې داسې وې چې یواځې به يې ځان ته دومره ځای برابراوه چې هلته به پکې د سجدې ځای و، د دېوال بېخ ته به نژدې درېده، ځکه د فقهي مسئله هم داده چې ترڅو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرې سترګې په کنټرول کې وي، له دې وجې نه په داسې ځای کې عبادت کول چې هلته آواز او سرود نه اوري، هلته دنیاوي مجلسونه نه وي، نوپه داسې ځای کې دې عبادت کوي، اوکه دغه شیان وي، نوبیا د زړه حضور نه برابرېږي، سروز خو په خپل ځای پرېږده بلکې په جومات کې به د قرآن کریم تلاوت هم په زوره نه کوې، ځکه چې لمونځ کوونکي ته تاوان رسیږي. د خارجي اسبابو کنټرول په کار ده لکه سترګې، غوږونه ځکه چې ددې له امله د انسان حضور په عبادت کې خرابیږي

له دې وجې نه مشائخ کرام رَحِمَهُمُ اللّٰهُ د ذکر په آدابو کې دا لازمي کړې چې کله د ذکر په حلقه کې کېناستې نو سترګې به پټوي، ځکه په دې سره حضور ښه برابرېږي، غوږونه یواځې تلاوت او ذکر ته متوجه کړه نو حضور به دې په خپله برابر شي

دحضور نه برابریدلو دوهم لامل:

کله دیو چا خیالات خراب او بې ځایه وي،نو حضوریې نه برابرېږي. دا ځکه چې له دې نه مخکې د انسان په زړه کې یو بل شي ځای نیولی وي، نو له هرڅه مخکې د هغه لیرې کول په کار دي، مخکې له دې چې یوڅوک په لمانځه شروع وکړي نو اول دې هغه څه له زړه څخه وباسي چې دده حضور وربانديې خرابیږي، دا خبره دې په ذهن کې راولي چې زه د خدای تعالی حضور ته درېږم، له رب کریم جَلَّ جَلَالُهُ سره به خبرې کوم، مناجات به ورسره کوم، نو ماته هم په کار ده چې له نور هرڅه نه تعلقات قطع کړم، که له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره سره بیا هم دا سوچ نه لیرې کېده نو بیا یې د لرې کولو طریقه داده چې کله په لمانځه کې قرائت شروع کړي نو د قرائت الفاظو او معانیو ته دې پام کوي، د هغه په معنا کې دې سوچ کوي، که په خپله قرآن کریم وایي او یا یې له امام څخه اوري نو معنا ته دې پام کوي، کله چې یې د قرآن کریم معنا ته فکر شو نو له زړه څخه یې هغه بېکاره سوچ په خپله وزي خو که بیا هم سوچ نه بدلېده نو بیا دې دهغه شي د لیرې کولو له پاره بنیادي لاره پیدا کړي لکه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته حضرت ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوه شړه راولېږله، نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم لمونځ پکې وکړ، خو کله چې یې لمونځ وکړ نو فی الحال یې دغه شړه ووېسته او بېرته یې ورته ولېږله او ورته وې ویل چې د ابی جهیم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه ساده شړې ماته راوړئ اودا بېرته هغه ته یوسئ ځکه چې په دې شړه کې نقشونه دي، زما حضور یې خراب کړ.

همدارنګه حضرت ابوطلحه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باغ کې لمونځ کوي، په ونو کې مرغان ګرځي ، دی دهغو طرف ته متوجه شو ، حضور یې خراب شو، نو له لمانځه نه وروسته نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي چې: دا باغ مې ددې له وجې صدقه کړ چې په لمانځه کې یې زما حضور راخراب کړ (موطأ امام مالک بحواله مجالس مفتی اعظم وحیاة الصحابه)

دحضرت عثمان ذی النورین رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خلافت په وخت کې ده ته یو سړی راغی، نو حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وایي چې: د خرما د یوې ونې لاندې مې لمونځ کاوه او خرما ته مې پام شو او د هر خوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې راکړ، ټول سوچ مې په هغه ونه کې بند شو، د دې سوچ له وجې زما هغه راز او نیاز چې زما او د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ترمنځ و هغه کمزوری شو، نو اوس زه هم دغه باغ د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لاره کې صدقه کوم، حضرت عثمان رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه باغ بیا په پنځوس زره دیناره باندې خرڅ کړ.

نو هر عبادت چې یو څوک کوي نو خامخا به حضور برابروي، د حضور د برابرولو علاج او طریقه داده چې هغه اسباب چې دهغې له وجې انسان ته سوچونه پیداکېږي نو که هغه اسباب له خارج څخه وي دهغو دفاع دې وکړې مثلاً د سترګو، غوږونو له طرفه او که د ذهن له طرفه وي یا د زړه له طرفه وي نو دهغه محبت دې له زړه څخه وباسي.

اول باید حضور برابر کړی شي چې زه د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خبرې کوم، دهغه جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې ولاړ یم، نو که په دې سره یې اصلاح نه کېدله نو بیا د قرآن کریم معانیو ته متوجې شي، څکه یا به د رحمت آیاتونه وي یا به دعذاب وي، یا به د عبرت واقعات وي، یا به احکام وي، نو کله چې ورته متوجه شي نو په دې سره له ذهن څخه هغه ناکاره سوچونه له منځه ځي اوکه په دې سره هم کار نه کېده نو په زړه کې چې یې له کوم شي سره مینه ده هغه دې له زړه څخه وباسي نو بیابه یې خامخا د الله تعالی په وړاندې حضور برابرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عبادت کې د حُضور برابرېدلو لارې:

د لمانځه په هر رُکن او شرط کې د حضور د برابرېدو لارې چارې دادي. يو څو لنډ مثالونه به يې وړاندې کړو:

اول: کله چې يو څوک د آذان غږ واوري نو په دې سره بايد په ذهن کې دا خبره راوګرځوي چې دا آواز خو ما لمانځه ته بولي، يوه ورځ به د حضرت اسرافيل عَلَيْهِ السَّلَامُ د شپېلۍ په واسطه داسې آواز کېږي چې ما به د حشر ميدان ته وربولي، د خداى جَلَّجَلَالُهُ حضور ته به مې غواړي. نو چې له ځان سره يې دا فيصله وکړه چې په دې آذان کې د خداى تعالى له طرفه اعلان ده مونږ مجبور يو چې اجابت يې وکړو، ورځو به ، هغه د قيامت اعلان چې کېږي هلته به هم ورځو، نو اوس که ددې آذان په اورېدو سره دده په طبيعت کې خوشالي پيدا شوه چې زه شُکر دى د دين په لاره روان يم، نو دا خوشالي دده له پاره بشارت دى چې په هغه وخت کې به هم الله تعالى په ده باندې داسې خوشالي راولي. لکه د زنکدن په وخت کې به ده ته ملائکې زيرې ورکوي چې له آينده واقعاتو ته مه وېرېږه او نه په پاتې شوي اهل اوعيال مه خفه کېږه ستاسې د هرڅه سرپرستي به مونږ کوو او بيا چې کله له قبر څخه راپورته شي هلته به هم ملائکې ورته زيري ورکوي چې په خير راغلې ستا هرڅه ستا په ګټه دي نوره تاته نه وېره شته اونه به غمجن يې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم: که یوڅوک لمونځ کوي نو د لمانځه له پاره شرط داده چې ځای به پاک وي، جامه به پاکه وي، بدن به یې پاک وي، اوس نو باید سوچ وکړي چې په کوم ځای دریږم هغه باید پاک وي، زما جامې هم باید پاکې وي، بدن مې هم باید پاک وي، نو اصلِ شی خو زړه ده هغه خو باید له دغو ټولو شیانو نه مخکې له هرڅه نه پاک وي. مثلاً له شرک نه، له سُمعت او ریا کاري څخه به یې پاکوم او به زړه کې به یواځې له الله تعالی سره تعلق جوړوم چې: ای خدایه پاکه! بل هیڅ مې نه دي په کار، د هیچا له پاره دا کار او عبادت نه کوم، یواځې یې ستا د رضا او خوشالتیا له پاره کوم

په لمانځه کې د عورت پټول هم یو شرط دی، په دې باره کې سړی باید دا سوچ وکړي چې لکه څرنګه چې په دې جامه زما عورت اود بدن نور عیبونه پټ دي، په دې جامه کې زما عورت دخلکو له سترګو څخه پټ دی. او له الله تعالی څخه نه په جامه، نه په توره شپه اونه هم په کوم بل ځای کې پټېدلی شم، که زه د هغه له ګناهونو او نافرمانیو څخه ځان پټوم نو د هغې له پاره پرده یواځې او یواځې توبه ده. هغه ندامت ده، هغه حیا ده، او هغه به الهي خوف وي. نو چې له ځا سره دا سوچ پیدا شو چې په دغه جامه زما عیبونه له خلکو څخه پټ شو، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زه عزتمن کړم، نو باید چې زما عیبونه هم له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه پټ وي، اود الله تعالی د عذابونو نه دخلاصون یواځینی لاره حیا ده، وېره ده، او همدارنګه په تېرو بدو عملونو ندامت او استغفار ده او له توبې ایستلو سره انسان بېرته له ګناهونو څخه پاک شي، څکه نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: ﴿ التائب من الذنب كمن لا ذنب له ﴾ [مشکوة ج ۱/ باب الاستغفار والتوبة ص ۲۰۶] ژباړه: توبه کوونکی له ګناه داسې دی لکه له سره یې چې ګناه نه وي کړې.

بل شرط په لمانځه کې (استقبال القبلة) دی یعنې قبلې ته مخامخ دریدل. دلته به لمونځ کوونکی له ځان سره دا سوچ کوي چې ظاهره بدن مې د قبلې په لوري دی، نو زړه به مې د قبلې د څښتن (الله تعالی) په لوري وي. لکه څرنګه چې انسان په دې عقیده دی چې که مې مخ له قبلې نه بل لوري ته وي نو په دې لمانځه کې هیڅ ګټه نشته، نو همدا رنګه دې په لمانځه کې دا احساسوي چې زه خاص خدای پاک جل جلاله ته که متوجه نه شم نو هرڅه مې بې ځایه او بې فائدې دي او که یوڅوک په دې فکر کې شي چې خلک راته صوفي، مجاهد، حاجي او سخي ووایي نو که له چاسره د دغو خبرو لحاظ وي نو بیا یې هیڅ یو عمل کومه ګټه نه لري، نه یې کوم اجر په برخه کېږي.

د شرک خفي په هکله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم مبارک قول دی چې الله تعالی به د قیامت په ورځ اعلان کوي چې هرچاچې له ماسره په عبادت کې څوک شریک کړی وي نو هغه دې خپل ثواب له هغه څخه وغواړي، له ماسره د داسې عبادت کولو کوم اجر نشته [مشکوة ج ۲/ باب الریاء والسمعة ص ۱۴۵۴] نو څوک چې د خدای پاک جل جلاله په حضور کې دریږي، الله اکبر وایي، ځان دې داسې فرض کړي لکه یو غلام چې له خپل بادار څخه تبنتېدلی وي او بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته پښېمانه شوي او راغلي وي او دغه په مخکې ولاړ وي، او حيا هم ورته راځي او په خپل کړي عمل هم شرمېږي چې دغه بادار زه څومره ښه ساتلم او ما څنګه بد کار وکړ، بل دا وېره ورسره وي چې اوس به دغه بادار ماته څه ډول سزا راکوي؟ نو د ډېرې وېرې او خوف له وجې نه يې سر ښکته اچولی وي او په زړه کې رېږدي چې ماته به اوس کوم قِسم عذاب راکول کېږي؟ نو سړی چې کله بيا د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حضور ته ودرېږي نو ځان به داسې ورته خجالت معلومېږي چې خدايه پاکه! تر اوسه پورې مې وخت په لهو او لعب او په بېکاره مجلسونو او له حدودو څخه په تجاوز کې تېر کړ اوس نو چې راځې لمانځه ته، له الله تعالی سره ملاقات ته راځي نو ځان به خجالت ګڼي، ځان به په ډار کې ګڼې، چې هغه مالک به له ماسره اوس څه کوي نو حيا به ورته درېږي چې ما خو د الله جَلَّجَلَالُهُ دې شمېره نعمتونو ناشکري کړې ده؟ او الله جَلَّجَلَالُهُ له ماسره څومره ښه کړي دي؟ له نيست نه يې پيدا کړم، خوراک څښاک راکوي، لباس او جامه راکوي، دده جَلَّجَلَالُهُ په مِلک کې اوسېږم، دده نفقه خورم، او بيا له دې ټولو سره سره دده جَلَّجَلَالُهُ له اوامرو څخه تېښتم او په بله خوا منډې وهم

نو کله چې له يو مسلمان سره د عبادت کولو په وخت کې دغه فکر ملګری شي نو بيا به يې خامخا په عبادت کې حضور برابرېږي او په دغه نېک عمل به الله تعالی ورته اجر هم ورکوي او دده عبادت به د نورو خلکو له عبادت سره فرق هم لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم ﷺ فرمایي: تاسې زما په صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم پسې ستغې سپورې او بد رد مه وایئ؛ که تاسې د اُحُد د غره په اندازه صدقه وکړئ زما د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم د یو پاو یا نیم پاو له صدقې سره په اجر کې نه برابرېږي. (مشکوة ج ۲ / باب مناقب الصحابة رضي الله عنهم ص ۵۵۳) دا ځکه چې دهغوی مبارکانو صدقې او خیراتونه په خپلو شرائطو برابر او خاص د خدای تعالی جل جلاله د رضا له پاره وو.

د قرآن کریم د آیاتونو د شان نزول په باره کې بار بار دا خبره راغلې چې نبي کریم ﷺ ته به صحابي راغی چې فلانکی صغیره ګناه راڅخه شوېده او په هغه ګناه به یې پښېمانتیا او عُجز ښکاره کاوه، مغفرت به یې غوښته اودا به یې ویل چې: زه تښتېدلی وم، د خدای پاک جل جلاله ناشکري مې کړې ده، زر ماته سزا راکړئ، هسې نه چې دغه سزا مې د آخرت ورځې ته پاتې شي، نو ددې له وجې نه چې په صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم کې په دې اندازه للهیت او خشیت من الله وو نوځکه خو الله تعالی ورته دومره لوړې درجې هم ورکړې دي.

په کتابونو کې راغلي چې: (حسناتُ الابرارِ سیئاتُ المقربین) که له انبیاء کرامو علیهم السلام څخه خلاف اولی کار شوی وي په هغې سره هم الله تعالی دوی ته تنبیه ورکړې وي، سره له دې چې دواړه کارونه به روا وو خو دا چې دوی به هغه بهتر پرېښی و بیا به هم عتاب ورته متوجه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مکروهاتو په صادربدلو اولیاء الله وو ځومره ډېر ژړلي دي؟ په اجتهادي سهوو باندې انبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ځومره ډېرې ژړاوې کړې دي؟

نو لنډه دا چې کله په عبادت کې للهيت راشي نو مسلمان به اهل الله ګرځي او کله چې الله تعالی يو څوک د خپل خان لور ته راوبولي، کومه مرتبه او عزت چې هغه جَلَّجَلَالُهُ ورته ورکړي بيا يې نه بل څوک ورکولای شي اونه يې بل څوک ترې اخيستلای شي. څومره چې يو څوک خدای تعالی ته ورنږدې کيږي هغومره به دی ورځخه داريږي.

لکه رب کريم چې فرمايي: إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ... ﴿۲۸﴾

(سورة فاطر)

ژباړه: بيشکه هم دا خبره ده چې ويريږي له الله تعالی څخه له بنده ګانو ددغه (الله) پوهنده عالمان.

تاسې نظر وکړئ څومره چې يوه ډله الله تعالی ته ورنږدې ده په هماغه اندازه يې له الله تعالی څخه ويره هم زياته وي. په اول نمبر کې پيغمبران عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، بيا صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ، بيا تابعين کرام او اولياء عظام ، نو دا بزرګان چې څومره له الله تعالی څخه داريږي نو عام خلک له الله تعالی څخه دومره نه داريږي، هغوی بزرګان ځکه زيات ويريږي چې هغوی ته د الله تعالی معرفت حاصل دی او خان ورته ناقص او خجالت ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت علي رضي الله عنه د لمانځه په وخت کې څه حال و؟

حضرت علي رضي الله عنه به چې په لمانځه دریده نو لړزه به پرې راغله او رنګ به یې زیړ شو . مالک ورنه وپوښتل چې: یا امیرالمؤمنینه ! دا په تا څه چل کیږي ؟ هغه په ځواب کې وویل: دالله تعالی دهغه امانت د اداء کولو وخت راغلی کوم امانت چې آسمانونو . زمکو او غرونو ته پیش (وړاندې) کړی شو نو هغوی یې له قبلولو نه انکار وکړ او له پورته کولو نه یې وویریدل ، او ما اوس هغه امانت قبول کړ .

په یوه روایت کې راځي: چې علی بن حسین رضي الله عنه به چې کله اودس وکړ رنګ به یې زیړ شو میرمنې یې ترې وپوښتل چې دا په تا څه کیږي ؟ هغه ورته وویل: آیا ته پوهیږې چې زه دچا په حضور کې دریدو ته اماده کيږم نیسم . او له چاسره غږیږم ؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دارالکتاب) / ص:۴۲ / پښتو مکتبه فریدیه / ص: ۷۰]

نو که څوک له ځان سره فکر وکړي چې زه په لمانځه کې چاته ولاړ یم؟ زه تلاوت د چا په حضور کې کوم ؟ زه د الله تعالی په حضور کې تلاوت کوم او هغه راته غوږ نیولی دی، هغه ماته متوجه دی او زما امتحان اخلي ، زه د ده جل جلاله کلام ورته تېروم او دهغه راته پام دی، نو په دې سره بیا انسان داسې مقام ته رسیږي چې داسې احساسوي لکه الله تعالی چې په خپله تلاوت کوي او ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته غوږ نیولی وي، اګر که دی دغه تلاوت له بل کوم انسان څخه اوري خو دی به داسې احساسوي لکه چې له الله تعالی څخه یې چې اوري

الله تعالی خو مونږ ته فرمایي چې: ﴿فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ﴾ (سورة المجادله آیت ۱۳) (نولمونځونه وکړئ) ﴿وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ﴾ (سورة حج آیت ۷۸) (زکاتونه ورکړئ) الله تعالی فرمایي: ﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۝٤١﴾ [سورة الاحزاب]

ژباړه: اې مؤمنانو یادوئ الله په یادولو ډیرو سره.

په دې اوامرو کې به البته فائده زمونږ له پاره وي ځکه یې الله تعالی بار بار راته د کولو امر کوي.

او که یو چاته الله تعالی مُشاهده نصیب کړي بیا یې داسې مقام په برخه شي لکه خدای تعالی چې په خپلو سترګو ویني. لکه په حدیث شریف کې راځي: ﴿أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ﴾ [صحیح البخاري ج: ۱ کتاب الایمان حدیث جبریل ص: ۲] معنا داچې د خدای تعالی عبادت په داسې طریقه کوه ګواکې چې ته یې په سترګو ویني، اګر که ته یې نه ویني هغه خو دې ویني.

کوم خلک چې الله تعالی ته ډېر نژدې کېږي دهغوی له پاره له تولو نه مخکې احتیاط شرط ده، ځان به له مکروهاتو، مشتبهاتو نه ساتي، له غلطو مجلسونو، اشتباهي خوراکونو، له غلط محیط

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ماحول نه به ځان ساتي اوهمداراز به له غلط ملګري نه هم ځان ساتي. ځکه چې د خدای تعالی له نژدي دوستانو څخه که معمولي سهوه هم کیږي بیا په هغه عمل هم تنبیه ورکول کیږي، بیا یې الله تعالی له تکلیفونو سره مخامخ کوي، ځکه لکه څرنګه چې برخه زیاته او انعام یې ډیر دی بیا یې سزا هم دغسې زیاته ده. طالب، عالم او صوفي به د عوامو په نسبت زیات احتیاط کوي.

ځکه دی تر نورو انسانانو الله تعالی ته ورنژدې دی، نو چې بدله زیاته غواړي نو اطاعت به یې هم زیات وي. د اولیاء کرامو حتی الوسع دا حکم دی چې په عمل کې به عزیمت کوي، په رخصت به عمل نه کوي، سره له دې چې رخصت په شریعت کې یوجائز عمل ده، خو بیا به هم په عزیمت عمل کوي ځکه چې ددوی مقام اوچت دی.

نو غرض داده چې د عبادت په وخت کې باید خپل حضور برابر کړو، بیا به زمونږ دغه لږ کیناستل، دوه رکعته نفل، لږ تلاوت دا به ډیر غټ اجر لري.

یو سړی یوه روپۍ صدقه کړي نو الله تعالی ورته یو په لس بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي هغه ته یو په اووه سوه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په اووه لکه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په کروړونو الله تعالی بدله ورکوي . اوس صدقه یوه روپۍ ده خو بدله او اجر یې مختلف ده، په ثوابونو کې یې فرق ده. دا ځکه چې د نیت د حضور په برابرېدلو کې فرق ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره چې اخلاص زياتيږي هغومره انعام هم ورسره زياتيږي، نو بيا ددغو خلکو سزا هم دغسې ده، عذاب يې هم دغسې زياتيږي

په يوه روايت کې راځي چې: که يو عام سړی ګناه وکړي نو يو په يو به ورڅخه بدله اخيستل کيږي، خو که دغه ګناه يو عالم وکړي يو په اويا به يې سزا وکوله کيږي، ځکه ددوی مقام جګ او لوړ دی ددوی انعامات زيات دي، نو چې انعامات يې زيات دي بيا به انتقام ته هم متوجه کيږي.

اوس که مونږ متوجه شو چې په لمانځه، تلاوت اونورو عبادتونو کې مو حضور ولې نه برابريږي؟ وجه يې داده چې: د اسبابو لحاظ مونه دی کړی، دا د حضور د برابرېدلو اسباب څه شی دي؟ نو کله چې د حضور اسباب وکتل شي او دهغوی علاج وکړل شي نو بيا اميد شته چې الله تعالی به کار وکړي.

لکه څرنګه چې ظاهري بدن مريض شي دهغه له پاره الله تعالی معالجه مقرر کړې ده ، ډاکټران وي، مريض بار بار ور روان وي چې کېدای شي له دغې نسخې سره روغ شم نو چې کوشش وکړي خدای پاک ورته شفا ورکړي.

نو ددغو روحاني مرضونو له پاره هم که يو څوک کوشش وکړي دغه اسباب ولټوي علاج يې وکړي بيا خدای پاک مهربانه ده چې کارونه يې ورته جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۳) مجلس

د روژې د میاشتې اهمیت

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝١٨٣﴾ [سورة البقره]

ژباړه: اې مؤمنانو! فرض کړی شوې ده په تاسې باندې روژه، لکه چې فرض کړی شوې وه په هغو کسانو چې پخوا له تاسې څخه وو (لکه پخواني امتونه او پیغمبران تر آدمه پورې) له پاره د دې چې تاسې ځان وساتئ (له ګناهونو څخه او پرهیزګاران شئ! ځکه چې روژه د شهواني قوې ماتوونکې ده).

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِذَا كَانَ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ صُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَمَرَدَةُ الجِنِّ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَفُتِّحَتْ أَبْوَابُ الجَنَّةِ، فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا بَاغِيَ الخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ، وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلُّ لَيْلَةٍ "﴾ [جامع الترمذي ج ۲/ ص: ۱۴۷/ رقم الحديث ۶۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روایت دی وايي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي چې کله اوله شپه د روژې شي شیطانان وتړل شي او سرسخته پیریان هم وتړل شي او دجهنم ټولې دروازې وتړل شي او دجنت ټولې دروازې خلاصې شي او یوغږ کونکی غږ کوي وايي اې باغي له خیرڅخه مخ را وګرځوه. اواې باغې دشر څخه له شره وساته او الله تعالی لره عتقاء وي په هره شپه دروژې کې.

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ رَبَّكُمْ يَقُولُ: كُلُّ حَسَنَةٍ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ، وَالصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ "وَلَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ، وَإِنْ جَهِلَ عَلَى أَحَدِكُمْ جَاهِلٌ وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ" ﴾

[جامع الترمذی ج ۲/ ص: ۱۵۹ / رقم الحديث ۷۶۴

ژباړه : له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روایت دی وايي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي الله تعالی وايي چې دهرې نیکۍ بدله په لس ګونه وي تر اوه سوه پورې او روژه زما له پاره ده زه به يې بدله ورکوم . او روژه ډال ده داور دجهنم له پاره . او رژه دار دخولي بوی الله تعالی ته ترمشکو هم بهتر ده . او که یوه جاهل روژه دار ته څه تکلیف رساوه نو دی دې ورته وايي زه روژه دار یم .

د روژې په میاشت کې له ټولو نه مخکې مسلمان باید دې ته متوجه وي چې کوم فضیلت خدای پاک جل جلاله په دې میاشت اودې میاشتې په وختونو کې ایښی دی هغه فضیلت د نور کال په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو میاشتو او وختونو کې نشته، د خدای تعالی رضا او زیات ثوابونه چې کوم په دې میاشت کې لاس ته راځي په نورو کې يې نه شي ترلاسه کولای

په یوه حدیث شریف کې له نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ څخه روایت شوی دی چې: ددې میاشتې بهتري په نورو میاشتو داسې ده لکه: خدای تعالی بهتري په نورو مخلوقاتو. [تنبیه الغافلین ،عربي ، ص ۱۷۸ ، رواه ابن عراق في تنزیه الشریعة المرفوعة (۱۶۱-۲/۱۶۰) .] اود خدای تعالی او مخلوق ترمنځ انسان څه نسبت نه شي کولای چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مخلوق څومره بهتري ده ؟ نو همداسې ددغې میاشتې بهتري په نورو میاشتو باندې ثابته ده.

د هر وخت له پاره دا قانون ده چې : کوم وخت محترم وي، کوم ځای محترم وي او کوم خلک چې خدای تعالی ته محترم وي نو دهغه وخت، دهغو خلکو اود هغه ځای فائده اوکټه به هم هغو خلکو ته رسیږي څوک یې چې ډېر احترام کوي. دغه د روژې مبارکه میاشت څومره محبوبه او محترمه میاشت ده، خو که څوک ددغې میاشتې عزت او قدر ونه کړي نو دغومره ددغه شخص له پاره زجر او سزا هم زیاته ده.

په تفاسیرو کې لیکل شوي دي چې: که یو څوک په حرم شریف کې یواځې د ظلم اراده وکړي او ظلم یې لا نه وي کړی نو الله تعالی فرمايي چې زه به ددغې ارادې سزا هم ورکوم. نو مفسرین کرام فرمايي چې: که په عامو ځایونو کې یو څوک د کومې ګناه اراده

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي نو يواځې په اراده کولو سره الله تعالی ورته سزا نه ورکوي ترڅو يې چې هغه بد عمل نه وي کړی، خو په حرم شريف کې يواځې د ارادې په کولو سره هم سزا ورکوي، ځکه چې حرم شريف عندالله محترم دی نوچې ځای محترم شواحترام يې هم دغومره ضروري دی.

نو روژه په ټولو مياشتو کې بهتره مياشت ده، ځکه ددې مياشتې نسبت الله تعالی دخپل ذات طرف ته کړی دی.(مشکوة المصابيح ج/۱ کتاب الصوم ص ۱۷۳) خو ددې بهترې ثواب به مونږ ته هلته رارسيږي چې مونږ ددې مياشتې حرمت وپېژنو، احترام يې وکړو او احترام يې دادی چې په دې مياشت کې عبادت زيات وکړو او د عبادت معيار ته زياته پاملرنه او توجه وکړو. لکه څرنګه چې د درود شريف په باب کې راغلي چې که يو مسلمان په نبي کريمﷺ باندې درود وايي نو له ځان سره دې داسې تصور کوي چې زما دغه درودنبي کريمﷺ ته د الله تعالی له طرفه د ملائکو په ذريعه رسيږي او له دې سره دې دا تصور هم وکړي چې که زه يو ځل درود وايم نو په مقابل کې به يې الله تعالی په ما باندې لس ځله درود وايي. او د جُمعې په شپه او ورځ د يوه درود په مقابل کې الله تعالی او ملائکې په انسان باندې اويا ځله درود وايي . او دا تصور چې څوک په هره لطيفه وايي نو په هغو لطائفو ددغه درود اثر پيدا کيږي .بې له وظيفو نه درود ويل او له وظيفو سره دورد ويل په دې کې هم فرق ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو کله چې په داسې حضور سره يو څوک عبادت کوي، نو له عبادت سره يې مينه او شوق زياتيږي، له عمل سره يې اخلاص او محبت زياتيږي، ددغه عمل قدر او ارزښت ورته معلوميږي، نو څومره چې دده په ذهن کې دهغه عمل ارزښت زياتيږي همدومره به الله تعالى ددغه شخص په دې عمل باندې اثرات مرتب کوي. ځکه چې اوس له عمل سره اخلاص هم ملګرى شو.

لنډه داچې که له ځان سره فکر وکړو چې دا هغه مبارکه مياشت ده چې په ټولو مياشتو کې الله تعالى د ځان له پاره منتخب کړې ده.

په دې مياشت کې د نفلي عبادت ثواب د فرضي عبادت له ثواب سره برابر دى. او يو فرض د اوياوو فرضونو ثواب لري!! مشكوة المصابيح/ج ۱/ كتاب الصوم ص: ۱۷۳ د مسلمان له پاره د دوزخ له اوره د خلاصون يوه وسيله اوذريعه ګرځي. نو که طالب ده، که ملا ده، که حاجي وي، که صوفي وي، که نر وي او که ښځه بايد تر نورو وختونو په دې مياشت کې اوددې مياشتې په عبادت کې ډېر اخلاص وکړي. له خپلې وسې سره خيراتونه او صدقې وکړي. په دې خبره پوه شئ چې په دې مياشت کې څومره خير او ثواب لاس ته راځي بل وخت بيا نه راځي. ترڅو پورې چې په دې مياشت کې دې له مزدورانو سره هم له نرمي او شفقت څخه کار اخلي، کم کار دې ورباندې کوي، له خپل نوکر سره دې هم له مهرباني څخه کار واخلي. ځکه هغوى هم د الله تعالى عبادت کولو ته ضرورت لري اودا خو معلومه نه ده چې د خداى تعالى دوستان به څوک او د چا په جامه کې به وي، د طالبانو په جامه کې به وي او که د ملنګانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جامه کې ؟ نو اصلِ مطلب دا چې له هر مسلمان سره به په دې مياشت کې نرمي کوې. ځکه چې د الله تعالى د دوستانو معلومات نه کېږي، کله به د طالب په جامه کې وي، کله به د ملنګانو په جامه کې وي كه يو څوک د ملنګ يا ليوني په جامه کې وي خلکو ته يې ارزښت نه معلومېږي خو هغه په حقيقت کې د الله تعالى په نزد ډېر معتبر انسان وي.

حضرت ضياء المشائخ (قدس الله سره) په حضرت مجدد صاحب (قدس الله سره) څومره ګران و؟

جُناب حضرت ضياء المشائخ ﷫ واقعه بيانوله چې: يو وخت زه او زما يو ملګرى له كور څخه د تفريح په نيت راووتلو ، زمونږ په علاقه (شور بازار) کې يو مجذوب د بابا خال محمد رحمة الله عليه په نامه اوسېده، جامې به يې نه اغوستې، لوڅ به ګرځېده، ماته خپل ملګري وويل چې دې مجذوب ته ګوره چې د شريعت خلاف عمل کوي، د عورت پټول فرض دي او دی لوڅ لېږ ګرځي، ما هم د ملګري خبره تائيد کړه چې رښتيا وايي دا خو د شريعت خلاف عمل دى.

نو حضرت صاحب مبارک وايي چې: د شپې مې خوب ليده چې د جناب حضرت مجدد صاحب ﷫ زيارت ته ورغلم او له هغه سره دهغه چپ طرف ته دده مبارک دوه زامن شاه محمد سعيد او خواجه محمد معصوم (قدس سرهما) ناست دي، زه ورغلم او د حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجدد صاحب ښي طرف ته کېناستم او ډېره مینه یې راسره وکړه، په همدې وخت کې مې لیدل چې یو سړی د افغانستان د جنرالانو په ډېر ښائسته لباس کې راغی، ما چې په خیر خیر ورته وکتل نو داسړی (بابا خال محمد) و، جناب مجدد صاحب ؒ ته یې سلام واچاوه . له احوال او پوښتنې وروسته حضرت مجدد صاحب ورته وویل چې: خیریت خو به وي ؟ څنګه راغلی یې ؟ نو (بابا خال محمد) ورته وویل چې: خیریت دی، نور هیڅ خبره نشته، زما طرف ته یې اشاره وکړه چې ستا دغه لمسیان مې بې ځایه خوروي، نو حضرت مجدد صاحب زه په غېږ کې ورخملولم او زما غوږ یې تاو کړ، دومره یې تاو کړ چې غوږ مې درد وکړ او چې کله په همدغه وخت کې د غوږ د درد له وجې راویښ شوم نو غوږ مې ګرم هم و او درد یې هم کاوه، په همدغه وخت کې جناب والد صاحب حضرت نورالمشائخ مبارک هم غږ راباندې وکړ چې: ابراهیم جانه! ما ورته وویل: بلې قربان! نو والد صاحب راته په خواب کې وویل چې: بیا څوک بې ځایه مه خوروه!

دلته دا خبره واضح کول هم ضروري دي چې: د حضرت نور المشائخ ؒ د تهجد لمانځه د اوداسه له پاره اوبه حضرت ضیاء المشائخ ؒ تیارولې ، هغه مبارک به چې غږ وکړ چې (ابراهیم جان) نو ده به سمدستي ورته اوبه وروړې . نو حضرت صاحب مبارک وایي چې کله ما دغه خوب لیده نو دا د مشر حضرت صاحب د تهجد د لمانځه وخت و، نو ما د خپل معمول له مخې دا فکر کاوه چې دی مبارک به اوبه غواړي ، خو خبره بله وه. فاعتبروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا اولی الابصار. له دې خوب څخه د حضرت ضیاء المشائخ صاحب رحمه الله د ولایت او ګرانښت درجه معلومېږي په حضرت مجدد صاحب رحمه الله حضرت صاحب مبارک څومره ګران ؤ.

نو راځو اصلِ خبرې ته چې: یو څوک به د خلکو په نظر لیونی وي، لوڅ لغړ به وي خو د الله تعالی په نزد یې درجه او عزت ډیر زیات او لوړ وي.

له عاجزو او بې وزلو خلکو سره پام کوئ !

حضرت انوارالمشائخ (دارغندی، مرحوم خلیفه صاحب رحمه الله) قصه کوله چې: مونږ په شیلګر کې اوسېدو، یو غریب طالب و، طالبانو به ټوکې ورباندې کولې. بله ورځ استاد راغی او وې ویل چې: ما نبي کریم صلی الله علیه وسلم په خوب ولیده او راته وې ویل چې: دا زما طالب ده ګوره! چې خفه یې نه کړې. کله کله په طالبانو کې یو عاجز مسکین طالب وي، نو ډېر احتیاط ورسره کول په کار دی. کله په عامو مسلمانانو کې یو فقیر سړی خو هغه په پټه دخدای دوست او ولي وي، له ده سره هم باید احتیاط وشي.

نو خبره مو د روژې مبارکې کوله. چې په روژه کې باید له نورو وختونو سړی ډېر زیات اخلاص او کوشش وکړي، ډېر احتیاط وکړي، دا معلومه نه ده چې په راروانه روژه کې به څوک وي او څوک به نه وي؟ ډېر داسې ملګري و چې تېر کال له مونږ سره په ترجمه کې موجود وو، خو اوس هغوی خپل حقیقي مالک ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانونه سپارلي او دشهادت لوړ مقام ته رسيدلي دي ، نو را روان کال ته بيا خداى عالم ده چې په روژه کې به څه پېښيږي ؟ دا د ذکر او درس حلقه به بيا زمونږ په لاس کې وي او کنه ؟ د روژې دغه فضائل به مونږ بيانولاى شو او کنه ؟ ورځ نه ، بلکې يو ساعت او لحظه چې هم يو چاته فراغت پيدا کيږي بايد سړى الله تعالى ته متوجه شي نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې فراغت غنيمت وګڼه ؟

اوس خو يې قدر نه راته معلوميږي، د ژوند قيمت نه راته معلوميږي خو که خداى مه کړه په ابتلاء او ازمويښه کې واقع شوو بيا ددې نعمت قدر راته معلوميږي او ارمان به يې کوو خو په لاس به څه نه راځي

زمونږ ډير داسې نازولي مشائخ کرام اوس هم شته چې په داسې ځايونو کې اوسيږي چې هلته ورته د ختم کولو له پاره څوک نه پيدا کيږي، په خوشالي او اطمينان سره په يوځاى کې مجلس او مجمع نه شي جوړولاى نو ددې مياشتې د هر ساعت او هرې دقيقې قدر وکړئ چې راڅخه ضائع نه شي، دې ته بايد متوجه شو چې زه کوم نيک عمل وکړم ، زه بايد صلوة تسبيح وکړم چې په دې سره الله تعالى لس قسمه ګناهونه معافوي، هره ورځ يې بايد وکړم، که هره ورځ نه وي بايد په جُمعه کې خو يې يوځل وکړم او که نه په مياشت کې خو يې بايد وکړم او که نه په کال کې خو يې بايد يوځل کول ډير ښه او غوره کار دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په [مشکوة المصابيح/ ج: ۱/ باب التطوع ص: ۱۱۷] کې حدیث شریف دی نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیهِ وَسَلَّمَ حضرت عباس رَضِيَ اللهُ عَنهُ ته فرمایي چې: هره ورځ صلوة تسبیح کوه، که نه په هره جُمعه کې یې کوه، که په کال کې یې یوځل کوه او که دومره هم نه شي کولای نو په ټول عُمر کې یې یو ځل خامخا وکړه همداسې د تهجد لمانځه له پاره په ټول کال کې نه شو جګېدلای، نو په روژه کې خو هسې هم د پېشمني له پاره پورته کېږو، نو له دې موقع نه باید ګټه پورته کړو، فی الحال اودس وکړو او تهجد ادا کړو، په دې میاشت کې د تلاوت موقع هم وي، باید تلاوتونه هم وکړو، ذکرونه وکړو، لطائف تازه وساتو، د نفی او اثبات په وظائفو کې کوښښ وکړو. همدا موقع ده، په دې میاشت کې چې څومره مزدوري کېږي بل وخت دا موقع بیا نه وي

نو غرض داده چې که موږ او تاسې دغه وخت ته متوجه شو، قدر یې وکړو، قیمت یې راته معلوم شي نو بیابه یې موږ ته ګټه رارسیږي، اوکه داسې نه وي نو بیا دغه میاشت خو په کفارو هم راځي، په فساقو او فجارو هم تیریږي، په بد عمله خلکو هم تیریږي، خو هغوی ته یې هیڅ فائده نشته، بلکې د الله تعالی له غضب او قهر سره مخامخ کېږي. دا دخدای تعالی میاشت ده، د جنتونو دروازې په دې میاشت کې خلاصې او د دوزخونو دروازې بندې وي، نو له دې موقع نه ګټه واخلئ؛ د نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیهِ وَسَلَّمَ دا معمول و چې د روژې میاشت به رانژدې شوه نو له مخکې نه به یې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنهُم خبر کړل چې ګورئ ! د خیر او برکت میاشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

راروانه ده، نبي کريم صلى الله عليه وسلم به په دې مياشت کې ډېر خوشاله و اودا به يې ويل چې: خدايه! ددې مياشتې ټول فضيلتونه مو نصيب کړې. نو چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم يې احترام او قدر کاوه، صحابه کرامو رضي الله عنهم يې عزت کاوه نو په مونږ هم لازم ده چې ددې مياشتې هغسې احترام او قدر وکړو لکه څرنګه چې په احاديثو کې يې بيان شوی دی او وخت په غفلت او بې پروايي او په عبثياتو کې تېر نه کړو، ځکه دا وخت ډېر قيمتي وخت دی، بيا به يې ارمان کوو خو په لاس به څه نه راځي، نو مخکې له دې چې ارمان وکړو بايد خپلو اعمالو او کردار ته متوجه شو، بيابه الله تعالى هم راسره کومک کوي.

الله تعالى دې مونږ او تاسې ټولو ته په دې وعظ او نصيحت د عمل کولو توفيق رايه برخه کړي. وأقول قولي هذا أستغفرالله لي ولكم ولسائر المسلمين والحمدلله رب العلمين

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۴) مجلس

د فقهې او تصوف په اصطلاح کې د عبادت صحت او عدم صحت

په کوم لمانځه او عبادت کې چې حضور برابر نه وي د صوفياء کرامو په نزد هغه عبادت او لمونځ صحیح نه دی. اصلاً دلته دوه مسلکونه دي. یو د فقهاوو مسلک دی او بل د اهل تصوف.

د فقهې علماء له ظاهر څخه بحث کوي، په ظاهره چې د لمانځه شرائط، ارکان او واجبات په صحیح طریقه ادا شي، حرام، مکروهات او مفسدات چې په لمانځه کې نه وي نو فقهاء دا فتوی ورکوي چې دا لمونځ صحیح دی، معنا د صحت يې داده چې د دې لمونځ کوونکي ذمه فارغه شوه او بیا د دغه لمانځه اعاده ورباندې نشته. یو څوک روژه ونیسي، له دغو دریو اعمالو خوراک، څښاک او جماع نه ځان وساتي نو فقهه وايي چې روژه يې صحیح ده، ذمه يې فارغه ده، دوهم وار روژه نیول ورباندې نشته.

هر عمل چې د شریعت په ظاهري چوکاټ کې برابر شو نو فقهه (شریعت) ددې فتوی ورکوي چې ددې سړي عبادت صحیح دی.

خو د صوفيانو کرامو په اصطلاح کې د صحت معنا (مقبولیت) ده. لمونځ، زکات، جهاد او حج دا به هلته صحیح وي چې مقبول

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، دا کار حضور غواړي اوله حضور سره د نیت اصلاح هم غواړي، ریا به پکې نه وي، سړي ته به خان غټ نه ښکاري، سمعت به یې مطلب نه وي، یواځې او یواځې به یې د الله تعالی رضا حاصلول مطلب وي. نو صوفیاء کرام وایي چې کله حضور برابر شو، ظاهري شرائط زائد شیان دي، نو کله چې عبادت مقبولیت پیدا کړ نو بیا دغه عبادت صحي شو، فرض او واجبات ټول شرائط دي، خو چې نیت نه وصیحح نو د فقهې په اصطلاح کې هم ویل کېږي چې لمونځ یې صحیح نه ده، ځکه چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد قبول نه ده، نو ددغه سړي درجه په دې عبادت سره نه پورته کېږي.

روژه که د الله تعالی د رضا له پاره نه وه نو هغه هم صحیح نه ده، په ظاهره خو یې ذمه فارغه شوه، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وریاندې نژدې کېږي نه صوفیاء کرام چې دا خبره کوي هغوی ته الله تعالی باطني فراست ورکړی دی، نو دوی د عباداتو په هغه پټ راز باندې پوهېږي، چې په معنوي لحاظ په دې کې گټه ده یا تاوان ده، په ظاهره به یو شی خوږ وي خو په باطن کې به یې بل شی وي چې هغه به د انسان له پاره تاوان وي، نو صوفیاء کرام هغو پټو معنوي نقصاناتو ته گوري

علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي

د یو بزرگ په واقعه کې راځي چې: لمونځ یې وکړ، نو چې خپل لمانځه ته متوجه شو نو دا خپل لمونځ ورته ډېر ښانسته ښکاره شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

[هر عبادت، جومات، کعبه شریفه، انبیاء عَلَیۡهِمُ السَّلَامُ خپل حقیقت لري] نو لمونځ یې ډېر ښائسته و، خو د لمانځه سترګې یې ړندې دي. دا بزرګ حیران شو چې لمونځ خو مې ډېر ښه په حضور ادا کړ، فرائض او واجبات یې هم ټول برابر و نو دا لمونځ مې ولې ړوند ده؟ نو خپل مُرشد ته ورغی او ورته وې ویل چې: ما خو ډېر ښه لمونځ وکړ نو چې ورته متوجه شوم [دې ته کشف الحقائق وایي] نو خپل لمونځ مې ړوند ولیده. نو مرشد یې ورته وویل: چې کېدای شي تا به په لمانځه کې سترګې پټې نیولې وې. ده ورته وویل چې: سترګې خو مې ددې له پاره پټې نیولې وې چې حضور مې ښه برابر شي، نو مرشد یې ورته وویل چې: له علم ظاهر څخه دې مخالفت کړی دی، نو د علم ظاهر فیصله او حکم خو داده چې په لمانځه کې د سترګو پټول مکروه دي.

اوس نو ددې نه دا معلومېږي چې د صوفیاء کرامو داحقیقت چې مخ په وړاندې خي نو د شریعت ظاهري لحاظ به پکې وي، هغه به په ځای وي، نو که د شریعت لحاظ څوک ونه کړي، فرائض، واجبات او سُنن په ځای نه کړي که لمونځ ده، که روژه ده او که بل هر عمل ده نو د صوفیاء کرامو په نزد هم صحیح نه ده، داسې نه ده چې ظاهري که هرڅه ګډوډ وي خو چې نیت صحیح وي نو کار به جوړ وي.

د ایمان او احسان د مبارک حدیث په تشریح کې چې دې حدیث ته حدیث جبریل هم ویلی شي ،حضرت شاه انورشاه کشمیري رحمة الله علیه لیکي چې: د احسان مطلب داده چې علم ظاهر او باطن یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل له پاره لازم شي، داسې ربط پیدا شي چې د ظاهري اندامونو نښانه په زړه کې موجوده شي اود زړه نښانه په اندامونو کې جوته (ښکاره) شي. ظاهره صورت په شریعت داسې برابر کړي چې دهغ له وجې په زړه کې اثر پیدا شي اوپه زړه کې دومره حضور برابر کړي چې په ظاهره بدن یې اثرات ښکاره شي، په انسان کې تواضع او عاجزي پیدا شي، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د ویرې علامې پیدا شي نو علم ظاهر او باطن یو له بل سره تړلي دي، څوک وایي چې دا خاته صحیح ده، څوک بل طرف ته صحیح ګڼي. خو صحت هلته پیدا کېږي چې دواړه کامل شي

له دې امله حضرت امام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي چې: که څوک په ظاهره شریعت خان برابروي او دمعنویت څه لحاظ نه ساتي نودا شخص فاسق ده اوکه د باطن لحاظ ساتي اود ظاهر څخه بې پروا وي نو په دې سره کله انسان زندیقیت ته ورسیږي او چې کله یې دواړه سره یوځای کړل نو دا شخص به بیا حقیقت ته رسیږي

دده مبارک دا مقوله ده چې وایي:

﴿ مَنْ تفقَّهَ ولم يتصوف فقد تفسق .ومن تصوف ولم يتفقه فقد تزندق ومن جمع بينهما فقد تحقَّق ﴾ [حقايق عن التصوف ص ۴۵۶ بحواله حاشية العلامة على العدوي على شرح الامام الزرقاني على متن العزية في الفقه المالكي ج ۳ /ص ۱۹۵ . وشرح عين العلم وزين الحلم للامام ملاعلى القاري ج ۱/ص ۳۳]

یعني څوک که یواځې ظاهري علم کوي او تصوف نه کوي ا څکه چې دعلم تصوف په ذریعه سره اصلاح د نیت راځي د احسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

او اخلاص پیدا کولو معنا ده! نو بیا دا شخص فاسق ده. او څوک چې یواځې صوفیتوب کوي اود ظاهره شریعت لحاظ ورسره نه وي دا کار کله کله سړی کفر ته ورنژدې کوي. د ظاهري شریعت معلومات ورته نه وي، په حلالو د حرامو اوپه حرامو د حلالو فتوی ورکوي. او څوک چې دواړه (علم ظاهر او باطن) سره یوځای کړي نو دا شخص به حقیقت ته رسیږي.

کوم لمونځ صحیح ده؟

اوس نود علم ظاهر او علم باطن په اصطلاح کې هغه لمونځ صحیح کیږي چې ظاهري شرائط، فرائض، واجبات، سنن او مستحبات یې په ځای او له حرامو، مکروهاتو او مفسداتو څخه خالي او نیت یې پکې برابر وي. نو اوس چې ظاهر هم برابر شو او زړه هم په نیت سره برابر شو نو اوس د دواړو ډلو په اصطلاحاتو سره دغه لمانځه ته صحیح ویل کیږي.

همداسې روژه که ظاهري اندامونه کنټرول شي، له خوراک، څښاک او نورو نواهیو څخه ځان وساتل شي او نیت هم ورسره برابر وي نود شریعت او تصوف په دواړو اصطلاحاتو کې دا روژه صحیح ده. یعنې هم د انسان ذمه فارغه شوه اوهم یې درجه وربانديې لوړیږي.

یو مسلمان دخپل مال حساب وکړي اود هغه مال زکات په شرعي طریقه ادا کړي، معنا داچې خپلو مستحقو کسانو ته یې ورکړي، مثلاً هغه غریب، مسلمان، ته یې ورکړي، خپل پلار،

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی، لمسي او همدارنګه مالداره ته یې ورنه کړي او له دې سره سره یې نیت هم صحي وي هغه داسې چې مطلب یې د الله تعالی رضا وي، دا وایي چې ذا په ما باندې د الله تعالی له طرفه پورې ده، نو دفقهې په اصطلاح هم دا زکات صحیح کېږي، ذمه یې فارغه ده اود اهل تصوف په اصطلاح هم صحیح ده، خکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې قبلوي او درجې یې ورته لوړوي.

نو غرض دا چې څوک دې دا تفرقه نه محسوسوي چې علم ظاهر یا علم شریعت خان ته شی ده او تصوف یعني علم باطن خان ته شی ده بلکې دواړه سره لازم او ملزوم دي.

حضرت شیخ عبدالحق محدث دهلوي رَحِمَهُ اللهُ فرمایي چې: علم ظاهر او باطن د پوست او مغز حیثیت لري

د بدن ظاهره خرمن ده، په منځ کې یې هډوکي دي ماغزه دي، نو دا شریعت هلته کامل کېږي چې ظاهره خرمن یې هم صحیح وه او باطن او مغز یې هم صحیح وي نو په دغه انسان بیا د ډاکټرانو له خوا د روغ جوړ حکم کېږي، کله د انسان ظاهره شکل او خرمن روغ وي خو په زړه یا دماغو کې تکلیف لري، لکه لېونیان چې په ظاهره ښه رک روغ وي، ښه ښکلي رنګونه لري، خو څرنګه چې په ده کې معنوي او پټ نقصان ده، خکه ورته مریض ویل کېږي، که همداسې ظاهره خرمن خرابه شي که زړه یې روغ وي خو بیا هم ډاکټران یې روغ نه بولي. نو د شریعت او طریقت معنا د پوست او مغز ده، ظاهر برابرول او نیت برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالفاظ دیگر د ټول تصوف او طریقت خلاصه داده چې انسان باید په ځان اوپه خپل هر عمل کې اخلاص پیدا کړي، بې له اخلاصه عمل خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه قبلوي، ﴿ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ﴾ [سورة البینه آیت ۵]

ژباړه :حال داچې امر حکم نه وو ورکړی شوی دوی ته په تورات او انجیل کې مګر ورکړی شوی ؤ چې عبادت کوي دوی دالله تعالی په داسې حال کې چې خالص کوونکي وي الله لره دین له شرکه او نفاقه په داسې حال کې چې را ګرځیدونکي وي له باطله حق ته (په لاره دابراهیم پس څرنګه کافر کیږي په محمد باندې ؟).

یعنې خلکو ته امر نه دی شوی مګر په دې چې د خدای پاک عبادت به کوي په داسې حال کې چې اخلاص به پکې وي. که اخلاص نه وي نو کوم قدر او قیمت یې نشته او بیا ګټه هم نشي ورته رسولی.

دریاکارانو انجام او پایله

﴿ عن ابي هريرة رضی الله عنه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اَوَّلَ النَّاسِ يقضى عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ اُسْتُشْهِدَ فاتى به فعرّفه نعمته فعرفها قال فما عملتَ فيها قال قاتلتُ فيک حتى استشهدتُ قال كذبتَ ولكنک قاتلتَ لان يقال جرئی فقد قيل ثُمَّ اُمر به فسحب علی وجهه حتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

القی فی النار ورجل تعلم العلم وعلمه وقرأ القرآن فاتی به فعرّفه نعمه فعرّفها قال فما عملت فیها قال تعلمتُ العلم وعلمته وقرأتُ فیک القرآن قال کذبتَ ولکنک تعلمت العلم لیقال انک عالم وقرأت القرآن لیقال هو قاریٌ فقد قیل ثم اُمر به فسحب علی وجهه حتی القی فی النار ، ورجل وسع الله علیه واعطاه من اصناف المال کله فاتی به فعرّفه نعمه فعرّفها قال فما عملت فیها قال ما ترکتُ من سبیل تحب ان ینفق فیها الا انفقتُ فیها لک قال کذبتَ ولکنک فعلتَ لیقالُ هو جوادٌ فقد قیل ثُمّ اُمر به فسحب به علی وجهه ثُمّ اُلقی فی النّارِ ﴾ [صحیح المسلم و مشکوة المصابیح / ج ۱ کتاب العلم ص: ۳۳]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وايي: چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايي چي: د دوزخ اور په دريو طبقو باندي بليږي:

(**اول**: رياکار شهيد. **دوهم**: ريا کار عالم **دريم**: ريا کار سخي)

شهيد به الله تعالی راوغواړي او ورته به وايي چي په تا مي په دنيا کي څومره نعمتونه لورولي و؟ تا دهغو نعمتونو څه شکرانه ادا کړه؟ دی به ورته په خواب کي وايي چي: زه ستا د دين د ساتني له پاره وجنګېدم تردي پوري چي خپل شيرين ځان مي هم قربان کړ. خدای پاک جلّ جلاله به ورته وايي چي: (كَذَبْتَ) دروغ دي وويل. ته ددي له پاره جنګېدلې چي خلک دي باتور وکني چي فلانکی څومره تکړه او ښه مجاهد دی، څه ښه جنګ جګړه کوي، په جنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دي زما رضا نه بلکې خپل عزت او نوم دې مقصد و، هغه تاته په دنیا کې ویل شوي دي. نو الله تعالی به ملائکو ته وایي چې: دوزخ ته یې کش کړئ!

دوهم هغه عالم چې ځان ښوونې او ریاکارۍ اویاد نورو دنیوي مقاصدو له پاره یې علم حاصل کړی وي اود الله تعالی رضا یې شاته غورځولې وي. د قیامت په هغه لویه ورځ به دالله تعالی په حضور کې دی هم حاضر کړل شي. او ورته وبه ویل شي چې: په تا خو مې هم ډېر احسانات کړي وو، تا یې څه شکرانه ادا کړې؟ دغه دنیا پرسته او ریاکار عالم به د الله تعالی په ځواب کې وایي چې: ما ستا دین زده کړی و او خپل ټول ژوند مې ددې دین د خدمت له پاره وقف کړی و، خلکو ته مې ستا دغه دین ورساوه. الله تعالی به ورته په ځواب کې وایي چې: (کَذَبْتَ) دروغ دې وویل. تا دین ددې له پاره زده کولو او یادې چې بل چاته ښودلو نو نیت دې داؤ پکې چې خلک مې ښه عالم وبولي او عزت مې وکړي، خلک شکرانې راکړي، پیسې راکړي، تا غوښتل چې په دې علم سره خلک د ځان تابع کړې. ستا هغه ټول مقاصد په دنیا کې حاصل شوي دي، تاته په دنیا کې خلکو ښه عالم ویلی. دلته دې له ماسره کومه بدله نه ده پاتې. ملائکو ته به وویل شي چې دی هم دوزخ ته داخل کړئ!

دریم به هغه سخي راوغوښتل شي چې شپه ورځ به یې صدقې او خیراتونه زکاتونه ورکول، له طالبانو، مجاهدینو او نورو مجبوره کسانو سره به یې مرستې کولې. نو الله تعالی به پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنه وکړي چې: تاته خو مې ډېره دنیا، جایداد او مال دولت درکړی و، تازما ددغو نعمتونوپه مقابل کې څه شکرانه ادا کړه ؟ دی به د الله تعالی ددې پوښتنې په ځواب کې وايي چې: ستا د دین په هره شعبه کې ما خپل مال مصرف کړی، یواځې ستا د رضا له پاره مې ستا له مسکینانو بندګانو سره کومکونه کول. الله تعالی به ورته وايي: (كَذَبْتَ) دروغ دې وویل. خیراتونه دې ددې له پاره کول چې خلک دې مهمان نوازه وبولي ، او خلک ووايي چې څه ښه سړی دی د خلکو خدمتونه کوي، له خلکو سره کومکونه کوي. نو تاته دا هرڅه په دنیا کې ویل شوي . ملائکو ته به ا مر وشي چې دوزخ ته یې پرمخې ور واچوئ!

اوس نو که مونږ له خانه سره فکر وکړو چې بهترینې لارې همدا درې دي چې سړی یا ښه عالم وي، یا مجاهد وي اویاهم ښه سخي وي، خو چې په دې هر یوه کې اخلاص نه وي، خدای پرستي نه وي، باطن برابر نه وي، نو هیڅ فایده پکې نشته. نو ترټولو مُهم او ضروري شی د ځان اصلاح ده، د باطن برابرول دي، هرځومره چې اعمال وګورې خبره یې بېرته نیت ته راګرځي. ﴿ إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، ... ﴾ [صحیح البخاري ج ۱ / بَابُ كَيْفَ كَانَ بَدْءُ الوَحْيِ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟ ص ۲۰۴] یعنې د ټولو اعمالو دارومدار په نیت سره ده. که نیت اصلاح و نو عمل به هم مقبول وي. که ظاهري څه نقصانات و بیایې هم برداشت کېدلای شي خو که باطني خُبث او نقصانات پکې وي بیا هغه عمل کوم اعتبار نه لري، اونه هم دخلاصون ذریعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرځېدلای شي. ځکه که لږ ریا هم پکې پیدا شي نو شرک ګڼل کېږي او بیا به یې خدای پاک نه قبلوي او الله تعالی به ورته په ځواب کې وایي چې: د چا له پاره چې دې دا عمل کړی ؤ نو ورشه له هغه ځخه یې ثواب او اجر غواړه او له ماسره یې ثواب نشته.

په جمعه دیوه لمانځه نه کولو باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له رضا بې برخې کیدل

حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ په حضرت حبیب عجمي (قدس سره) پسې د ماښام لمونځ کوي، کله چې حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ قرائت شروع کړ نو دی خو عجمي و د تلاوت حروف یې سم نه شو ادا کولای نو د (الحمد) په ځای یې (الهمد) وویل. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ جید عالم اود حبیب عجمي استاد و، نو حسن بصري صاحب سلام وګرځاوه او ځان ته یې په لمانځه شروع وکړه. حضرت حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ د شپې الله تعالی په خوب کې ویني او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه پوښتنه کوي چې ای خدایه! ته په کوم عمل ډېر خوشحالیږې؟ چې زه هغه عمل وکړم او ته راځخه راضي شې. نو الله تعالی په ځواب کې ورته وویل چې: زما رضا خو تا ته د ماښام په لمانځه کې په لاس درغلې وه خو تا پرېښودله. یعنې که په حبیب عجمي پسې دې لمونځ کړی وای نو زه راضي وم. دی په ځواب کې ورته وایي چې: خدایه! هغه خو عجمي ده، حروف یې صحي نه شو ادا کولای، نو ځکه مې لمونځ پسې ونه کړ. الله تعالی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وویل چې: که عجمي هم ده خو حبیب ده. زما د دوستانو له جُملې څخه ده. نو چې سړی حبیب شي، دوست شي نو ډېر کم شی یې هم قبلیږي. [تذکرة الاولیاء پښتو امخ: ۴۶]

نو مطلب داچې اصلي کار نیت جوړوي. نو چې یوڅوک د چا دوست شي نو هغه دوست بیا ورته له ډېرو نقصاناتو تیریږي. او که یو وار خدای مه کړه دښمني جوړه شوه نو بیا کم ،کم شي ته هم ګوري چې دا دې ولې کړي دي.

د یوچا خپل اولاد وي مور او پلار ورته له ډېرو نافرمانیو څخه ورتیریږي، ځکه چې دوست یې دی. دا خپل اولاد ورته ګران وي، تردې پورې چې یوه سړي جرم کړی وي نو د وخت بادشاه ته د هغه یو خاص دوست وسیله ګرځوي اود سفارش له پاره یې ورته بیایي چې له ما جُرم شوی دی ته راسره ولاړ شه نو بادشاه یا والي یا ولسوال هغه مُجرم ددغه دوست په وجه معاف کړي چې فلانکی ورسره راغلی ده که نه نو مابه ده ته جزاء ورکړې وه ، نو چې یو څوک یو وار د خدای تعالی حبیب شي، دده جَلَّجَلَالُهُ له دوستانو څخه حساب شي نودده له وجې نور هم معاف کوي.

نود طریقت مقصد په هر عمل کې اخلاص پیدا کول دي، یو څوک که دخدای تعالی دوست کېږي نو دا کار په اخلاص سره لاس ته راځي، که اخلاص نه وي، نیت صفا نه وي نو یواځې په اعمالو سره یو څوک د خدای تعالی دوستي نه شي ترلاسه کولای. بیابه محاسبه ورسره کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبینو له جُملې څخه دی

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د محبوبینو له جُملې څخه ده، دده په برکت هغه آفتونه او مصیبتونه او عذابونه چې په مخکنیو قومونو په اجتماعي شکل راتلل هغه آفات او مصیبتونه اوس نشته. ځکه قرآن کریم په دې ګواه دی چې په پخوانیو قومونو کې به سرکشي زیاته شوه، د وخت د پیغمبر سره به یې مقابله شروع کړه نو الله تعالی به عام مصیبت او عذاب وریاندې راوست او په اجتماعي طور سره به یې هلاک کړل.

خو د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امتیان ، که هغه د اجابت امتي وي او که د دعوت امتي وي، حتی د کفارو له پاره هم رحمت ده، هغوی هم نه تباه کېږي. مسلمانان چې فاسقان وي هغه هم دخپلو بدبختیو او ګناهونو په سبب په اجتماعي طور نه هلاکېږي. تاسې ته به معلومه وي چې هلا ک اوله نیستي سره به مخ شول په مخکینیو قومونو کې به دیوې ګناه له وجې بې شمیره قومونه په ځمکه به یې ننه ایستل. اود نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په امت کې هغه ګناهونه په مسلمانانو کې ټولې موجودې دي خو بیا یې هم الله تعالی نه تباه کوي. ولې ؟ ځکه چې دا د حبیب اُمت ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نبي كريم ﷺ قاصد خدای جل جلاله ته تر بل هر وارډېر ورنږدې شو

يو ځل په كومه مسئله له رسول الله ﷺ ځخه يو صحابي رضي الله عنه پوښتنه وكړه هغه له جبرئيل عليه السلام ځخه پوښتنه وكړه، هغه ورته وويل چې ماته هم په دې هكله څه معلومات نشته، زه به يې له الله تعالى څخه پوښتنه وكړم، نو كله چې د الله تعالى له حضور څخه بېرته راغی نو نبي كريم ﷺ ته وايي چې: زه الله تعالى ته دومره زيات ورنږدې شوم چې بل هيڅ وخت دومره زيات نه وم ورنږدې شوی. دا ځكه خدای پاک جل جلاله خان ته نږدې كړې دی يې د خپل حبيب قاصد و. نو ځوک چې يو ځل حبيب شو نو له ده سره بيا دده خپلوان هم خلاص دي.

په (سورة الطور آيت: ۲۱) كې راځي: كه يو ځوک د خدای پاک جل جلاله له دوستانو څخه وي او اولاد يې هغه رتبه نه لري، خو بيا هم الله تعالى يې له هغې رتبې سره يو ځای كوي.

خدای پاک جل جلاله خپل دوست نه خفه كوي او دوستي په هغه ځای كې معلومېږي چې په يو چا سختي اوتنگي راشي. پښتانه هم وايي چې دوست سړي ته په تنگۍ كې په ښه ورځي، داچې ژوند آرام وي، تكاليف، عبادات او احكام نه وي بيا خو هرځوک وايي چې زه هم مسلمان يم په عباداتو كې به سړی تكليفونه تېروي ، په آفاتو او بلياتو به صبر كوي، ترڅو ستا هغه صداقت او رېښتنولي وتلل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې ته په دې خپله خبره کې څومره ريښتونی يې نو چې ريښتينولي دې ثابته شوه نو بياستا په برکت سره دنورو خلکو کار هم جوړيږي. نو الله تعالى دې په مونږ او تاسو کې واقعي اخلاص پيدا کړي.

د انسان د اصلاح بهترينه طريقه (طريقهٔ محمديه) ده. چې دا کتاب د، چې په هغه کې د نبي کريم ﷺ اخلاق او عادات اودانسان باطني امراض اودهغه د علاج لار مکمل بيان شوې ده. که مونږ او تاسې سوچ وکړو چې انسان ماته څه راکولای شي که يو څوک مې مولوي صاحب، خليفه صاحب، حاجي صاحب وبولي، که دی راته ښپلی برابرې کړي، نو دا کار په آخرت کې ماته څه ګټه رارسولای شي؟ له کوم عذاب څخه مې خلاصولای شي نو په دې سوچ سره چې ترڅو په خپله په ځان کې اخلاص پيدا نه کړم اود خدای تعالى رضا په خپله حاصله نه کړم نو ددې خلکو په آخرت کې هيڅ ګټه نه رارسيږي نو په خپله به په انسان کې اصلاح راشي اود الله تعالى طرف ته به متوجه شي

که تاسې د صوفياء کرامو او نورو اولياء الله وو واقعات وګورئ نو له هغوی نه کې دا معلوميږي چې انسان هغه وخت کمال ته رسيږي چې که دده عيبونه بيانوي اويا دده صفت کوي دا دواړه په ده باندې يو شان وي، که څوک يې صفت کوي اوکه غيبت يې کوي ده ته کوم فرق نه ورکوي. ځکه دا د دين کار خو څوک دکوم بل چا له پاره نه کوي بلکې د الله تعالى د رضا اود خپل ځان د ګټې له پاره يې کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وفات نه وروسته رابعه بصریه رَحِمَهَااللّٰهُ چا په خوب ولیده، ...
ورنه وي پوښتل چي (مُنکَر او نَکِیر) ملائکو څرنګه معامله درسره
وکړه؟ دي په خواب کي ورته وویل: هر کله چي (مُنکَر او نَکِیر) ...
مانه پوښتنه وکړه چي: (من ربُکَ) رب دي څوک ده؟ نو ما ورته
وویل چي بیرته واپس لاړ شئ او الله تعالی ته عرض وکړئ، هر کله
چي درابعې په دنیا کي له تا نه سوا بل چا سره تعلق نه ؤ، نو بیا
دملائکو په ذریعه دخواب غوښتلو ته څه ضرورت دی.

[تذکرة الاولیاء پښتو/ص ۵۴]

نو لنډه داچي انسان هغه وخت لوړو مقاماتو ته رسیږي چي د
خلکو صفت او غیبت په ده هیڅ اثر ونه کړي، ځان هیڅ وګڼي، عدم
یې وګڼي. حتی حضرت مجدد صاحب رَحِمَهُاللّٰهُ فرمایي چي: ځان له
کافر څخه بهتر ګڼل هم دکمال نښه نه ده، نو کله چي په عُجز قائله
شوي نو بیا به ترقي فی المقامات راځي، لکه یوشاعرچي وایي:

افتادگی آموز اگر طالب فیضی
هرگز نخورد آب زمینی که بلند است

ترجمه: که فیض، خیر او برکت غواړې نو عاجزي کوه، ځکه
کومه ځمکه چي په نوره ځمکه باندي پورته او لوړه وي هغې ته
هېڅکله اوبه نه ورځي. نو که ته هم غرور او تکبر کوې نو تا ته به هم
هېڅکله فیض در ونه رسیږي. نو که د الله تعالی قُرب او رضا
غواړئ نو له عُجز او انکسار څخه کار واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵) مجلس

د صالحانو او د ذکر بیان

﴿وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يَـٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ﴾

[سورة سبا آیت: ۱۰]

ژباړه: او خامخا په تحقیق ورکړې ؤ موږ داؤد ته له جانبه خپله فضل (لوئي پر نورو، ومو فرمایل غرونو ته چې) ای غرونو را وګرځوئ (بنه) غږونه خپل له ده سره (په وخت د تسبیح کې او له ده سره تسبیح ویل) مرغانو هم.

حضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام د الله تعالی یو برګزیده او نازولی پیغمبر و، نو ده له الله تعالی څخه دا غوښتنه وکړه چې که په یوځای کې ستا د ذکر مجلس وي او زه له هغې څخه په غفلت کې تېرېږم نو خدایه زما پښې ماتې کړې. په دې وخت کې دا د پښو ماتېدل زما له پاره یو لوی نعمت دی. (احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات ج: ۱/ ص: ۳۵۲ مکتبه، مدینه پبلشرز) څکه د غفلت په حالت کې زه تباه کېږم، ایمان او عقیده مې خرابیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: (إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الجَنَّةِ فَارْتَعُوا) قَالُوا: وَمَا رِيَاضُ الجَنَّةِ؟ قَالَ: (حِلَقُ الذِّكْرِ) ﴾

[ترمذي، رقم الحديث (۳۵۱۰)، وهكذا مشكوة المصابيح/ج: ۱/باب ذكر الله عزوجل والتقرب اليه ص: ۱۹۸]

ژباړه: له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه نه روايت دی وايي: نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايي: چې کله تاسې د جنت په باغيچو تېرېږئ نو ښکې څرېږئ! صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم ورځخه پوښتنه وکړه چې: د جنت باغيچې څه شی دي؟ ده صلی الله عليه وسلم ورته وويل چې: د ذِکر حلقې دي يا د حديث مبارک الفاظ داسې دي چې: کله په باغيچو د جنت تېرېږئ نو چې څومره زيات ښکې څرېدلی شئ وڅرېږئ! نو دغه د ذِکر مجالس دا د جنت باغونه دي. هغه برکات او خوشحالي چې په جنت کې پيدا کېږي ددې ذکر دمجلس له وجې پيدا کېږي، نو دلته چې په دې مجالسو کې څومره زيات وخت مصرف کړل شي هلته به يې په جنت کې مقام او مرتبه هم دومره اوچته وي نبي کريم صلی الله عليه وسلم فرمايي چې: ﴿ المجلس الصالح يكفر عن المؤمن ألفى مجلس من مجالس السوء ﴾ که يوځوک دوه زره مجلسونه بې باکه وکړي اود ذِکر په يوه مجلس کې شريک شي نودغه يو مجلس به يې ددې ټولو بېهوده مجلسونو کفاره کرځي!

احياء علوم الدين كتاب الاذكار والدعوات/ج: ۱/ص: ۳۵۲ مكتبه، مدينه پبلشرز)

حضرت ثابت بناني قدس سره وايي: کله چې الله تعالی ما يادوي، نو زه پوهېږم. خلک حيران شول چې دا څه وايي؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ښتنه یې ورڅخه وکړه چې ته خو پیغمبر نه یې چې تاته وحیې وشي او ته ورباندې پوه شي چې اوس تا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادوي دی په خواب کې ورته وایې چې: زه کله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادوم نو زه پوه شم چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ما یادوي، ځکه الله تعالی وعده کړې ده چې: ﴿ فَاذْكُرُونِيٓ أَذْكُرْكُمْ وَٱشْكُرُواْ لِي ﴾ [سورة البقره آيت ۱۵۲]

یعنې تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم. [احیاء علوم الدین کتاب الاذکار والدعوات/ج: ۱/ ص: ۳۵۰ الباب الاول فی فضیلة الذکر وفایدته/ مکتبه ، مدینه پبلشرز] نو د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په وعدو کې خو دروغ نشته. مونږ الله تعالی په ژبه، زړه او نورو اندامونو یادوو او الله تعالی چې مونږ یادوي نو په رحمت سره مو یادوي، د الله تعالی خصوصي رحمت هغه ځای ته متوجه کېږي. حتی د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارک حدیث کې راځي چې: د ذاکرینو په مجلس کې ټولو ته په آخر کې د مغفرت اعلان کېږي، چې تاسې څومره سوالونه او غوښتنې کړې دي هغه ټولې قبولې دي، که مو د جهنم له اوره پناه غوښتې وې هم له هغې څخه خلاص یاست.

[مشکوة المصابیح/ ج: ۱/ باب ذکر الله عزوجل والتقرب الیه ص: ۱۹۷]

تنبيه:

ذکر باید یواځې په دې کې منحصر نه کړی شي چې یواځې (سبحان الله) یا (الله ، الله) ویل ذکر ده، بلکې درس او تدریس، د قرآن کریم ترجمه او تفسیر دا ټول په ذکر کې شامل دي، ځکه دلته هم د الله تعالی صفات بیانیږي، دهغه جَلَّ جَلَالُهُ د کلام تشریح کېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره چې د بر وخت پکې تېرېږي همدومره د بر رحمت په دغه ځای ته متوجه وي. همدارنګه په مدارسو کې وخت تېرول، سبقونه ویل، مطالعه او تکرار کول، له استاد څخه کتاب اوریدل دا ټول د ذکر مجلسونه دي خو په دې شرط چې که مونږ ته يې قيمت معلوم شي

یو سالک وايي:

یک ساعت صحبتی با اولیاء — بهتر از صد سال طاعت بی ریا

له اولیاوو الله سره لږ څه وخت تېرول دا له سل کلن بې ریا طاعت څخه بهتر دی، خو حضرت مولانا اشرف علي تهانوي رحمه الله ورسره یو شرط ایښی دی او هغه داچې په دې مبارکانو باندې د جذب یو حالت راځي، یا یو حال د توجه الی الله موجود شي نو په هغه ساعت کې که ته هم ورسره شریک شوې نو ستا د سلو کلونو له عبادت نه هغه یو ساعت بهتر ده. نو له دې وجې باید مونږ اوتاسې دهغوی په مجلسونو کې شرکت وکړو، دهغوی په مجلسونو کې په ادب سره حاضرشو، دهغوی خدمت په ځان لازم وګڼو، هغوی ته په ښه عقیده نظر وکړو، دهغوی عظمت په زړه کې وساتو، کېدای شي چې الله تعالی مو له هغه یو ساعت سره کله ناکله مخامخ کړي، نو د دنیا او آخرت کارونه به مو په داسې طریقه برابر او جوړ شي چې مونږ به يې سوچ هم نه وي کړی.

مونږ چې د خپلو بزرګانو د ذکر په مجلسونو کې وخت تېر کړي نو په هر مجلس کې پوره پوره اثر نه وي، دومره فی نفسه اثر خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خامخا وي، خو که کله مو پام کړی وي په ځینو ختمونو کې د یو چا ژړا بهیږي نه دریږي او کله بیا په ځینو ختمونو کې هیڅ هم نه وي، ددې هرڅه خپل وخت او حالت وي، کله کله د یو شوم او بدبخت د شرکت له وجې په هغه ټول مجلس د الله تعالی رحمت بند وي، ځکه هغه له اولیاء الله وو سره قلباً تعلق نه لري، نو ځکه په هغه مجلس کې اثر نه وي او فیض ټول بند شي چې بیا اثرات او انوارهم له منځه ولاړشي.

د یو شُوم (بد بخته) له لاسه د رُوم ټول ښار وسوزېده

په کتابونو کې لیکي از دست یک شوم سوخت تمام شهر روم، د یوه شوم او بدبخت له وجې د روم ټول ښار وسوځېده، کله د ځینو بدبختو له وجې په ټولو خلکو عام عذاب راشي اود وچو له تپه لامده هم وسوځي. ځکه قرآن کریم په دې خبره شاهد دی. او وایي چې له دې وړدار شئ چې که بیا د خدای عذاب راغی نو هغه به یواځې ظالمان نه هلاکوي بلکې ټول به رانیسي.

په یوه علاقه کې به ښه متقي او خدای پرسته عالم او ښه سړی وي، خو په دې محله او علاقه کې به داسې ګناهونه کېږي چې دهغو له وجې به الله تعالی بارانونه بندوي، ټول به دعاګانې کوي او هیڅ به نه قبلیږي، نو کله داسې د قبض حالات مشائخو ته هم پیدا کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه داچې په اکثرو مجالسو کې یو ځوک شرکت کوي نو کېدای شي کله په داسې یو مجلس ور برابر شي چې یوساعت به یې د سلو کلونو له بې ریاعبادت څخه زیات اجر لري او زیاتې خوشحالیاني به یې په برخه شي (جذبة من جذبات الحق یوازی عمل الثقلین) د حق له جذبو نه یوه جذبه د ټولو انسانانو اوپېریانو له عبادت او اعمالو سره برابره ده. نو که په داسې حالت کې یوځوک دغسې یو ځای ته برابر شي نو په یوه مجلس کې به یې کار جوړ شي. کله کله داسې هم پېښېږي چې په یوه مجلس کې دیوه سړي د ډېرو وظیفو کار خلاص شي، کله په یوه ختم کې داسې پېښېږي چې څومره شریکان ناست وي د یوې یوې لطیفې کار د ټولو خلاص شي ، کله په یوه مجلس کې د شیخ او مرشد په یوه توجه سره د ولایت ټول مقامات پوره شي، نو حالات له حالاتو سره فرق لري

ددې له پاره مفسرین کرام وجه دا بیانوي چې: لمر په څلورم آسمان کې ده، دغه لمر ځمکې ته رارسیږي، د باندې خلک هم ورته ګرځي، رڼا یې ټولو موجوداتو ته رسیږي، خو کله چې دغه لمرته یوه شیشه مخامخ شي اوبیا دا شیشه مالوچو (پنبه) ته برابره شي، د شیشې وړانګه پرې ولوېږي نو هغه مالوچ اور اخلي، سره له دې چې لمر په خپله په مالوچو لګیږي خو د لمر د رڼا له وجې اور نه اخلي ، خو کله چې د شیشې هغه وړانګه چې له لمر څخه یې اخیستې ده هغه ورته برابره شي نو بیا دا پونبه اور اخلي.

[تفسیرمظهري/ج: ۴/ص: ۳۴۸ سورة یونس آیت ۶۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د الله تعالی رحمت هم عام ده، خو هر سړی د خپل استعداد موافق برداشت لري. کله کله یو څوک د یو ولي شیشي ته برابر شي (څکه دوی ته د محبوبیت صرفه مقام حاصل ده) نو چې هغه تجلیات ذاتي د الله تعالی راشي او په هغه حالت کې ته هم ورته مخامخ شوې نو ټول کارونه به دې په یوه وار سره خلاص شي. دا خبره د تفسیر ده. د قیل او قال خبره نه ده. او عقل یې هم مني. لمر شته خو مالوچ اور نه اخلي، خو چې شیشه ورته مخامخ شوه او د شعاعو انعکاس وشي نو دلته مناسبت پیدا شي، قرب موجود شي، نو دهغه قُرب له وجې نه تاثیر هم زیات شو. د الله تعالی او بندګانو ترمنځ مراحل دي، مونږ کمزوري یو، الله تعالی انسانانو ته پیغمبران راولېږل نو کفارو به اعتراض کاوه چې مونږ ته ملائکې ولې نه راځي. الله تعالی ورته ووېل چې: تاسي دملائکو ملکوتي صفات نه شئ برداشت کولای، ستاسي اود ملائکو ترمنځ مناسبت نشته، تاسي سره یواځې دخپلو همجنسو (انسانانو) مناسبت ده نو څکه پیغمبر هم درته ستاسي له ډلې انسان درلېږو. ترڅو تاسې یې برداشت وکړای شئ!

صحابهٔ کرام رضي الله عنهم د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره دملاقات په وخت کې نه بې هوښه کېدل، خو که په شاته طبقاتو کې یوچا ته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم رابطه پیدا شي نو بیایې برداشت نه شي کولای. همدارنګه د لویو لویو اولیاوو الله وو سره خلکو کلونه کلونه تېر کړي دي خو هغوی به له خپل حال څخه نه وتل، خو که نن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو چاته په ختم کې ديو شيخ رابطه برابره شي نو بيا له حال څخه وځي، له خولې يې چيغې وځي او برداشت يې نه شي کولای.

نو دلته مناسبت موجود ده. فيض زياتيږي، هغه هم انسان ده، دی هم انسان دی، د انسانيت له وجې اکتساب کولای شي، له دې وجې چې زيات فيض ورته انتقاليږي نو ځکه يې اثر هم ډير وي.

قرآن کريم د الله تعالی کلام دی، ټولې دنيا ته يو شان راغلی، پيغمبر عليه السلام ټولې دنيا ته مبعوث دی، خو په خلکو کې فرق دی، په استعدادونو کې فرق دی. مثلاً يو استاد په سلګونو شاګردانو ته سبق وايي، په دغو ټولو طالبانو کې د دوه کسانو استعداد هم سره برابر نه وي، يو ملګری ټول سبق زده کړي، بل نيم زده کړي، بل دريمه حصه زده کړي، دا ځکه چې په استعدادونو کې فرق ده.

د بايزيد بسطامي رحمه الله په ليدلويې خپل روح له لاسه ورکړه

يو شيخ خپل مُريد ته وايي چې درځئ د بايزيد بسطامي صاحب ملاقات ته ولاړ شو، نو مريد ورته وويل چې يوڅوک د الله تعالی انوار، تجليات او فيوضات په خپله ويني نوهغه ته د بايزيد بسطامي د ليدلو څه ضرورت دی؟ نو مُرشد يې ورته وويل چې: دلته يې د خپل استعداد موافق وينې او هلته به يې د بايزيد بسطامي د استعدادموافق ووينې نو کله چې د حضرت بايزيد بسطامي کورته ورغلل اودهغه پوښتنه يې وکړه چې بايزيد بسطامي صاحب چېرته دی، نو متعلقينو ورته وويل چې: هغه اوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي. دوی یې مخې ته ور ووتل، له هغې خوا نه یو ملنګ د اوبو یو لوښی رااخیستی او را روان دی، کله چې دغه مرشد بایزید بسطامي صاحب ولید نو خپل مرید ته یې وویل چې: دا بایزید بسطامي دی ، کله چې مرید ورته وکتل نو له دې سره یې سم له خولې څخه بې اختیاره چیغې ووتلې، پورته کېده اوبه ځمکه لګېده او روح یې قبض شو. نو ددې مُرید مرشد له بایزید بسطامي رحمه الله څخه پوښتنه وکړه چې دا څه کیفیت او پېښه وه ؟ ده مبارک ورته وویل چې: ده د ذاتي تجلیاتو یو قِسم د ما تر لیدلو پورې ترلی ؤ، کله چې یې په ماباندې سترګې ولګېدې نو هغه انوار ورخلاص شول، برداشت یې نه درلود نو ځکه یې روح قبض شو. نو دادی ته حضرت بایزید بسطامي بې حاله شوی نه ددغه مرید مرشد بې حاله شوی. خو د مرید یې دغه برداشت و.

نو غرض داچې په نېکو مجلسونو کې څومره ډېر اشتراک کېږي نو په هغې کې ګټه داده چې کله کله سړی د خیرات په مجلس برابر شي، د وېش په مجلس برابر شي، نو هلته یې بیا په یوه چیغه د دُنیا او آخرت کارونه برابر شي. دغه مجلس بیا د ډېرو مجلسونو له پاره کِفاره ګرځي. دا صحبت بیا د سلو کلونو بې ریا عبادت څخه بهتره دی. انسان په خپلو شخصي ریاضتونو هغه ځای ته نه رسیږي لکه څنګه چې دنیکو او کاملو خلکو په یوه مجلس سره لوړو درجو اومقاماتو ته رسیږي نو له دې وجې نه باید هر وخت له اهلِ خیر سره زمونږ ناسته پاسته وي. حضرت مجدد صاحب دا خبره کوي چې: له اولیاؤالله سره باید د زړه له اخلاصه تعلق وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۶) مجلس

د وخت ارزښت او د خدای جَلّ جَلَالُهُ نه د ډار اسباب، یا د آخیرت طرف ته متوجه کېدل

حضرت بایزید بسطامي رحمه الله خپلې مور مبارکې په سبق ویلو پسې ولېږه، په یوه مدرسه کې یې واړول او د قرآن کریم په تلاوت یې شروع وکړه، کله چې دغه آیت ته ورسېده ﴿ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ﴾ [سورة لقمان آیت: ۱۴] یعني دخدای پاک حُکم ده چې تاسې زما شکر او د مور او پلار شکر اداکوئ. نو په ده مبارک باندې دغه آیت ډېر زیات اثر وکړ، له دې وروسته یې له اُستاد څخه اجازه واخیسته او کور ته راغی او خپلې مور ته وایي چې مورې! نن مې په قرآن عظیم الشان کې یو آیت ووایه، په دې آیت کې الله تعالی حکم کړی دی چې تاسې زما او د مور او پلار شکر ادا کړئ.

نو زه خو ډېر عاجز یم، د دواړو کماحقه خدمت نه شم کولای، داسې نه شم کولای چې د خدای تعالی پوره معرفت هم حاصل کړم او د مور او پلار خدمت هم وکړم. نو یا مې خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ ته وقف کړه چې زه د ده دین زده کړم او دی وپېژنم. او یا مې له خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ته داسې وغواړه چې تا ته مې هبه کړي چې یواځې ستا خدمت کوم. نو مور مبارکه یې ورته وایي چې: زوی جانه! ته مې یواځې د خدای د دین خدمت ته وقف کړې، ما خپل حق درته ښښلی، زه خپل خدمت نه در څخه غواړم.

نو حضرت بایزید بسطامي رحمه الله له بسطام څخه د شام په طرف روان شو. او مسلسل دېرش کاله یې په سفر کې تېر کړل، په دغو (۳۰) کلونو کې یې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دین زده کړ. له طالبي څخه مُلایي ته ورسېد او تردې حده یې تقوی او خدای پرستي زیاته شوه چې ټوله شپه به یې په عبادت تېروله او ورځې به یې خپل سبقونه ویل چې له (۱۱۷) مشایخو څخه یې فیض حاصل کړ چې دهغوله جملې څخه یو حضرت امام جعفرصادق رَحِمَهُ اللّٰهُ هم دی.

[تذکرة الاولیاء پښتو ص: ۸۶ / فارسي چاپ ایران، ص ۱۶۴]

له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه دومره زیات ډارېده چې یوه شپه یې دومره ډېر وژړل چې آخر مُریدان ورته راغلل او ورته وایي چې په تا خو الله تعالی ډېر احسان کړی دی، ډېر لوی مقام یې درکړی نو دومره زیات ولې ژاړې؟ نو دی مبارک ورته وایي چې له دې وجې ژاړم چې: که له مانه یو داسې عمل شوی وي چې زه ورباندې خبر نه یم او په هغه باندې الله تعالی ناراضه وي. نو زه به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته څه جواب ورکوم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت بایزید بسطامي او یوه څناور ترمنځ محاوره (خبرې) کول

حضرت بایزید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ په یوه کوڅه کې روان ده، ددې له خوا سره یو سپی تېر شو، ده مبارک خپلې جامې ورڅخه راټولې کړې، له دې سره الله تعالی ورته سپی ګویا کړ. سپي ورته وویل چې: یا شیخ که چېرته زه وچ یم نو له وچ سپي سره په لګېدو خو جامې نه مردارېږي اوکه زه لوند یم نو که له لانده سپي سره دې جامې ولګېږي بیا هم په درې خله مینځلو سره جامې پاکېږي خو که په تا کې عُجب او تکبر پیدا شي نو که د اوو سمندرونو اوبه په خپل ځان تویې کړې بیاهم نه پاکېږې. نو حضرت بایزید بسطامي رَحِمَهُ اللهُ دې خبرې ته حیران شو او بیا یې سپي ته وویل چې: په تا کې ظاهري نجاست ده، ظاهره بدن دې نجس ده، په ما کې باطني نجاست ده. په انسان کې چې بده عقیده او بداخلاق پیدا شي نو باطني خبث او نجاست پکې پیدا کېږي، نو په تا کې ظاهري او په ما کې باطني نجاست دی، نو راځه چې دواړه ملګرتیا سره شروع کړو، دواړه به یو ځای وخت تېروو، او یو له بل څخه به عبرت اخلو. سپي ورته په خواب کې وویل چې: زما او ستا په منځ کې دوستي نه شي کېدلای، ته زما د دوستي لائق نه یې، ځکه زه چې په هرځای کې له خلکو سره مخامخ شم نو خلک مې په تیږو او لوټو ولي، ما له خانه شړي. او ته چې کوم مجلس ته ورشې نو ټول خلک درته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام ولاړ وي چې شیخ المسلمین راغی خو زما څخه به په ورځ د قیامت پوښتنه نه کیږي او له تا نه ددغه هرڅه پوښتنه دقیامت په ورځ کیږي نو زما اوستا ترمنځ جوړه نشي راتلای حضرت بایزید بسطامي صاحب په ژړا شو چې زه د سپي د ملګرتیا لائق هم نه یم دغه نه دقیامت په ورځ پوښتنه نشته او زما نه به دقیامت په ورځ پوښتنه کیږي، څکه له ما سره ملګرتیا نه کوي، نو زه به د الله تعالی اورسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ د دوستي لایق څرنګه وګرځم

[تذکرة الاالیاء فارسي چاپ ایران ص: ۱۷۴]

د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلومریدانو ته بهترین نصیحت

حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلو زامنو ته نصیحت کوي او ورته فرمایي چې زامنو ! شپه ورځ د خدای تعالی بندګي کوئ ! کوم نعمتونه چې تاسې ته الله تعالی درکړي دي د هغو شکر ادا کوئ ! یوه لحظه هم له خدایه مه غافله کېږئ اله خوانو بنځو، مالدارو خلکو او مبتدعینو سره ناسته پاسته مه کوئ څکه چې دا خلک به مو په دین کې درته نقصان پیدا کړي، دا ستاسې د دین غله دي که تاسې فکر وکړئ نو څوک چې له چاسره زیاته رابطه او علاقه ساتي نو دهماغو خلکو اخلاق او عادت به پکې ځای نیسي او دهغوی اعمال به پکې اثر پیدا کوي. نو حضرت غجدواني رحمه الله زامنو ته وایي چې له دوی سره ناسته پاسته مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوئ څکه بې ديني او بداخلاقي به مو په برخه شي.داهل سنت والجماعت دمذهب پابند اوسه او دسلف صالحينو ائمه وو دمذهب هم پابند شه. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

دوخت ارزښت

حضرت عمرو بن عبدالله رضي الله عنه به يواځې پنځه وخته لمانځه او د جنازې لمانځه ته له کوره راوت ، نور وخت به يې دننه په کور کې تېراوه. چاورځه پوښتنه وکړه چې: د باندې ولې نه راوځې ؟ده ورته وويل چې: ټول خلک غله دي، د سړي وخت ضائع کوي، په ټولو شيانو کې وخت قيمتي او خورا مهم شی دی، کوم کور ته چې غل ورځي نو په هغه کور کې ترټولو قيمتي شی ګوري او ورسره وړي يې، نو عمر د انسان ترټولو شيانو قيمتي سرمايه ده، څکه که په کروړونو روپۍ څوک مصرف کړي نو تېرې پنځه دقيقې نه شي راګرځولای نو خلک ټول غله دي، وخت ضائع کوي نو ځکه نه ورته راوځم.

دصحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له خدای جل جلاله نه د وېرې يوڅو نمونې

حضرت حنظله رضي الله عنه له خپل کور څخه راووت، حضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه ورته وايي چې: حنظله : څه حال ده ؟ دی مبارک په خواب کې ورته وايي چې: زه خو منافق شوی يم، هغه ورته وويل چې: ولې ؟ ده ورته وويل: کله چې مونږ له رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صلی الله علیه وسلم سره په مجلس کې ناست یو، نو هغه چې مونږ ته کوم نصیحت او وعظ کوي نو دومره یقین مو وربانديې راشي لکه جنت او جهنم چې په سترګو وینو، لکه خدای تعالی چې بالمشاهده راته ښکاري . خو کله چې دده له مجلس څخه راووځو نو له خپلو مېرمنو او اولادونو سره اوله نورو خلکو سره په دنیاوي معاملاتو کې مصروف شو. نودا خو منافقت ده.

حضرت ابوبکرصدیق رضی الله عنه ورته وویل : چې داکار خو په مونږ کې هم شته. دواړه یوځای نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته ورغلل او خپل مشکل یې ورته وړاندې کړ حضرت حنظله نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته وایي : چې حنظله خو منافق شوی نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایي چې ولې ؟ دی رضی الله عنه ورته وایي چې : کله له تاسره په مجلس کې ناست یو نو حضور مو د کمال درجې ته رسیدلی وي، لکه جنت، جهنم او د الله تعالی ذات چې په خپلو سترګو وینو. خو چې کله ستا له مجلس څخه جدا شو نو بیا هرڅه راڅخه هېر وي.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایي چې ای حنظله!که تاسې همېشه په دغه حال باندې پاتې وای لکه زما سره چې یاست اویا د ذکر په حلقه کې یاست نو بیا به ملائکو له تاسې سره ستاسې په فرشونو، بسترو، لارو اوکوڅو کې په لاس سترې مشې کوله خو (ساعةً و ساعةً) یو حال کله کله داسې وي چې د انسان له الله تعالی سره دومره علاقه پیدا شي، آخرت یې زړه ته دومره نژدې شي لکه په سترګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یې ویني، خو کله کله بیاداسې حال وي چې د اولاد، میرمنې او د خان د خدمت وخت وي، په دې سره الله تعالی څوک نه نیسي

[مشکوة المصابیح/ج ۱/باب ذکرالله عزوجل والتقرب الیه ص:۱۹۸]

که د مشائخو کرامو ژندګې ته متوجه شو نو دهغوی خوف ډیر زیات دی، بل طرف ته د دین فیصلې ته که څوک وګوري چې په ژوند کې خو کله کله باید په سړي داسې کیفیت راشي چې د دنیا هرڅه یې هېر شي او یواځې آخرت ته متوجه شي یو وار چې په یقین سره د چا زړه ته ولویږي چې زه مړ کېږم بیا به په ټول ژوند ګناه ونه کړي، خو دغه قیمتي ساعت مونږ ته په لاس نه راځي

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د حدیث مبارک له مضمون څخه دا معلومیږي چې دا ساعت زیاتره د مشائخو کرامو په مجلسونو اود ذکر په حلقو کې وي. نو د مشائخو کرامو په صُحبت اود ذکر په حلقه کې الله تعالی کله کله انسان ته داسې حال وربه برخه کوي چې (زُهد عن الدنیا) یې په برخه شي یعنې له دنیا بېزاره او یواځې یې آخرت ته مخه شي. له دې وجې په کار ده چې وخت په غفلت کې تېر نه شي، په داسې محیط کې تېر نه شي چې هغه خلک له الله تعالی څخه غافله وي.

حضرت عبدالخالق غجدواني رَحِمَهُ اللهُ به دا نصیحت هم کاوه چې: د جاهلو صوفیانو له مجلس او ناستې پاستې نه هم ځان ساتئ، هغوی به مو ټول استعداد ختم کړي، ځکه دوی له ځانه صوفیتوب کوي او له دین څخه ناخبره دي نو چې څومره مو له وسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره وي له نيکانو خلکو سره په مجلس کې شرکت کوئ، د هغوی له ښو نصېحتونو څخه ګټه واخلئ، کله کله ډېره ښه موقعه انسان ته په لاس ورځي او چې دغسې اثر پيدا شي نو ټول کارونه به يې برابر وي. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۶۷]

يو مولوي صاحب قصه کوله چې: ما دا تجربه کړې چې: پخوا به کله د يوه استاد په مجلس کې کېناستم نو کله به يې په ما باندې نيم ساعت اثر و او کله يو ساعت. مطلب دا چې آخرت ته به متوجه شوم او د دنيا ټول خواهشات او خوند به مې له ذهن څخه ووتل. د مشائخو کرامو د مجلسونو تجربه مې هم کړې چې: کله به زه د دوی مجلس ته ورغلم نو لږ تر لږه تر دريو ورځو پورې به په ما باندې ښه اثرات و. که نه يوه جُمعه يا لس شپې خو به دا سې اثر و چې د دنيا له هرشي څخه به مې زړه موړ و او ټوله توجه به مې يواځې د الله تعالی رضا او د اخيرت په کارونو کې وه.

نو چې په يوه مجلس کې يوه شپه، درې شپې، يوه جمعه د آخرت طرف ته توجه پيدا کېږي نو بيا خو د انسان شوق نور هم زياتيږي او دغه صحبتونه او په هغو کې اشتراک نور هم زياتيږي او په انسان کې الله تعالی د اصلاح ماده پيدا کوي او د اصلاح توفيق يې په برخه کېږي. انشاء الله تعالی.

(۲۷) مجلس

د حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللهُ مناقب او د علم تصوف اصطلاحات

حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اللهُ چې دا طریقه ده ته منسوبه ده او مسمی کیږي په طریقه نقشبندیه سره. مخکې تر پیدا ینبت ده حضرت محمد بابا سماسي رحمه الله او حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله دادواړه په لاره تیریږي د حضرت شاه نقشبند صاحب په کلي چې ورځي نو حضرت بابایي سماسي چې د حضرت امیر کلال بخاري پیر ده هغه امیر کلال صاحب ته وایي چې د دغه کلي نه دیو ولي بوی راځي دلته یو داسې څوک پیدا کیږي چې خداوند متعال به د دین ډېر غټ خدمت ورنه واخلي او دا خبره دغه دوه بزرگان به داسې وخت کې کوي چې تر دې وخته حضرت شاه نقشبند رحمه الله لا پیدا هم ندی.

اوبیا یو وخت کې بیرې راځي او ورته فرمایي چې هغه خوش بویي دولي چې مخکې پته وه اوس راښکاره شوې ده خو حضرت بابا یي سماسي خپل خلیفه حضرت امیر کلال چې د شاه نقشبند صاحب پیر ده دغه ته وایي چې دا یو بچی چې نوی پیدا شوی د دغه په تربیه کې به دومره کوشش کوې لکه څومره چې ما ستا په تربیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې کوښښ کړی ده او ده ته به خاص توجه کوې ددې د ادب او اخلاقو به ډېر خیال ساتې.

بیا چې کله حضرت شاه نقشبند قدس سره څه لږ پیرېږي او وخت د ذکر او بیعت ته رسیږي د حضرت امیر کلال بخاري رحمه الله نه یې بیعت وکړچې بنا بر ظاهر د دغه علم باطني استاذ دده حضرت امیر کلال بخاري ، خو په اویسیت باندې ده د فیض استفاضه له عبدالخالق غجدواني قدس الله سره څخه کوله. دی د اویسیي له قبیلې څخه و. [جمال الاولیاء ص: ۲۶۷-۲۶۸]

د تصوف په اصطلاح کې اویسیان یوه داسې خاصه طایفه ده چې مخکې له یوه قبر یا یوه پیر سره دده د روح تعلق وي، دهغه د روح نه یې د فیض اکتساب کړی و، کله داسې وي چې بنا بر ظاهر هېڅ پیر ونه لري خو دی د اولیاوو الله وو له جملې څخه وي، څکه ده روح د فیض اکتساب دهغه د روح نه کړی وي، دې ته اویسیه ویل کېږي.

د حضرت شاه نقشبند رحمه الله له خپل مرشد سره مقام او مرتبه

شاه نقشبند رحمه الله به چې کله د حضرت امیر کلال بخاری رحمه الله مجلس ته حاضر شو نو په ټولو مریدانو کې به ده مبارک شاه نقشبند رحمه الله ته ډېر التفات او توجه کوله، دده رعایت یې ډېر کاوه، له شاه نقشبند مبارک نه مخکې په دغه طریقه کې دوه قسمه معمولات و، جهري ذکر به هم کېده او خُفیه ذِکر به هم کېده، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله نه چې حضرت شاه نقشبند به اويسه طريقه باندې د فيض اکتساب وکړ نو دهغه عادت ذکرخفي و، کله چې به د ذِکر حلقه جوړه شوه، نو خفي ذکر به کېده، د حضرت امير کلال بخاري رحمه الله په مجلس کې به شاه نقشبند مبارک ناست و ذکر به يې ورسره کاوه ، نو کله به چې جهري ذکر شروع شو نو دى به له دغه مجلس څخه پورته شو. داخو طبعي خبره ده چې يو پير له مُريد سره زياته علاقه لري، يا يو استاد له کوم خپل شاګرد سره ډېره علاقه لري، يا پلار له کوم زوى سره ډېر تعلق وي نو به هغو نورو مريدانو، شاګردانو او زامنو بد اثر کوي.

نو په مريدانو باندې به دا خبره ډېره درنده تماميدله چې دى ولې له مجلس څخه پورته کېږي، سره له دې چې دى نوى مريد هم دى او حضرت امير کلال بخاري دومره زياته توجه هم ورته کوي، نو مريدانو ته د اعتراض ځاى پيدا شو. نو حضرت امير کلال بخاري رحمه الله ته يې وويل چې: حضرت ! تاسې له نورو ټولو مريدانو دده ډېر رعايت کوئ ! خو دى بيا هم له تاسې څخه مخالفت کوي ته چې کله جهري ذِکر شروع کړې نو دى ستا له مجلس څخه وځي حضرت امير کلال بخاري رحمه الله دوى ته هيڅ هم ونه ويل . خو يو وخت تقريباً پنځه سوه کسان په يوه مجلس کې ناست وو، بيا حضرت امير کلال بخاري رحمه الله ددوى د پوهولو له پاره ورته وويل ستاسې په زړه کې دا خبره راګرځي چې: له شاه نقشبند سره زما دومره زيات تعلق ولې ده ؟ ، سره له دې چې هغه په ځينو حلقو کې مخالفت هم کوي، نو حضرت امير کلال د خبرو په منځ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي چې: دمخلوق نظر د خالق د نظر تابع وي، يعني اولياء الله د الله تعالى مخلوق دى نو په يوچاچې د خالق نظر وي نو دمخلوق نظر هم هغه طرف ته وراوړي. په حديث شريف کې صراحة راځي: (...وَبَصَرَهُ الَّذِي يُبْصِرُ بِهِ...) [رواه البخاري في كتاب الرقاق]

چې: زه د کامل ولي سترګې شم دى په ما باندې ليدل کوي. نو د ولي نظر تابع د الهي نظر وي. (حضرت امير کلال بخاري وايي) تاسې په ما باندې په دې باره کې کوم اعتراض مه کوئ! ما معذور وګڼئ! په شاه نقشبند چې د الله تعالى ځومره نظر ده په دې مجلس کې په هيڅا باندې دومره نشته نو ځکه زه هم زياته توجه ورته کوم، ځکه چې زما نظر د الله تعالى د نظر تابع ده

د حضرت شاه نقشبند (قدس الله سره) له خپل مُرشد سره ادب

په خپله حضرت شاه نقشبند مبارک له حضرت امير کلال بخاري رحمه الله ځومره زيات ادب کاوه؟ يوه ورځ شاه نقشبند مبارک په دښته کې روان و، نو حضرت خضر عليه السلام په مخه ورغى او خضر عليه السلام په آس سپور و، د يوه کوچي په شکل کې يې خان ورته ښکاره کړ، لکړه په لاس لکه تُرکى، ځکه په بخارا کې تُرکيان زيات اوسيږي. شاه نقشبند مبارک فرمايي چې: په لرګي يې چوخ کړم او په تُرکي ژبه يې راته وويل: زما آسونه ورک دي، تا خو به نه وي ليدلي؟ ما ورته هيڅ ونه ويل. دغسې ځو واري په مخه راغى. آخر مې ورته وويل چې: زه دې پيژنم چې ته خضر عليه السلام يې. دى

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمايي چې: دی راپسې او زه ورځخه مخکې يم ، نو راته وايي چې
کله مې پيژنې نو بيا خو يوځه آرام آرام ځه چې زه او ته خو يوځای
مجلس او صحبت سره وکړو. دی وايي چې: ما هيڅ التفات ورته
نه کاوه. کله چې د امير کلال بخاري رحمه الله مجلس ته ورسېدم نو
هغه ته چې الله تعالی باطني فراست ورکړی وو راته وې ويل چې
دحضرت خضر عليه السلام سره دې په لاره وليدل ؟ ما ورته وويل چې
هو اصيب . ده راته وويل چې تا خو ځه التفات نه ورته کاوه ، دده
د ېر خواهش وچې له تاسره مجلس او صحبت وکړي خو تا ورته د ېر
التفات نه کاوه. نو حضرت شاه نقشبند مبارک خپل مرشد ته په
خواب کې وويل چې: زه دخپل کور نه ستاسې د ليدلو په اراده
راوتلی وم، نو هغه توجه او التفات چې له کوره د راوتلو په وخت
مې ستاسې سره وه دهغې په مقابل کې حضرت خضر عليه السلام هم
هيڅ ده. [حضرات کرام نقشبنديه / ص:۱۸۲]

نو د هر سړي به په خپل کامل شيخ اعتماد وي، داسې کامل
لکه د شاه نقشبند مبارک. په حضرت خضر عليه السلام پسې دخلکو
زړونه چوي چې کاشکې مې يو وار ليدلی وای، دعا مو ورنه
غوښتې وای ، خو حضرت شاه نقشبند داسې نه چې له حضرت
خضر عليه السلام سره مخالفت لري، بلکې په خپل پير يې دومره زيات
اعتماد دی چې زه له خپل کور ځخه د خپل پير او مرشد په توجه
راوتلی يم خو چې حضرت خضر عليه السلام هرځومره راته مخکې
مخکې شي خو زه به هيڅ التفات نه ورته کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رحمة الله عليه ته د خپل مرشد له خوا د بل کامل مُرشد د پيدا کولو امر

بيا دهمدې کامل ادب ثمره وه چې ده له خپل مرشد سره درلود. نو يو وخت يې خپل مرشد حضرت امير کلال بخاري رحمة الله عليه راغواړي او ورته وايي: زه چې ستا هغه باطني استعداد او همت ته گورم نو هغه بې انتها او فوق العادة استعداد دی، له ماسره چې ستا څومره کار ترلی و د خپل پير په فرموده. ما هغه ټول پای ته رسولی ده، خو ستا د خواهشاتو مُرغه نور پرواز هم غواړي. نو ته ولاړ شه او له مانه چې څوک پورته په لاس درغلل له هغه سره تعلق جوړ کړه. نو دی وايي چې: د شپې مې خوب ليده چې يو تُرکی درويش او ملنګ چې په تُرکي ژبه غږيږي، هغه په خوب کې راته راغی څه خبرې يې راته وکړې. نو زما د زړه تعلق ورسره جوړشو. بيا ډېر وخت وريسې گرځېدم چې يو وخت په لاره کې په مخه راغی او يواځې مې پوښتنه ورسره وکړه او د ځای معلومات مې ورڅخه وکړ، نورمجلس مې ورسره ونه کړ. وروسته زه خبر شوم چې هغه تُرکی درويش په خپل مُلک کې د بادشاهي مقام ته ورسېد، زه ورغلم، هلته دی سره له دې چې بادشاه و خو بيا يې هم خدای تعالی ته دومره توجه وه چې هغه په نوروخلکو کې نه وه، نو په بادشاهي کې هم نفلونوته پورته کېدو. او ما دورځې د نوکر په شکل په دروازه کې وخت تېراوه. ځکه چې دی مې شيخ و اود فيض

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکتساب مې ورځخه کاوه اوپه شپه کې به مو بیا مقامات طی کول تول وخت مو په همدې طریقه تېراوه، چې قصه لنډه کړو.

شاه نقشبند رَحِمَهُ اللّٰهُ په آخر کې وايي چې: ماته چې څومره په دغه طریقت کې معلومه شوه ، نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسېدو نږدې لاره داده چې سړی خپل اختیار ترک کړي اوخپلو ټولو اعمالو ته د قصور په نظر وګوري، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د دین او د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د ارشاداتو په مقابل کې به خپل اختیار ته هیڅ اعتبار نه ورکوي او هلته کمال ته زر رسیږي چې دخپلو اعمالو کمزوري او تقصیر ورته ښکاره شي چې ما دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له شان سره موافق عمل نه دی کړی ، څکه رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم فرمايي: ﴿ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ ﴾ [مشکوة المصابیح/ج ۱ / باب السجود وفضله ص ۸۴] ژباړه : ای ربه! ستا د شان سره لائق عبادت زه نه شم تر سره کولای.

حضرت امام ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ په کعبه شریفه کې دوه رکعته لمونځ کوي، ټول قرآن کریم پکې تلاوت کوي ، بیا هم په کعبه شریفه کې خپل تقصیر وړاندې کوي او فرمايي: ﴿ الهي ما عرفناک حق معرفتک و ما عبدناک حق عبادتک ﴾ ای خدایه پاکه ! ښه دې پېژنو چې ته مو خالق یې ، ته مو رازق یې خو ستا له شان سره لائق عبادت مونږ نه دی کړی.

څومره غټ غټ ائمهٔ کرام چې تېر شوي دي، د هر یو چې له الله تعالی سره څومره قرب په برخه شوی دی نو همدومره خپل ځان کم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته ښکاري، څومره چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب کېږي، له الله تعالی سره یې رتبه پورته کېږي نو دغومره دی له خپل ځان نه برکناره کېږي، خپل ځان ورته هېڅ هم نه ښکاري

نبي کریم صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ به هم په دعا کې دا ویل چې: (اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِی فِی عَیْنِی صَغِیْراً وَ فِی اَعْیُنِ النَّاسِ کَبِیْراً) ژباړه: خدایه پاکه! ما ته خپل ځان په خپلو سترګو کې وړوکی را ښکاره کړې او د نورو خلکو په سترګو کې مې عزتمن ولرې.

نو الله تعالی ته د رسېدو ښه او لنډه لاره داده چې په هرځای کې به خپله اراده پرېږدي او له دې سره سره به خپل تقصیر ته هم متوجه یې.

حضرت بایزید بسطامی رحمه الله وایي یوځل له الله تعالی سره په مناجات کې وم ورته ومې ویل: کَیْفَ الْوُصُولُ اِلَیْکَ؟) یعنې تا ته د رسیدلو لار کومه ده؟ غیبي آواز مې واوریده ویل یې: ای بایزید! طَلِّقْ نَفْسَکَ ثَلاثاً ثُمَّ قُلِ اللهُ) یعنې نفس ته درې طلاقه ورکړه، بیا ما یادوه، یعنې خپل نفس پرېږده نو زما او ستا په منځ کې بل حاجب (پرده) نشته. [تذکرة الاولیاء، فارسي چاپ ایران/ ص:۱۸۷]

نو چې یوڅوک داسې فکر وکړي چې په یو چا باندې نعمتونه ولورول شي نو فی الحال یې ځان ته پام شي چې زه خو ښه ملا یم، زه ښه مجاهد او صوفي یم نو دغه نسبت د (زه ښه یم) چې ځان ته وشي نو ځان ورته غټ ښکاره شو نو نور مقامات یې ختمیږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې ته نور حرکت نه شي کولای ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته د رسېدو لاره بندګي، عاجزي او فقیري ده. په لیلة المعراج کې د الله تعالی بهترین صفت چې خپل خوږ پیغمبر وریاندې یادوي هغه د (عبدیت) صفت ده. الله تعالی فرمایي: ﴿ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ ﴾ [سورة بني اسرائیل آیت: ۱]

ژباړه: هغه ذات لره پاکي ده چې خپل بنده یې بوت. نو په دې ځای کې مفسرین کرام فرمایي چې: د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خو ډېر نومونه او صفات دي، په صفاتو کې یې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په دې خاص ملاقات کې چې هغه د ﴿ قَابَ قَوْسَيْنِ ... ۝ ﴾ سورة النجم، مقام و په هغه کې یې د عبدیت مقام ذکر کړ. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته د مخلوق تر بندګي بل صفت مختار نه دی، عاجزي صفت مختار ده. ﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ ﴾ غایت عاجزۍ تاته کوو. تاته تندی په ځمکه ږدو نو الله تعالی ته د رسېدو ښه لاره عاجزي ده او چې سړي ته خان غټ ښکاره شو نو بیا د عاجزي معنا ختمه شوه، بیا د الله تعالی له لوري د رحمت دروازې محدودې شي.

د تصوف ځینې اصطلاحات

هوش دردم: هر انسان باید په هره نَفَس کې نظر وکړي چې یوه ساه هم باسي باید په غفلت کې تېره نه شي، ځکه دا د الله تعالی نعمت ده او د هغه د نعمت شُکرانه واجب ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر بر قدم: ظاهري معنا خو يې دا ده چې کله په لاره روان وي نو بو او بل طرف ته به نه ګوري، خو د تصوف په اصطلاح کې يې معنا دا ده چې: هر قدم په ځمکه ږدي دا هم د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يو نعمت ده چې په تا يې کړی دی، دومره ژوند يې درکړ بايد چې دا په غفلت کې تېر نه شي.

خلوت در انجُمن: دا معنا چې په عام مجلس کې ناست يې خو په زړه کې دې اشنايي او تعلق له الله تعالی سره وي، ظاهره به په دنيا او د دنيا په کارونو کې مصروف يې، له خلکو سره به په مجلس کې يې خو هلته دې زړه له الله تعالی سره وي﴿ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ... ﴿٣٧﴾ ﴾ [سورة النور] د الله تعالی مقرب بندګان هغه دي چې بيعه او تجارت يې د الله تعالی له ذکر نه نه غافله کوي.

حضرت مجدد رحمه‌الله العظيم فرمايي

در درون آشنا شو و از بيرون بيگانه شو　　اين چنين زيبا روش کم مى بود اندر جهان

په زړه کې له الله تعالی سره آشنا شه، په الله تعالی عاشق شه او به ظاهره باندې چټ ګرځه چې خلک د صوفي ګمان هم درباندې ونه کړي، داسې ګرځه لکه پردی او نا آشنا، چې خلک ډېر اعتماد درباندې ونه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفر در وطن:

سفر دروطن دې ته وايي چې په خپل بدن کې د عالم امر او عالم خلق په تصفيه او تزکيه کې کوشش وکړي او له ذميمه اخلاقو څخه حميده اخلاقو ته انتقال وکړي.

ياد کرد:

ياد کرد دې ته وايي چې: کله حضور وي او کله بې حضوري.

ياد داشت:

ياد داشت دې ته وايي چې: حضور دائمي وي. يعنې په ياد کرد کې حضور په تکليف سره پيدا کېږي او په ياد داشت کې حضور د ذاکر صفتِ راسخه وګرځي.

وقوف زماني:

وقوف زماني دې ته وايي چې: صوفي هميشه له خپلو احوالو څخه خبر اوآګاه وي. چې آيا دده دا حال موجِب د شُکر ده او که موجب د معذرت ده. حضرت يعقوب چرخي رحمه الله وايي چې: ماته حضرت شاه نقشبند رحمه الله د بسط په وخت کې دشکر ابستلو حکم کاوه اود قبض په حالت کې يې د استغفار کولو حُکم کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وقوفِ عددي:

دې ته وايي چې: ذاکر د نفي او اثبات په وخت کې د عدد یعنې شمېر رعایت کوي او ساه په طاق باسي. یعنې چې درې، پنځه آن تر یو ویشتو پورې یې وره سوی.

وقوفِ قلبي:

دې ته وايي چې: ذاکر خپل زړه ته (چې تر چپ تي درې ګوتې لاندې ده) متوجه وي. کوم اوهمېشه یې په ذکر مشغول ساتي. او غفلت ته یې نه پرېږدي

انسان چې له ډېرو تیروتنو سره مخ کېږي د نفسي خواهشاتو دمنلو له امله چې انجام او پایله یې داوې چې بیا له ډول ، ډول ناخوالو او عذابونو سره لاس په ګرېوان شي. او ډېر خلک خو په ځان خبر هم نه وي او تباه برباد شوی وي ، داخپل نفس چې په صاحب صاحب ویلو ډېر قوي کړې چې څوک ورته پورته کېږي احترام یې کوي نو ده ته خپل ځان ډېر لوی ښکاره شي او معلومات نه ورته کېږي چې په باطن مې له فساد او خرابي سره مخ دی.

سالک فرمایي:

میان عاشق و معشوق رمزیست کرام الکاتبین راهم خبر نیست

دعاشق او معشوقې ترمنځ داسې راز او نیاز او داسې اشارات دي چې ملائکې سره له دې چې له انسان سره ناستې وي، لیکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي خو بيا هم په دې اشاراتو او دنقشبنديې طريقې په پټ ذکر باندې خبرې نه وي.

دا ذِکر خفي چې ډېر فضيلت لري وجه يې همدا ده چې هغه کرام الکاتبين ملائکې هم په انسان علم نه لري، دقيامت په ورځ چې سوال او ځواب خلاص شي، بيا له ملائکو څخه الله تعالى پوښتنه کوي ددې انسان چې څومره اعمال و هغه تاسې ټول راوړل؟ ملائکې به ورته وايي چې: هو! څه چې يې کړي دي هغه ټول مو راوړي دي. نور يې هيڅ نه دي پاتې. نو الله تعالى به ملائکوته فرمايي چې: ددې بنده له ماسره يوداسې عمل ده چې زما نه سوا بل څوک ورباندې خبر نه دې. دا هغه دده دپټ ذِکر (خفي ذکر) دفتر ده.

هغه خو الله تعالى له ځان سره ساتلى وي. بيايې وړاندې کوي.

اين چنين زيبا روش کم مى بود اندر جهان.

ددغسې ښائسته کردار خلک په دنيا کې ډېر کم دي. چې په ظاهره چټ اوپه باطن کې يې له خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مينه وي خو بيا يې هم خلک له دې پټې مينې څخه خبر نه وي.

په يو نېک شخص باندې د الله تعالى امتحان او ازموينه

يو شخص په خلکو کې ډېر محبوب و، بل يو سړى په تجارت پسې روان و، نو خپله لور يې راوستله اودغه سړي ته يې وويل چې: زما په کور کې بل څوک نشته، يواځې دغه پېغله لور مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، په بل چا اعتماد نه لرم، ته ډېر غټ پیر او بزرګ یې، زما دا لور به زما تر راتلو پورې له تاسره امانت وي او پام به ورباندې کوې.

کله چې دغه تاجر په سفر روان شو، نو دلته شیطان هم خپل کوشش او هڅې پیل کړې، چې دا نېک شخص له دې پېغلې سره په بدعملي اخته کړي، پیر به هم ډېر زیات احتیاط کاوه، خان یې ساته، یو وخت دغه پېغله ویده ده، شیطان یې مخ ورباندې لوڅ کړ اودغه نېک انسان سترګې پرې ولګېدې، بل وخت کې دا پېغله ویده ده شیطان یې خېټه ورباندې لوڅه کړه بیا ددې بزرګ سترګې ورباندې ولګېدې نو طبعاً په دغه بزرګ هغه بشري صفات غالب شول او له الله تعالی سره یې دتعلق سلسله کمزورې شوه، څکه په فتنه کې یې خان واقع کړ او الله تعالی فرمایي: ﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ ﴾ [سورة اسراء آیت: ۳۲] یعنې زنا مه ورنږدې کیږئ.

او نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: ﴿ « كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى، يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللهِ مَحَارِمُهُ، ... ﴾ . [صحيح المسلم كتاب المساقات / باب أخذ الحلال وترك الشبهات / ج ۲ / ص ۲۸ . رقم حديث: (۱۵۹۹)]

ژباړه: لکه شپون چې میږې څروي د چراګاه (مال څر) خواته، نږدې ده چې په دې چراګاه کې ګډې شي، خبراوسئ! دهر باچا له پاره چارګاه وي، او خبراوسئ! دالله تعالی چراګاه دهغه محارم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(يعني پاچايان دعربو او داسې نور، دهر يوه له پاره خپله چراګاه وي، چې عام خلک له هغې نه منعه کوي او چې څوک ور داخل شي هغه ته سزا ورکوي، او څوک چې احتياط کوي نو دې چراګاه (مال څر) ته نږدې هم نه ورځي له دې څخه ويريږي چې په کې واقع به شي.

او دالله تعالى له پاره هم داسې چراګاه دي چې هغه دده محارم دي چې هغوی ته به انسان نه ورنږدې کيږي تر څو پورې وګډ نشي چې بيا به يې پايلې او نتيجې ښې نه وي، يعني ګناوې هغه چې الله تعالى حرامې کړې دي لکه: قتل، زنا، غلا، قذف، شراب، غيبت، نميمت، پردی مال خوړل او داسې نور. داټول دالله تعالى چراګاه دي څوک چې ور داخل شو يعني دا يې وکړل نو دی دالله تعالى دعذاب لائق دی.

او څوک چې ور نږدې شو قريبه ده چې پکې واقع به شي، نو څوک چې له خپل ځان سره احتياط کوي نو نه ورنږدې کيږي. او نه له هغو شيانو سره تعلق ساتي چې په هغه سره ګناوو ته ور نږدې کيږي له دغه امله شبهناکو شيانو ته نه ورنږدې کيږي.

[النووي / شرح مسلم ج: ۲ / ص:۲۸]

نوکه د يو چا چراګاه ته دې ميږې ورنږدې کړې آخر به دڅخه پکې ورګډې شي.

نو هلته تعلق جوړ شو، آخر دغه بزرګ په بدلمتي او بدعملي ګرفتار شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا څه وخت وروسته خپل پیر او مرشد ته ورغې چې زه خو تباه شوم، له ما څخه خو کبیره ګناه وشوه، ددې علاج به څه وي ؟ هغه ورته وایي چې: ته فلانکي کلي ته ولاړ شه، په هغه ځای کې یو بزرګ ده، ددې مرض علاج به درته وښیي. دی هغې علاقې ته ولاړ اودهغه سړي پوښتنه یې وکړه، نو هر چا ورباندې بد وویل چې: ته دومره ښه صوفي سړی یې - دا خو د رنډیو او بدکارو ، د بدعملو خلکو کلی ده، هغه سړی چې ته یې پوښتنه کوې یو لوی فاسق ده، هلکان اوجینکی ساتي اوشراب څښي ،ته ولې دهغه پوښتنه کوې ؟

دی بېرته راوګرځېده، یوڅه ځای راغی، بېرته ور وګرځېده او له ځان سره یې وویل چې: یوځل خو یې خامخا وینم چې څرنګه سړی ده ؟ خلکو که دهغه بزرګ هرڅومره بدي ورته په ګوته کوله وې نه منله بیا هم دهغه کور ته ورغی. چې کله ورننوت نو له ده سره یې ولیدل ، ورسره کېناست، دده په یوه څنګ کې ښایسته هلک اوپه بل څنګ کې یې ښایسته نجلۍ ناسته دی، اوشراب هم ورسره ایښي دي. نو ده وویل چې: خلکو خو رښتیا ویل چې: دی دا کارونه کوي

خو کله چې خبرې شروع شوې نو په خبرو کې یې دومره زیات اثر و چې دی یې بېخي ناقراره کړ، نو آخر ورته عرض کوي چې: کله تاته الله تعالی دومره غټ مقام هم درکړی ده نو داسې کارونه ولې کوې ؟ چې یو طرف ته دې هلک او بل طرف ته دې نجلۍ کېښنولې او هلته درته د شرابو بوتل ایښی دی. نو دغه بزرګ ورته وویل چې: دا هلک مې زوی ده اودا نجلۍ مې مینځه ده اوپه دغو بوتلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې سرکه ده او دا درې واړه روا (جائز) کارونه دي. دی ورته وايي چې: خلک خو په تا دا ګمان کوي چې دی هلکان او نجونې ساتي او شراب څښي. دی ورته وايي چې: دا مې ددې له پاره داسې کړي چې خلک خپلې لورګانې ماته پرې نه ږدي (اشاره يې ده ته وه). دا ددې له پاره کوم چې خلک مې په بزرګۍ خطا نه شي او پر ما اعتماد ونه کړي. خپلې لورګانې راته پرې نه ږدي هسې نه چې زه په زنا کې ورسره واقع شم.

ډيرو غټو مشائخو کرامو داسې کړي چې: شهرت يې ډير شوی نو بيا يې په يوه داسې رخصت عمل کړی چې د خلکو توجه ورڅخه واوړي، اوهغه شهرت ختم شي.

حضرت انوارالمشائخ مرحوم خليفه صاحب به ويل چې: [شُهرت آفت ده]

دا زمونږ په طريقه کې چهلې ډېرې نشته. ځکه په دغو چهلو کې شهرت پيدا کېږي، او شهرت آفت ده، سړی تباه کېږي، کله چې يو شخص ته ګوته ونيول شوه چې دا فلانکی صاحب ده او خلک زيات اعتماد ورباندې وکړي، دی په خان خبر هم نه وي خو نفس يې دومره غټ شوی وي چې بيا يې کنټرول مشکل وي.

نو (خلوت در انجمن) معنا داچې په مجلس کې دعامو خلکو سره په الفت محبت کې وخت تېروي خو په زړه کې يې تعلق له الله تعالی سره وي او هغه تعلق ابدي تعلق وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وقوف قلبي: دا معنا چې انسان باید په خپل زړه باندې علم ولري چې زما زړه غافله ده او که د الله تعالی په یادونه بوخت دی.

اولیاؤالله چې د خپل زړه حالات بیانوي. څوک وایي چې: زه د زړه یو ساعت لحاظ کولای شم، څوک وایي چې زه یې نیم ساعت کړای شم، هغه دا معنا چې زړه دومره په کنټرول کې ده چې هلته وسوسه هم بالکل مداخله نه شي کولای. د یو ساعت، یو سکنټ له پاره هلته شیطان مداخله نه شي کولای. نوداچې په سړي کې دا مقامات پیدا شي چې ساه یې په غفلت نه وځي، قدم په غفلت نه پورته کوي اویه یوه مجلس کې هم دالله تعالی له ذکر څخه نه غافلیږي، که د دنیا په هره جائزه معامله کې لګیا وي، خو زړه یې له الله تعالی سره وي.

لکه چې الله تعالی فرمایي: ﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِكُمْ ...﴾ [سورة النساء آیت ۱۰۳]

ژباړه: بیا کله چې اداء کړې تاسې لمونځ نو یادوئ تاسې الله تعالی په ولاړې او په ناستې او پر اړخو خپلو.

مفسرین کرام لیکي: دلته د الله تعالی مقصود او غوښتنه د ذکر دوام ده، چې هر وخت به الله تعالی یادوئ؛ همیش یادول خو دا معنا نه چې په ژبه باندې به الله الله، سبحان الله سبحان الله یا الحمد لله وایي. بلکې معنا دا چې زړه به دې یو آن او لحظه هم دالله تعالی له ذکر څخه غافل نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا چې دا آن موجود شو نو شاه نقشبند رحمه الله فرمايي چې چا
رب تعالی وپېژانده معرفت قلبي ورته پيدا شو نو ﴿ لایخفی علیه شئ
﴾ بیا يو شی هم نه ورڅخه پټيږي. دغه کشف چې اولياؤ الله ته
کېږي دا څکه چې الله تعالی په خپله فرمايي : ﴿...وبَصَرَهُ الَّذِي
يُبْصِرُ بِهِ... ﴾ [رواه البخاري في كتاب الرقاق] چې: زه بيا د خپل خاص
بنده سترګې شم په ما باندې ليدل کوي ، نو بيادغه انسان په
دنياوي اسبابو او عيشونو نه خطا کېږي ، هغه بيا عشق ده، او
عشق بيا يو اور ده، چې له محبوب نه ماسوا نور هرڅه سوځوي.

دچاپه زړه کې چې الهي سوز او عشق پیدا شو بيا نه ښځه او نه
هم اولاد ، نه اقارب اونه بل څه په نظر ورځي بلکې يواځې اويواځې
دالله تعالی او نبي کريم صلى الله عليه وسلم مينه او محبت يې مقصد او
مطلب شي . بيا هغه زړه د الهي نور مظهراو مرکز وګرځي.

نو دي ته لږ سوچ په کار ده چې د زړه شيشه پاکه شي. کله چې د
زړه شيشه پاکه شي نو بيا يې رڼا هم دغومره زياته وي.

د لمر شعاعو ته چې وړوکې شيشه ونيسې نويه دېوال باندې
وړوکې وړانګه غورځوي، خو که غټه شيشه وي او خيرنه وي ،
مطلب داچې د استعداد خبره ده، که هرڅومره غټ وي خو چې
شيشه يې صفا نه وي نو د لمر هغه رڼا نه شي منعکس کولای. خو
چې شيشه غټه وي او د صفايي کوشش هم ورسره کېږي نو چې
څومره صفايي زياتيږي همدومره يې رڼا هم زياتيږي ، اوهلته يې
نورو خلکو ته هم فائده رسېدل شروع شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ د انوارو شعاع ددې انسان له سینې نه د بل انسان سینې ته هم په بنه توګه ورځي.

ایا په جذب اودس ماتیږي اوکنه ؟

د جذب متعلق بیان مخکې تېر شو اوس به دا خبره واضحه کړو چې په جذب سره اودس ماتیږي که نه ؟

دا جذب چې چاته پیدا کېږي دا یو داسې کیفیت ده چې د انسان حواس کار نه پربږدي، داسې نه وي لکه ویده اویا بې هوښه چې په ځان نه پوهېږي په ځان ښه پوهېږي خو ځان اداره کولی نه شي.

حضرت مولانا شیرعلي شاه مدني رَحِمَهُ اللَّهُ بیان کاوه چې: زه د طالبانو د تحریک په وخت کې دافغانستان دهرات ولایت ته تللی وم، هلته د (خواجه غلطان ولي رَحِمَهُ اللَّهُ) په نامه یو زیارت دی، چې ډېرو علماوو او طالبانو تجربه هم ورباندې کړې. عام خلک داسې وایي چې: داسې یو لوړ ځای ده، چې یو اړخ دې ځان واړاوه نو په دوهم اړخ کې بیا ځان نه شې اداره کولی، د غونډۍ تر بېخه پورې چې رغښتی نه یې نو ځان نه شې تم کولی. ښه په ځان پوهېږي، وینې یې. نو په جذب کې هم دغسې یو کیفیت وي. د سړي عقل په ځای وي، سترګې او وجود یې کار کوي نو لنډه داچې د جذب په حالت کې عقل او هوش پوره کار کوي یواځې د ځان د کنټرول خبره ده، نو په جذب سره اودس نه ماتیږي.

فیض الله خلیفه صاحب ویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ما باندې به د حضرت صاحب مبارک په مجلس کې ډېر جذب راتلو، نو یو وخت کې یو عالم راته وویل چې: تاته څه کیفیت پېښیږي ؟ چې داسې پورته پورته غورځې؟ ما ورته وویل چې: نور خو نه پوهېږم خو کله چې ذکر شروع شي، نو زما د زړه د برابرۍ نه نیولې آن تر زنې پورې په دې منځ کې د نور یوه شیشه راشي، دا شیشه مې پورته کوي او په ځمکه مې ولي. بنه په ځان پوهېږم، خو ځان تم کولای نه شم. نو په ذې سره اودس نه ماتیږي. دې ته متوجه شئ: اعتراض او اشتباه دې څوک ځان ته نه پیدا کوي اونه دې په بل چا باندې رد کوي. دا د هرچا خپلې برخې دي، داچې څوک څه کوي او څه ویني؟ د دې لیدلو حال خو هرچاته څوک نه شي ویلای. دا خو پټ اسرار دي.

منصور حلاج حال ووایه ، آخر په دار وځړول شو. هر چاته حال ویل ناروا دي. یواځې خپل مرشد او یا دمرشد خپلو خصوصي مریدانو ته به حالات بیانوي، چې هغه بنه معتقد خلک وي.

منصور حلاج چې کله په دار وځړول شو، نو یو سړي توله شپه په ژړا او غم کې تېره کړه چې: اې خدایه ! دا منصور خو ستا دوست او ولي و، ستا مقرب بنده و او تا ورته داسې سزا ورکړه چې په دار وځړول شو . نو همدا سړی بیا خوب ویني چې الله تعالی همدغه شخص ته وایي: منصور ته ما خپل راز ویلی و او ده هغه راز پټ ونه ساته، خکه مې دا سزا ورکړه. د بادشاه راز چې څوک پټ نه شي ساتلی دهغه به همدا سزا وي. لکه هغه پښتانه هم وایي چې:

دبادشاه شکرې په غم لړلې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت شاه نقشبند رَحِمَهُ اَللّٰهُ هم وايي: دوه خله په ما باندې هم داسې مقام راغلی چې نژدې وه زه هم د منصور حلاج غوندې دعوه وکړم چې: (انا الحق) خو زمونږ په علاقه کې د پانسي (دار) دوه ځايونه و، نو هلته به ورغلم او خپل نفس ته به مې ويل چې: که دا دعوه دې وکړه نو ستا به هم دغه سزا وي. ته به هم د منصور په شان په دار وځړول شې. خو د الله تعالی رحم او کرم اود حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره فيوضات راباندې راغلل او له دې مقام څخه بې واړولم

شاه نقشبند مبارک قسم کوي چې کله منصور حلاج په دار کېده که هلته دخواجه عبدالخالق غجدواني يو خليفه هم موجود وای نو منصور به چا نه وای په دار کړی او دی به يې له دغه مقام څخه اړولی وای. [حضرات کرام نقشبنديه / ص: ۱۸۳]

نو دا مقامات او اسرار چې چاته په نصيب کېږي نو هرچاته خو يې څوک نه شي بيانولای، نو اعتراضونه دې څوک نه کوي (المرء يقيس على نفسه) هر سړی په خپل ځان قياس کوي چې زه خو دا شی نه وينم نو دا شی نشته. دا په سلګونو کتابونه العياذبالله په دروغو نه دي جوړ شوي. زه به يې نه وينم، نو زما د نه ليدلو له وجې خو د هغه شي نيستي لازمه نه شوه. دا د باطن شيشې دي، صفايي غواړي، د چا چې څومره استعداد وي دغومره شی ورته معلومېږي ، نو اعتراضونه بايد په دې رابطه ونه کړل شي. دا ټولې خبرې ثبوت لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۸) مجلس

د حضرت رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره محبت کول

﴿قَالَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

[رواه البخاري ومسلم في كتاب الايمان (ص: ٧)]

ژباړه: رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: له تاسو نه يوڅوک هم کامل مؤمن نه شي کرځيدلی چې ترڅوزه ده ته ترخپل مور اوپلار اوترټولو خلکونه يم محبوب شوی ،نه يم ګران شوی.

اوس له نبي کريم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره دامحبت چې ترخپلو مور اوپلار اوترټولو خلکو به زيات محبوب وي داکوم قسم محبت ده؟

عام کتابونه ليکي: چې طبعي محبت چې دانسان په وس کې نشته، دخپل ځان دخپل اولاد يادمور اوپلار سره طبعي محبت ده له رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره طبعي محبت نه ده مراد. څکه داسې خوډېر کم خلک پيداکيږي چې ده ته ترخپل ځان مور اوپلار اواولاد ترټولو خلکو رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ګران وي نومراد ورنه محبت عقلي ،ايماني او اختياري دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعني دامحبت دامعنا چې دسړي به د رسول الله ﷺ سره دومره مېنه وي چې ترخپلو خواهشاتو اودخپل مور اوپلار ترخواهشاتو دخپل اولاد ترخواهشاتو ، د ملکرو او حکومت بلکې دهرچاله خواهشاتو اوارزوګانو به، ده ته د نبي کريم ﷺ ارزو قدرمنه وي، حتی دسړي خپل نفس غواړي چې بدکاري وکړي خود نبي کريم ﷺ امر داده چې نه به يې کوي.داسړی به کامل مؤمن هلته وي چې دخپل نفس خواهش پرېږدي اودنبي کريم ﷺ د امر سره سم عمل وکړي

دسړي موراوپلار ،دسړي نه يوڅه غواړي اودحضرت نبي کريم ﷺ حکم بل څه وي نوداسړی به هلته دکامل ايمان څښتن کېږي چې دخپل موراوپلار اوخپل اولاد خبره،دخپلې ښځې خبره،دحکومت اوملګري خبره ټولې يې شاته وغورځولې،خودنبي کريم ﷺ په امر باندې يې عمل وکړدادانسان په وس او اختيار کې شته

نوانسان هلته کامل مؤمن ګرځي چې دی دنبي کريم ﷺ اوامر اونواهي ،هغه ته ترخپل ځان،مور اوپلار ټولونه مخکې کړي .له دې وجې نه دغه انسان چې دنفس مقابله کوي دمور اوپلار اواولاد مقابله کوي،پده به قسم.قسم دخواهشاتوپه تقاضا ،تکليفونه راځي خوچې په چاکې دايمان کمال وي نوداټول تکليفونه ورته اسانه کيږي ،هغه بيا برداشت کولای شي، داودسه په کولو کې،دلمانځه په کولوکې ، دروژې په نيولې کې ،دحج په کولوکې، دجهاد په کولوکې الغرض په ټولو کې انسان ته تکليفونه وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې چاد نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه پیداشوه، نوداتکلیفونه ټول ورته اسانه کیږي، بیاپه طاعت اوعبادت باندې خونداخلي، حتی چې دصحابه کرامو په وخت کې داسې پیښنه وه ،بلکې په اوس وخت کې هم خلک شته چې دیوانسان پلار خدانخواسته په کفرکې وي اودشریعت حکم جهاد ورته متوجې شو،چې ته به جهادورسره کوې،نوداانسان به هلته کامل مؤمن وي چې دخپل پلار اواولاد هیڅ پروا ونلري اوجنګ اوجهاد اخیروژلوته یې تیارشي، خود نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حکم نه ماتوي.

حتی خپل ځان قرباني ته تیارکړي،که څه هم انسان له ډول ، ډول تکلیفونو سره مخ وي،خوهلته چې دشریعت حکم ده،هغه نشي ماتولی له خپل ځان څخه ورته د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حکم محبوب دی، دهغه ارزو ورته ګرانه شي، نودخپل ځان څخه تیرشي اومرګ قبول کړي ،خودهغه حکم نه ماتوي ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم نه ماتوي، دغه مرتبه دکمال دایمان ده.

دصحابه کرامو دغه محبت دلوړې درجې ؤ، څکه ددوی اطاعت هم ډېرؤ ،ولې چې ترټولوخلکو نه ددوی محبت زیات ؤ،ددوی معرفت دلوړې درجې ؤ ،دوی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کوم ډول پیژانده، نوروخلک چې دصحابه کرامونه چې راشاته دي هغوی ته داسې معرفت نه ؤ تر لاسه شوی ،ددوی علم د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حال باندې علم شهودي ؤبه سترګوبې حالات لیدل،د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزې یې لیدلې، دنزول حالات یې لیدل،نوددوی معرفت زیات ؤ درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مقام او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتبه په بنه توګه پيژندله ،ځکه ددوی د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مينه هم په لوړه کچه وه .

حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وايي ماته تر پلار اواولاد اونوروټولو خلکوته ګران يي. (اِلَّامِنْ نَفْسِيْ) مګرله خپل ځان څخه ته نه يې راته ګران

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې والله که ته ترهغه پورې کامل مؤمن شې چې ترخوله ځان څخه زه درته ګران شوی نه يم

حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايي چې يو وار داسې خبره وي نو والله اوس ماته ترخپل ځان هم ګران يې

ځکه دوی د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عظمت او لوړ والی دبرپيژانده. له دغې وجې نه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه دآدب حکمونه صحابه کراموته (په سورة حجرات کې) نازل شول چې تاسې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حضور کې په زوره زوره غږيدا مه کوئ په ټولو صحابه کرامو کې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قدراوعزت حضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ اوحضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ښه پيژانده، دوی به ددغه آيت په ورروسته د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مجلس کې داسې په آدب غږيدل لکه يوڅوک چې چاته په خبرکوي،حتی دوهم واري به ورته وويل شول چې څه وايې،د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم له دوی سره بې اندازې محبت اومينه وه،يوځل رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مسجد کې روان ؛نوحضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته يې يولاس په لاس کې ورکړی اوحضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته يې بل لاس په لاس کې ورکړی

اوورته وایي چې: مونږبه دقبرنه هم یوځای راپورته کیږو [مشکوة المصابیح/ج ۲/باب مناقب ابی بکر وعمر ص ۵۶۰] اودحشرپه میدان به هم یوځای ګرځو؛خوسره له دومره نزدیکت اوشفقت بیاهم دومره چې دوی ډاریدل،نورصحابه کرام د دوی په شان نه ډاریدل.

دحضرت ذوالیدین رضي الله عنه مشهور حدیث دی،یووخت نبي کریم صلی الله علیه وسلم په څلوررکعتیزلمانځه کې سهوه شواودوه رکعته لمونځ یې وکړ، دحضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه اوحضرت عمر فاروق رضي الله عنه په شمول ډیر نورصحابه کرام هم موجود وو،حضرت ذوالیدین رضي الله عنه راغی رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وایې یارسول الله! لمونځ لنډ شو اوکه له تاهیرشو؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې یوهم نه دی شوی. دی ورته وایې چې نه صاحب! څه خو شوي،لمونځ دې کم وکړ،رسول الله صلی الله علیه وسلم له نوروصحابه کرامو رضي الله عنهم څخه پوښتنه وکړه چې همداسې لکه ذوالیدین رضي الله عنه چې وایې؟ نوروصحابه کرامو رضي الله عنهم ورته وویل هو! لمونځ دوه رکعته شو.

[مشکوة المصابیح/ج ۱/باب السهو ص ۹۲]

نورسول الله صلی الله علیه وسلم دوه رکعته نور وروستي وکړل

دلته محدثین کرام لیکي چې په دغوخلکوکې حضرت ابوبکر اوحضرت عمرفاروق رضي الله عنهما موجود ؤ اوپه دې غلطۍ باندې پوه هم شول چې لمونځ دوه رکعته وشوو؛خودوی څه ونه ویل،دا ولې؟

ځواب داکوي چې ددوی دواړو له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره بې انتهازیات محبت ؤ دهغه هیبت یې په زړه کې موجودؤ؛نودوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي جرئت نه شوای کولای چې دوی په دې هکله له رسول الله ﷺ سره خبرې وکړي.

نو څومره چې څوک ډېر پېژني همدومره دده په زړه کې دهغه محبت زیات پیدا کیږي، همدومره دهغه نه خوف او ویره پیدا کیږي.

لکه چې علماء کراموته دالله تعالی جل جلاله معرفت زیات حاصل دی ځکه دوی له خدای پاک جل جلاله نه ډېر زیات ویریږي.

دصحابه کرامو چې له رسول الله ﷺ سره مینه ډېره لوړه کچه وه، وجه داوه چې دی یې ډېر ښه پیژانده.

نو سړی به هلته کمال ته رسیږي چې کله دده له رسول الله ﷺ سره له هرچانه محبت زیات شي

دمحبت بحث ډېر زیات دراز دی زه به یې دلته یو نمونې درته وړاندې کوم

دمحبت علامات او نښې

نو دمحبت اومینې علامه داده چې څوک وایي زما له حضرت رسول الله ﷺ سره محبت دی، په دې دعوه کې به دی هلته رښتونی وي چې دی درسول الله ﷺ په سنتو باندې ځان برابر کړي، که څوک له رسول الله ﷺ سره دمحبت دعوه لري اویه سنتویې عمل نه کوي، په سنتویې ځان نه برابروي؛ نو دی په دې دعوه کې درواغجن دی، ځکه چاته چې څوک خوندورکوي ؛نو دهغه جامه اولباس هم خوندورکوي، دهغه عادات اوخویونه هم خوندورکوي اوداتول په تمامه معنا په ځان کې راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه څوک چې دې ته کینې نوورته وایې چې ماته انګریزي وینسته راجوړ کړه، څوک وایې ماته تبلیغي وینسته راجوړ کړه، داولې وایې څکه چې ده ته دهغوی لباس اوعادات خوند ورکوي؛ نودچاچې له چاسره مینه وي ،کوشش کوي چې دهغه خوی ،عادات اواخلاق په ځان کې راولي.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره دمحبت علامه داده چې دسپري دقران عظیم الشان سره ډېره مینه وي، اوکه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت وي ؛نود رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره یې محبت وي.

هرولي چې دولایت مقام ته رسیږي نوهغه دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت باندې رسیږي ، چې څومره ډېرمتابعت وي همدومره دهغه ولي مقام لوړیږي.

حضرت مجددالف ثاني شیخ احمد سرهندي رحمه الله ،چې په طریقت کې یولوی عظیم الشان شخصیت تېرشوی دی او لوړ مقامات یې چې تر لاسه کړي دي ،دده نه څوک پوښتنه کوي چې دادومره غټ منصب خداوندمتعال په څه وجه درکړ؟

دی ورته وایې چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت مینه او محبت باندې.

دی مبارک وایې چې یووخت کې زه په ځای کې په چپ اړخ څملاستم؛نویه ماباندې چې کوم فیوضات راتلل ،هغه بندشول، زه پوه شوم چې مادسنتوخلاف عمل وکړ؛خوداسې هم نه چې په ځای کې په ښي اړخ واوړم،ماویل چې بې ادبي دې وکړه، بیرته ولاړ شوم اوبیا کیناستم اوبیا په ښي اړخ باندې څملاستم ،چې دسنتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

متابعت په کامله توګه راشي؛نودخداوندمتعال له خواداسې فیوضات راباندې راخلاص شول چې ډېروخت مې نه وو لیدلي

[مقدمة التصوف ص ۲۰/ ۲۱]

سنن ابن ماجه لیکي چې یوواره سنت ،لکه دبیت الخلا ته دننوتلو په وخت کې چپه پښه مخته کړي اود راوتلو په وخت کې ښی پښه رامخته کړي .ددغې وا ړه سنت ژوندي کول تریولوی حسنه بدعت نه،لکه مدرسه جوړول، هم ډېر زیات ثواب لري

[سنن ابن ماجه /ص ۲/ حاشیه ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

سره له دې چې مدرسه بدعت حسنه دی ،خومره غټ کاروته ښکي کیږي خودغه سنت چې دخلکو ترپامه یوعادې شی ورځي ،ددغه ثواب ورباندې ډېر زیات دی

په حدیث شریف کې راځي چې دیوه سنت ژوندي کول،په وخت دفساد دامت کې دسلو شهیدانو اجر لري [مشکوة المصابیح /ج ۱/ باب الاعتصام بالکتاب والسنة ص ۳۰] ځکه دین د رسول الله ﷺ په سنتو ژوندی دی ،که سړی بزرګي کوي اودشریعت موافق نه وي، نوکله دهغه اخري خاتمه خرابه شي اوکافر اوزندیق شي.

تومونږ اوتاسو که داغواړو چې په دیني امورو کې دې زمونږ ترقي وشي،دخدای پاک جل جلاله او رسول الله ﷺ سره مودې نږدیکت پیداشي ؛نوباید داکوشش وکړو چې دشریعت په څوکاټ کې باید ځان برابر کړو اوامربه ځای کول ،دګناهونوڅخه ځان ساتل،ځان په سنتوبرابرول

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره څوک مينه لري نوچې په خوب کې يې ليدلی وي هغه ځيره دي وريه زړه کوي، که يې نوي ليدلی اوحج ته تللی وي نو دروضې مطهرې ځيره دې وربه زړه کوي، که نوې نودرود شريف دې په داسې اخلاص سره وای لکه دی چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حضور کې مخامخ چې ناست وي اوهغه يې په سترګو وينې، کله چې دسړي دومره ادب اوعقيده پيداشوه، دسنتو اوشريعت پابندشو ،شوق اواخلاص پيداشو؛نوبيا خداوند متعال په يوه واړه عمل سره انسان ته دومره درجې وربه برخه کوي چې بل يې په کلنوکلنو کوي دهغه دومره درجې نه جګيږي؛ يوسړی به په کلونو،کلونو لګياوي دهغه عبادت به يې ثواب وي لکن رتبه به يې نه جګيږي، يعنې قرب به نه ورته پيداکيږي اويوڅوک چې يو واري داخلاص ماده پکې موجوده شوه،سينه يې صفا شوه،محبت موجود شو، دهغه رتبې بيا داسې جګيږي لکه ددنيا دصاحب منصبانو رتبې چې جګيږي، هغه بيا په واړه عمل خداوند متعال ته دومره نژدې کيږي چې نور خلک په ډيروعملونو دې مرتبې ته نه رسيږي ، لکه داحديث مونږ ډير ځله ذکر کړی دی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايې چې په صحابه کرامو پسې بدمه وايې ،که تاسو دأحد دغره په اندازه سره زر صدقه کړی ،دهغوی ديوپاؤ يانيم پاؤ صدقې ته هم نه رسيږي. [صحيح البخاري فضائل اصحاب النبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باب ۵ ؛ مسلم فضائل صحابه ؛ رقم الحديث ۲۲۱/۲۲۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه په هغوکې اخلاص ،صداقت اومحبت موجودۇ،کاريې
ړښتونی ۇ د دوی د رسول الله ﷺ سره ډيره مينه او محبت
ۇ،حضرت صديق اکبر رضي الله عنه ټول جايداد په رسول الله ﷺ
باندې قربان کړی، حتی دومره دصحابه کرامو دومره مينه او
محبت ورسره ۇ چې کله به دده له مجلس نه جدا شول نوګوښې به
خوراک اوڅښاک خوند نه ورکاوه، منډې به يې وهلې اود رسول الله
ﷺ مجلس ته به يې ځان رساوه.

حتی صحابي مبارک دکفاروپه لاس کې بندې ده ،دپانسی
حالت ده ،کفار ورته وايې چې ناته دا محبوبه ده چې ته خلاص وای
اوپه خپل کورکې وای اورسول الله ﷺ مودتاپه ځای نيولی
وای او پانسی کړی مووای؟ پدغه به ته راضي وې؟ دی ورته وايې
چې داخوڅه کوئ چې زماپه ځای دې هغه پانسی وای،والله چې دی
هلته په کورکې وي دده په پښه کې اغزی ولاړ شي هم که ماته
دامحبوبه وې او نه يې زغملی شم.

سبحان الله! رسول الله ﷺ څومره په دوی ګران ۇ.

دده دوفات نه وروسته چې دی ددنيا نه انتقال شو چې داغږ په
ټوله علاقه خپورشو چې رسول الله ﷺ ددنيانه رحلت وکړ،
حضرت عمرفاروق رضي الله عنه غوندې شخص چې څومره غټ علم
اوقوي استعداد خداوندمتعال ورکړی ۇ خومحبت يې په دومره
لوړه کچه ۇ چې دهغه حواسو کارپرېښود،توره يې راويستله چې که
چاداغږ وکړچې رسول الله ﷺ وفات شو، زه به سر ورنه پرې
کړم[1]

1 البداية والنهاية احتضاره ووفاته ﷺ / ج ۳/ ص ۱۶۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر صحابه کرام په نفس غږ اوریدلو لیونیان شول، عقلونوېې کارپرېښود ،حضرت عبدالله بن زید رضی الله عنه په باغ کې ؤ چې خبر شو چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات شو؛نوهلته خدای پاک جل جلاله ته دعاکوي چې اې خدایه ! چې زما دسترګو سره والی خود نبي کریم صلی الله علیه وسلم په دیدار کې ؤ اوس چې هغه ولاړ ؛نورې مې سترګې ړندې کړې چې په نورچامې سترګې ونه لګیږي . په هغه ځای یې خدای دعاقبوله کړه اوسترګې یې ړندې شوې.

په احد کې چې کله جنګ شروع شو یوصحابي مبارک درسول الله صلی الله علیه وسلم مخې ته ودریده اوځان یې ډال کړترڅوپه رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې دغبشي،تورې یا نیزې وار ونه لګیږي .نوداصحابي مبارک (۷۳)ځایه زخمي شو

[البدایة والنهایة فصل فیما لقی النبی صلی الله علیه وسلم یومئذ من المشرکین قبحهم الله /ج ۲/ص: ۶۵۴]

دیوې ښځې د احد په غزا کې دخپلې کورنۍ غړي هریو پلار،میره او ورور درې واړه شهیدان شوي دي ،خوچې کله یې دامخته راغې اورسول الله صلی الله علیه وسلم نه وینې؛نواول له هرچا نه مخکې درسول الله پوښتنه کوي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم حال څه ډول دی؟ چاورته وویل چې دتاپلار،میره او ورور شهیدان شوي دي دا ورته وایې چې هغوی پرېږده دهغوی غم ماته درسول الله صلی الله علیه وسلم دغم نه ګران او سخت ندی . [سیرة النبی پښتو ترجمه عنوان دمدینې په لوراودمدینې او... نه هیریدونکې ولولې ص: ۴۰۹]

دېته واقعې عشق وایې ،چې خپل ځان یې مرګ ته ورکاوه ،دخپل اولاد مرګ ته تیارؤ ؛خودې ته نه ؤ تیار چې درسول الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ﷺ په ښه کې دې یو ازغی قدر هم ولاړ شي، دامحبت چې دوی دومره ډېرۀ وجه داوه چې دوی د رسول الله ﷺ عظمت په ښه توګه پیژانده ؛نوهیبت یې په زړه کې ؤ،محبت اوعشق یې په زړه کې ؤ.

دازمونږ طریقت هم، دصحبت طریقت دی ،ډېره ترقي چې په دې کې په مخ باندې راځي هغه په دې باندې چې دخپلو مشائخو سره داسې اخلاص موجود شي لکه دصحابه کرامو اخلاص چې له رسول الله ﷺ سره موجود ؤ.

داچې سړی په رسول الله ﷺ باندې عاشق کیږي،دهغه له پاره اول شرط داده چې سړی به په خپل شیخ باندې عاشق کیږي ،چې دې ته دتصوفو په اصطلاح کې فنافی الشیخ ویل کیږي، دفنافی الشیخ دامعنا ده چې دهغه خپل شیخ احوال ،حرکات اوسکنات به ده ته ترهرڅه شي محبوب وي ،کوشش به کوي چې دهغه په نقش قدم باندې ځان برابر کړي.

نود خپل شیخ سره محبت دڅه وجې نه ده ،دده دشخصیت له وجه دی؟ نه دده دشخصیت له وجې خونه دی، بلکې ددې وجې نه دی چې شیخ د نبي کریم ﷺ وارث دی ،اوس چې له خپل شیخ سره ددین په خاطرمینه پیداشوه، داپه واقع کې دحضرت رسول الله ﷺ سره مینه ده؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دهغه دهدایت لاري اسانه کوي، بیا د رسول الله ﷺ سره مینه اوعشق پیداکوي.

اود رسول الله ﷺ سره عشق دڅه وجې نه وي؟!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه ده چې دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه مونږ ته پیغمبر ده ؛نودهغه دعشق په واسطه بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دعشق لارپیداکوي؛نوفنا فی الشیخ مقدمه دفنافی الرسول ده اوفنا فی الرسول مقدمه دفنا فی الله لپاره ؛ حضرت سلطان محمود غزنوي صاحب روان دی دوخت یوجید عالم ابوالحسن خرقاني رحمه الله ته ځوک ورلیږي چې ورشه ! چې امیرالمومنین دې غواړي ،دوخت بادشاه دې غواړي.

ده ورته وویل چې زما اودهغه څه دي؟ زه یو ملنګ یم اوهغه بادشاه دی بیا دباشاه قاصد ورته وایي چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡ ﴾ [سورة النساء، آيت ۵۹] چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اطاعت وکړئ، دهغه درسول اطاعت وکړئ،دخپلوامیرانو اطاعت وکړئ.

ابوالحسن خرقاني رحمه الله ورته وایي چې زه داطیعوا الله نه اطیعوا الرسول ته هم نه یم ورخلاص [تذکرة الاولیا، پښتو ص۲۴۰]

چې یو ځل محبت دالله تعالی سره پیداشو بیا رسول هم له منځ څخه وزي، دپیغمبر سره محبت دڅه په خاطرده؟ خودالله تعالی ددین په خاطر ده ،دغه ټول له منځه وزي. یعنې ددوی سره عشق ددوی دخان په خاطر نه شي، بلکې بیا یواځې په دغه خاطر شي چې دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست ده،نو(الحب فی الله) په خاطر محبت ورسره کیږي، چې هغه دایمان دکمال مرتبه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو کوشش دې سړی داکوي چې ځان دې د سنتو تابع کړي ، ځان دې دشریعت پابند کړي، زمونږ دطریقت اول شرط داده چې سړی به په شریعت ځان برابر وي.

چې یو خل ځان په شریعت برابر شو ،اخلاق اوعادات په شریعت برابر شو،بیا به دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عمل کې ترقي راولي. بیا الله تعالی فرمایي: ﴿ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ فِينَا لَنَهۡدِيَنَّهُمۡ سُبُلَنَاۚ ﴾

[سورة العنکبوت آیت : ۶۹]

ژباړه : او هر څه هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دین د) موږ کې خامخا وبه ښیو هرو مرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته پرې راځي).

یعنې چې څوک زمادادین په لارکې کوشش کوي زه بیا دخپل ځان ددیدار لارې ورته خلاصوم،زما په طرف په اسانه طریقه راتلای شي، که اطاعت نوي،محبت نشې پیداکیدای چې محبت نشو پیدا،فنا نشې راتلای اوچې فنا رانغله بیا به سړی ناامیده پاته کیږي. او هغه بیا کامیابي هم نشي ترلاسه کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۹)مجلس

د حضرت امام اعظم ابوحنیفه رَحِمَهُ اللّٰهُ مناقب او علمي مقام

یو خلیفه صاحب بیان راته کاوه چې په یوه کور کې ناست وم نو ګورم چې په تاخچه کې څه انوار پورته کېږي، سمدلاسه ورپورته شوم چې په نوموړې تاخچه کې یو زوړ کتاب پروت ؤ، کله مې چې راواخیست د امام رباني صاحب ﷫ مکتوبات شریف ده، داچې د کور څښتن ته یې قدر معلوم نه ؤ، نه یې پېژانده. د کور څښتن ویل چې دلته کوم ملا ایښی ده، خو دغه خلیفه صاحب چې د فراست څښتن و، معلومات ورته وشو.

نو د هرچا د کتاب چې څوک مطالعه کوي نو له هغه سره یې تعلق او محبت پیدا کېږي او څومره چې تعلق او محبت پیدا کېږي د غومره د هغه انسان طرف ته فیوضات وریه برخه کېږي

د یو چا په باب علمي معلومات چې سړی پیدا کړي نودا ډېر ضروري شی ده، بیا خاصکر د طالبانو له پاره. مونږ د مذهب په سلسله کې د امام صاحب پیروان یو ، خو که د همدغه امام صاحب د علمي خدمتونو او نورو کراماتو او علمي مقام په باره کې څوک پوښتنه رانه وکړي نو مونږ طالبانو ته بیا په دې باره کې هېڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلومات نه وي. همدارنګه مونږ د نقشبنديې طريقې پيروان يو، خو که له مونږ څخه يو څوک د شاه نقشبند، يا امام مجدد الف ثاني (قدس الله سرهم) په باره کې پوښتنه وکړي، دهغوی معلومات له مونږ څخه وغواړي، يا د حضراتو مبارکانو په باره کې يوڅوک راڅخه معلومات وغواړي نو مونږ يې په څواب کې هيڅ هم نه لرو، وجه داده چې محبت کم وي نو دهغوی دژوند حالات مو مطالعه کړي نه وي.

خبره چې کره او دسند وړ ګرځي دا هلته چې له مونږ سره دهغې خبرې په اړه کره علمي معلومات هم وي، له دي سره شوق هم زياتيږي.

دامام اعظم ابو حنيفه رحمه الله دژوند حالات

حضرت امام اعظم ابوحنيفه رحمه الله چې مونږ يې په مذهب يو؛ په (۸۰) هجري کال کې پيدا شوي اويه (۱۵۰) يا (۱۵۱) يا (۱۵۲) هجري کې يې له دې فاني دنيا څخه دتل له پاره سترګې پټې کړې مشهور قول داده چې په (۱۵۰) هجري کې وفات شوی ده. (مشکوة المصابيح / ج: ۲/ الباب الثانی فی ذکر اصحاب الاصول ص: ۱۶۲۴) دی په خيرالقرون کې د تابعينو په مقام کې ده. په يو روايت کې راځي چې څلور صحابة کرام رضي الله عنهم يې ليدلي او بل روايت کې راځي چې اته صحابة کرام رضي الله عنهم يې ليدلي دي. دامام صاحب لمسی دده په باب کې وايي چې: کله امام صاحب پيدا شو نو خپل پلار حضرت ثابت رحمه الله حضرت علي رضي الله عنه ته ورووړ او حضرت علي رضي الله عنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم ده ته او هم دغه ماشوم [امام صاحب] ته دخیر او برکت دعا وکړه، نو دهغې ښکلې دعا داثر نتیجه ده چې الله تعالی دده په اولاده کې دا د علم سلسله جاري کړه [مشکوة المصابیح /ج ۲ /الباب الثاني في ذکر اصحاب الاصول ص ۶۲۴]

حضرت امام صاحب په فقهه کې دومره ژور معلومات لري چې دده په باره کې حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ فرمایي: (الناس عیال ابی حنیفة في الفقه) په فقهه کې ټول خلک د امام صاحب عیال دي

[مشکوة المصابیح /ج ۲ / الباب الثاني في ذکر اصحاب الاصول ص ۶۴۷ بتغیر لفظ. مرقاة المفاتیح ، شرح مشکاة المصابیح ، ج: ۱/ ص ۷۷ ، بهذا اللفظ]

۱ - یوځل دحضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ په مخکې چا په امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ کې څه خبره وکړه ، ده راوغوښت اوورته وې ویل: چې شه : دهغه چا په هکله کې خبرې کوې که داعلم په څلورو برخو ووېشل شي نو درې برخې یې دامام صاحب سره دي او په څلورمه کې هم دنوروخلکو سره منازعه کوي ،چاپوښتنه ورنه وکړه داڅرنګه ؟

ده ورته وویل : فقه عبارت ده دسوال اوځواب نه ،ټول علما دامنې چې دسوالونو اجادامام صاحب کړی ،اوپه ځوابو کې دده سره اختلاف ده چې داجواب حق ده اوکه نه ؟ اوس سوالونه دده شول نیم علم ، جوابونه هم نیم دده په جانب ، اوپه هغه څلورمه برخه کې هم دلائل وایي . [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ وايي: ما له حضرت امام مالک رَحِمَهُ اللهُ نه پوښتنه وکړه چې تا حضرت امام ابوحنيفة رَحِمَهُ اللهُ ليدلى؟ ده راته وويل هو! حضرت امام ابوحنيفة رَحِمَهُ اللهُ يو داسې متبحر عالم دى، دمثال په توګه که دلائل په دې درته شروع کړي چې دا متيه (ستنه) چې د سيمتوده، او دى ووايي چې نه، دسروزروده نو دابه په دلائلو باندې ثابته کړي چې د سروزروده

امرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۱۷۸

امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ به دامام صاحب په زيارت کې خپل مذهب پريښود

۳- حضرت امام شافعي د امام صاحب د وفات په کال پيدا شوى. د امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ مسلک داده چې د سهار په لمانځه کې دعاء قنوت وايي او چې رکوع ته خي په همدغه وخت کې لاسونه پورته کوي او چې کله له رکوع نه را پورته کېږي نو هم لاسونه پورته کوي

نو يو ځل امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ بغداد ته ولاړ او د حضرت امام ابوحنيفة رَحِمَهُ اللهُ زيارت ته ورغى او دوه رکعته لمونځ يې پکې وکړ، او (رفع اليدين) يې ونه کړو او يا دا دوه رکعته دسهار لمونځ وا و دعاى قنوت يې پکې ونه ويله، نو دده نه پوښتنه وشوه چې تا خپل مذهب ولې پريښود؟ ده ورته وويل: ما خپل مسلک پريښود

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه لوی امام دادب له وجې ،دامې مناسب ونه ګڼل چې دده زيارت په خواکې زه دده دمذهب خلاف عمل کوم.

[مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸ .]

له دې واقعې نه سړي ته ډېر معلومات په لاس ورځي. يو داچې زيارت ته تګ ثابت شو ځکه ټول ائمۀ کرام زيارتونو ته تلل، له دې سره سره د قبر آداب هم ثابت شول ځکه امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰه دامام صاحب دزيارت دومره ادب کوي چې دچاپه وس کې نشته ، سره له دې چې بالذات شاګرد يې هم نه ده، بلکې بالواسطه يې شاګرد ده، ځکه دی د حضرت امام محمد صاحب شاګرد ده، نو امام شافعي صاحب دومره ادب کوي چې د امام صاحب له قبر سره يې دخپل مذهب معمولات پرېښودل اود امام صاحب په مذهب يې عمل وکړ.

٤- امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰه وايي: ټول خلک په فقه کې دامام صاحب رَحِمَهُ اللّٰه اولاد ده. د امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰه نه په بل روايت کې راغلي اووايي: دچا چې داقصدوي چې زه له ځان نه او بې ساری عالم جوړ کړم، نو په علم فقه کې دامام صاحب رَحِمَهُ اللّٰه اودده دشاګردانو اتباع وکړي. [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۸ .]

د حضرت امام ابوحنيفه رَحِمَهُ اللّٰه تقوا او سخاوت

۱- (وما استظل بحائط المديون حين اتاه متقاضيا) دامام صاحب رَحِمَهُ اللّٰه به چې په چا قرضه باندې وه نو چې کله به دقرضې دمطالبې لپاره ورغی ،دهغه ددیوال له سوري ته به نه کيناست اولمر ته به ولاړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دنه چاپوښتنه وکړه چې ولې دديوال سوري ته نه دريږي ؟ده ورته وويل چې حديث شريف ده (كل قرض جر نفعا فهوربا) هرهغه قرض چې فايده ورباندې واخيستل شي هغه سود ده ،نوداسې نه چې زه دده دديوال په سوري فايده واخلم په سود کې واقع شم

۲- يوځل يې مضارب ته دتجارت (۲۰۰۰۰) روپۍ لپاره ورکړي وي ، په ټولويې جامې اخيستې وي کله يې چې راوړي نويوه دانه پکې عيبجنه وه ؛ده ورته وويل چې کله يې په چاخرڅوي نوعيب يې ورته وښايه ! هغه جامې خرڅې کړې اوعيب يې هيرشو ،چې ده ته يې داحال ووايه، نوسم دستي يې دغه ټوله سرمايه اوګټه صدقه کړل ،څکه شک پکې پيدا شو

[مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۸]

۳- دحضرت امام صاحب په هکله راځي چې يو وخت دده په علاقه کې يو پسه ورک شو ،نوامام صاحب پوښتنه وکړه چې دپسه اخري عمرڅوکاله وي ؟ په ځواب کې ورته وويل شول چې (۷) کاله نوده تر(۷) کاله پورې دپسه غوښه نده خوړلي ،چې کيداى شي په قصابي کې هغه ورک شوى پسه حلال شوى وي

[مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۹]

٤- المثنى ابن رجاء وايي : چې دايي په ځان لازمه کړې وه ،چې کله زه دخبرو په منځ کې په جائزه طريقه هم قسم وکړم نو زه به يو دينار صدقه کوم ،اوچې کله به په دغه طريقه حانث شو يو دينار صدقه به يې کوله .اوچې په ځيل عيال به يې څومره نفقه کوله ،دغومره شى به يې صدقه کول .[مناقب الامام ابى حنيفة ص ۱۰]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- حضرت وکیع رحمة الله وایي : امام صاحب رحمة الله به چې کله نوې جامې وکړې نو ددغو پیسو په انداز به یې خپلو ټولو استاذانو ته جامې وکړې. اوچې کله به ده ته ډوډۍ راوړلې شوه ، نو دوه برخې به یې فقیرانو او مسکینانو ته وکړه ، کله چې دده په زوی (حماد) خپل استاذ قرآن کریم ختم کړ نو (۵۰۰) درهم یې دده استاذ ته هبه کړل [مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ص ۷۷.]

٦- محمد ابن جابر رحمة الله وایي : امام صاحب رحمة الله به ډیرې کمې خبرې کولې اوچې کله به پوښتنه ورنه وشوه داسې بیان به یې وکړ لکه دریاب چې روان شي ،خندایې هم کمه وه .او دخدای په مصنوعاتو کې به یې فکر کاوه ،همیشه به د قیامت په هکله غمجن ولکه ډیرغټ غم چې ورته پیښ وي [مرقاة شرح مشکوة ج ۱ ص ۷۹.]

۷- امام ابویوسف رحمة الله وایي زه یوځل د امام صاحب سره روان وم ،یو سړي بل ته وویل چې دغه امام ابوحنیفه رحمة الله ټوله شپه نه ویده کیږي ،امام صاحب وویل : زمادې په خدای تعالی قسم وي چې بیان دې نشي زما نه هغه څه چې زه یې نه کوم ،نو دې نه وروسته یې ټوله شپه خوب نه کاوه . [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲.]

۸- ابوسفیان وایي : چې مونږ به عمروبن مرة ته ورتلو ،نو امام صاحب رحمة الله مولید چې دماخستن اوسهار لمونځونه یې په یوه اودس کول. [مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲]

۹- یحیی الحمانی دخپل پلار نه روایت نقل کوي چې هغه وایي .ما دامام صاحب سره شپږمیاشتې ملګرتیا وکړه ،داټول وخت به ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسهار لمونځ دماخستن په اوداسه کاوه اوهره شپه چې بیګاه به یې قرآن شروع کړ سهار به یې ختم کړ. (مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲)

۱۰- حضرت مثنی رحمه الله دحمید له مور (چې دامام صاحب رحمه الله دزوی پرورش کونکې وه) نه نقل کوي، هغه دامام صاحب دبي بي نه روایت نقل کوی وایي کله چې زما او دامام صاحب تر منځ دواده خپلولي منځ ته راغلې، ده د شپې خوب نده کړی ده به دګرمي په موسم کې دماسپښین اومازدیګر تر منځ خوب کاوه اوپه ژمي کې به یې دماښام اوماخستن ترمنځ خوب کاوه.

(مناقب الامام ابی حنیفة ص ۱۲)

۱۱- یحیی بن ایوب الزاهد وایي. امام صاحب ټوله شپه خوب نه کاو، حضرت عاصم وایي: چې ده دومره لمونځونه کول چې دی دډیري مضبوتیا (کلکوالي) له وجې په میخ نوموړ کیده امام زفر وایي: چې ټوله شپه یې خوب نه کاو اوپه یوه رکعت کې یې ټول قرآن کریم ختم کاوه. اواسد بن عمرو وایې: چې څلویښت کاله ده دماخستن په اودس دسهار لمونځ کړی اوده به په لمانځه کې دومره ژړل چې دګاونډیانو به زړه وربانديې وسوځیده چې دادومره ولي ژاړي. اوپه کوم ځای کې چې دی دفن دی هلته ده مبارک (۷۰۰۰) واري قرآن کریم ختم کړی، کله چې دی وفات ونو حسن بن عماره ده ته غسل ورکوي او ورته وایې: خدای تعالی دې تا ته مغفرت وکړی ته څوهغه څوک یې اچې مسلسل دیرش کاله تا روژه ونیوله اوڅلویښت کاله تا دشپې خوب نده کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مرقاة المفاتح شرح مشكاة ص ۷۷]

۱۱- حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه‌الله وایي: یوه ورځ مونږ دامام صاحب سره په جامع مسجد کې لمونځ کاوه، دمسجد له چت څخه دده په غیږ کې مار راولوېده خلک ټول وتښتیدل اودی دځای څخه هم ونه ښوریده، صرف دومره یې وکړل چې ماریې ایسته کړ. [مرقاة شرح مشكوة ج ۱ ص ۷۲]

۱۲- له حضرت خارجه ابن مصعب رحمه‌الله نه روایت دی وایي: هغه څلور ائمه کرام دي چې په یوه رکعت کې یې قرآن کریم ختم کاوه: عثمان بن عفان، تمیم الداری، سعیدبن جبیراوابوحنیفة رضی الله عنهم اوامام صاحب به په روژه کې (۲۰) خله قرآنکریم ختم کاوه (۳۰) خله په تراوکې او(۳۰) خله په تهجدوکې.

[مناقب الامام ابی حنیفة ص: ۱۳]

۱۳- حضرت زائدة وایي: مادامام صاحب سره په جومات کې دماخوستن لمونځ وکړ. دیوې مسئلې دپوښتنې لپاره ورغلی وم، دده ماته پام نه و اوبه لمانځه ودرید قرائت یې شروع کړ کله چې دې ایت ته ورسید: (فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ ﴿۲۷﴾) نوباربار یې وایه آن تر دې چې دسهار اذان وشو اوزه ورته انتظار وم.

[مناقب الامام ابی حنیفة ص: ۱۳]

۱٤- حضرت قاسم وایي: امام صاحب دغه پورتنی آیت په لمانځه کې شروع کړاوباربار یې وایه ژړل یې او خدای تعالی ته یې عاجزی کوله. [مرقاة المفاتح شرح مشكاة ص ۷۷]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵- اوس نو په دغه امام صاحب پسې دغه بې ادبه ،داخبره کوي چې امام صاحب قیاس ته په نص ترجیح ورکې ؛داخبر ده ته ورسېده نوده وویل :

هغه څه چې دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه راغلي وي ،ماپه سراوسترګو منلي اوچې دصحابه کرامو نه راغلي په هغوکې به یې غوره کوو اوکوم چې دتا بعینو (خپل وخت ملایانو) نه راغلي نوموږ هم رجال یودوی هم [مرقاة المفاتح شرح مشكاة ص۷۷]

په حدیثوکې دحضرت امام اعظم رَحِمَهُ اللهُ احتیاط

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ په اودا سه کې نیت شرط نه بولي ،نوسوال کیږي : چې دنیت په هکله هغه ده حدیث راغلی (انما الاعمال بالنيات) او امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : چې اودس داسې مثال لري لکه دکالیو مینځل (هغه خونیت ته ضرورت نلري) نونیت دده په نزد شرط نده ،نوهغه ده قیاس ته یې په حدیث ترجیح ورکره ؟

ځواب : امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ قیاس ته په حدیث ترجیح نه ور کوي ،بلکې ددغه نه دده احتیاط رامعلومیږي ، اصل کې په نبیذ التمر کې اختلاف ده ،امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : په نبیذ التمر (دخرما اوبه) اودس جائزده اوعام علما وایي چې په نبیذ التمر اودس نده جائز ځکه چې مطلقې اوبه نه دي .

امام صاحب رَحِمَهُ اللهُ وایي : ځکه اودس وربانديې جائزده چې صریحې نص پکې راغلی روایت کې راځي . چې کله حضرت رسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صلی الله علیه وسلم په لیلة الجن کې پیریانو ته د دعوت لپاره ورغی ،چې بیرته راوګرځیده نو حضرت عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه ته وایې : نبیذ التمر درسره شته ؟ هغه ورته وایې : هو ! نو په هغو اوبو یې اودس وکړ.

اوس نو امام صاحب رحمه الله وایي چې عقل خو داوایې چې په دغو اوبو دې اودس جائز نشي ،ځکه چې مطلق اوبه نه دي من کل الوجوه ؛ د دغې وجې چې کله مطلق اوبه موجودې وي نو په دغواوبواودس نده جائز

اوس نو امام صاحب رحمه الله وایې چې نص موجود ده نو قیاس ته ضرورت نشته او بل طرف ته غسل هم نده وربانددې جائز ، ځکه حدیث خاص په اوداسه کې راغلی او نبیذ الزبیب ، نبیذ العسل ته هم اعتبار نشته ځکه چې نص نه ده پکې راغلی.

نو امام صاحب رحمه الله وایې چې کله مونږ قرآني نص یا نبوي حدیث نه ده پیدا کړی ،هلته مو بیا له اجماع وروسته قیاس ته اعتبار ورکړی ، که نه چې یو ځل حدیث موجود وي بیا قیاس ته ضرورت نشته نو امام صاحب د نصوصو ډیر اهتمام کاوه.

دامام ابوحنیفة رحمه الله دفقاهت بشارت

حضرت امام ابوحنیفه رحمه الله یو وخت خوب وینې ، چې زه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په قبر لګیا یم آن تر دې چې دده وجود مبارک مې را لوڅ کړ، نو بیا یې دخوبو معبر (معنا ورکوونکي) محمد بن

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیرین رحمه الله ته څوک ولیږل ،چې ددې خوب معنا څه ده ؟هغه یې داتعبیر وکړ چې صاحب ددغه خوب تعبیر او معنا داده چې خدای پاک به په دین باندې داسې پوهه ورنصیب کړي چې ستانه به مخکې هېچا ته هم نه ده وریه نصیب شوې ،چې هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم له حدیثو نه به د مسائلو استنباط را ایستل دي.

[مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ج: ۱ /ص: ۷۲]

له دغې وجې نه چې ده د رسول الله صلی الله علیه وسلم سنت په ځان باندې په پوره او ښه توګه عملي کړي ؤ (د رسول الله صلی الله علیه وسلم امت په ټولو امتو باندې زیات ده .لکه روایت کې راځي چې په ورځ دقیامت کې به (۱۲۰) صفه خلک وي (۸۰) صفه به د رسول الله صلی الله علیه وسلم امتیان وي) نو دده هم اتباع دغومره زیات دي دوه ثلثه امت دده اتباع دي، کوم ملکونه چې دده په مذهب دي لکه افغانستان ،ایران څه برخه دعراق څه سیمه د بخارا ، سمرقند ، سوډان ، سوریه ، اردن ، شام ، پاکستان ، هندوستان ،بنګال ، ترکیه او کشمیر ،چې مخکې ټول حنفیان و او اوس هم اکثره حنفي مذهب لارویان دي

نودا د ده دمقبولیت علامه ده ،چې رب کریم دده په قول او عمل کې دومره اثر اېښې ، ددنیا علماوو دده تا ئید کړی اودده په مذهب یې مشرف کړي دي

[مرقاة المفاتیح شرح مشکاة ج ۱ /ص ۷۴]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۰) مجلس

که څوک له مهلکاتو ډډه وکړي نو د تلپاتي ژوند ښېګړې او راحتونه به يې په برخه شي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ»، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: «الشِّرْكُ بِاللهِ، وَالسِّحْرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلِّي يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ»﴾

[صحيح البخاري ج: ۱/ ص: ۴۹۳ / رقم الحديث: ۲۷۶۶]

ژباړه: له حضرت ابو هريره رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله صلى الله عليه وسلم ويلي: له اوو مهلکاتو ګناهونو ځان وساتئ؛ صحابه کرامو عرض وکړ داڅه دي؟

رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: ۱- له الله تعالی سره شريک نيول ۲- جادو. ۳- هغه څوک وژل چې مرګ يې ناروا وي، مګر په حق. ۴- دسود خوړل. ۵- دیتیم مال په ناحقه خوړل. ۶- په جنګ کې له کفارو څخه تېښتېدل. ۷- او په پاک دامنو مؤمنو ناخبرو ښځو دزنا تور لګول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله ﷺ ددې الفاظو مبارکوڅخه داسې معلومیږي چې انسان ته دګناهونوپه سبب هلاکت اوتباهي پیداکیږي.

دنیکو اعمالو په سبب باندې انسان ته حیات اوژوندون پیداکیږي اودبدو اعمالو په واسطه باندې انسان ته مرګ اوهلاکت پیداکیږي.

ددنیاوي ژوندون او حقیقي ژوندون په څیر هلاکت هم په دوه ډوله دی (۱) دنیاوي هلاکت. (۲) او حقیقي هلاکت.

دنیاوي ژوندون خودخلکو په فکرو باندې دې ته ویل کیږي چې انسان خوراک اوڅښاک کوي اودمرګ تروخته پورې داشپیته یا پنځوس کاله دژوند شپې تیروي.

حقیقي ژوندون داده چې سړی دخدای پاک جل جلاله په دین باندې ژوندی شي، دهغه په برکت باندې چې کوم انسان ژوندی شو بیا په دې ظاهري مرګ چې سړی مړشي، هغه نه مري، دشهداء په باب کې خداوندمتعال جل جلاله په قرانکریم کې خپله فیصله کوي چې هغه څوک چې دخدای پاک په دین باندې مړشي، هغوی ته مړه مه وایئ، هغوی ژوندي دي.

په ظاهري ډول خوکفن ورکوو، غسل ورکوواوجنازه ورباندې کوو، مال یې ویشو، ښځه که ولري، هغه بل څوک په نکاح کوي، اوس دمړو ټول احکام ورباندې جاري شول، خوخداوندمتعال ورته ژوندي ویلې دي، نوداکوم ژوندون دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داهغه حقیقي ژوندون دی چې دهغه ژوندون په واسطه دانسان نه روح وختله،هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دعبادت نه ،نه غافله کیږي،په قبرکې دجنت ترداخلیدوپورې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې لګیاوي، حتی په جنت کې به هم عبادت وي، که څه هم هلته عبادت نشته.انسان وربانديې مکلف ندی، پدغه عبادت به دوی خونداخلي، انبیاء کرام،اولیاء کرام اوشهداء ته خداوندمتعال حقیقي ژوندون وربه نصیب کړي.

مـرګ : مرګ دوه ډوله ده صوري او حقیقي

۱- یوظاهري (صوري) مرګ دی،چې دانسان نه روح وختله نومړشو

۲ – بل حقیقي مرګ دی چې دابدي تباهي سره مخامخ شو،که څه هم هغوی(کفار) په دنیا کې ژوندکوي ،خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغوی ته په قرانکریم کې مړه ویلي دي.

﴿ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ﴾ (سورة الروم آیت ۱۹)

په دې آیت کریمه کې مفسرین یوتفسیر دا هم کوي چې مړی دژوندي نه پیداکوي،یعنې کافر له مسلمان څخه پیداکوي، پلاریې مسلمان زوی یې کافر،نواګرکه دوی خوراک اوچښاک کوي،تګ راتګ کوي، خوبیاهم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دلته کفارو ته مړي ویلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې د دين په حيثيت باندې مړه دي، حقيقي هلاکت يې نصيب شوی دی، چې په دنياکې هم سړی خوار، ذليله او شرمنده وي او په اخيرت کې هم ورباندې شرميږي.

نو دګناو په هکله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د (الْمُوبِقَاتِ) مهلکاتو لفظ ويلی دی، چې داسړی ورباندې خرابيږي، يا يې رتبه ورباندې ختميږي او يا د هغه هلاکت اخروي عذاب سره سړی مخامخ کيږي.

له حضرت جابر ابن عبد الله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې بدبويي پورته شوه، حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل چې دا په کوم ځای کې منافقين د مسلمانانو په غيبت لګيا دي.

[تنبيه الغافلين / عربي / مكتبه حقانيه / ص ۸۶ / رقم الحديث: ۱۹۷]

نو دلته دمسلمانانو په غيبت باندې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته بدبويي ورسيده ،لکه شی چې مردار شي اودهغه نه وروسته شی او بدبويي وکړي، نو دد ګناو داسې بدبويي موجوده وي

اګر که محدثين کرام اعتراض کوي چې په يوه ځای کې په هغه وخت کې غيبت وشو ،رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يې بدبويي ورسيده او نن سبا ټول خلک په غيبتونوکې لګيا دي اوددې په بدبويي باندې خوځوک نه پوهيږي؟

نوځواب داکيږي چې نن سبا فضا ټوله خرابه شوې ده،هلته وخت ښه ؤ ،خلک نيک ؤ چاګناوې نه کولې، که ګنا به ورنه وشوه،نوسمدستي به يې توبه اېستله، نوهوا اوفضا ټوله صفا وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه هغه وخت کې به چې لږ بدبويې دګناه اثر موجود شو نو سمدستي به ټول خلک ورباندې پوهيدل، نن سبا څکه نه پرې پوهيږي چې فضاتوله دګناهو په کدوراتو لړلې ده دبنه او بدبوی توپير څوک نشي کولی.

دتقوی اثر داده چې په چاکې خداوندمتعال هغه حقيقي ژوندون پيداکړی وي چې ګناؤ ته ورنږدې شي ،نوزړه يې نه منې ،حتی ديوشي حلا لتوب اوحراموالي له قرانکريم اوحديث څخه معلوم نوې،يوکاردی،تجارت دی يايوبل کاروبار خوکوي، خوچې سړی متقي وي که په هغه شي کې شک ؤ اوپه هغه شي کې حرمت ؤ تاته نده معلوم ،نودستي دې زړه بنديږي.

د رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه څوک پوښتنه کوي دګناؤ علامه څه ده.سړی به ګناه په څه پيژني؟ نو رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې ﴿اِسْتَفْتِی قَلْبَکَ دَعْ مَا يَرِيبُکَ اِلَی مَا لَا يَرِيبُکَ...﴾

[جامع الترمذی ج ۲ ابواب صفة القيامة ص ۷۸.]

ژباړه : له خپل زړه نه فتوا غواړه هغه څه پريږده چې تاته شک پکې در لويږي او هغه کوه چې شک نه پکې در لويږي.

يعنې چې دتاپه زړه کې يې شک درولويږي چې داکاروکړم اوکه نه ؟ نوته پوه شه چې داګناه دی، داپه هغه ځای کې چې نه آيت شريف تا اوريدلی وي اونه حديث شريف اونه دفقهي حکم تااوريدلی وي، کله چې زړه صفا شو ،حقيقي ژوندون حاصل شو نودهغه حرمت او خباثت دستي ورته معلوميږي بيا زړه په تردد کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي زړه یې نه غواړي چې داکار وکړم، داحقیقي ژوندون چې راغی بیا سړی دګناو هلاکت نه بچ کوي، اوپه حرامو باندي نه لګیا کېږي ،چې نفس دحرامو اوګناو ځای راځي زړه دي دستي قبض کېږي اوحکم کوي چې داشی ناروا دی.

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله خپلومریدانوته نصیحت کوي اوپه نصحیت کې ورته مهم شی دابیې چې دګناهونوځان ساتئ، حتی داورته وایي چې دهلکانو او نا محرمو ښځواو دنیادارو (غنیانو) له مجلسونوڅخه ځانونه وساتئ ،ځکه هلک چې ږېره یې نه وي، ښځه چې نامحرمه وي،غني چې ددغوسره دتا تعلق جوړ شي دادتا ددین غله دي،دیانت دې درخرابوي. [حضرات کرام نقشبندیه / ص ۱۶۷]

حضرت علي کرم الله وجهه فرمایي چې غلط نظر دشیطان دهغه غښي په شان دی چې په زهروککړ وي. [احیاء علوم الدین /ج ۱/ الفصل الثانی فی اسرار الصوم وشروطه الباطنه/ ص: ۳۲۹]

یعنې چې په دغه غښي انسان ولې ، لکه داتن سبا چې یوقسم زهري ګولۍ دي چې سړي ورباندي ولګیږي بیا نه جوړیږي؛نوچې سړی په غلط نظرلګیا شو داجاسوس ده،نودستي د ګناومحبت زړه ته اچوي ،دستي زړه ته رسیږي.

نواصل عمده شی دادی چې سړی دګناهونوڅخه ځان وساتي، ځکه هغه سړی تباکوي ،مړکوي یې ، کله چې له ګناهونوڅخه ځان وساتل شو نوبیا په کم عمل دومره فائدي مرتبې کیږي چې بل څوک یې په شواروزکې کوي اوبوپاک سړی یې په یوه منټ کې کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه دشواروز دعمل نه ددغه یووار چې سبحان الله ووایي ډېر ثواب لري.

داچې سرې دتقوا حالاتو ته وګوري، ﴿ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ۝ ﴾ پورې ټول دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ صفات دي، حمد اوثنا ده ،هغه داسې چې

الله تعالی پالونکی دټولو مخلوقاتو دی، ټول خلک ده پیداکړي اوروزي ورکوي ،ترمرګ پورې يې تربیه کوي، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمن دی، چې غټ اوواړه نعمتونه ددنیاټول درکوي، په خلکو باندې رحیم دی چې ټول داخرت نعمتونه ورکوي، مالک یوم الدین ، دی دجزا دورځې څښتن دی، چې هلته سوال اوجواب ،عذاب اوثواب هرڅه دده په اختیارکې دي، هلته بیا دبل چا تصرف اوقدرت نشته، تردې ځایه چې قرائت وویل شو نواوس خبره دخدای پاک سره شروع شو، (ایاک نعبد) ای خدایه پاکه ! خاص تاته عبادت کوم ،غږ ورته کوي،خطاب ورته کوي، مخامخ خطاب ورته کوي

[حضرات کرام نقشبندیه / ص۱۶۷]

بیضاوي (ص:۱۴ / المکتبة العربیة) لیکي چې اول دکلام يې په سورة الفاتحه کې په داسې طرز بیان کړ چې اول حال دعارف (سالک او مرید)دی چې یو یې ابتدای حالت دذکر دی اوبل یې انتهایي حالت دي، نو په اول وخت کې به مرید ذکر کوي: الحمدلله ، اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په مصنوعاتواونعمتونو کې به سوچ اوفکر کوي، چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ماڅومره ډېر انعامات کړي دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

داچې وشو چې هلته انسان همیش په ذکر باندې لګیا ؤ،خدای پاک همیش ورته یادؤ، همیش دخدای پاک په احساناتو کې ذده سوچ ؤ ،چې حدای پاک په ماخومره نعمتونه لورولي دي، اوهلته دقیامت دورخې سوچ ورسره پیداشي چې که زه هرڅه کوم هلته بیا له ماسره محاسبه کیږي،توانسان کرار،کرارکوشش شروع کړي، بیا مقام دواصلینو ته ورسیږي ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي، مشاهده ورته پیداشي:(ایاک نعبد) بیا مخامخ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره خبرې شروع شي، هغه انتهامقام دمرید دی، دایې ابتدایي حالت دی .په ابتدایي حالت کې به ذکر کوي .په ابتدایي حالت کې به مراقبې کوي، په ابتداکې به کوشش کوي، دګناهونونه به ځان ساتي، ځکه (مالک یوم الدین) دی،هلته دعذاب ورځ راروانه دی، جهنم را روان دی، سوال اوجواب راروان دی، کله چې په انسان کې ددې خبرو سوچ اوفکر پیداشوبیا کشف ورته پیداکیږي، مشاهده ورته کیږي، بیا هغه تجلیات اوانوارالهي په سترګو باندې وینې، بیا نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره مخامخ خبره شروع شي.

﴿ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ ﴾ مونږ روزانه له نفلوڅخه پرته په (۳۲) رکعتونوکې الحمدلله وایو، خوداکثرو معنا ته وریام هم نوي، په سوچ کې موهم نراخې چې دچاصفت کوو،چاته څه وایو.(ایاک نعبد) چاته نعره کوو؟ (وایاک نستعین) دچانه کومک غواړو؟

د﴿ ٱهْدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ۝ ﴾ دچانه دحقې لارې دهدایت غوښتنه کوو؟

داغفلت په مونږ کې ولې دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو په ذکر باندې نه یو لګیا ،اصل ذکر داده چې دانسان نه غفلت لرې شي، په هرحال کې یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په یاد وي، نوکه لمونځ کوي ،هم الله تعالی به دې یاد وي، په حضور به یې کوي، دریا لپاره به نه وي، ددنیا دبل غرض لپاره به نوي، بلکې دخدای پاک له رضا پرته بل دهیڅ شي لحاظ به نوي پکې ، که علم کوې،که جهاد کرې،که روژه نیسې،که حج کوې، که زکات ورکوې، که صدقه ورکوې، که هر نیک عمل کوې، دخدای درضا نه ماسوابل څه نیت او مقصد به دې نوي.

کله چې دانسان ذکر په دې طریقه شو چې غفلت ورنه لرې شو، بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه دافیض اوبرکت ورباندې کیږي چې درحمت دروازې ورباندې راخلاصیږي.

نوذکر مقصد داده چې په انسان کې دادتقوا اواحسان اواخلاص حالات پیداشي، چې هره معامله یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره شي.

نوله ګناهونوځخه به ځان ساتي، په نیک عمل کې به کوشش کوي، بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اثر مرتب کوي.

داچې زمونږ دېر ملګرې (مریدان) داسې وي چې دېروخت په وظیفوکې تیرکړي،اوسره له هغه هم په اثر یې نه پوهیږي ددغه بنیادې دوه غتې وجې دي:

۱ - داچې دمریدانو احوال مختلف دي،پدغه کې بایدڅوک بیا وسوسه ونه کړي،مونږ چې دتصوفو څومره کتابونه کتلي نودا لیکي چې په انسانانوکې فرق شته،بعضې داسې مریدان وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وظيفې يې پای ته رسولې وي بيا هم په هيڅ نه پوهيږي، حتی دی به په خپله بزرګۍ لا نه پوهيږي، خو دده مشائخو ته به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ده علم ورکړی وي، دده مقام به ورته معلوم وي، نو داچې دستاربندي ورته کوي، يا اجازه ورته کوي، نوځه پکې وينې.

نو بايد د ما يوسي له چاسره پيدا نه شي، چې زه په وظيفه نه پوهيږم، نو نه يې کوم، کيدل شرط دي، پوهيدل شرط نه دي، که مونږ پوهيږو او که نه پوهيږو د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم دده ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آيت : ۱۵۲] يا ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴾ [سورة الاحزاب آيت : ۴۱]

نو د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حکم دی، ذکر به کوو.

۲ – بنيادي علت د موجوده وخت د طريقت د بندښت او رکاوټ لپاره داده چې مونږ له ګناهونوځخه دده او پرهيز نه کول، يا موخبرې جيګې اوتيتې، يا مو اعمال ځک اوتيټ دي يا نفقه تيته اوجيګه وي، د نظر حفاظت نشته، د غوږو حفاظت نشته، د ژبې حفاظت نشته، د اندامونو حفاظت نشته، په عباداتوکې کوشش نشته، نو ځنګه به سرې په وظايفو پوه شي.

د دنيا کمال چې يو سړی حاصله وي نو هلته يې حاصله ولې شي چې چا کوم شی ايجاد کړی او دهغه د حاصلولو لپاره يې چې کوم قانون وضع کړی وي د هغه قانون په مطابق ولاړ شي، يو انجنير ده، تيپ يا راديو جوړوي ته به د هغه شاګردي کوې، هغه پرزې به زده کوې بيا به يې عملي کوې بيا ته انجنير کيدلی شې، چې الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالى كوم قانون راليږلى اورسول الله ﷺ كوم قانون مونږ ته بيان كړى ،ائمه كرامو يې كوم جزئيات مونږ ته بيان كړي ،نومونږ كه وغواړوچې پدغه لاركې پرمختګ وكړو الله تعالى ته به ورسيږو ،پدغه قانون چې هغه قرآن حبل الله متين ده چې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته به رسيږو چې پدغه باندې عمل كوو نودګناه نه ځان ساتو.

ددې خارجي مثال داده چې جاپان موټرجوړ كړى دى،ددې موټر انجن ته به يو دتيلو پائپ ورغلى وي يوبه دابو پائپ ورغلى وي.

داوبو پائپ خپل كار كوي چې هغه ماشين نورمال ساتي ، دتيلو پائپ خپل كار كوي چې دهغه په ذريعه انجن چليږي.

اوس كه دتيلوځاى ته چاداوبو پائپ برابر كړ اوداوبو پائپ يې دتيلو ځاى ته برابر كړ ؛نوبيا موټرچليږي؟

نوچې ددنيا په تخنيک كې انسان پرزه بدله كړه هغه چې كوم شى جوړ كړى ده ،دده په قانون ونه چلاؤ نوموټرپه ځاى ودريده.

دانسان وجودخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ جوړ كړى داډېرپه حق كيږي،ځكه چې دالله تعالى بنياد دى.

نبي كريم ﷺ فرمايي ﴿ الانسان بنيان رب ملعون من هدم بنيان الرب ﴾

بنده دالله تعالى بنياد دى ،حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَام يې پخپله بلاكيفه پيدا كړى ده،په هغه انسان باندې لعنت دى چې دالله تعالى بنياد ړنګوي ،ددغې وجې نه چې يوانسان چاپه ناحقه مړ كړ لكه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولي دنيا انسانان يې چې وژلي وي اوچې يوانسان يې دمرګ څخه خلاص کړ لکه چې دټولې دنيا انسانان يې چې ژوندي کړي وي، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیادیر خوشحالیږي لکه په دې آيت کريمه کې يې چې اشاره ورته کړې او فرمايي:

﴿ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ﴾ [سورة المائده آيت: ۳۲]

ژباړه: بېشکه شان دادی هر څوک چې ووژني يو نفس بې له (عوض ، بدل د) بل نفس نه (يا بې) له فساده په زمکه کې (چې ملک کې يې فساد کړی وي) نو ګواکې ټول خلک يې وژلي دي، او هر چا چې ژوندی کړو دغه (يو نفس چې دژوندون سبب يې شي) نو ګواکې ژوندي کړي يې دي ټول خلک.

اوس دغه پرزې چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په انسان کې پيدا کړي ددغې چې خپل چوکاټ ښودلې ده چې سترګې به څرنګه مستعملوي،ژبه به څرنګه استعمالوي، غوږونه به څرنګه مستعملوي، ټول اندامونه به څرنګه مستعملوي، چې دبنده مصنوع په هغه طريقه ونه چلوي،نوولاړ ختم شو. نوداالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ مصنوع چې الله تعالی جوړکړی ده هغه چې په هغه چوکاټ کې ونه چلوي؛نوهغه انسان به بيا څرنګه ترقي وکړي خوداترقي هلته راځي چې پدغه چوکاټ سرې وچليږي.

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ شکريه ديته ويل کيږي چې کوم اندامونه يې چې دکوم غرض لپاره درکړي،ته يې په هغه کې مستعمل کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دادې دخدای پاک جَلّ جَلالُهٗ شکریه اداء کړه ،خدای پاک جَلّ جَلالُهٗ به درنه راضي کیږي

اودا خدای پاک جَلّ جَلالُهٗ وعده ده : ﴿ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ﴾ [سورة ابراهیم آیت: ۷]

ژباړه: قسم دی که چیرې شکر وویست تاسې (په تیرو نعمتونو احسانونو زما) نو خامخا به زیات کړم تاسې ته نعمت.

اوشکریه یې دغه ده چې کوم اندام یې دکوم غرض لپاره پیدا ده په هغه کې مستعمل کړی شي ،دنیایي دکوم غرض لپاره پیدا ده ،په هغه کې مستعمله کړ شي ،اهل یې دځه لپاره پیدا ده په هغه کې یې مستعمل کړی؛

نوچې دده په چوکاټ شو نو دخدای پاک جَلّ جَلالُهٗ درسره وعده ده چې ترقي به درته راځي

په مخکې غتوغتودرسي کتابونوکې لکه حسامي ،حاشیه شرح العقاید ، بیضاوي شریف ، مشکوة شریف،مرقات،اومسلم ثبوت کې تاسو وګورئ،داسې اولیاء کرام تیرشوي دي چې دابویه سربه یې جای تمازونه وغوړول داوبو په سربه په لمانځه ولاړ اوډوبه ول به یې نه

دشرح العقائد حاشیه [ص:۱۰۶] رانقل کوي چې شیخ احمدبن خضرویه رَحِمَهُ اللّٰهُ سره له زرو مریدانو دابو په سره تګ اویه هوا الوتل کول ،داکرامت انسان ته الله تعالی دځه لپاره ورکړی ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا راز شیخ ابوعبدالله یافعي رَحِمَهُ اللهُ دمکي معظمي امام ولي دي چې شیخ رکن الدین الملتاني رَحِمَهُ اللهُ او شیخ نصرالدین سراج الدهلوي رَحِمَهُ اللهُ به دماخستن لمونځ په حرم شریف کې کاوو

[شرح العقائد ص:۱۰۶]

نوېو شریعت ده چې کتابونو یې مونږ وایو اوبل طریقت ده چې دغه به مونږ په ځان عملي کوو، بل حقیقت ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هغه نتیجه مرتبه کوي، اوکشف سرې ته پیداکیږي، مشاهده به درته پیداکیږي،بیا به کرامات ورته پیداکیږي، خومطلوب زمونږ کرامات نه دي

مطلوب زمونږ استقامت ده، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده، رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زمونږ نه داستقامت غوښتنه کړې ده،چې ځان په شریعت برابر کړی

کرامت مونږ څۀ کوو ،که دچا په لاس یې ښکاره او که نه دادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کار دی،داکرامت څۀ کوو چې سړی په هواکرځي خدانخواسته اخیره خاتمه یې خرابه وي، اصل لوی کرامت داده چې ایمان وساتل شي اوپه ایمان کې سړی مړشي

نودانسان دترقي دانسان دحقیقي ژوندون مانع مهلکې ګناوې دي، ګناوې چې په انسان کې ځای ونیسي بیا حقیقي حیات او ژوند له منځه ځي ،په انسان کې ترقي نه راځي، هغه کمپنی دانسان په مخ باندې نه ځي اوکه انسان په شریعت باندې ځان برابرکړ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده ده چې دنیوي او اخروي کارونه به یې ټول برابر وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ له بعثت نه مخکې د ېرصحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په کفراوشرک کې ؤ، بت پرستي يې کوله، په هغه وخت کې لائق دلعنت ؤ، لائق دغضب ؤ ،لائق دعذاب ؤ؛خوچې کله يې کلمه وويله په اسلام مشرف شول نوبيا دتقوا هغې درجې ته ورسيدل چې هيڅوک نشي ورسيدلی،هغه انسانان ؤ چې تراسلام نه مخکې کافران ورته ويل کيدل خوله اسلام نه وروسته بيادخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستان شول

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ته مخامخ وايي چې له اسلام نه مخکې په ټولو انسانانوکې ترټولونه ته په مابد لګيدلې خوچې نن مې کلمه وويله په ټوله دنياکې ماته محبوب هم ته يې؛

داحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هلته دجاهليت په وخت کې مقام درلود بيا په اسلام کې ددغه تقوی په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا داسې اثرکې پيداکړ چې يوڅوک يې په نيکيو او مناقبولېکنه وکړي ،نو خدای خبر چې څومره کتابونه به يې لېکنه ځای کړي

له حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره سمندراوغرونه خبرې کوي

تاريخ ابن هشام دحضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په باب کې ليکي چې ده دجهاد لپاره تياری شروع کړ چې په ايران اوفارس باندې يې حمله کوله ،خلکو ته يې حکم وکړچې ځانونه تيارکړئ ،کله چې دجهاد شپې رانږدې شوې درې شپې دی ورک شو،منافقينو اعتراضونه شروع کړل چې اميرالمؤمنين خلک جنګ ته راوبلل اودی په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ شو، دريږ ورځې وروسته چې راغی نو خلک یې راټول کړل خلک پوښتنې ورنه کوي، دی ورته وايي چې زه دلارې دمعلوماتو لپاره تللی وم، (دعربو له علاقې نه دریاب راتاودی) وایې چې دریاب ته ورغلم، دریاب ته مې وویل چې زمامجاهدین راروان دي اوبه تاباندې تیریږي دفارس اوایران طرف ته روان دي، ته به څه معامله ورسره کوې؟ ګوره چې غرق یې نه کړې، وایي چې اوبوراته وویل چې داخو څه کوې چې په کشتیوکې راځي که دتا عسکر په ماباندې راغلل مونږ به ټول ورته یخی شو چې پښې یې هم لندې نه شي. دا څه تعجب خبره نه ده، حسامي او شرح العقاید (شرح العقائد ص:۱۰۶) په بیان دکراماتو کې دا واقعه رانقل کړې ده چې درود نیل داعادت ؤ چې په هرکال کې به په هغه معلوم وخت دی دریده ترهغه به نه رواني ده چې ترڅو به یې یوه پیغله ښه سینګار کړې نه وه او رود نیل ته به یې نه وه ورغورځولې

حضرت عمر رضي الله عنه یوه وړه پرچه کې ورته ولیکل چې ای دریابه! که په خپل اختیار روان یې نو مه څه، که دخدای پاک په امر روان یې نو زه هم هغه الله ته سوال کوم چې تا روان کړي.

هغه کاغذ یې چې دشپې ورواچاوه سهار تولو خلکو ولیدلو چې شپاړس ګزه او چتي اوبه پکې رواني وي، دیوه نیک انسان دیوې رقعې په برکت ټول خلک خدای پاک له لوی امتحان څخه وژغورل او دټول عمر له پاره ورنه خلاص شول.

(مرقات المفاتح کتاب المناقب باب مناقب عمر رضي الله عنه / ج ۱۱ /ص ۲۰۵)
جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبیا وچې اوغروته ورغلم چې که زما عسکر اومجاهد درته راغلل ته به څه ورسره کوې؟ دازما مجاهد چې ستړي نه شي،وايي غره راته وویل چې مونږ به هوار شو اودتامجاهد به ستړې نه شي.

په مدینه منوره کې یووخت ګرمه هوا راغله،حضرت عمر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ ګوته ورته وښوروله چې اې هوا ! پدې مدینه کې دخدای نظام چلیږي،دلته عدل ده چې دلته مسلمانانو ته تکلیف ورنکړې هوا ودریدله چې ترڅو دی ژوندی و په مدینه منوره باندې بیا ګرمه هوا رانغله.

یووخت کې زلزله شوه زمکه یې په تازینه (قمچینه) ووهله چې ولې په تاباندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نظام نه دی جاري؟ چې ترڅو دی ژوندی ؤ په هغه زمکه باندې بیا زلزله رانغله.

[جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

امام فخر الدین رازي رَحِمَهُ اللّٰهُ دسورة الکهف په تفسیر کې لیکي چې په مدینه منوره کې په یو کورکې اور ولګیده ، حضرت عمر رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ په یوه خیره داسې ولیکل : یانار اسکنی باذن الله) یعنې اې اوره ! دالله تعالی په اذن قرار شه ، نو دغه ټوټه یې اور ته ورواچوله هغه سمدستي مړ شو.

[جامع کرامات الاولیاء ج: ۲ / ص: ۱۲۸]

دادومره کرامات،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په څه ورکړي ؤ؟ په دغه دین یې ورکړل ،له اسلام نه مخکې څه نوم؟ اودڅه شي مستحق ؤ؟ چې بیا یې اسلام په خان عملي کړ په اسلام مشرف شو بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څومره عزت ورکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخو هغه کرامات دي چې په غټو کتابونو کې رانقل شوي دي نور د تاریخ کتابونه ځیني داسې شیان بیا نوي چې د بعضې خلکو زړونه نه لویږي. هریو صحابې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ همدغه کرامات ورکړي دي.

د حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ کرامت

له حضرت عبدالرحمن بن ابوبکر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا نه روایت دی وایي: چې حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ درې تنه میلمانه کورته بوتلل او دی له رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ولاړ.

چې کورته ناوخته راغی دخپلې بي بي نه پوښتنه کوي چې میلمنو مړې وخوړه ؟ بي بي ورته وویل چې نه .هغوویلې چې ترڅو حضرت ابوبکر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه وي راغلی ترهغه پورې موږ ډوډۍ نه خورو.

حضرت ابوبکر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سخت خفه شو چې د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ میلمانه دي،هغه ماته حکم کړی ؤ اوماددوی مړه دومره وخندوله نو یه کورکې کم شی و هغه یې ورته تیار کړل،

نو چې ډوډۍ په خوراک یې شروع وکړه چې ګوله به یې پورته کوله هلته به نوره په کاسه کې راپیداکیدله ؛نو یه هغه لیږ ډوډۍ میلمانه او کورنۍ ټول ماړه شول

حضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خپلې بي بي ته وایې چې ته څه خیال کوې چې دا ډوډۍ څرنګه ده هغه ورته وایې چې والله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمخکې نه اوس درې چنده زیاته ده بیا په کورکې چې ځومره ژ هغوټولو دامړی، وخوړله دهغه نه بعدې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ورولېږله، د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کورکې دا دوډۍ اېښې ده وایې چې دیوقوم سره زموږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار زموږ معاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت پرک شول دولس نفره دلته دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ کورته راغلل له هر سړي سره ډیر نفر ژ والله اعلم نوهغه ډوډۍ یې وخوړله اوټول ورباندې ماړه شول

[جامع کرامات الاولیاء/ج/۱/ص ۱۰۴]

داچې ځومره خلکوته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددنیا اواخیرت اعزاز نصیب کړی داپه دین باندې دعمل کولو په وجه ورنصیب شوی ،داپه تقوی ورنصیب شوی، خوشریعت دواړه ارخه لري ،چې نیک عمل به کوي، دبدوکارونوڅخه به ځان ساتي. بیا یعنو انسان ترقي کوي، بیا به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نږدې کیږي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به دغه انسان ته دغسې عزت ورکوي.

الحمدلله دازموږ اوتاسې دطالبي اواسلام اونیک ژوند ،په بې شمیره روپیو هم چاته نه پیداکیږي؛ خولکن که ددغې ژندګۍ قدر موږ ویېژنو ،لیږ به شو، دمجلس سره څه احتیاط وکړو ،د ماحول سره، دخوراکونوسره اودچښاک سره ؛نوبیابه ددغوشیانو خوند حسأ موږه درک کړو لکه سړی چې خوږشی وخوري په ژبه پوهیږي چې خوږه ده، نویه قسم درته وایم چې بیا به ددغه عبادت خوند داسې درک کوو لکه یو خوږ شي چې خورو او موږ ته داجوتیږي چې خوږ دی.

په عبادت کې د حِسي خوند مثال

یوه ورځ ماته یوملګري حال بیان کړ الحمدلله زمونږ دموجوده وخت په طالبانومریدانوکې داسې خلک شته ،نورځه نه بیانوم یواځې داچې دی وایې چې دعبادت په وخت کې ماته دومره خوندپیداشي ،دلمانځه په حالت کې بیاخاص کر دسجدې په حالت کې دومره فیوضات راځي ،داسې خوند راته پیداشي چې دډېره خونده داسې حس کوم چې هډوکې مې مات شول،لکه هغه یوشی چې دډېرخوږشي بیخې یې برداشت نشې کولای

په عبادت کې دومره اندازه خوندورته پیداکیږي ،داددغه دین احترام دی.ددغه دین وجه ده، چې ددغه دین په برکت باندې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په یوه انسان کې ددین مینه دومره اعزازاودومره ذوق پیداکوي ،دغه هغه حسي ذوق ده،زړه یې خوند پرې اخلي، اندامونه اوږه یې خوندپرې اخلي اودخونداخیستل هلته راځي چې سړی ځان کنټرول کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱) مجلس

دشریعت خلاصه ، علم ، عمل اواخلاص دی

حضرت مجدد الف ثاني رحمه الله فرمایي چې شریعت ددنیا او اخیرت دسعادت اونېبرازی ضامن دی. یعنې څوک چې په شریعت باندې عمل غوره کړي خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ دغه انسان ته په دنیاکې هم سعادت اونیک بختي پیداکوي اوپه اخرت کې هم سعادت اونیکبختي ورته په نصیب کوي.

لکن دی فرمایي چې شریعت دڅه شي نه عبارت دی چې سړی دهغه په سبب اوبرکت باندې په دنیااواخرت دواړوکې دسعادت وړ وګرځي؛نوپه مکتوبات شریف کې لیکي چې شریعت له دریوشیانو څخه عبارت دی: علم ،عمل اواخلاص.

یوواربه په دین باندې څان خبروې بیابه دهغه خپلې خبرې سره موافق په هغه به عمل کوې،اوبیا به په هغه عمل کې مخلص وې هغه عمل به دې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره وي ،دادرې صفات چې په چاکې جمعه شي چې علم ،عمل اواخلاص،ده ددغوخلکو سره دخداوندمتعال له طرف نه وعده ده،دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خوله مبارکه ددغو خلکو سره وعده ده چې خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ دغه مسلمان په دنیاکې هم کامیابه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په اخرت کې هم ، دصحابه کرامو رضي الله عنهم په باب کې باربار په قرانکریم کې درضایت اظهار کوي: ﴿ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ﴾ [سورة البينه : ۸] ژباړه : راضي به وي الله تعالی له دغو (مؤمنانو څخه په طاعت سره) . او راضي به وي دوی له هغه (الله تعالی څخه په ثواب) .

اوس دا صحابه کرامو رضي الله عنهم ته چې دغه مقام خدای پاک جل جلاله ورنصيب کړ داله څه وجې نه ؟

څکه دادرې واړه شقه په دوی کې موجود و ، هرالهي حکم به چې نازليده نودوی به کوشش کاوه . رسول الله صلی الله علیه وسلم ته به يې ځان ور رساوه په هغه مسئله باندې به يې ځان خبراوه ، اوبيابه يې هغه مسئله او حکم په ځان منلو ، حتی حضرت عمر رضي الله عنه سورت البقر دقرانکريم په دونيم کاله کې خلاص کړی . څکه چې هرآيت به يې وويلې نومخکې به نورآيتونه نه ويلې ترڅوچې هغه به يې په ځان عملي کاوه .

نوعلم ؤ ددين په مسئلو يې ځان خبراوه اوبيا به يې سمدستي په هغه عمل کاوه ، اوپه عمل کې به مخلص ؤ ، دومره اندازه هغوی دعلم اومعرفت سره شوق اوذوق درلود چې قران اوحديث ددوی په صفتونو باندې ډک دی اودومره اخلاص پکې موجود ؤ چې اکثرو به کوم عمل وکړ خدای پاک جل جلاله به دستي آيت نازل کړ چې زه پدغه عمل ددوی نه راضي يم

حضرت علي رضي الله عنه څلور ديناره يوپه شپه صدقه بل يې په روځ کې صدقه کړ يوپه پټه بل په ښکاره خدای پاک جل جلاله دستي آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

نازل کړ: ﴿ اَلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۲۷۴﴾ ﴾
[سورة البقرة]

ژباړه: هغه کسان چې صدقه کوي مالونه خپل (دالله په لار کې) په شپه کې په پټه او په ښکاره په (شته) دوی ته اجر (ثواب) د دوی په نزد درب د دوی. او نشته (هیڅ ډول (طریقه)) ویره په دوی باندې او نه به دوی هیڅکله غمجن کیږي (دثواب په نقصان سره).
[تفسیرمظهرج:۱/ص:۴۲۰]

دهغه وخت څلور روپۍ یې صدقه کړې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې په قرانکریم کې دستې ذکروکړ که کمکی عمل ؤ هم دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره.

حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ څلوېښت زره روپۍ. لس زره په شپه کې لس په ورځ کې ،لس زره پټې لس زره په ښکاره صدقه کړې [مکاشفة القلوب ص: ۲۳ باب الفضلة] خدای پاک پدغه آیت کې دده مدحه او ستاینه هم وکړه چې که به یې غټ کاروکړ هم چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول و ،که به چاکمکی عمل وکړ هم دخپل وس سره موافق دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره ؤ مقبول ؤ؛نوواجب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دخپلې رضا اظهاردوی ته کړی ؤ.

رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوی ته دجنت زیری ورکړی څکه چې ددین درې سره شعبې په دوی کې موجودې وې: علم ؤ،ددین په هره مسئله باندې دوی خان پوه کاوه،حتی وعظ اونصیحت به وشو،رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به احکام بیان کړل بیا به چې بعضې

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرام پرې پوه نه شونوهغه بل صحابي ته به ورنږدي شو چې رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه وویل ،دهغه نه به یې پوښتنه کوله اوځان به یې پرې پوه کاوه.اوبیابه یې سمدستي عمل ورسره ملګری کاوه ،که به څه ناڅه له دوی نه نقصان پیښ شو دستي به رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راتلل اوتوبه به یې وایستله،معذرت به یې وغوښت چې له مانه یوداسې ناروا کار شوی ،اګرکه هغه به ګناه صغیره وه هم ؛خودومره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډار ورسره ملګری و ،مخلصین ؤ دستي به یې ځان پیش کړ چې هرحد په مابانديې جاري کېږي جاري یې کړئ؛ خوچې اخرت ته پاته نشي

اخلاص ،عمل اوعلم ټول په دوی کې موجود و ،قران اوحدیث ددوی له صفاتونه ډک دي.

نوحضرت مجدد صاحب رحمه الله وایې چې شریعت ددنیااواخیرت ضامن دی ؛خوشریعت دغه درې سره جزه غواړي :علم،عمل اواخلاص.

په قرانکریم کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته دعلم حکم کوي :﴿ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾ (سورة النحل) بیا دعلم مقام ذکر کوي : ﴿ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾ (سورة المجادلة)

خدای پاک مسلمانانو ته لوړې درجې ورکړې اوعلماء کرامو ته یې خصوصا بیا ډېرې لوړې درجې ورکړې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فرمایي : چې دعلماء کرامو په نورو خلکو باندې سل درجې جګې دي ،په جنت کې دیوې درجې تربلې درجې پورې دومره فاصله ده لکه له زمکې نه تراسمانه پورې. هم یې حکم ورته کړې چې علم زده کړئ اوهم یې مدحه کړې ده چې دعلماء کرامو بیا زمایه نزد باندې په اخرت کې دومره لوړمقام ده اودومره لوړ مقام ورکوم.

له علم نه وروسته الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مونږ نه عمل غواړي :

﴿ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ﴾ لمونځ وکړئ ﴿ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ﴾ زکات ورکړئ ﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ ﴾ (سورة البقره)په تاسو باندې ماروژه فرض کړې ده ، ﴿ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ﴾ (سورة ال عمران)په تاسو مې دبیت الله شریف حج فرض کړی ده .

په دغو ټولو کې دعمل غوښتنه ده ،علم هم راباندې لازم ده اودعمل غوښتنه هم ده، په هرحکم کې خدای پاک زمونږ نه داغوښتنه کړي .

اوبیا دافرمایي چې :﴿ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ ﴾ (سورة البینه)دانسانان نه دي مامور مګر په دې چې عبادت به کوي، خاص دخدای پاک درضا لپاره، درې سره په قران کریم کې ذکر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د دریو سره ثمره خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکر کوي: ﴿ وَنُودُوٓا۟ أَن تِلْكُمُ ٱلْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه: او آواز به وکړ شي دغو (جنتیانو) ته داسې چې دغه جنت په میراث (وړیا) درکړی شوی دی تاسې ته هغه په سبب دهغه چې وئ تاسې چې کول به مو (له حسناتو په دنیا کې).

یعنې نن چې دجنت دغونعمتو ته ورسیدی دادهغه عمل په سبب چې هغه تاسې په دنیاکې سترې پکې تیرې کړې وې، تکلیفونه موتیرکړي ؤ، دهغولوړو تندو دهغو سړو، دهغو مسکنتو ثمره وه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې چې نن ماتاسې ته په جنت کې دامقام درکړی.

خودا یادساتئ چې که څومره علم وي چې اخلاص نه وي پکې هرڅومره علمونه وي چې اخلاص نه وي پکې، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نیزباندې دیوې زرې په اندازه قدر نلري، چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا نوي، خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وایې:

قَالَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: ﴿ أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِي غَيْرِي، تَرَكْتُهُ وَشِرْكَهُ ﴾

[صحیح المسلم کتاب الزهد باب تحریم الریاء ج ۴ ص: ۴۱۱ رقم الحدیث ۲۹۸۵]

ژباړه: له ماسره چې څوک په عبادت کې شرک کوي دبل څه شي نیت پکې کوي چې فلانکی ماته ښه سړی ووایې یامې صفت وکړي زه دداسې عمل نه بې پروا یم دداسې عمل ثواب زه نه ورکوم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیامت کې به حکم ورته وشي چې دچالپاره دې عبادت کړی ورشه دهغه نه یې ثواب وغواړه.

په هرنیک عمل کې چې اخلاص نه وي که هغه جهاد ده، که علم ده، که روژه ده، که لمونځ ده ،که زکات ده اوکه حج ده او که نور نیک اعمال دي دخدای پاک په نزد دقبول وړ ندي اوچې اخلاص موجود شو بیا دغه انسان دغه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ طرف ته نهایت زیاته توجه پیداکیږي، بیاددغه انسان دیته نه سوچ کیږي چې اودریږي څوک دې زما صفت وکړي، یاخلک زما غیبت ونکړي ، خلک دې زما احترام وکړي ددغو شیانو فکر بیانه ورسره پیداکیږي.

څکه ددوی عمل دخدای درضا لپاره وي :نوکه خلک یې صفت کړی اوکه غیبت کړی چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په نزد باندې دده عمل مقبول وي نودخلکوصفت څه گټه ورته کړي اودخلکو غیبت څه تاوان ورکوي

ددغې وجې نه چې دمخکنیو اسلافو علماوو مشائخ کرامو تاریخ چې سړی وگوري ،هر عالم ،هرپیر،هربزرگ دهغه وخت چې شهرت به یې ډېرشو نوبیا به یې قصدا یوداسې عمل وکړ چې هغه شهرت مې ختم شي ،داسې نه چې زه دنفس په جال کې واقع نه شم اوبیا له سختیو او کړاؤ نو سره مخ شم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حافظ شیرازی د خپل شهرت ختمولو له پاره څه وکړل؟

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللَّهُ دخپل وخت دعلماء اواولیاء الله ؤ په سلسله کې راځي، خو چې کله یې شهرت ډیرشو، نودخپل شهرت دختمولو له پاره یې داکار پیل کړ چې روزانه به له بازار نه کورته راتلو دشرابو بوتل به یې ورسره راواخیست اوپه هغه ځای کې رنډۍ خانې ډیرې وې لکه اوس هم په ایران کې ډیرې دي، نوبوه رنډۍ به یې له ځان سره راروانه کړه خپل ځای ته به یې راوسته.

خلکو چې دده داعمل ولیده ټولو دده سره بایکاټ او پریکول وکړل چې داخومونږ بزرګ اونیک سړی باله داخوشرابي اوزاني ده؛ نوددغه سره تعلق او راشه درشه په کارنده ،نوله داسې خلکونه دعاغوښتل اوآدب څه ګټه لري.

تردې پورې چې حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللَّهُ وفات شو،دوفات نه بعد علماء په دې کې مختلف شول چې دده جنازه وکړواوکنه؟

بعضې علماوو کرامو وویل چې ده ددین ډیرزیاته بې ادبي کړې ده،خکه عالم ؤ دعالم اوبزرګ په نامه یې وخت تیرکړی ؤ دومره بې دینې یې کوله چې شراب یې څښل ،زنا یې کوله دعلم رنګه یې بدنه کړې وه ،ددین رنګ یې بد کړی ؤ ؛نودجنازې قابل نه دی چې جنازه یې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبعضي خلکو به ویل چې گنهگار ده ،دگناه په سبب خودجنازې نه منعه نشته،جنازه به پرې اوکړو . اخیرفیصله په دې وشوه چې دده له خادم نه به پوښتنه وکړو چې دده څه عمل و؟

له خادم نه یې پوښتنه وکړه چې داحافظ شیرازي دادومره وخت چې موږدی وینو چې کله به دی کورته راته نودشرابو بوتل به یې په لاس کې ؤ اوبلې خواته به یې پردی ښځه هم له ځانه سره روانه کړې وه نودا راته ووایه چې دده څه عمل ؤ؟

نوهغه خادم ورته وویل چې داسمه ده چې هره ورځ به ده یوبوتل شراب اویوه ښځه له ځانه سره راوستله ؛خو بوتل به یې په کورکې یوه زاړه کډي ته ورتویولو کله چې علماء دخادم دخبرې دثبوت له پاره ورغلل چې داخادم رښتیا وایي او که دروغ ،نو علماء کرامو دغه کډی او یا کوهی پخپلو سترگو ولیده چې دشرابو له وجې غوړ پړ شوی ؤ داشک او شبه خو دعلماء کرامو له منځه ولاړه .

بیا یې ورته وویل چې دازانیه ښځه یې چې دځان سره روا ستله ددغې سره یې څه معامله کوله؟

نوده ورته وویل چې روزانه به چې ده ښځه راوستله دده دخانقاه په شاه کې کوټه وه غُسل خانه هرڅهٔ دضرورت شیان پکې موجود ؤ دغې ښځې ته به یې وویل چې دتاخو پدغه بدعملي کې مطلوب داده چې روپۍ پیداکړې دغه روپۍ زه درکوم خوغسل وکړه ټنه شپه دخدای پاک عبادت وکړه. او خدای پاک ته په اخلاص توبه وباسه .

علماء کرام حیران شول چې زمونږ په دې نیک بنده باندې څومره بدگماني وه اودده څه حال ده ،بیایې ورته وویل چې ده به

اخروخت کې څه وصیت کړی اویالیکلی ده ؟ خادم ورته وویل چې ده دخپل ژوند دپای په شیبو کې یوشعر لیکلی او له دې نه وروسته بې ددې فاني دنیا څخه دتل له پاره سترګې پټې او خپل لایزال خالق ته یې خپله روح وسپارله. دوی ورغلل کاغذیې راواخیست ،په شعر کې ده مبارک دا الفاظ لیکلي دي:

قدم دریغ ازجنازه حافظ مدار

اگرچه غرق به گناه هست میرود به بهشت

قدم دریغ مدار از جنازه حافظ

که گرچه غرق گناه است میرود به بهشت

(دیوان حافظ محشي کلدن ص ۱۳۸، دوفات واقعه هم په ص ۱۳۸ کې ده)

قدم دحضرت حافظ له جنازې څخه مه منعه کوئ که څه هم دی ګنهګار دی خو بیا هم (ان شاء الله) جنت ته داخلیږي

حضرت حافظ شیرازي رَحِمَهُ اللهُ په دې پوهیده چې زما په جنازه کې په ددوی اختلاف راځي ځکه چې نیکوخلکو ته دزنکدن په وخت کې دجنت زیری کیږي.

لکه په دې آیت کریمه کې راځي ﴿ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَٰئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴾ (سورة حم السجده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : را نازلیږي به پر دوی پرښتي (عند النزع والبعث یا في القبر چې داسې به وایي) مه ویریږئ او مه خپه کیږئ او خوشاله اوسئ تاسې په هغه جنت کې چې له تاسې سره یې وعده کړی شوې وه (په ژبه دانبیاؤ الله سره).

نوحافظ صاحب لیکي چې زما له جنازې څخه مخ مه اړوئ که څه هم زه ګنهګاریم خو(ان شاء الله) جنت ته روان یم ،ځکه چې دده هرکار دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا لپاره ؤ، مخلص ؤ چې داسې نه چې داشهرت ماخطا کړي، زیاتره وخت دډیرو خلکو نفسونه په دې خبره باندې ډیر لوړیږي او خوشاله کیږي، چې خلک ورته ټیټ اوجګ کیږي خلک یې عزت اواحترام کوي پدغه سبب دده نفس لوی شي ، بیایې نتیجه داشي چې نوموړی کس له تباهي سره مخامخ شي.او بیا یې په ډول ، ډول ناخوالو سر شي.

په یو جائز عمل ترسره کولو هم دیوسړي شهرت له منځه تللی شي

یولوی ولي دخپل ځای نه دبخارا په طرف را روان شو اوخپل مریدان یې هم ورسره ملګري و، اوپه اوښ باندې سپور ده نودبخارا خلک استقبالي (مخې) ته ورته راووتل، ده چې داخلک ولیدل نووې ویل چې نفس مې خراب نه شي،بې لارې نشي نودروژې میاشت وه ډوډۍ یې راواخیسته ،په خوراک یې شروع وکړه اوپه اوښ سپورشو،خلکو چې دی ولید چې دروژې په میاشت کې روژه خوري ، نوسمدستي یې مخونه تر وګرځول او بدګوماني یې پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه او وې ويل چې دومره لوی بزرګ ده مونږه يې استقبالي ته راغلي يو اودی خوروژه خوري؟

ده داخپلو ملګروته مخ وګرځاوه چې وګوري ددين په مسئله مې عمل وکړ ،مسافر ته دروژې خوراک روا ده خوخلکو دومره کرکه وکړه داروژه خوړل دته جائز ؤ ځکه مسافرته خو روژه خوړل رخصت اوروا دي ،ده داکار قصدا وکړ مقصد داچې دالله تعالی په دوستانو او نازوليو کسانو باندې بدګوماني کول ښه ندی کېدای شي ځيني بزرګان بعضي جائز کارونه دنفس دانکسار او ذلالت له پاره کوي که څه هم هغه روا کار به ځينو بې علمه خلکو ته دګناه کار معلوميږي۔

دکستېم خليفه صاحب هم شهرت او ځان ښوونه نه خوښوله

زمونږ په مشائخ کرامو کې حضرت شيخ المشائخ الحاج مولوي عنايت الله رَحِمَهُ اللّٰهُ چې دکستېم په خليفه صاحب مشهور ؤ ،چې څوکاله مسلسل حج تللی او کله به چې له حج څخه واپس راته کور ته به يې حال نه ورکاوه ، تردې پورې چې کورته به ورننوت ،ددې له پاره چې خلک ورباندې خبرنشي۔

يوکال يې خپل زوم ورسره تللی ؤ ، نودراتګ په وخت کې په کوم خای کې کوزشول ،کورته يې تليفون راوکړڅه طالبان اومولويصاحبان اوعام خلک يې استقبال ته ورغلل خودکستېم خليفه صاحب مبارک دومره خپه شو چې داخلک چاراخبرکړل په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي باندي خوموږ غرقيږو چي داخلک زمونږ استقبال ته راځي دومره احترام اوعزتونه موکوي.

ډيری علماء د نفس دذليل کولو په خاطر شروع کړی مقصدهم پرېږدي

يوه خليفه صاحب ماته ديوه عالم قصه کوله وايي: يوعالم چي زموږ له طريقي سره يې تړاؤ درلودلو تقرير کولو چي کله يې تقرير نيمايي ته ورسيده او په جوش راغی نوسمدستي يې يو ناڅاپه خپلي خبري پای ته ورسولي او ددي جملي (واخردعوانا ان الحمد لله رب العالمين) اوياد (وماعليناالا البلاغ المبين) له ويلو پرته ځای په ځای کيناستلو. وايي وروسته ماپوښتنه ورځخه وکړه چي څه درباندي وشول نوموړي عالم په ځواب کي ورته وويل: کله چي تقريرشروع شو دادتقرير خبري ښي په جوش راغلي اوخلک هم ښه متوجي شول نود تقرير په سلسله کي مي نفس غټ شو چي زماتقرير په خلکو باندي څومره ښه اثروکړنوماوويل چي دانفس په دي ځای کي ذليله کړم نوددي وجي څخه کيناستم.

نو داقصه يي کوله چي هغه مولوی صاحب په ځان پوه شو چي نفس مي خراب شو نفس مي غټ شو نوسمدستي کيناست چي هغه خلکو ته يي نفس شرمنده وګرځاوه.او دا کار يي دطريقت دتعلق په برکت بس کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام مجددالف ثانی رَحِمَهُ اللّٰهُ څخه رانهولې ترحضرت ابوبکر الصدیق رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ پورې بلکې ترننه وخته پورې دطریقت ټول مقصد اخلاص دی چې څومره مشایخ کرام دي څومره چې اخلاص کوي دومره یې مقام اومرتبه لوړېږي چې یوواړې کاردخدای جَلَّ جَلَالُهُ لپاره شو بیایې خدای تعالی په خبره کې هم اثرپیداکوي په عمل کې هم اثرپیداکوي بلکې په هرڅه کې یې الله تعالی اثرپیداکوي۔

شریعت محمدي ددنیااواخیرت ضامن دی خودادرې سره اسباب غواړي علم عمل اخلاص بې علمي هم دتباهي سبب ده امام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي: مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقَّه فَقَدْ تَزَنْدَقَ ۔ ترجمه څوک چې تصوف بې له علم څخه لاسته راوړي نوکیدی شي بیاکله کفرته هم پکې ورسیږي څکه دروا اونار وافرق نه پکې کوي

دپنجاب دیو پیر واقعه

چاقصه راته کوله چې دپنجاب لورې ته یوپیر ؤ سپی به یې ګرځولو اوډېره یې هم خرېلې وه چې کله یې سپی مړشو نوهغه مریدانوېې په سپي جنازه وکړه اوبیا یې په سپي باندې قبرهم جوړکړ اوس یې زیارت ته ورځي نوددې جملې دامام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ مصداق وګرځېده.لکه هغه پښتانه هم چې وایي چې څوک بې علمه شیخي کوي هغه کفرېږي بس دی امام مالک رَحِمَهُ اللّٰهُ وایي که څوک خان بزرګ بزرګ کوي اوعلم نه وي ورسره کیدای شي چې کفرته ووزي اوکه څوک بیاعلم کوي اوعمل نه وي ورسره اخلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتصوف نه وي ورسره نوامام مالک رَحِمَهُ اللهُ وايي: ﴿ وَيَقُولُ الإِمَامُ مَالِكٌ : مَنْ تَصَوَّفَ وَلَمْ يَتَفَقَه فَقَدْ تَزَنْدَقَ ، وَمَنْ وَلَمْ يَتَصَوَّفْ فَقَدْ تَفَسَّقَ ، وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْ تَحَقَّقَ ﴾ [حقايق عن التصوف الباب الخامس ص ۳۸۴ /بحواله شرح عين العلم وزين الحلم لامام ملاعلی القاري ج: ۱/ ص:۳۳]

څوک چې علم کوي اوتصوف نه وي ورسره داسړی فاسق ګرځي عالم نه ورته ویل کیږي ﴿ وَمَنْ جَمَعَ بَيْنَهُمَا فَقَدْ تَحَقَّقَ ﴾ څوک چې دادواړه سره یوځای کړي چې هم علم وي اوهم تصوف وي دتصوف مطلب داده چې عمل یې په اخلاص وي هرڅه یې دخدای تعالی له پاره وي نو بیادغه انسان کمال ته هم رسیږي اوکامل ګرځي.

نوموړ به ځان هم خبروو ددین په احکامو باندې اودعمل به پوره کوشش کوو چې په ځان یې عملي کړو اوبه عمل کې به نیت دخدای جَلَّ جَلَالُهُ درضاوي داسې نه چې فلانکی ماته عزت راکړي شکرانې راکړي مبلمستیاوي راته وکړي قدراواحترام مې وکړي خبره مې ومني ددغوشیانونیت به نه کوي ډېرمشائخ کرام داسې وي چې خلک ورته جګ اوتیټ کیږي یایې لاسونه وربنکلوي اویاازدحام رش ورباندې جوړوي په دوی مبارکانو باندې ډېربوج اوسبب دې تکلیف ورته ګرځي په کنځاوو باندې دومره نه خفه کیږي لکه په دغونوموړوخبروباندې چې مخکې مو درته لیکلې دي ځکه په نوموړیوخبرو باندې نفس ډېرغتیږي اودابیادتباهي سبب ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفس د صاحب ، صاحب توري په ویلو ډېر غټیږي

یوه ولي ډېر سپیره خوراکونه کول او ډېره کمه ډوډۍ یې خوړه چې یووخت خپل نفس ته متوجې شو نوخپل نفس یې د یوه غټ غوایي په څېر ولیدلو بیاخپل نفس ته وایي چې ماخوته ساتلی هم نه یې داته په څه شي باندې غټ شوې ؟ (خدای جَلَّ جَلَالُهُ خپلو دوستانوته حال وربښیې) هغه ورته وایي چې زه په خوراک باندې نه مزی کېږم زه په ښومیووباندې نه غټیږم نودی بیاورته وایي چې ته په څه شي مزی کېږې ؟هغه ورته وایي چې زه په دې مزی کېږم چې داصاحب صاحب راته ویل کېږي په دغه باندې زه ښه مزی کېږم.

تاسې لیدلي ؟ چې یوسړی قدرت ته ورسیږي نوسمدستي مزي شي طبیعت یې بدل شي څکه هغه ته صاحب صاحب ویل ډېرشي نودغه ولي بیاقصداً داسې عملونه شروع کړل لکه مخکې مرچې اشاره ورته وکړه نودخلکوتوجه ورڅخه بدله شوه یعنې هغه صاحب صاحب ویل ورک شول بیاچې خپل نفس ته متوجې شو نوخپل نفس یې دیوډنګرتازي په شکل ولید اوپه دغه وخت کې یې خوراکونه هم ښه ډېرکړي وو نوبیادی ورته وایي چې داولې داسې ډنګرشوی یې ؟اوسره له دې چې وس خودې ښه ساتم هم ښه خوراکونه اومېوې درکوم نودانفس ورته وایي چې څوک خپل دښمن ته حال وایي دهغه به داسې حال وي لکه دې ما ته خوزما دښمن یې .

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته الله جَلَّ جَلَالُهُ وایي (عادی نفسک فانه قام بعداوتی):دخپل نفس دښمني کوه څکه دازماپه دښمني باندې ولاړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی نفس په اصل ذات کې سرکشه اماره بسوء دی ﴿ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ ﴾ [سورة یوسف]

ژباړه: او زه نه پاکوم نفس خپل (په دی شان چې نه کوي میل بدي ته ځکه چې) بېشکه نفس خامخا ډېر امر کوونکي دی (هر وخت) په بدي سره.

نوچې ترڅودانفس اصلاح نشي دالله تعالی په ذکر مطمئن نشي نفس راضیه نشي نفس مرضیه نشي نفس تقریباً اوه مقامات لري چې مخکې ذکر شوي دي. چې دا د سرکشي له مرتبې څخه ونه وزي نویوانسان ډېر ولوېږي،لویوکندوته غورځوي تاسې نه ګوری ډېرداسې علماء شته چې په علم دنه عمل کولو له وجې څخه غروراوتکبر ورڅخه کیږي.

چې په کتاب یې لیږ اوډېرسرهم خلاصیږي نوهغه ته دخلکو لیږوړیام شي نودی په غوره کې شي اونفس یې غټ شي نویه خپل علم دنه عمل کولو له وجې ګمراه شي ولې ځان ډېرغټ ورته ښکاره شي نو په خپل علم باندې دعمل نه کول یې دده اوخدای جَلَّ جَلَالُهُ ترمنځ پرده شي.

د علم اصلي حقیقت دامام غزالي (قدس الله سره) په رایه په تصوف کې ده

حضرت امام غزالي رحمه الله دومره لوی عالم ؤ چې که دده دعمر په شپو دده تصنیف تقسیم کړشي نوهرې شپې ته به یې یوتصنیف یو، یو کتاب ورسیږي ،په هرفن کې دده تصنیفات شته دي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۵۰) هـ کې پيدا اويه (۵۰۰) هـ کې وفات شوی دی نو ټول عمر يې (۵۰) کاله دی، هغه وايي چې له ماسره يو وخت يو فکر اوسوچ پيداشو چې هريوشی حقيقت لري هغه داسې حقيقت چې په هغه کې بيا تغيرنه راځي داعلم هم يو حقيقت دی نو ددغه اصلي حقيقت به ځنګه وي نوما چې دکتابونو مطالعه وکړه نو دالاسته راوړنه مې وکړه چې علم يقين ته ويل کېږي هغه يقين به په دومره اندازه مضبوط وي يعنې دايو منل شوی حقيقت دی چې علم يقيني شی دی دمثال په توګه چې دايوه ستن ده که دايوڅوک په هوا والوزوي دومره خوارق ماته ښکاره کړي او وايي چې داسړی ولاړ ده زما په هغه يقين کې بايد تردد اوشک رانشي اصلي علم دغه مقام ته ويل کېږي

وايي ما خپل علم ته وکتل داسې مقام ته نه ؤ رسيدلی خکه ډېر علماء داسې وي چې په يوه خبره ښه کلک وي خو چې بيا بل دليل يو بل څوک ورته وړاندې کړي بيا دغه نوموړی عالم له خپلې خبرې څخه اوښتی وي شک اوتردد ورته پکې پيداشي نو کتابونه مې پسې کتل چې دعلم حقيقت به زه چېرته پيدا کړم دعلم انواعو ته مې پسې ولاړم په علم الصرف کې مې پيدانکړ په علم النحو کې مې پيدانکړ په علم المعانی کې مې پيدانکړ بې شمېره علوم مې پسې وکتل په اخير کې مې دتصوفو يو څه کتابونه وکتل نو ومې ويل چې ددغو خلکو سره تعلق پيدا کړه که خدای عَزَّوَجَلَّ ددغو خلکو په واسطه په تاکې څه حقيقت پيدا کړي نفس ماته داسوچ راواچاوه چې ته خو ډېر ښه عالم يې او ډېر زيات تصنيفات لرې او خلک دې ډېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزت اوقدر کوي نو که ته اوس دیوچا مرید شوې اوملنګي دې غوره کړه هغه احترام اوعزت اوهغه دعلم دبدبه به دې ټوله په ا وبولاهو شي نودی وايي چې زمااودنفس ترمنځ شپاړ میاشتې دمقابلې لړۍ جاري وه نونفس نه خوشحاله کیده یعنې مریدي ته یې نه پرېښودلم چې زه مرید شم هغه به راته ویل چې هغه احترامات اوعزتونه به ټول درڅخه پاتې شي کله به شیطان داسې فکرونه اوسوچونه راواچول چې علمي خدمتونه به ټول درڅخه پاتې شي خوله یوې لوېي او مسلسلې مقابلې وروسته ماته یودبې هوشي حالت پيښ شو اوداحالت ماته له دېروسوچونواوفکرونوڅخه پیداشوی ؤحتی زه به وغورځیدم طبیبانوته یې بوتلم هیچامې علاج او درملنه نشوای کولای حکیمانویه داویل چې داروحاني مرض دی وایي چې له شپاړومیاشتووروسته خدای جَلَّجَلَالُهُ ماته الهام وکړ اوروان شوم دشام په لوري باندې دمشق ته ولاړم هلته مې دیوچانه بیعت وکړ اوبیا مې ددمشق په جومات کې اعتکاف شروع کړ

په هغه اعتکاف کې ماته یوڅه اسرارپیداشول وروسته دحج موقع رانږدې شوه نومې ویل چې راځه دحضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ د استوګنې له ځای نه روان شه د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داوسېدلو ځای یعنې حرمینوشریفینو ته هلته چې کله راغلم بیاچې په دې ځای کې ماته څومره اسرارپیداشول اودعلم حقیقت چې په دې مقام کې ماته معلوم شو نودی وایي چې زه یې له بیانولوڅخه عاجزیم چې په ژبه یې درته بیان کړم خوبوازې دومره به ووایم چې که فرض یې کړه ددنیا ټول هوښیاران اوپوهان رایوځای شي اوووايي چې

موږ ددغواولیاوو نه پرته په نوروخلکو کې ښه اخلاق پیداکړو نوددنیاټول پوهان اوهوښیاران به په دې خبره کې غلط او دانظر به بې ځایه وي. ځکه یوانسان چې ولي کیږي نودی به د نبي کریم ﷺ په اخلاقو باندې ملبوس وي بیابه ولایت ته رسیږي چې دهغه دسنتوتابعداري به کوي اودسرداردوکونین داخلاقوصفت خوالله تعالی په قرآنکریم کې کړی دی ﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝٤ ﴾

[سورة ن]

ژباړه: ته دډېرولویو ،لویواخلاقوخاوندیې نودولي سینې ته دنبي کریم ﷺ دسینې څخه فیوضات حاصلیږي په هغه کې دهغه مبارک اخلاق پیداکیږي نود نبي کریم ﷺ تراخلاقو ښه اخلاق په ټوله نړۍ کې دهیچاهم ښه ندي تیرشوي.

نوامام غزالي صاحب وایي چې دغه لاره د ه که سړی په اخلاص خپله کړي بیابه هغه اسرارورته پیداکیږي چې په دنیاکې په مدرسوکې نه زده کیږي هغه په ظاهري درس اوتدریس کې نه پیداکیږي علم اوعمل چې اخلاص نوي ورسره ملګری شوی هیڅ ګټه نه لري خواخلاص چې پیداکیږي نوپه دې لاره کې پیداکیږي.

[احیاء علوم الدین ج:۵ / ص:۱۳/ ۱۴/ خاتمة فی الاشارةالی ترجمة المصنف رضی الله عنه وسبب رجوعه الی طریقة الصوفیة رضی الله عنه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۲) مجلس

دتقوا اواصلاح شرطونه اواسباب

دتقوا اقسام:

تقوا په درې قسمه ده (۱) دعوامو تقوا (۲) دخواصو تقوا (۳) داخص الخواصو تقوا.

دعوامو تقوا داده چې صرف کلمه شریفه ووایې او دشرک اوکفر څخه ځان وساتي په عامه معنا هغه ته متقي ویل کیږي.

دخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اوامر په ځای کړي اودنواهیونه ځان وساتي.

داخص الخواصو تقوا داده چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اوامر په ځای کړي اوله نواهیوڅخه یې ځان وساتي، خپل سرّ اوخپل روح دهغه شیانو نه وساتي چې دخدای پاک له معرفت، دخداوندمتعال له ذکر نه انسان مشغوله وي

اوس داخوا دتقوا مراحلې وي نوتقوابه په انسان کې څرنګه پیداکیږي، هرانسان داغواړي چې زه دې دداسې رتبې څښتن وای چې خداوندمتعال له مانه راضي وای، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دیدار ماته په نصیب شوی وای . جنت ماته په نصیب شوی وای . داخو الحمدلله دهرمسلمان امید ده، هرمسلمان داعقیده او ارزو لري چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاشکې ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې مقام اوسلسله راکړې وای چې زه بنه ملا شوی وای، زه بنه صوفي وای، اوزه بنه بزرګ وای.

خودا تقوا چې پیداکیږي ددغه لپاره کتابونو لارې بیان کړې دي چې سړی به په هغولارو پسې کوشش کوي؛نوامید شته چې خداوندمتعال انسان تریوه مقام پورې ورسوي ځکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده ده ﴿ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴾ [سورة العنکبوت آیت ۶۹]

ژباړه: هغه کسان چې کوښښ کوي تل په (دین د) موږ کې خامخا وبه ښیو هرومرو (خامخا) دوی ته لارې خپلې (چې موږ ته برې راځي). او بېشکه الله تعالی خامخا له نیکو کارانو سره دی (په مرسته (مدد) کې).

یعني خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وایې چې څوک زما په لار کې کوشش وکړي؛زما رضا غواړي، زما معرفت غواړي، داسې معرفت غواړي چې هغه دنیکو خلکو ده؛نو زه دهغو ملګری یم؛زه به لارې وروښیم چې په هغو لارو دی ماته را رسیږي،اوخداوندمتعال دمحسنینو چې مراد ورنه مخلصین دي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمخلصینو ملګری ده.

څومره چې سړی پدغه طلب کې مخلص شي چې د خدای پاک رضا غواړم دغومره دخداوندمتعال رحمت په هغه باندې زیات رانازلیږي ،دهدایت لارې ورته خلاصیږي، بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه ورته ښیې چې هغه دده له وس اوتوان نه وتلې خبره وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې وجې نه په حديث شريف کې راځي:

﴿عن انس قال قال: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من عمل بما علم ورثه الله علم مالم يعلم﴾ [رواه ابونعيم فى الحليه، التفسيرالمظهرى ج ۵/ص ۱۱، و احياء العلوم ج:۱/ص: ۱۵۱/كتاب العلم]

له حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي، داخو اختياري شى دى په خپله خوښه يې زده کړه اوعمل يې پرې وکړ، خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ به داسې علم ور زده کړي چې له دينه مخکې دهغه نه ؤ په برخه شوى، دده بې اختياره شى، دده بې کسبه شى به خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته ورکړي، چې علم مکاشفه ورته ويل کيږي، الهامات ورته ويل کيږي؛ نوهغه کار چې دانسان په وس کې دى هغه وکړي، مجاهده اوکوشش وکړي زده يې کړي اوبيا يې په ځان عملي کړي؛ نوخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مبارکه خوله باندې وعده ورکوي چې هغه شيان به خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ وروبښي چې هغه دده په وس او توان کې نه ؤ (وراثة) چې هغوته ميراثي شيان ويل کيږي چې انسان ته بې کسبه پيدا شي، پلار مړ، ورور مړ، قريب مړ دهغه دنيا سرې ته پاتې شوه، نه دده لاسونه وړباندې تښاکې، نه پښې پرې ستړې بلکې هيڅ نه وو شوي، له ښه اوبده پرته خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده ته په ميراث ورپربښوده.

نو دد غه هم دامعنا ده چې علم مکاشفه، علم فراست اوالهامات چې پيدا کيږي دا په هغه علم چې دتا په اختيار کې ده هغه عملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي،په هغه عمل وکړي چي ستاپه اختیارکې دي؛نوبیا به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له خوا تاته موروثي او بې اختیاره علم او هغه پټ رازونه درپه برخه شي چې ستا له وسه دباندې (بهر) او ستا په اختیار کې هم نه وي.

داکشفیات یوموروثي علم ده، چې علم لدني ورته ویل کیږي او دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه ورکول کیږي ؛خوکتابونولیکلي دي چې کشفیات څومقامه لري چې دچادزړه حال سړي ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ معلوموي،دقبرونوحال خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړي ته معلوموي ،حتی دعبادت حال خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړي ته معلوموي چې داعبادت اوس قبول ده او که نه ؟

یو ولي یووخت کې په ډیرښه حضور،په ډیرښه اخلاص باندي لمونځ وکړ بیا چې خپل لمانځه ته متوجې شو چې خپل لمونځ یې ولید چې په سترګوړوندۀ نودی خپل پیرته ورغی چې ماخپل لمونځ ډیر په عاجزي سرته ورسولو بیا مې هم ړوند ولیدلو.

هغه ورته وویل چې په لمانځه کې خوبه دې سترګې پټې نه وي نیولې ؟ ده ورته وویل چې هو! سترګې خومې پټې نیولې وې.

هغه مې هم په دې نیت پټې نیولې وې چې حضور مې ښه برابر شي. ده ورته وویل چې دشریعت خلاف کاردې کړی ،په شریعت کې په لمانځه کې دسترګوپټول مکروه دي.

نو دامیراثي اولدني علم ګوری، هلته لمونځ ورته معلوم شواوهلته یې نقصان ورته معلوم شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه کوم شی چې دسړي په اختيارکې ده چې ظاهري علم ده،چې په دغه ظاهري علم عمل وکړي بيا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داسې ميراثي علم ورپه برخه کوي چې هغه دده په اختيارکې نه دي ،بيا په خپلو نقصاناتو هم پوهيږي.

اولياووته خدای پاک په حرام خوراک خبرورکوي

په کوټه کې زمونږ استاد شيخ الحديث چې دخواجه خان محمد صاحب خليفه ده ،مونږته يې قصه کوله چې په پنجاب کې يوپيرؤ دپرنيک سړی ؤ(دطالبي دوخت خبره يې راته کوله) ددغه پير صاحب يوپوليس مريد ؤ هغه څوواري دډوډۍ دعوت ورته وکړخوهغه به نه ورسره تلو، اخير هغه مزدوري وکړه دمزدوري په پيسو يې هرڅه تيارکړل بيايې ورته وويل چې دپوليسي دتنخوا روپۍ نه دي، درشوت روپۍ نه دي بلکې په خپل لاس مې ګټلې مزدوري مې وکړه په هغه مې هرڅه اخيستي اوبيا مې تاته ډوډۍ کړې. نودغه مُرشد يې چې دشپې ورسره ميلمه شو ډوډۍ يې وخوړه بياچې سهارشو دغه پوليس چې دده مريد ؤ ورغی دده پوښتنه کوي نوهغه ورته وايې چې خدای پاک دې تباکړه ! لکه چې زه دې چې تباکړم

دايه مادې څه حرام خوړلي ؤ، زما په نس کې توله شپه سېځې غپيدل. ده ورته وويل چې تول شيان مې مکمل دمزدوري په روپيو اخيستي ؤ ده ورته وويل چې نه يوڅه شی شته ؛نوولاړ دخپلې ښځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یې پوښتنه وکړه چې پدغه خوراک کې خوبه تادزاړه کور څه شی نه وو ورکړکړي؟ هغې له لیږ ځنډه وروسته ورته وویل چې په کورکې نوره مالګه نه وه یوازې هغه مالګه وه چې تا مخکې راوړې وه هغه مې ور واچوله ، غوړي ،وړه او دترکاري نوې شیان تول په پاکو روپو ؤ خو مالګه ناپاکه ورګډه وه ،هغه ولې ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فراست ورنصیب کړیچې په خپل نقصان پوهیده چې یو مالګه په دوډۍ کې ناقصه شوه دهغه علم هم خداوندمتعال ورکړ چې په ماحرام خوړل شوي دي

یوه خُرما یې په اشتباه وخوړه څلوېښت شپې یې کشف بند شو

حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ یولوی ولي الله تیرشوی ده دامام صاحب شاګرد ده ،دېر کشفیات یې درلودلو یووخت داسې ورباندې راغی چې کشف یې قطعه شو، بیا یو ځای ته چې هلته به دجمعې په ورځ اولیاء جمعه کیدل هغه ځای ته ورغی دغه ځای له پخوا ده ته هم معلوم ؤ

توره تیاره وه اولیاء چې راروان شو چې یو ولي راننوت وې ویل چې نن خوبه جومات کې څوک نابلده تن موجود دی ،هغه بل ورته وویل چې ابراهیم ابن ادهم ده وایې څرنګه راغلی دی ؟ وایې چې څلوېښت شپې کیږي چې خپل حال ورنه ورک شوی ولې ؟ وایې چې دیو دکاندار نه یې خرماوې اخیستي هغه خرما یې چې ورتللي تله پورته شوه یوه دانه دتلې نه کوزه ولویده ،دکاندار دهغې په عوض

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې بله خرما ور واچوله ، خوده ته په ګمان کې دا ورغلل چې هغه کوزه پرته خرما زما وه ، هغه يې راواخيسته او په اشتباه باندې وېې خوړله ؛نوهغه کشفيات يې بندشول . بيرته ورغی هغه دکاندارته يې روېې ورکړې چې مايوه دانه دتول نه زياته خرما خوړلې .   [تذکرة الاولياء فارسي ص ۱۲۲/چاپ ايران]

اوس داچې سړی په نيکي روان شي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره اندازه صفايي ورته حاصلوي ددغې وجې نه حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي : ﴿ اِستَفتِی قَلبَکَ دَعْ مَا يَرِيبُکَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُکَ... ﴾

[جامع الترمذي ج: ۲ ابواب صفة القيامة ص ۷۸]

دخپل زړه نه فتوا وغواړه ! چې په کوم شي کې شک درولويده نوپرې يې ږده . خودامقام دخواصو ده چې سړی په شريعت ځان برابرکړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې تزکيه وکړي، بيا دمسلمان زړه له ګناه څخه کرکه اونفرت کوي،که نه پوهيږي اوکشف هم نلري ، خوچې هغه ناروا ځای ،ناروا خوراک کوي زړه يې بندشي شک اوتردد ورته پيداشي.

ددې ځای سره موافق بيان دتکرار نه دځان ساتني له امله موږ له دې ځايه لري کړ که غواړی چې دغه تفصيل لاس ته راوړی ، نو اول ټوک انوار المجالس له (۲۵۰) نه تر (۲۶۴) مخه پورې درمطالعه کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولایت شرطونه

دولایت اولنی شرط له خپل شیخ سره محبت کول دي: چې سړی ولایت ته رسیږي نو دخپل شیخ سره له محبت او انقیاد سره سره ډېره ناسته او ولاړه. تګ او راتګ به کوي او چې څه حکم او ارشادیې درته کاوه، چې داسې وظیفه وکوه نو هم داسې به کوي بیا به یې مخالفت نه کوي.

دوهم شرط: ډېر ذکر کول دي

چې څومره ډېر ذکر کوي دغومره محبت پیداکیږي، دغومره دخداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ سره تعلق جوړیږي، څکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ فَاذْكُرُونِيٓ أَذْكُرْكُمْ ﴾ تاسې ما یادوئ زه به تاسې یادوم. (سورة البقرآیت: ۱۵۲)

او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یادونه رحمت ده چې په هغه انسان باندې رحمت وکړي. نوسړی چې دولایت مقام ته ،دخواصودتقوا مقام ته رسیږي، شرط یې داده چې دکامل پیر سره بیعت وکړي، او بیا دهغه سره محبت، اخلاص، تعلق، ناسته او ولاړه، تګ او راتګ ،دهغه حکم منل، موجود وي.

عامه طبقه خوڅه کوئ په طالبانو او ملایانوکې بنیادي نقصانات دادي چې ددغوخبرو لحاظ نه ساتي، اول خوچې څوک دچاعیب ورته په ګوته کړي ؛نو هغه یې په غرض حمل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم داچې څوک دچاعیب ويني ؛نوهغه ورته ښيي نه ،ولې ؟ چې خفه نه شي.

نومخلص ملګرى هغه ده چې په تاكې يې عيب وليد اودريه ګوته يې كړچې داكار مه كوه په دې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ درنه ناراضا كيږي.

دريم شرط:

تعلق له خپل شيخ سره اوزمونږ نقصان داده چې زمونږ دخپلو مشايخو سره تعلق كم ده، اخلاص كم ده، محبت كم ده، تګ اوراتګ موورسره كم ده، انقياد مونشته، كه دظاهري علم استاد ده، كه دباطني علم استاد ده.

كه يوه ورځ يې خشكه راته وكړه بس نور مونږ ترې مرور يو، لكه چې داپه خپل شيخ اوياأستاد باندې احسان باروي چې زه خو دتامريد ياشاګرد يم ،ته ولې خوشكې راته كوې

﴿ عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللهِ»

[حقائق عن التصوف ص ۳۲۰ باب الكشف برواية الترمذي]

ژباړه: له حضرت ابوسعيد خدري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي: چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: دمومن له فراست نه ځان وساتي ! ځكه چې هغه دالله په نظرسره ګوري

نومشائخ چې كله په تاكې څه شيان ويني نودهغه په خاطر به خوشكه درته كوي كله دځينو خلكو اصلاح په خوشكه راځي كله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځينو مريدانو اصلاح په وهلو راځي. کله دځينو مريدانو اصلاح په خفه کولو راځي چې بنديې کړي چې ډېر به نراځي. کله دځينې اصلاح په دې راځي چې ډېر کيني.

له بيعت نه مخکې اصلاح

يو لوی عالم يو شيخ ته دبيعت په نيت ياندې ورغی هغه شيخ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په باطني فراست معلومه کړه چې دی نهايت کبرجن ؤ دغرور او تکبرنه ډک ؤ، نوده ورته وويل چې دبيعت شرط داده چې يوه جمعه به ددغه جومات دټولو خلکو څپلې سموې، بيا به زه وظيفه درکوم اوکه نه، نه يې درکوم، ده ووېل چې داعجيبه خبره ده زه خوغټ ملا، عالم اومدرس يم زه به دخلکو څپلې څنګه سموم؟ ده ورته وويل چې بله طريقه نشته بيرته ولاړ. ده خودتصوفو کتابونه کتلی ؤ نوفائدې يې ليدلې وې نوبيرته راغی بيايې دغه شرط ورته ووايه ،اخرېې دځان سره دافيصله وکړه چې يوه جمعه تکليف تير کړه نويوه جمعه يې داڅپلی سمول شروع کړل

هغه شيخ ته خداوندمتعال په فراست باطني دامعلومه کړه چې اوس په ريا اخته شوچې خلک به وايې چې دامولوي صاحب څومره ښه سړی ده دخلکو څپلې سموي نوورته ويې ويل چې بس نورې يې مه سموه، اول يې دسمولو نه انکار کاوه اوس يې بيا پرېښودلې نه، چې نه صاحب! داخودمسلمانانو خدمت ده. نوره واقعه مخکې ذکر شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغو مشائخو کرامو ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فراست ورکړی وي دسړي اصلاح کوي ،خومونږ ته که خوشکه وکړي پدغه ورنه خفه کیږو ، که بې وخته ورته راغلو توجه يې راته ونه کړه پدغه تري مرور کیږو چې ولې يې توجه راته ونه کړه .

حضرت انوارالمشائخ دملاقات په ځای يواځې په سترې مه شي اکتفاء وکړه

دجناب حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب(مولوي فضل الدین) یونفر قیصه راته کوله چې دمیرانشاه نه زه اویو څو نور ملګري له حضرت انوارالمشائخ مرحوم خلیفه صاحب سره دحضرت امین جان آغاصاحب کورته په سفر لاړو ،هلته دماښام په وخت کې ورسیدو،چې دکوردروازې ته ورسیدو نوحضرت امین جان آغاصاحب له کورنه راووت سترې مشي اوهرکلی يې راته ووایه، دسترې مشي نه وروسته حضرت امین جان آغاصاحب ورته وویل چې صاحب ! تاسې کینئ هلته ماته چاتلیفون کړی ده څه ضرور کار ده هتله ورځم انشاء الله په نیم ساعت کې بیرته راځم
جناب خلیفه صاحب مبارک ورته وویل چې بس دومره کافي و،دغه ملګری وایې چې مونږ دېرپه زړه کې خفه شو(دغه طالبان د اومریدان ؤ) چې هغه وایې چې زه په نیم ساعت کې بیرته راځم اوجناب خلیفه صاحب ورته وایې چې بس دوغومره کافي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمیرانشاه نه مونږ دومره کرایې ولګولې اودلته موصرف په رلاړي ولید.

کله چې حضرت امین جان آغاصاحب روان شو مونږ بیرته را روان شو نوجناب خلیفه صاحب مونږ ته مخ راوګرخاوه چې ګورئ بام کوئ ددغه دامعناده چې زه دومره غټ سړی یم زه درته راغلی یم نه به خامخا ماته ځان راخلاصوې.

هغه خپل کارکه هرڅومره ضروروي هم نوپرېږدې به یې اوماته به خامخا ځان راخلاصوي

مونږ راغلي دده د پوښتنې په نیت ؤ پوښتنه وشوه نور چې دی مشغول ؤ دابیا بې ادبي ده،دمشانخو سره چې دي خپل ځان ته رامتوجې کوې چې خپل کار زرخلاص کړه اوزه دلته په انتظار درته ناست یم.

نوزه چې دلته ناست وای نوده به خپل کار په منډه خلاصولو ولې چې دمیرانشاه خلیفه صاحب راغلی ؟

ګورئ حضرت انوارالمشائخ رحمه الله دحضرت صاحب خلیفه ؤ اوحضرت امین جان آغاصاحب دعمر له لحاظ دده مبارک دزوی په ځای ؤ لکن دمشائخ کرامو دنسبت په خاطر باندې دومره اندازه احترام چې دمیرانشاه څخه ورغلی هلته صرف په سترګې مشې اکتفا کوي،بس دغه مونږ ته کافی ده چې تاته تکلیف ونه رسیږي.

داسې هم پیښنه وي چې په جمعوجمعو موقع سړې ته پیدانه شي اوبه انتظار وخت تیروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجدد الف ثاني (قدس الله سره) د مُریدانو شکایت او ده ځواب

حضرت مجددالف ثاني رَحِمَهُ الله چې په طریقت کې ډېرلوی بهترین او غوره شخص تیرشوی ده نوده ته به چې کله ځینې عوام سرمایه دارخلک راغلل نودی به ورته راووت اوتریوساعت پورې به ورسره ناست ؤ اوچې غریبان ملنګان مریدان به چې راغلل نوهغوی به په انتظارناست ؤاوزر به نه ورته راووت،نودې مریدانو ته په زړه کې دا اشتباه پیداشوه چې دی دغنیانولحاظ کوي،دمالداروخلکو لحاظ کوي ،هغوی ته زر راوځي،ورسره کیني اودستي چای مړې ورته راوړي اوموږ دلته شپې اوورځې په انتظار ناست یو ،زموږ ملاقات ته نه راوزي،هغه ته خداوندمتعال علم باطني ورکړی ؤ،د دوی په اشتباه باندې پوه شو، له کور څخه راووت اوورته ویې ویل چې ګورئ بچیانو زماله تاسې سره دزړه تعلق ده،میلمه چې چاته ورغی شرعا حق پرې لرې چې دهغه به احترام کوي ،خودهغوی خلکو زموږ سره همدومره تعلق دی چې (السلام علیکم وعلیکم) سترې مشې. نور دوی نه زمامریدان دي،نه بیعت شته ،نه محبت شته ،نه اخلاص شته،لنده داچې نورهیڅ نشته همدومره کاریې ده نومیلمه چې راغی دمیلمه احترام خوبه سرې کوي.

اودتاسوسره خوشپه اوورځ زماتعلق ده ،که تاسې زماسره په مجلس کې ناست یې اوکه نه یې ناست زه دتاسې په غم باندې غمجن یم،زه دتاسې په باب کې خداوندمتعال ته عاجزي کوم زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتاسې په باب کې خداوندمتعال ته زاریٔ کوم او ژړاوې کوم که تاسې له ماسره موجود وئ اوکه نه وئ موجود، زما له تاسې سره دزړه تعلق ده خوډېر مُریدان په دې باندې نه پوهیږي چې فلاني ته راووت بس ورسره وې خندل ،ورسره کیناست اوما دومره انتظار وکړاو ماته راګوري هم نه.

نوکثرت ملازمت دخپل شیخ له محبت اوتابعداري سره ،محبت به هم وي،حکم به یې هم مني بیا خداوندمتعال سړي ته دهدایت لارې خلاصوي،دتقوی مقام ور نصیب کوي ،دولایت مقام به ورته ورکوي،ډیرې غټې، غټې هستۍ اومشائخ دخپل مرشد په ملاقات کولوکې په میاشتو، میاشتو پراته وي او چاته یې شکایت هم ندی کړی،په یوځای کې علماء کرام وي،غټ غټ شیخ الحدیثان وي، هغه دملاقات له پاره وخت تیروي، دوه شپې،درې شپې وکړي بیا هم دملاقات وخت نه ورته پیداکیږي ،خولکن دوی ته یې هغه مقام معلوم وي.

خپل پیرته به خپل خان داسې سپاري لکه مړی چې په تخته باندې پروت وي هغه سړی چې غسل ورکوي چې که په سریې اوبه ورتویې وي اوکه په پښویې ورتویه وي،که په بنۍ طرف یې اړه وي اوکه په چپه خوایې اړه وي خومړی دانه وایې چې اول مې سر پرې مینځه بیا مې پښې پرې مینځه یا بس ده نورمې مه مینځه صفا شوم ،نور په تکلیف یم.

تومریدبه هم دمړي په شان خان سپاري لکن زمونږ مطالبې وي خواهشات وي،دانقصانونه موپه دغو کې دي څکه کارډېر په مخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خي، هغه مُرید چې دهغوی محبت دخپلو مشائخو سره زیات وي، په مُریدانو کې یې دستي اثر معلومیږي، وظیفې یې هم زر زر پخیږي، کار یې هم زر زر په مخ باندې ځي.

حضرت دوست محمد کندهاري صاحب ،چې د ډېره اسماعیل خان په درابن کې یې زیارت دی، په یوه کال کې دی دځلورو طریقو پیر شو.

خودومره منقاد و چې دخپل شیخ بیت الخلاء یې په لاس باندې پاکوله،دومره خدمت یې کاوه.

داکابرو ددیوبند دعلماؤ یواستاد بیان کاوه چې یو استاذ تللی ؤ دیو بل استاذ پوښتنې ته ،هغه مړؤ وایې چې دهغه دکور دبې بې ځپلکې یې په سر اوسترګو باندې ایښې وې اوژړل یې چې ای خداوندمتعاله ! که دخپل استاذ په باب کې زمانه بې ادبي شوې وي،دهغه حقوق مې نه وې په ځای کړې نوخدایه ! دده دناموس څپلۍ زه تاته وسیله کوم. نوهغه څپلۍ یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله کولې دومره ادب اوانقیاد پکې موجود ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۳) مجلس

دمحبت اصلي سبب

بينادي شی خوداده چې هرکار سړی کوي هغه بې علمه سرته نه رسيږي ،که څوک هرعمل دعبادت کوي خوچې نيت پکې صفا نه وي معرفت نوې ترهغه وخته هغه عمل نه قبليږي، نوبنيادي شی داده چې اول سړی علم حاصل کړي چې دغه علم په حاصلولو باندې معرفت دخدای پاک جَلّجَلالُهُ ،معرفت دحضرت رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،معرفت دامورو ددين ورته پيداشي،نوبيا به دهغه خپل معرفت اوعلم سره مواقق عمل کوي اوبه هغه کې به مخلص اوسيږي څکه چې حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دحضرت کعب رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه پوښتنه کوي چې دعلم خاوندان څوک دي؟ هغه ورته وايي چې دعلم خاوندان هغه څوک دي چې په خپل علم باندې عمل کوي ،کوم خلک چې په خپل علم باندې عمل نه کوي هغوی ته علماء نه ويل کيږي

اوس نواول بنيادي شی علم ده، دعلم په برکت دسړي سره دالله تعالی محبت هم پيداکيږي د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ محبت هم ورسره پيداکيږي ،ددين محبت هم پيداکيږي، په صحابه کرامو کې چې دچا څومره زيات محبت ؤ،څومره زيات علم ؤ دغومره دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت هم زيات ؤ،د نبي كريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ټول امت كې اعلم ترين حضرت ابوبكر الصديق رضى الله تعالى عنه ؤ خوځومره چې خداوند متعال ده ته علم زيات وركړى و دغومره دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوف په ده باندې غالب ؤ،دغومره يې دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودحضرت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت زيات ؤ چې سړى دمحبت مقام ونه پيژني نومحبت نشي كولاى.

دحضرت ابوبكر الصديق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دمحبت واقعه

حضرت صديق اكبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ چې په ټولوخلكو كې دزيات علم (اعلم الناس) خاوند ؤ دده د نبي كريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره څومره محبت ؤ نو دهغه دمحبت يوه واقعه به دلته ذكر كړو:

په اسلام كې لومړى خطبه چې په حرم شريف كې په ښكاره ويل شوې ده هغه حضرت ابوبكر صديق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ويلې ده، حضرت صديق اكبر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ له، رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه التماس كوي چې يارسول الله ! ترڅوبه دادين موږپټ ساتو ته اجازه وكړه چې ددغه دين دعوت په ښكاره خلكوته شروع كړو.

رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې مسلمانان تراوسه پورې ډير كم (۳۸ سړي) دي دكفارو دمقابلې توان نشته پكې تريو څه وخته پورې پوشيده اوپټ دعوت په كار دى . خوحضرت ابوبكر صديق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ډير اصرار كوي چې نه ښكاره دعوت شروع كوو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودي دصحابه کراموسره راووت په حرم شريف کې يې خطبه په جهر
اوپه زوره شروع کړه ،دعوت الى الله ،دتوحيداوشهادت کلمه يې په
ښکاره باندې شروع کړه، کفارو له هر طرف نه په ده باندې په يو وار
باندې حمله وکړه لکه يوسړى چې په چاباندې حمله کوي اودومره
يې اندازې زيات يې وواهه چې دډېرو وهلو له امله يې هوښه
پريوت،مغ مبارک،پوزه مبارکه، غوږونه مبارک اوټول وجود
مبارک يې په وينوککړشو.
دومره زيات يې ووهه چې نوردخلکو داخيال شو چې نور مړ
کيږي نويې پريښود ،دده هغه تربوران چې لاتراوسه يې اسلام نه و
منلى،راغلل اوله دغه ځايه يې کورته يوړ،دماښام په وخت کې
چې کله دى په هوش راغى اولنى خبره يې داوکړه چې درسول الله
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه حال ده، هغه تربوران ورسره ناست ؤ، هغه خوپه
اسلام لانه ومشرف شوي،هغوى ته د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قدر نه و
معلوم، نوهغوى ورته ووېل چې تاته داټول تکليف د ده له وجې نه
پيښ شوى ، دده دمحبت په وجه دومره ووهل شوې چې زمونږ
دژوند توقع نه ؤ اوته بيا له ټولونه لومړى د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
دحال پوښتنه کوي؟ نودوى له دې مجلس نه ورنه پورته شول
اونفرت يې ورنه وکړ.
دده مبارک مور حضرت ام الخير رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ،چې لاتردغې ورځې
پورې په اسلام نه وه مشرفه شوې، تربوران وايي چې مونږ لاړو
دژوند توقع پيداشوه خوڅه شى ورته پاخه کړه چې ويې خوري
.تکليفونه يې څه کم شول

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی چې ووتل موریې دخوراک څه ورته تیارکړل خوحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خوراک کولو انکار وکړچې والله چې ترهغه به زه خوراک ونه کړم ترڅو چې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حال خبر شوی نه یم.

دمور شفقت زیات وي که څه هم په اسلام لانه ده مشرفه خواولاد ده ورته وایې چې زه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څۀ پېژنم چې چیرته دی، چیرې یې پوښتنه وکړم؟ دی مبارک ورته وایې چې دام جمیل رَضِيَ اللهُ عَنْهَا (چې دحضرت عمر فاروق خورده) کورته ورشه هلته دی اوله ام جمیل رَضِيَ اللهُ عَنْهَا څخه پوښتنه وکړه چې رسول الله چیرته ده اوڅنګه ورځ یې تیره کړې ده؟

ام الخیر رَضِيَ اللهُ عَنْهَا چې دده مبارک مور ده دحضرت ام جمیل رَضِيَ اللهُ عَنْهَا کورته ورغله هغې ته وایې چې زما زوی نن خلکو دحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ملګرتیاکې دومره وهلی چې تراوسه پورې بې اوښه پروت ؤاوس یې دژوندڅه توقع یوڅه پیداشوه خوهغه دخوراک نه لاس اخیستی قسم یې کړی چې زه به ترهغه وخته خوراک ونکړم چې ترڅوزه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له حال څخه خبر شوی نه یم اوس یې زه تاته راولیږلم که تاته معلومات وي چې په رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې ورځ څنګه تیره شوې ده اوچیرې ده؟

هغې مبارکې ددې په خاطرچې هغې د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حال هرچاته نشوای بیانولی اوام الخیر هم تردې وخته پورې نه وه مسلمانه نوورته وېې ویل چې زه محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه پیژنم ،نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا زوي پېژنم خوداچې تاېې تکلیف بیان کړ درځه چې درسره ورشم
یوښتنې ته چې اوس څنګه دی.

دواړه جوړه راغلې چې دحضرت ام جمیل رضي الله عنها په صدیق اکبر
رضي الله عنه باندې سترګې ولګیدلې چې مبارک وجودیې ټول په
رېنوککردی، مخ یې پړسیدلی دی، نوبې اختیاره داسلام په مېنه
دخولې نه چیغه ووتله اوبه ژړاشوه چې خدای دې داخلک تباکړي
چې تاته یې درسول الله صلی الله علیه وسلم په محبت کې دومره تکلیف
درکړی.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه بیاهم ورته وایې چې ماپرېږده
حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم څرنګه ده اوچیرته دی؟ دې ام
الخیرته اشاره وکړه چې مور دې ناسته ده که حال ووایم هغه به
کفاروته خبر وکړي.

ده ورته وویل چې پروا یې مه لره. ام جمیل رضي الله عنها ورته وویل
چې حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم دزیدبن ارقم رضي الله عنه په کور کې
ده اوالحمدلله په هغه باندې ورځ ښه تیره شوه، هغه ته څه تکلیف نه
دی رسیدلی.

مور یې خوراک ورته را واخیست خوهغه بیا قسم کوي چې
رسول الله صلی الله علیه وسلم مې په خپلو سترګومې لیدلی نه وي ترهغه
وخته پورې به زه خوراک ونه کړم.

اخیر یې مورمجبوره شوه. له کوره بهر ووتله چې کله ټول
کفارخپلو کورونو ته ننوتل داراغله اوحضرت صدیق اکبر رضي الله عنه
یې له لاس څخه ونیو، په خپلو پښونه شوای تللی لاسونه یې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې واړول اودزید بن ارقم رضي الله عنه کورته ورغلل،کله یې چې په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې سترګې ولګیدلې اود رسول کریم صلی الله علیه وسلم سترګې په ده باندې ولګیدلې نو رسول الله صلی الله علیه وسلم په زړا شو له دوی سره دمجلس ټول صحابه کرام په ژړا شول،حضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم غیږه ورکړه او وایې چې خدای پاک جل جلاله دې داخلک تباکړي چې تاته یې داډول تکلیف رسولی.

بیادی ورته وایې چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم زما دمورپه باب کې دعا وکړه چې خدای پاک جل جلاله یې په اسلام مشرفه کړي. هغه صلی الله علیه وسلم دعاوکړه،خدای پاک جل جلاله دده مور مبارکه هم په اسلام مشرفه کړه.

او حضرت حمزه ابن عبدالمطلب رضي الله عنه هم دحضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه دخطبې له وجې په دغه ورځ په اسلام مشرف شو.

چې دټولو مسلمانانو (سرپیو) شمیر (۳۹) ته رسیده.

نودحضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه سره دخپل ځان غم نشته، دخوږوغم نشته ورسره ،دمرګ غم نشته ورسره ، بلکې دهغو بې ساریو سختیو پر مهال هم دخپل محبوب رسول الله صلی الله علیه وسلم پوښتنه کوي چې دحضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم څه حال دی؟

[حیاة الصحابة عربی/ کتب خانه فیضي لاهور/ ج ۱/ ص ۳۶۸/ باب تحمل الصحابه رضي الله عنهم فی الشدائد والأذی فی الدعوة الی الله]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه رضی الله عنه واقعه

رسول الله صلی الله علیه وسلم چې کله له دنیاڅخه رحلت وکړ نوحضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه په خپل باغ کې کار کاوه چاورته وویل چې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفات شو، نودی وایې اې خدایه ! نورې دا زماسترګې ړندې کړه چې په بل چاباندې مې سترګې ونه لګیږي ؛ نوپه هغه ځای باندې یې خدای پاک جل جلاله سوال قبول کړ او سترګې یې ړندې شوې.

[ضیاء البخاري شرح صحیح البخاري، ج ۲/ص ۵۳۶]

له رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره ځناوروهم مینه کوله

انسانان خوڅه کوې په حیواناتوکې دده مبارک سره دومره محبت و چې دده یوه اوښه مبارکه چې قصوانومیده ،دده صلی الله علیه وسلم سره یې دومره مینه اوعشق درلود چې دوفات نه وروسته به یې له سترګو اوښکې بهیدلې اوترهغه یې خوراک ونکړ ترڅوچې مړه شوه. له اوښې سره دومره احساس وچې رسول الله صلی الله علیه وسلم یې نه لیده خوراک یې نه کاوه.

نوسړی چې څومره خداې پاک جل جلاله ته نږدې کیږي دغومره یې محبت زیاتیږي اوددې تولو بنیاد علم او له علم سره عمل کول دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولنده داچې مونږ اوتاسو چې که دطریقت او یا عبادت یا ددین په هره شعبه کې لګیایو باید چې اول نیت ورته صفا کړو، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره هغه کار وکړو، اوبیادهغه سره موافق عمل وکړو نوبیابه دمحبت نمونه په مونږ کې ښکاره کیږي چې رښتیا داخلک د رسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سره محبت لري، داخلک دالله تعالی سره محبت لري، اوبیا به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ هغه اثر وریاندې مرتب کوي چې دصحابه کرامو رَضِيَاللهُعَنْهُمْ په عملونو کوم اثر مرتب کېدی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مهربانه کیدی شي موږ ته هم هغه اثر رانصیب کړي.

په قران کریم کې ډیر خله راغلي چې ﴿ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ﴾ [سورة البینه آیت ۸] الله تعالی دصحابه کرامو څخه راضي ده، صحابه کرام له الله تعالی څخه راضي دي. ځکه چې په قرانکریم کې ددوی منقبتونه اوصفتونه ذکر کیږي چې په خپل علم یې عمل کړی و، اخلاص پکې و، اوهرڅه یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ درضا په خاطر کول.

نوښنیادي شی داده چې موږ په علم کې کوشش وکړو اوپه علم باندې عمل اوالهي محبت په ځانونو کې پیداکړو چې په هرشي کې مودخدای جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰاللهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ سره محبت پیداشي، نوخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ به یې په قول اوعمل کې برکت پیداکوي

او که په موږ اوتاسې کې مینه، محبت او اخلاص نه وي بیا نو هسې خوشې سترې په ځانونو تیروو او کومې ګټورې پایلې او نتیجې هم لاس ته نه راځي.

(۳۴) مجلس

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوصحابه کرامو دژوند حالات

کوم نعمتونه چې خدای پاک چاته ورکړي وي دا امانت دي ددغو نعمتونو پوښتنه شته، د نبي کریم ﷺ اوصحابه کرامو زندګي ته چې سړی نظروکړي چې دوی داسلام په پیل کې څومره تکلیفونه تیرکړي اوبیاڅومره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خوف ورسره ؤدیوه نعمت دشکرانې په نه ادا، کولو به له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډیر زیات ډاریدل۔

یوصحابي په کورکې پروت ده مریض ده،نورصحابه کرام یې پوښتنې ته ورغلل دی ژاړي،هغوی ورته وایې چې ولې ژاړې؟ رسول الله ﷺ چې ددنیا نه رحلت کاوه له تانه راضي ؤ،صدیق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې ددنیانه رحلت کاوه له تانه راضي ؤ،خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ د رسول الله ﷺ په واسطه په تاباندې دجنت زیری هم کړی دی ، نوته ولې ژاړې؟ ده ورته وویل چې په دې نه ژاړم چې زه مړکیږم په دې ژاړم حضرت حمزه رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې شهید شو دومره شی ده ته ؤ چې دی موږکې پټ کړی وای یوه شړی یې درلوده چې سریه یې پټ کړ پښې به یې لوڅې شوې اوچې پښې به موږټې کړې سریه یې لوڅ شو اخر مودسرطرف په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمبله وربېټ کړ پنبې مو په وبنو وربېتې کړې، هغه ترمانه بهتره پداسې حالت دفقرکي شهيد شو زه مرکيږم زما د کوټې په کونج کې اوس هغه ده څلورزه روپۍ پرتې دي، په دې باندې ژاړم چې دنيا مې د پره شوه .

﴿ أَخْرَجَ الطَّبَرَانِيُّ ، وَابْنُ حِبَّانَ فِي صَحِيْحِهِ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَ : خَرَجَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ بِالْهَاجِرَةِ إِلَى الْمَسْجِدِ فَسَمِعَ عُمَرُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ فَقَالَ : يَا أَبَا بَكْرٍ! مَا أَخْرَجَكَ هَذِهِ السَّاعَةَ ! قَالَ : مَا أَخْرَجَنِي إِلَّا مَا أَجِدُ مِنْ حَاقِّ الْجُوعِ قَالَ : وَأَنَا وَاللهِ ! مَا أَخْرَجَنِي غَيْرُهُ . فَبَيْنَاهُمَا كَذَالِكَ إِذْ خَرَجَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : «مَا أَخْرَجَكُمَا مِنْ بُيُوتِكُمَا هَذِهِ السَّاعَةَ؟» قَالَا : الخ ... ﴾ [رواه حياة الصحابة عربي /کتب خانه فيضى لاهور / تفصيلا /ج ۱/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث: (۲۰۳۸) مختصراً]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روايت دی وايي چې حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دغرمې په سخته ګرمې کې راووت دجومات طرف ته روان ده حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ چې دده اواز واوريد هغه هم راووت، نو حضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه يې پوښتنه وکړه چې ای صديقه ! ته په دې غرمه کې څه شي را ايستلی يې ؟ حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايي چې دلوږې له وجې مې معدې درد کولو نو دباندې راووتلم چې دا درد لږ په قرار شي، ددې وجې نه راووتم . حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قسم ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي چې زه هم دلوږې له تکلیف نه راوتلی یم، وږی وم په کورکې مې دخوراک څه نه لرل.

په دې وخت کې رسول کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راووت چې ګورې دواړه یاران چې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دسختو ورځو ملګري هم دي او ده مبارک ته ګران هم ډیر دي، دغرمې په سخته ګرمۍ کې ولاړ دي، نورته وایې چې یاصدیق اوعمر تاسې په دې وخت کې څه شي را ایستلي یئ؟ هغه دواړه ورته وایي چې یارسول الله ، دلوږې دتکلیف نه راوتلي یو.

رسول کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم ورته کوي چې والله زه هم دلوږې د تکلیف له وجې نه راوتلی یم دکوم له وجې نه چې تاسو راوتلي یئ.

خوکه دې تللو طاقت مو وي راځئ چې دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته لاړشو کیداې شي چې دهغه په کورکې دخوراک څه شی وي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دحضرت ابوبکرصدیق اوحضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا په شمول دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته ورغلل.

دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ داعادت ؤ چې روزانه به یې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له پاره ډوډۍ یاشیدې ساتلې چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به دده په کورتیریده نوشیدې به یې ورته راویستلې اوهغه به رسول کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وڅیښلې نوځکه رسو ل کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوی ته وویل چې دحضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته به ورشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږه دې ځل باندې رسول کريم ﷺ په هغه وخت ورننوتي چې مخکې به ورته، نوحضرت ابی ایوب انصاري رضي الله عنه په باغ کې ده خپل کار کوي دده ښځه مبارکه ورته راووتله چې ویې ويل نو: ﴿ قَالَتْ: مَرْحَبًا وَأَهْلًا، ﴾ ورته وې ويل ښه راغلاست دي وي خپل اهل ته راغلئ او هر کله راشئ.

نبي کريم ﷺ پوښتنه ورنه وکړه چې حضرت ابوايوب انصاري چيرې ده ؟ هغه ورته وايې چې باغ ته تللی دستې راځې.

حضرت ابوايوب انصاري رضي الله عنه دوی وليدل په منډه له خپل باغ نه راغی اوچې څرنګه را ورسيده دخوشحالي اظهاريې وکړ چې مرحبا ښه راغلاست دي وي رسول الله ﷺ اودهغه ملګروته، او دايې له ځان سره دشکراني اداء کولو په خاطر وويل چې نن به په دزمکې مخ ترمانه عزتمند میلمانه دبل چاتوې په نصيب شوې.

بيا ورته وايې چې يارسول الله ﷺ! نن خو دنورو وختو څخه ناوخته شوې ؟ دی ورته وايې چې بلې.

نووايې چې تاسې دلته کينئ ابوايوب انصاري په منډه باغ ته ولاړ او دخرمايوه ګيډۍ يې راپرې کړه چې په هغه کې وچې خرما هم وې اوښې پخې خرماهم وې اونيمې پخې خرماهم وې.

رايې وړې او رسول الله ﷺ په مخکې يې کيښودې چې تاسې داخورئ ، رسول الله ﷺ ورته وايې چې ولې دې داسې اوښکالی راوشکاوه چې درې سره قسم خرما وې دې پکې ؟ يو څوخرماوې به دې راشکولې وې هغه بس وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت ابوایوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايي چې زما زړه داؤ چې رطب ،تمر اوبسر درې واړه وخورئ يعني نيم پوخته خرما ،پخې خرما اووچې خرماچې کوموته مو زړه کيږي هغه تولې وخورئ ،خوله دي سره زه تاسوته يوشی هم حلا لوم رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې ابی ايوبه ! پام کوه چې دلوشلوشی حلال نه کړې.

حضرت ابوايوب انصاري رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کورته لاړسيرلی ياسيرلی، بناپه اختلاف درواياتو، حلال کړل،خپلې مېرمنې ته يې وويل چې ډوډۍ پخه کړه اونيم پسه دکباب په شکل پوخ کړه اونيم پسه يې د شوروا په شکل پوخ کړه.

کله چې ډوډۍ پخه شوه نوکباب اوشوروا يې راوړه او درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مخ ته يې کيښودل. رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضرت ابوايوب انصاري ته وايي چې په ډوډۍ کې لېرغوښه کيږده چې زمالور حضرت فاطمې ته يې ورورم چې هغه هم داد يروخت کېږي چې ورې ده څه يې نه دي خوړلي.

هغه غوښه يې حضرت فاطمې ته وروړه اودی بيرته راغی اوخپل خوراک يې وکړ.

حضرت ابوبکرصديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وايي چې په ورځ دقيامت به له موږ نه ددې نعمت پوښتنه کيږي .

[رواه حياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضي لاهور / تفصيلا / ج: ۱/ ص: ۴۰۳ / وصحيح المسلم ج ۲ /ص: ۱۷۶ /رقم الحديث: (۲۰۳۸) مختصراً]

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلوږې نه په عذاب ،په داسې تکلیفي حالت کې په نس ماړه شول ددغه حالت نه بیاهم داربږي چې ددغه نعمت به هم له مونږ نه پوښتنه کیږي.

د حضرت حسن او حُسین رضي الله عنهما د لوږې واقعه

له حضرت فاطمې رضي الله عنها نه روایت دی وایي چې یوځل رسول الله صلی الله علیه وسلم زمونږ کورته راغی ګورې چې په کورکې حسنین رضي الله عنهما نشته .پوښتنه یې وکړه چې زمازامن چیرته دي؟ حضرت بي بي فاطمه رضي الله عنها ورته وایې چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم ! دېرون راهیسې زمونږ په کورکې دخوراک شی نشته نوحضرت علي رضي الله عنه دباندې ورسره بوتلل او ویل یې چې تابه په تکلیف کړي زه به یې بوزم دفلانکي یهودي باغ ته که له هغو خرماونه څه خرما رالویدلې وې دزمکې نه به یې راټولې کړم چې دوی ته یې ورکړم.

رسول الله صلی الله علیه وسلم ورپسې ورغی چې حسنینو مبارکینو خرماوې خوړلې؟ طبیعت یې جوړده ،کمکي ماشومان دي پوښتنه یې وکړم

دی چې ورغی نودخرمادونې لاندې اوبه ډنډولاړې دي دوی دواړه ساعت پکې تیروي. بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې یاعلي ! دابچیان کمکي دي ګرمي یې په تکلیف کوي درخه چې وختې یې بوزو. هغه ورته وایې یارسول الله صلی الله علیه وسلم لږ ودریږه چې بي بي فاطمې ته هم څه خرماوې ټولې کړو هغه هم له ډیره وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټهاره، نو څهٔ خرماوې يې تولې کړې بيايې دحضرت فاطمې رضي الله عنها لهٔ پاره کورته ورسره راوړې، نو يو خوړ ماشوم نبي کريم صلی الله علیه وسلم په اوږه واخيست او بل ګران او کمکی ماشوم حضرت علي رضي الله عنه په اوږه واخيست او کورته روان شول

[حياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضي لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

حضرت عطاء رحمه الله وايي: چې ماته خبر را کړل شوی چې حضرت علي کرم الله وجهه فرمايي: چې څوورځې په موږ باندې ټهارې تيرې شوې په کورکې دومره څه نه ؤ چې موږ خوړلي وی اويا مو بچيانوته ورکړي وی. او نه دنبي کريم صلی الله علیه وسلم په کور کې څه و.

يوه ورځ دباندې (بهر) راووتم چې هلته په لارکې مې يو دينار پيدا کړ، يوساعت ورته ودريدم چې را وايې خلم اوکه پرې يې ږدم، خواخرمې راواخيست دلوږې له مله، ورغلم له دوکاندارنه مې څه وړه واخيستل کورته مې راوړل حضرت بي بي فاطمې رضي الله عنها ته مې وويل: چې داوړه خوشته کړه.

حضرت بي بي فاطمې دډېرې لوږې نه چې دا وړه يې خوشتول ددې دتندې مبارک وېښتان په کاسه کې لويدل اوبې اوبنه وه، داوړو دخوشتولو طاقت يې نه ؤ بيا يې پاخه کړل نبي کريم صلی الله علیه وسلم ته راغلم دغه بيان مې ورته وکړ، راته وې ويل: خوری يې دغه دالله تعالی له لوري تاسې ته رزق دی.

[حياة الصحابة عربي / کتب خانه فيضي لاهور / ج: ۱/ ص: ۴۰۶]

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحابه کرامو اورسول الله ﷺ داسې ژوندګي تیره کړې ده چې دنیا به یې ډېره شوه نوژړل به یې.

حضرت علي رضي الله عنه په اخروخت کې په دې ژړل اوخفه ؤ چې یووخت کې په ماداسې لوږې تیرې شوې چې له رسول الله ﷺ سره ؤ په نس پورې به مو تیږې تړلې وي او اوس زما دمال زکات څلوېښت زره دیناره کیږي.

[حیاة الصحابة عربي / کتب خانه فیضي لاهور / ج ۱/ ص ۴۰۶]

په صحابه کرامو رضي الله عنهم باندې داسې تکلیفونه راغلي دي چې په کورکې یې به شپه اوورځ دخوراک دضرورت شیان نه پیداکیده، هغه دعیش او ارام ژوند شیان خو له سره نه ؤ.

امهات المؤمنین له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه دنفقې د زیاتوالي غوښتنه کوي

ام المومنین قسم خورې چې په یوه میاشت کې زمونږ په کورکې اور نه دی بل شوی [مشکاة المصابیح/ ج ۲ / کتاب الاطعمة / ص ۳۶۵]، داسې وختونه په مونږ تیرشوي دي چې څه غنیمتونه ونیول شول نوټولې بیبیانې مبارکې له رسول الله ﷺ نه راتاؤ وې اوورته وایې چې مونږ ته دې په نفقه کې څه زیادت کړې وای.

صحابه کرام رضي الله عنهم دباندې د رسول الله ﷺ کورته ناست دي ، رسول الله ﷺ چاته دکوردننوتلواجازه نکړې چې ورشي حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه راغی هغه ته هم اجازه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

،حضرت عمرفاروق رضي الله عنه راغی هغه ته هم اجازه نشته ورورسته بې بیا دوی دواړوته اجازه وکړه چې ورننوتل ډېر پریشانه ناست ده.

حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ډېر کشف چښتن ؤ هغه ورته وایي چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم! زه چې دکوره راوتم زمانه خپلې ښځې مطالبه وکړه چې په نفقه دې لیږ راته زیاته کړې وای ښه به وه، حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم تبسم وکړ ویې ویل چې دادتاسې میندې هم له مانه راتاو دي زمانه دنفقې دزیادت غوښتنه کوي.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور(حضرت عایشه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه ، حضرت عمرفاروق رضي الله عنه ورجګ شو په خپله لور(حضرت حفصه رضي الله عنها) باندې یې دوهلو اراده وکړه ، رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې نه وهی به یې نه.

که مونږ او تاسې دطالبي زندګې ته وګورو الحمدلله دومره د ازادې زندګي ده چې په شوا روزکې خویووخت نه بلکې دواړه وخته لنده ډوډی رسیږي اوبیاهم چې مونږ دنعمت شکرانه اداء نکړو، دازمونږ عوام وروڼه الحمدلله دومره آباد دي چې په هروخت کې په ډوډی ماړه ترکاري هرڅه ورته رسیږي ،نوباید چې ددغه هم سوچ راسره پیداشي چې ددغونعمتونوبیا له مونږ نه پوښتنه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۵) مجلس

د نعمتونو قدر او شکرانه بايد اداء شي

﴿عَنْ عَمْرُ بْن ميمون الاوْدِيّ قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِرَجُلٍ وَهُوَ يَعِظُهُ اغتَنِم خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ شَبَابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وَصِحَّتِكَ قَبْلَ سُقْمِكَ وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ وَفرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ وَحَيوتَكَ قَبْلَ مَوْتِكَ﴾ [مشكاة المصابيح / ج:۲ / كتاب الرقاق / ص-۴۶۴]

ژباړه : له حضرت عمروبن ميمون رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي : نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم يوه سړي ته د نصيحت په حيث وفرمايل چې پنځه شيان مخکې له پنځوشيانو غنيمت وګڼه :۱- ځواني غنيمت وګڼه مخکې له سپين ګيرتوب .۲- صحت تندرستي غنيمت وګڼه مخکې ترمرض نه .۳- موړوالی(ابادي) غنيمت وګڼه مخکې تر فقر اومسکنت. ۴- فراغت غنيمت وګڼه مخکې تر مشغولتيا .۵- او ژوند غنيمت وګڼه مخکې تر مرګ .

ځکه کله نا کله په سړي داسې حالت هم راځي چې بيا نورشيان خو څه کوئ دالمونځ به هم بيا نشي کولی نو اوس لا فرصت شته دخدای پاک ددين خدمت په ښه توګه سرته ورسوئ او د نيکانو او صالحانو په مجلسونو کې شرکت او ګډون کوئ ، ځکه ډيري لويې

(c) ketabton.com: The Digital Library

، لوبې هستۍ ولاړې له موږ سره يې دمجلسونو قدر نه ؤ اوس يې موږ له مجلسونو څخه بې برخي يو.

اول نعمت: عمر دی

يو دهغونه دانسان دعمر (ژوندون) دی يعني ژوندون مخکې له مرګ نه غنيمت وګڼه، مطلب يې دادی چې سړی دې پدې ځان پوه کړي چې زما دژوندون هرملټ هرسيکنډ، هر ساعت دومره قيمتي شی ده چې توله دنيا چې سړی خرڅه کړي يوساعت اويوملټ ژوندون نه شي اخيستلای، ددنيا نورنعمتونه اکثره داسې دي چې هغه په روپو اخيستل کيږي، په سفارش پيداکيږي، په زورپيداکيږي، خو عمر داسې يولوی نعمت دی چې دابيا په هيڅ قيمت نه پيداکيږي

چې يو وار دخداوندمتعال جل جلاله دطرف نه هغه کومه نيته چې دمرګ له پاره مقرر وه هغه راورسيده که ددنيا ترټولونه لوی بادشاه وي ،دلوی قدرت څښتن وي ،لکه په ټوله دنيابانديې څلوروکسانو بادشاهي کړې دوو مسلمانانو اودوو کافرانو خو دټولې دنيا بادشاه که هم وي چې کله ملک الموت ورته حاضرشوی ده چې توله دنيا يې ورکړې وای ؛نوبيا يې هم يوملټ ژوندی نه ؤ پرې ايښی، دا يو دومره غټ قيمتي نعمت ده چې په هيڅ طريقه بيا نه پيداکيږي او سړی ارمان پسې کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يو ځل (سبحان الله) ويلو سره دقبر د پنځوسوو کلونو دعبادت ثواب ورکوي

يو ولي الله په يوه هديره باندې تريده ديو قبرمتعلق کشف ورته وشو چې په قبرکې سړی ده اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې لګياده،ده تعجبا سبحان الله وويل،هغه دقبرڅښتن پده باندې غږ وکړ چې زما پنځه سوه کاله کېږي چې زه وفات شوی يم اوخداوندمتعال په عبادت اودغه زندګي باندې لګيا يم لکن ددغو پنځو سوو کالونو عبادت به ټول زماتاته وبښم که ته داديو وار سبحان الله چې تاوويله ثواب ماته وبښې ځکه ددنيا شي بې ارزښتنه نه ده، دنيا مزرع (کښت) داخيرت ده.

دلته يوه کلمه دسبحان الله ويل قيمت لري دومره غټ چې سبحان الله دزمکې نه تراسمانه پورې، په يوقول باندې نيمه تله دميزان ډکوي. الحمدلله ټوله تله دميزان ډکوي.

داددغه ژوند کلمه ارزښت لري چې سړی مړشو بيا يې خپل عمل قطعه کېږي، حديث شريف کې راځي:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: " إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ ﴾ [صحيح المسلم/ج: ۲/ص: ۴۱/ رقم الحديث: ۱٦۳۱/ مشکاة المصابيح/ج: ۱/ص: ۳۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي : کله چې انسان مړ شي عمل یې قطعه شي یوازې درې شیان به تل ترتله ورسره وي (چې له مرګه وروسته یې هم ثواب ورته رسیږي) ۱- صدقه جاریه (لکه مدرسه ، مسجد ، پُل ، لار ،) ۲- علم نافع چې بل چاته یې رسولی وي ۳- نیک صالح اولاد چې دعا ورته کوي.

او یاپې دانیک عمله اولاد دقرانکریم تلاوت ، ددیني علومو درس او تدریس کوي دهغه ثواب هم مړي ته رسیږي.

نو هغه (ولي) پنځه سوه کاله په قبر کې دخدای پاک جل جلاله په عبادت تیرکړي هغه ورته بښي خوچې دادیوه ځل سبحان الله ویلو ثواب ته ماته راکړې. ګوری دابیا نه پیداکیږي.

دوهم نعمت فراغت دی:

دوهم نعمت فراغت دی ،داچې سړی په مصیبتوکې نه وي واقع ،سړی پدې شیانو کې نوې واقع ،دخدای پاک جل جلاله عبادت اوبندګي ته خلاص وي دغه ترټولونه غټ نعمت دی ،هغه خلکوته چې دغه نعمت معلوم ؤ نوهغو به خداوندمتعال جل جلاله ته دفراغت سوالونه کول اوددغه فراغت یې قیمت ورته معلوم ؤ دغه یې نه ضائع کاوه خدای پاک جل جلاله له دوی سره څه معامله کوله زه یودوه واقعې دلته بیانوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت بي بي رابعې یوه زړه دردوونکې واقعه

حضرت بي بي رابعه د رسول کریم ﷺ په امت کې یوه نیکه ښځه تیره شوې ده خودا حضرت بي بي رابعه په یوداسې مسکین کورکې پیداشوې ده چې په کومه شپه چې داپیداشوه په هغه شپه دچراغ تیل نه ؤ ، په کورکې دومره غوړ نه ؤ چې ددغې جنکۍ دنامه غوټۍ یې پرې غوړه کړې وی (دا ځکه ورغوړوي چې ماشوم یا ماشومه نوې پیداشي نو دنامه غوټۍ یې زخمي وي ددې غوړولو په واسطه بیا ښه شي پخوا خو طبیبان کم ؤ اوس خو وسایل زیات شول فراخي راغله)

په هغه کورکې دومره جامه نه وه چې دابې پکې تاوکړې وای ، ددې قبله ګاه صاحب دخدای پاک جل جلاله داسې دوست ؤ چې دخداوندمتعال جل جلاله سره یې داوعده کړې وه چې زه به یې دتاله دربارنه دبل چانه غوښتنه ونه کړم .

دبي بي رابعې مور مبارکه ورته وایې چې دهمسایه کورته ورشه که لږ تیل اوخه غوړي یې درکړل چې جنکۍ وربانديې غوړه کړم اوخه رڼایي وربانديې جوړه کړم ، هغه ولاړ دهغه بل کور په دروازه یې صرف لاس کیښود بیرته راغی چې هغه کور والادروازه نه خلاصوي ویده دي ، دشپې رسول الله ﷺ په خوب کې ورته وایې دوخت امیر ، ورته ښیې چې ورشه هغه ته ووایې اوزماسلام وربانديې ووایه اودانښانه ورته ووایه چې تابه په مابانديې دهرې جمعې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څلورسوه وارې درودشریف ویلو اوپه تیره جمعه کې درنه پاته شوی ده نودهغه په جبیره کې دغه انسان ته څلور سوه درهمه ورکړه نودحضرت رابعې پلار دې بادشاه ته ورغی نوهلته یې په یو کاغذباندې درخواست ولیکه چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تاته یوپیغام راکړی دنوهغه دوخت امیران مخکې دهرصالح خلک و نوویې ویل چې دابې ادبي ده چې دې دننه راځي ځکه چې دحضرت پیغمبرعَلَيْهِ السَّلَامُ پیغام یې راوړی نوزه دباندې ورځم نودی دباندې ورته راووت بیا دی چې داحال ورته وایې نوهغه دشکراني له پاره چې داخو مې درود قبول ده چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته مې دردود رسیږي نوده ته هم روپۍ ورکوي اونورخیراتونه هم کوي قصه لنډوم اخردرابعې پلار وفات شو دوی څلور خوندې ورنه پاتې شوې اوبه دې کال باندې قحط سالي (وچکالي) هم راغله.

بلې خواته ددوی ورور هم نه و ؛نوتربورو داجنکۍ په خپل منځ کې تقسیم کړې اوبیا بي بي رابعه اصیله مسلمانه جنکۍ وه دمسلمان لور وه دې ظالمانو تربورو دمینځې په نام خرڅه کړه چې دازما مینځه ده.

حضرت بي بي رابعه په هغه کورکې دخپل مالک په خدمت کې لګیاوه اوهلته یې دزړه تعلق دزړه عشق اومحبت دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت کې ده خوعبادت ته نه خلاصیږي.

یوه ورځ یې دباندې په څه شي پسې ولیږله هلته په مخه یوځوان ورغی، نودې ته خوځان معلوم و چې زه خو اصیله یم نومنډه یې کړه دیودیوال ته یې ځان پناکاوه چې دنامحرم سره مخامخ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي؛نودقدرت کارونه وددیوال خواته لوی زوږ خندق وهغه ته ورولویدله اولاس مبارک یې مات شو اوبیا خدای پاک ته په سجده پریوته چې ای خدایه!

یتیمه شوم. دمنیځې په نامه خرڅه شوم .روغه وم اوس مې لاس مات شو اودپوښتنې څوک نلرم ؛ددې ټولو هیڅ پروا نه کوم خوکه زه په دې پوه وای چې ته له مانه راضي یې او کنه؟

نوغیبي غږ پرې وشو چې اې بي بي رابعې! ته مه خفه کیږه تاته به په قیامت کې زه داسې مقام درکړم چې غټ غټ خلک به دهغه ارمان اوتمناکوي.

له عبادت سره یې دومره مینه وه چې کله به ددې مالک ویده شونودا به عبادت ته جګه شوه څکه دورځې یې دخپل مالک خدمت کاوه دفراغت موکه نه ورته پیداکیده .یوه شپه راجګه شوه لمونځ یې کاوه په سجده پرته ده دعاکوي اوبه دعاکې څه کلمات په زوره ورنه وویل شول ددې مالک راویښ شو چې داداکلمې وایې: ای رب تعالی ته خوزما په زړه باندې خبر یې؛چې زما دزړه ټوله مینه دتاپه عبادت کې له تاسره ده زما دسترګوسړوالی ټول دتاپه بندګي کې ده ؛خوڅهٔ وکړم چې دبنده بنده دې کړې یم.وخت نه لرم چې دبرناوخته رافارغه شم اوبه شپه کې ناوخته تاته په عبادت دریږم.

رب تعالی! ته زمادا نیم ګړی عبادت په خپل دربارکې قبول کړې.

ددې مالک چې راویښ شو ګورې چې په کوټه کې رڼاده چې داسمان لطرف نه پدې باندې انوار راوریږي،هغه ته یې چې قیمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم شو چې داڅومره قيمتي جنکۍ ده؟ نوورته وايي چې کاشکې! زه دې غلام وای.

سهار يې دا آزاده کړه چې زما نه آزاده يې خوښه دې چې له ماسره اوسيږې اوکه نه دخپل خان خپله بندوبست کوې اوخپل عبادت ته خلاصه يې. نودې يوه ګوډخه جوړه کړه په هغه کې به يې دالله تعالى عبادت کاوه.

يوه وخت دا دحج په سفر روانه شوه هغه خر چې داورباندې سپره ده په نيمه لار کې وفات شو. دقافلې ملګرې ورته وايي چې زمونږ سره يوځای لاړه شه.

دا ورته وايي چې نه!

کله چې دوی ورنه روان شول په بيابان کې په يوګوښې ځای کې پاته شوه؛ نورب تعالى ته بيا دومره محبوبه هم وه وايي چې ای رب تعالى! دوست له دوست سره داسې کوي چې دخپل کور دملاقات نه دې محرومه کړم. په چولې بيابان کې پاته شوم دحيواناتو، حشراتو ضرر اوډار مخه نه وينم؛ نوپه هغه ساعت باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه خر ورته را ژوندی کړ.

کله چې کعبې مبارکې ته ورسيده حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللَّهُ هم حج ته تللی و، هغه چې ګوري دکعبې خپل حقيقت په خپل ځای نشته. نوحيران شو چې دکعبې حقيقت چيرې تللی.

هاتفې غږ ورباندې وشو چې دبې بې رابعې زيارت ته ورغلې ده، هغه په خدای دومره ګرانه ده چې کعبه شريفه يې استقبال ته ورغلې ده. هغه داچې يوکال ابراهم بن ادهم رحمه الله تعالى له يوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواحج ته روان وو او په څوارلس کاله کې ورسیده، څکه چې قدم په قدم یې نفلونه کول او بي بي رابعه له بلې خوا حج ته روانه وا و په کم وخت کې چې ابراهیم بن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ کعبې مبارکې ته ورسید، ګوري چې دکعبې مبارکې حقیقت په خپل ځای نشته ، حیران شو چې ددې حقیقت چیرته دی؟ الهام ورته وشو چې دکعبې شریفې حقیقت دبي بي رابعې استقبال ته تللی دی ،کله چې بي بي رابعه رحمة الله علیها را ورسیده حضرت ابراهیم بن ادهم ورته وویل چې دادې څه شروع کړې دې چې کعبه مبارکه ستا استقبال ته درغلې ده؟ دې مبارکې ورته وویل چې تا څه ریاکاري شروع کړې ده چې په هرګام باندې دوه رکعته نفل کوې؟ او ټول عالم دې په ځان خبر کړی او بیا یې ورته وویل چې : آن چه تو درنماز یافتي من درنیاز یافتم.

[تذکرة الاولیاء فارسی ازص ۷۲/ تا ۷۵/ چاپ ایران]

د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام عجیبه واقعه

حضرت عبدالله ابن مبارک رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ چې یو مشهوراوبهترین عالم شوی او دامام بخاري رَحِمَهُ اللّٰهُ په شلو احادیثو کې استاد دی او صاحب دمذهب دی ،دده یو غلام و په هغه غلام باندې یې په ورځ کې یو دینار مقرر کړی و چې یو دینار به په ورځ کې ماته راکوې نور به خپل کار کوې.

نو ده به شپه او ورځ دخدای تعالی عبادت کاوه ،حضرت عبدالله ابن مبارک ته چاشکایت وکړ چې دتا غلام خوله مړو نه کفنونه خلاصوي هغه خرڅوي او تا ته یې راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله ډیرزیات خفه شوچې بودینارمې وربانديې ایښی اوهغه هم ماته په حرامه طریقه راوړي.

حضرت عبدالله بن مبارک رحمه الله ځان په ویدو واچاوه اوغلام له کوره ووت،دی هم له شا نه غلی وروسې جګ شو، غلام لاړ هدیرې ته،په هدیره کې يې یوقبر لوڅ کړ اوقبرته ورکوز شو ترڅېره يې ځنډ ېکې وکړو،نودی دمعلومات له پاره ورغی چې ولې دومره رځنډېده،چې ګوري په قبرکې يې دلمانځه ځای جوړکړی هلته په لمانځه لګیاده ځکه دورځې فراغت نه ؤ دبل په خدمت کې لګیا ؤ ترسهار يې شپه په عبادت تیره کړه .سهارچې سپیدې وچاودې نوبیرته را روان شو.حضرت عبدالله ابن مبارک مخکې دی اودی وروسې دی.

جومات ته راغی هغه له شانه پسې راغی کله يې چې لمونځ وکړ دلمانځه نه وروسته حضرت عبدالله ابن مبارک يې څنګ ته ناست ده،داغلام دعاکوي چې:

اې خداوندمتعاله ! اې مالکه ! ورځ راغله له مانه مالک مجازي روپۍ غواړي اوزه دتادعبادت نه یوسیکنډ نیم فارغ.

اې رب تعالی !ته يې دخپلو خزانو څخه راکړې.

حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله ګوري چې داسمان له طرف نه دینار دده په لمن کې ولویده. چې داحال يې ولید حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله غیږورکړه چې کاشکې ! زه دې غلام وای ته مې مولا وای ؟. چې رب تعالی ته دومره ګران يې چې داسمانه په تا باندې دینارونه را اوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام پوه شو چې حال مې افشاشو دعاکوي:

اې رب تعالی! هغه زما اوتا دزړه مینه چې وه، هغه محبت اواخلاص چې ؤ هغه تراوسه پورې پټ ؤ اوس هغه ښکاره شو.

رب تعالی! نورپه دنیاکې ژوندون نه غواړم. دده په غیږکې یې ساه ورکړه.

بیا چې ده په هغه قبرکې لمونځ ورباندې کاوه په هغه خیره جامه کې په هغه ټاټ کې په هغه خپل قبر کې یې خښ کړ.

دشپې حضرت نبي کریم ﷺ اوحضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ دواړه حضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ په خوب وینې چې په بُراق باندې سپاره راغلل اوحضرت عبدالله ابن مبارک رَحِمَهُ اللهُ ته خوشکې کوي چې ددنیاخلک چې مړه شي نونوې جامې خلک ورته کوي نوی کفنونه ورته کوي اوتا دالله تعالی اوزما دوست په خیره جامه په ټاټ کې خښ کړ! [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۲۱۵، چاپ ایران فریدالدین عطارنیشاپوري]

داوخت چې مونږ دلته ناست یواودفراغت زندګي راپه برخه شوې ده خپل ذکرته خلاص یو زمونږ اوتاسې ملګري ژوندي، زمونږ استاذان، شناخته نن په داسې خایونوکې دي چې هغوی په میاشتومیاشتوکې قرانکریم نشي وراخیستی، هغه یوساعت دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرته نه خلاصیږي. داقیمتي وخت که څه هم یو ملت وي چې مونږ ضائع کوو یقیني ددغه پوښتنه به رانه کیږي چې وجود، ژوندون ؤ، خواني وه فراغت ؤ، صحت ؤ اوغنا هرڅه ؤ بیا هم تاسې سستي کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصل مسلمان هغه ده چې دمسلمان په غم غمجن شي،په مسلمان باندې وځوريږي،نن که مونږ دلته په خوشحالي باندې ناست يو الحمدلله دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت خوشحاله يوخوپه هغو ورونبوباید خفه شو چې هغه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عبادت ته خلاص نه دي،جرم يې فقط دين دى، بل هيڅ جرم نلري نووخت بايد سړى ضائع نه کړي،خپل عمربايدسړى ضائع نکړي ،يوسيکنډ اووخت بايد سړى ضائع نکړي، بيا به وروسته مونږ ارمان کوو چې کاشکې په هغه وخت کې مونږ لږ کوشش کړى واى؟

کاش ! زمونږ هغه مشائخ چې ژوندي ؤ مونږ ددوى په ژوندکې ،نه ددوى خدمت وکړ،نه مويه ختموکې ډېرشرکتونه کول، نن هغه په لاس نه راځي آرمان وريسې کوو، خداى نخواسته بيا به داسې وخت راغلى وي چې داسې مدرسه به نه شو پيداکولى، داسې يوداسې ځاى به نشو پيداکولى چې په هغه کې په ديني مينه سره رايوځاى شو، يواستاذاويوشيخ به نه شو پيداکولى چې دهغه سره په عبادت،رياضتونواوذکرکې شرکت وکړ. او دهغه په واسطه خداى پاک مونږ او تاسې له ناخوالو او بدبختيو څخه وساتي.

دا الحمد لله ډېر دفرصت اوفراغت زندګي ده اوهغه ورونه چې دفرصت او فراغت موکه ورته برابره نده دمثال په توګه دکافرانو او يانوروظالمانو په بندي خانوکې بنديان دي دهغوى هم،مونږ اوتاسې ته يې سترګې دي ،محتاج دي چې دعاوي به راته وکړي . همدارنګه مړي دژوندو دعاته دومره محتاج دي لکه ژوندي سړي چې په سخته ګرمي کې يخو اوبوته محتاج وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايي: مړی په قبرکې داسې دی لکه په دریاب کې غرق ، دېلار ، ورو او ملګري دعا ته منتظر وي ، کله چې هغوی دعا ورته وکړي ده ته يې ثواب ورسيږي نو ده ته له دنيا او(مافيها) له هغه څه چې په دنيا کې دي محبوب وي او ژوندیو هديې مړيو ته ددوی دعاوې او استغفار دي.

[احياء علوم الدين ج: ۴/ ص: ۵۲۳]

هغه مړي په موږ حقونه لري، دمونږ مشائخ دي ،زمونږ استاذان دي، زمونږ خپلوان دي هغوی چې وفات شوي دي مونږ ته يې سترګي دي هغه ټول بايد په دعاکې يادکړو.

جناب انوارالمشائخ مرحوم ارغندی خليفه صاحب رحمه الله چې په کومه ورځ باندې وفات ؤ په اينده کال کې چې هغه شپه راغله روژه وه دخپل کور والو يې په هغه شپه څۀ ختم اوخيرات نوو کړی خکه روژه وه ،خودزرمت خليفه صاحب مولوي دين محمد اخندزاده رحمه الله ويل چې مونږ په کورکې صدقه پسې کړې وه دشپې خوک خوب ويني چې خليفه صاحب مبارک وايې چه په ماپسې خوچا څه خيرات ونکړ وايې چې مونږ ورته وويل چې موږ خوخيرات کړی ؤ ده وويل چې نه دهرمړي خپل نغري ته سترګې وي ،هغوی خپلو شاګردانواومريدانوته يې سترګي وي هغه خپلو خپلوانو ته يې سترګي وي خپل خپلوان شاګردان او مريدان چې په دې وخت کې چاته په ښه ورنشي نو بيا يې څه کوي.

نوبايدچې هروخت سرې خپل خپلوان اواستادان له خيراوخيرات څخه هيرنه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۶) مجلس

داسلام دین دمسلما نو له پاره دراحت ذریعه ده

داسلام دین دمسلمانانو له پاره ددنیااواخیرت دراحت ،سکون ،اطمنان ، خوشحالي اوکامیابي ذریعه ده.

تاریخ ته چې نظروکړو هغه چاچې ددین خوندلیدلی،خوندیې څکلی بیا ددنیا دهرقسم نعمتونوڅخه بیزاره شوي دي.

دحضرت ابراهیم بن ادهم د ولایت سبب اوله خدای جَلَّ جَلَالُهُ سره دده مینه

حضرت ابراهیم ابن ادهم رحمه الله دخپل وخت دخراسان دبلخ بادشاه ؤ لکن ډېر عابداومتدین سړی ؤ.

یوه ورځ دشپې په کټ پروت دی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکرباندې لګیا ده ،دبام په سرباندې یې دربی واوریده :نوغږ یې وکړ چې څوک دي؟ له هغه طرف نه آواز ورته وشو چې زه یم اوښ مې ورک ده هغه ګورم. نوده ورته ووېل چې اوښ دبام په سرڅه شی کوي داخوډېرنادره ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورته وویل چې دادومره نادره نه ده چې اوښ دبام سرته وخیژي خودابیا ډېره نادره ده چې ته دې دباداشاهي په تخت ناست یې اودخدای جَلَّجَلَالُهُ رضا غواړې. په دې خبره له ده سره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ویره پیداه شوه.

بله ورځ ده دبادشاه حرم سرای ته دپیره دارانو له اجازې پرته ګوري چې سړي دروازه خلاصه کړه ورته راننوت.

دی ورته وایې چې څرنګه راغلې؟ اوچارا پرېښودې؟

هغه ورته وایې چې دا خویوه لاره ده پدغه لارباندې تیرېږم.

دی ورته وایې چې لارځنګه ده داخوزما کور ده، حرم سرای ده.

هغه ورته وایې چې دتانه مخکې دچاؤ؟

دی ورته وایې دفلانکي.

هغه ورته وایې چې فلانکی څه شو؟

در ورته وایي هغه خو مړشو.

له هغه مخکې دچاؤ؟

دفلانکي.

څه شو؟

مړشو.

نوچې یوځي بل راځي، هغه بادشاهان لاړل په دغه ځای باندې تیرشول ته پدغه ځای باندې راغلي نودایوه لارته ده؛ نوځڅهٔ شی دي، زه په دغه لارباندې تیرېږم.

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۰۳/ چاپ ایران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودادده له پاره الهامات ؤ يوڅوک ورته مقررؤ چې ده ته يې تنبيه ورکوله ،نوده له ځان سره فيصله وکړه چې دبادشاهي دژوندون څخه تيريم چې داسې يوځای پيداکړم چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عبادت باندې مشغول يم ،دواجب تعالی سره مې تعلق جوړشي ،خپل وطن اوبادشاهي يې پريښوده ،خپل کمکی زوی يې په ځانګوکې پريښوده اودکعبې شريفې په طرف روان شو دحضرت سيدنا امام صاحب رَحِمَهُ اللَّهُ شاګردشو .

[تذکرة الاولياء فارسي ص: ۱۰۲/ چاپ ايران]

ليکي چې ده ته به امام صاحب ويل چې سيدنا ابراهيم يعنې ابراهيم زموږ سردار ده .

داحضرت ابراهيم ابن ادهم دهروخت تيرشو چې دوطن نه ورک شو،يووخت کې دده کمکی زوی لوی شو مورته وايې چې زما پلارچيرې دی ؟ څه شومړده،قبر يې چيرې ده په کوم طرف باندې تللی .

هغه ورته په ژړا شوه چې پلار دې دوخت بادشاه ؤ خوتخت هرڅه يې پريښودل،دومره خبره يم چې خلک وايې چې په کعبه مبارکه کې دملنګې ژوند کوي هلته ملنګ ده .

نودحج له پاره دده زوی اعلان وکړ چې څوک حج ته ځي دسفر خرڅه يې زه پرې کوم دهرخلک ورسره تيارشول هلته دحج هغې موقع ته چې ورسيدل په کوم ځای کې چې دوی واړول نوزوی يې مکې معظمې ته ورغی دکعبې مبارکې د مجاورانو نه پوښتنه کوي چې ابراهيم ابن ادهم تاسې پيژنئ ؟ هغوی ورته وايې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې. چیرې ده؟ هغوی ورته وایې چې د دغه غره طرف ته تللی ده لرګیو ته اوروزانه په شاباندې یو بار لرګي راوړي او هغه خرڅوي، څه روپۍ په ځان خوري څه روپۍ په مریدانو او شاګردانو او ملنګانو باندې خوري.

زوی یې چې مخې ته ورووت نو ګوري چې یو ضعیفه سړی را روان دی د لرګیو پیټی یې راخیستی ده. ده هم وپیژانده چې دا هغه ده ځکه هغه سړي دغه علامې ورته ښودلې وې، نو د ځان سره په ژړا شو چې وطن بادشاهي هرڅه پاتې دلته داسې په ملنګي کې ژوند تیروي لرګي په شاباندې راوړي او هغه بیا خرڅوي او په هغوی باندې ژوند کوي.

خو ځان یې ورباندې ونه پیژانده.

بل وخت کې ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ د حج په وخت کې خپلو مریدانو او شاګردانو ته توصیه کوي چې ګورئ حج ته ښځې او هلکان راځې تاسې به د نظر ډیر خیال کوي چې په حرم د خدای کې مو په غلطه نظر ونه لګیږي.

د حج مراسم شروع شول د طواف حالت ده حضرت ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللّٰهُ ته داخپل زوی په مخه ورغی او ډیر په خیرخیرې ورته وکاته، هغه هم ورته وکتل.

کله چې د حج مراسم خلاص شول او بیرته راغلل یو شاګرد ورته وایې چې تاخو مونږ ته ویل چې د حج په دروان کې به د خپلو نظرونو ساتنه کوئ په ښه توګه او کلکه اوته ماولیدلې چې یو هلک ته تا ډیر خیرخیر و کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وویل چې ته رښتیا وایې زه ګومان کوم چې سږکال هغه زماکمکی زوی چې ما په زانګوکې پرېاینبی و، هم حج ته راغلی هغه ته ما په خیرخیروکتل.

دادده شاګرد ولاړ دخراسان دحاجیانو پوښتنه یې وکړه هغه یې پیداکړل اوهغه ده چې ورته په ځیر،ځیرکتلې ؤ هغه یې هم پیداکړاوموربې ورسره وه ؛نوورته وایې چې دتاپلار څوک دی؟ دی ورته وایې چې ابراهیم ابن ادهم ده.

هغه ورته وایې چې هغه چېرې ده؟

زوی یې ورته وایې چې ډېر کلونه کېږي چې له وطن څخه راغلی ده خویوه ورځ مخکې مې ولیده چې دلرګیوپیټی یې په شاه اوپرون دحج په وخت کې مې بیا دطواف په حالت کې ولیده چې دی په طواف کې لګیا ؤ

دغه دده شاګرد ورته وایې چې نوتاولې خپل ځان نه ورپیژانده؟

دی ورته وایې چې ددې له پاره مې ځان نه ورپیژانده چې دی زمونږنه راتښتیدلی ده اهل اواعیال یې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په عشق کې پرېښې نوزه په دې پوهیدم چې که زه ځان وروپیژنم دلته به زمونږ نه بیا ځان پټ کړي

داشاګرد یې جګ شو ورته ویې ویل چې که تاسې هغه ووینئ نوهغه پیژنئ؟

دوی ورته وایې بلې هو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودادده يي بي اوزوی دواړه يې را روان کړل کله چې په حضرت ابراهيم ابن ادهم رحمه الله باندې دخپلې بي بي سترګې ولګيدلې نوچېغې يې کړې چې داحضرت ابراهيم ابن ادهم رحمه الله دی.

حضرت ابراهيم ته يې زوی ورغی غيرېې ورکړه سترې مشې کوي په سترې مشې کې دی له خپل زوی نه لومړی پوښتنه دا کوي چې په کوم دين يې؟

زوی يې ورته وايې چې مسلمان يم.

حضرت ابراهيم رحمه الله وايې چې الحمد لله.

حضرت ابراهيم رحمه الله بياورته وايې چې قران کريم دې ويلې؟

زوی يې وايې هو! دی بيا ورته وايې چې الحمد لله.

حضرت ابراهيم رحمه الله بيا ورته وايې چې علم دې کړئ؟

زوی يې وايې چې بلې دفقې په احکامو کې لګيايم.

حضرت ابراهيم رحمه الله بيا ورته وايې چې الحمد لله.

له دينه پس ابراهيم ابن ادهم رحمه الله دستې جګ شو له دې ځای نه روانيږي زوی يې پښوته غيرږورکړه،ښځه يې په کاليو پورې ونيښته چې دوطن نه داشل کاله کيږي چې راغلی يې نن مودلته پيداکړې اوته اوس بيا له دغه ځايه روانيږي چيرته ځې؟

حضرت ابراهيم رحمه الله ځان خلاصوي اوزوی يې غيرږورکړي اخير انسان دی په اولاد يې شفقت راغی، نوهاتفي غږيږې وشو چې زما ددوستي دعوه لري اوبيا دخپل زوی په عشق کې لګياشوې.

نوحضرت ابراهیم رَحِمَهُ اللهُ داسمان لوري ته سترګې پورته کړې اودا الفاظ یې وویل چې: «اللهم اغثني!» خدایه پاکه! ته زما معاونت وکړې.

دزوی مبارک روح یې دده په غیږ کې قبض شوه.

چاپوښتنه ورنه وکړه چې داولې؟

ده ورته وویل چې ځکه چې د رب تعالی له طرفه په ماآواز وشو چې په دوستي کې فرق راغی دخپل زوی سره دې تعلق پیداشو نوماخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته وویل چې ای رب تعالی! ته مې نصرت وکړې چې یاما مړکړې چې په هغه عشق کې مې تغیر رانشي اویامې زوی مړکړې چې دهغه په محبت کې زه ګرفتارنشم

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۱۰۷/ چاپ ایران]

حضرت ابراهیم بن ادهم په ظاهري تکلیف معنوي خوند اخلي

دا ابراهیم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ دخپل ژوند حالات ذکرکوي اووایې چې په خپل ټول ژوندکې په ماباندې درې خوشحالي راغلي خوپه دې ټولوکې په دریوځایونوکې په ماډېره زیاته خوشحالي راغلي:

اول: په هغه وخت کې چې زه سخت مریض وم اوپه یوځای کې یوجومات ته دمسافرپه شکل ورغلم هلته چې خلک له جومات نه ووتل زه په جومات کې پریوتم؛ نودجومات خادم ماته وویل چې ووزه زه جومات بندوم، خوزما په وس کې دومره نه و چې له خپل ځایه جګ شوی وای اخیر دغه خادم زه دپښونه ونیولم کشکولم

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي له جومات نه يې دباندې ویستم،دبرنډې په زينوکې چې ديوې زينې څخه بلې زينې ته چې زماسرلګيده ؛نوپه دغه وخت کې چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مشاهده اوانوارات ماته پيداشول دومره خوند په ټول ژوندکې ماته په بل هيڅ وخت کې نه ده پيداشوی.

دوهم : يووخت کې داسې دخيرو په حالت کې وم چې مابه په سرلاس کش کړنودهروېښته سره مې سپکې نيښتې وې ،نوپه دې وخت کې چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه کوم رحمتونه په مابانـدې نازليدل ماداخوندپه بل وخت کې نه دی ليدلی.

دريم : يووخت کې په کشتۍ کې سپور وم دملنګ په شکل کې ببر لباس يوځوان په کشتۍ کې ټوکې کوې اوبيا ماتيل وهې اوپه مابانـدې پسخندوهې اخرجګ شو زما په سرېې بولې شروع کړې چې څرنګه بولې (تش جواب چای) شروع شوې نوحجاب پورته شو زما اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په مابين کې مشاهده اوديداررراغی داخوند چې ماته په دې وخت کې پيداشو په بل وخت کې په ټول ژوندکې نه و پيداشوی.

[تذکرة الاوليا، فارسي ص: ۱۲۷/ چاپ ايران]

دبادشاهي ژوند نه ښيي چې ماته دخوندژوندؤ ،ددبدبې ژوند نه ښيي چې ماته دخوندژوندؤ . بلکې دغه دتکليف حالات ښيي مخکې مادرته ووېل چې دادفراغت زندګې ده چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ موږ ته رانصيب کړې نو بايد چې دې ته سرې ځير وي او دا موکه يې له لاس څخه ونه وزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۷) مجلس

توبه، ژړا او له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاراووېره

په قرانکریم او احادیثو کې دقیامت دحالاتونه په بیانولو کې حکمت داده چې دخلکو سره څه ډار اووېره پیداشي اوخلک له ګناهونوڅخه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته توبه ګار شي اوداخرت له پاره څه نیکه ذخیره پیداکړي

دېته چې سړی فکر وکړي انسان یوبشر دی او له کمزیانوسره مخ دی کله دانسان نه ګناه کیږي اودهغې ګناه په سبب سړی داور اهل ګرځي ددغه نه بیرته دخلاصون لارڅه شی ده؟

نو ددې له پاره لنډه لاره هغه داده چې سړی په خپلو کړو بدو اعمالو پښېمانه شي په اخلاص توبه ګار شي، اوداینده له پاره داسې ټینګ قصد وکړي چې ای خدایه! زه به داګناه بیا نکړم نوکه ددغه انسان نه دده دبشریت په تقاضا څه ګناه شوې هم وي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به یې دتوبې په برکت بیرته ورته معاف کوي

څو واقعات داسې راځي چې اول دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ډار نه خان باید له ګناهونو څخه منعه کړي اوبه ګناهونو پښېمانه شي په اخلاص بیرته توبه وکاږي بیا سړی داخیرت له عذابونو څخه خلاصیږي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الله پاک جَلَّ جَلَالُهُ له وېرې توبه اېستل

د یوې ښځې سره دیوسړي تعلق پیداشو ،دزړه محبت ؤ خودا موقع نه ورته پیدا کېدله چې ددغې ښځې سره خپله بدعملي وکړي، خپل مقصود ورته پوره کړي، یووخت په یوه قافله کې روان ؤ دا ښځه هم په دغه سفر ورسره روانه ده یوځای کې دقافلې خلکو واړول ،شپه شوه دارام له پاره کله چې خلک په قرارشول نودغه سړي دغې ښځې ته ځان ورنږدې کړبدعملي اراده یې وکړه،دې ښځې ورته وویل چې لږ وګرځه چې دقافلې خلک خوبه ویښ نه وي؟

دده زړه خوشحاله شو چې غالبا زماحکم مني ،نوچګ شو په قافله راتاؤ شو نوښځې ته یې وویل چې هیڅوک هم ویښ ندي ټول په خواږه خوب ویده دي.

دا ښځه ورته وایې چې الله تعالی ویده ده که ویښ ده؟ دې سړي فکروکړ نو وې ویل چې الله تعالی خو نه ویده ده او نه ویده کیږي ﴿ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ﴾ [سورة البقرة آیت ۲۵۵] په هغه خوب نه راځي او نه مقدمات دخوب (پریښاني) پرې راځي نو دا ښځې ورته وویل چې مونږ دخلکو نه پټیږو بدعملي کوو دخلکو نه ډاریږو؛نوولې دهغه ذات څخه نه ډاریږو چې هغه همیش ژوندی ده ،هغه همیش بیدار ده ،هغه همیش مونږ ویني ،هغه په مونږ هرډول قدرت لري ،عذاب به هم راکوي،راحت هرڅهٔ دهغه له طرف نه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ددې سړي زړه ته هم څه خوف اووېره ولوېده دالله تعالی جل جلاله له ډار نه یې دابدعملي پرېښوده.

کله چې دی مړشو چا په خوب ولیده او ورته وې ویل چې خداوندمتعال څه معامله درسره وکړه ؟ دی ورته وایې ما ته خداوندمتعال مغفرت وکړ ددې وجې نه چې دهغې نیکې ښځې دخبرې داثر په وجه زما سره دخدای پاک جل جلاله ډار پیداشو دهغې ګناه نه مې رجوع وکړه ،هغه ګناه مې ونه کړه. دخدای پاک جل جلاله له ډارنه مې پرېښوده نو خدای پاک جل جلاله زه په دغه باندې وبښلم [مکاشفة القلوب ص:۱۱ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

یوسخي ته دمسکینا نو دمرستې له امله مخکني ټول ګناوونه معاف شول

په یوه روایت کې راځي چې په بني اسرائیلو کې یونیک سړی ډېر غریب ؤ ،عیال یې څوورځې نهارې تېرې کړې وې ، ده خپلې ښځې ته وویل چې ته لاړه شه دچاله کورنه دې که څهٔ شی راوړل دانښځه دیو تجار کورته ورغله اوورته وې ویل چې عیال مې له څو ورځو راپه دې خوا څه نه دي خوړلي که څه کومک راسره وکړې؟

هغه تجارورته وویل چې له ماسره بدعملي کوې بیا به څه درکړم کنه ،نه یې درکوم

دانښځه بېرته را روانه شوه چې دخدای پاک نه زه ډارېږم څرنګه زه بدعملي وکړم ،کله چې کورته راغله بچیان یې ورته په انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي چې موږ به مو اوس څه شی را وړي ،هغه موږيې چې ولیده چې خالي لاس ده او هيڅ شی نشته ورسره نوبچیانو يې بیا په ژړا او په چیغو شروع وکړه اوداناري يې وهلې چې اې مورې! مونږ خو داڅوشپې کیږي چې څه نه دي خوړلي ، له لوږي ډير په تکلیف يو.

دې ښځې چې دخپل اولاد حالت ولیدل دمور په خپل اولاد شفقت زیات وي نوښځه بیرته هغه تجارته ورغله چې بیا يې ورته وویل چې هلکان مې سخت ژاړي که څه کومک راسره وکړې؟ هغه ورته وویل چې زماهغه خبره منې اوکه نه ؟ دې ورته وویل : هوا چې کله داسړي دبد عملي اراده ورته وکړه ددغې ښځې صورت په ریږدیدلو شو کتاب لیکي چې نږدې ؤ چې بندونه يې سره جداشي دومره په ریږدیدلو شوه ،سړي ورته وویل چې ولې ؟څه پیښه ده ؟ چې دومره ریږدې

ښځې ورته وویل چې په ټول ژوندمې داسې ناکاره ګناه نه وه نده کړې اودرب تعالی نه ډاریږم اونن څرنګه درب تعالی په حضورکې چې هغه راته ګوري اوزه په بدعملي لګیا شم.

ددې خبرې له اوریدلو سره ددغه سړي زړه ته ډارپیدا شوتو ويې ویل چې ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه دومره ډاريږې حال داده چې په ټول ژوند دې داسې ماکاره ګناه نه ده کړې ؛نوزه خوډېر لوی ګنهګاريم نوزه به څرنګه نه ډاريږم. نوتوبه يې ويسته اوددې سره يې دخپل وس مطابق کومک او مرسته هم وکړه

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَام ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وحې وکړه چې ورشه ! فلانکي دفلانکي زوی ته ووایه چې الله تعالی وايي ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

تانه دیوې رېښتونې اونصحې توبې له امله مخکې ګناهونه ټول درته معاف کړي.

[مکاشفة القلوب ص: ۱۱ / باب الخوف من الله تعالی/ قدیمي کتب خانه]

حضرت ابراهیم بن ادهم رحمه الله په کعبه مبارکې باندې طواف کوي دطواف په حالت کې دادعا کوي چې ای رب تعالی ! زما عصمت نصیب کړې، دامعنا چې دګناه نه زه پاک شم. بلکل زمانه ګناه ونشې لکه انبیاء علیهم السلام چې معصوم دي.

دده په زړه کې له بدن څخه غږ وشو.

اولیاء دخدای پاک جل جلاله چې کله یې تزکیه وشي نودازړه په خپله په یو کیفیت باندې اواز کوي

په موجوده وخت کې یو خلیفه صاحب ماته دنفي اثبات کیفیت بیانولو، ویل یې چې په نفي اثبات کې دا (الا الله) په زړه باندې ووهي دوه کیفیته پیدا کیږي، چاته داسې کیفیت پیدا کیږي چې لکه ګوته چې په زړه چوخ کړې داد (الا الله) په ویلو سره داسې حالت پیدا کیږي اوچاته داسې کیفیت پیدا کیږي چې دا (الا الله) ووایې نوزړه هلته غږ وکړي محتاج ! یعنې زه محتاج یم رب تعالی ته.

نودابراهیم بن ادهم رحمه الله زړه ورته غږ وکړ چې دالله تعالی لطرفه چې دې ته هاتفې غږ ویل کیږي چې ټول خلک زمانه عصمت غواړي چې دګناه نه یې زه وساتم ؛خوخدای پاک جل جلاله ورته وایي چې زه رحمن اورحیم یم زه به بیا رحم په چاباندې کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خودا انسان دی. ګناه به کوي، دبشريت په تقاضا باندې بيا به دوی توبه وباسي زه به بيا په دوی باندې رحم کوم.

نو چې دسړي نه څومره ګناهونه شوي وي چې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې معاف کوي، خوداخلاص توبه داده چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داربه يقيني ورسره پيداکيږي په زړه کې به يې يقين اوداقصد وي چې داګناه به بيا نه کوم اوکه سړی په ګناه لګياوي اوپه خوله وايي چې توبه مې ده داپه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ باندې پسخند وهل دي.خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پدغه باندې سخت په غضب کيږي ددغې وجې نه چې دانبياوو اوصحابه کرامو حالت ګوري چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دار رښتيا دهغوی په زړونوکې څومره و؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه څومره وېرېده؟

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ به چې کله دقرانکريم د وعيد ايتونه اوعذاب خبرې واوريدلې نوله ډيرې ويرې به بې اوښه شو،حتی تردې پورې چې يووخت کې بې دوښو يووچ ډکی راواخيست اوپه ژړايې پيل وکړ او دايې ويل چې کاشکې زه ددې ګياپه شان وچ ډکی وی انسان نه وای ..ددې ژړا پر مهال وايي چې کاشکې زه خپلې مورنه وی زيږولی. [مکاشفة القلوب ص۱۲ / باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

مره له دې چې حضرت عمر رضي الله عنه هغه شخص دی چې نبي کريم صلی الله عليه وسلم دده دستاينې په هکله بې شميره حديثونه ويلي دي اودجنت زيرى په دنياکې وربانديې شوی خوبياهم حضرت عمر رضي الله عنه دخدای پاک جل جلاله نه دومره زيات ډاريدې چې وايي ددېرې ژړا نه يې په مخ کې دوه تورې ليکې پيداشوې وې چې داوښکې به يې هميش بهيدلې. واقعي ډارديته ويل کيږي

حضرت ابراهيم عليه السلام دخدای پاک جل جلاله پيغمبرده خودومره به يې ژړل چې دژړاغږبه يې يوميل په اندازه لرې هم اوريدل کيده. يووخت کې خداوندمتعال جل جلاله حضرت جبرائيل عليه السلام ورته راليږې چې ورشه زمادوست ته زما سلام ووايه اوورته ووايه چې ته خوزما دوست يې؛ دوست له دوست نه دومره ډاريږي؟

حضرت جبرائيل عليه السلام چې دغه حال دخدای پاک جل جلاله حضرت ابراهيم عليه السلام ته بيان کړ چې واجب تعالی په تاباندې سلام وايه اوويل يې چې خليل دخليل نه دومره ډاريږي؟

حضرت ابراهيم عليه السلام ورته وايې چې والله زمادې قسم په ذات دخدای وي چې کله زه دخدای هغه عظمت شان اوصمدانيت نه وګورم اوخپلو تقصيراتو ته وګورم زمانه داخبره بالکل هيره شي چې زه دخدای پاک جل جلاله دوست يم ،زه پيغمبريم اوزه خليل الله يم

[مکاشفة القلوب ص:۱۱/ باب الخوف من الله تعالی/ قديمي کتب خانه]

ددغې وجې حضرت يحيی عليه السلام به دومره ژړل چې ددېرې ژړانه يې دمخ غوښې تويه شوې وې ،حتې مورمبارکې يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغومبرو مبارکو باندې ورې اووړغنې ګنډلې چې هغه اوښکې به یې په هغوکې جمع کیدلې.

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پیغمبرده، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې په قرانکریم کې صفت کړی: ﴿وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا﴾.

[سورة ال عمران آیت:۳۹]

داداسې پیغمبر ؤ چې په ټول ژوندیې دګناه اراده هم نه ده کړې؛ خوهغه پیغمبر دخدای پاک له ډاره دومره ژاړي له ډېره ژړانه یې دمخ غوښې تویه شوې وې.

حضرت عمربن عبدالعزیز چې دوخت بادشاه مقررشو دوه کاله اوڅومیاشتې یې بادشاهي کړې ،دده دمینځې نه څوک پوښتنه کوي چې حضرت عمر بن عبدالعزیز په دا دوه کاله کې څرنګه زندګې کوله؟

هغه ورته وایې چې ډېر وخت به روژه ماتې ورته اینبی ؤ دده به روژه وه خوچې دخپل رعیت اوملک حالت به ورته یاد شول چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ددغو پوښتنه له مانه کوي نوژړل به یې، ژړل به یې تردې پورې چې روژه ماتی به همدغسې ورنه پاتې شو اوروژه ماتی به یې ورنه ویوړ اوروژه به یې ماته نه کړه.

دده بي بي مبارکه وایې چې په دادوه کاله اوڅومیاشتو کې یې دخپل اهل سره نږدېکت نه ده کړی چې زمانه به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دقیامت په ورځ ددغه رعیت په باب کې پوښتنه کوي زه به بیاخداوندمتعال ته څه ځواب وایم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خلک چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه په رښتیا ډاریږي اوچې بیا ګناه ورنه وشي نو دومره ډار ورسره پیداشي لکه غربې چې په سرباندې رالویږي اوکه یوڅوک په ګناهونوباندې همیش لګیا وي زړه یې توریږي ،توریږي اخرګناه داسې ورته ښکاریږي لکه یومچ یې چې په پوزه باندې تیرشي، له خدایه هم نه ډاریږي

حضرت امام صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ چې په کوم ځای کې دفن اوخښ دی په هغه ځای باندې ده مبارک اوه (۷۰۰۰) وارې قرانکریم ختم کړی اوده دیرش کاله مسلسلې روژې نیولې دشپې په نفلوکې به یې ټول قرانکریم ختم کاوه. امام صاحب څلوېښت کاله دسهار لمونځ دماخوستن په اوداسه کاوه.

[مرقاة المفاتح ج ۱ص: ۷۷ / ترجمة الامام ابوحنیفه ومناقبه]

لکن هغه حضرت امام صاحب یووخت کې دماخوستن تلاوت کوي دسورت یس شریف دغه آیت یې مخې ته راغی ﴿ وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴾[سورة یسین آیت:۵۹] اې مجرمینو ! نن ورځ زماله نیکوبندګانو نه جداشئ ، نوایت مبارک یې ویلو،ویلو اوترسهاره یې ژړل چې داسې نه چې دقیامت په ورځ ماخدای پاک دمجرمینو په لست کې جدا کړي نوزه به بیا هلته څه کوم؟

حضرت ابراهیم ابن ادهم به ویل چې که خدای پاک په ماباندې غږوکړی چې :﴿ وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴾[سورة یسن آیت ۵۹] چې ای مجرمینو! نن ورځ زماله نیکوبندګانو څخه جداشئ . نوزه به بیاڅهٔ کوم؟ څکه هغوی خلکوته چې اعلان وشي چې زما دنیکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بندګانو ته جداشئ دهغوخلکو ځای خوجهنم ده دهغوی ځای خواورده، دهغوسزاخو ماران اولړمان دي؛نوزه به هلته بیاڅه کوم

یودوه صحابه کرام نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ورونه کړې و یوانصاري ؤ اوبل مهاجرؤ دامهاجرورور په جهادپسي تللی انصاري ورور یې په کورپاته شو.

یووخت یې کورته غوښه راوړه هغه دمهاجر ورور ښځې ته یې ورکوله چې دهغې لاس یې ولیدشیطان غلبه ورباندې وکړه هغه لاس یې ورونیو اوښکل یې کړ،هغې ورته وویل چې دخدای پاک نه وډارشه!

ددغې خبرې په سبب هغه صحابي دومره وډارشو چې کوریې پریښود اودښتې ته روان شو په ژړا یې شروع وکړه اوتل به یې ژړل.

کله چې هغه بل مهاجر مجاهد وروړله جهادنه راغی هرڅاته خپل ورور مختې ورغی اودده خپل ورورتښته چې ده ته مخې ته ورشي ؛نوپه کورکې یې پوښتنه وکړه چې هغه زما ورور چیرته دی؟ ښځې یې ورته وویل چې داسې وروردې خدای پاک چاته نه ورکوي ،دهغه اراده دبدعملي وه زمالاس یې مچ کړ خوماڅان ورنه خلاص کړ

هغه پوښتنه وکړه چې چیرته ده؟

دې ورته وویل چې داخوښې کیږي چې په غروکې اوسیږي اوژاړي. نودغه صحابي وریسې ولاړ چې په غره کې یې یوځای پیداکړ چې دی په ژړاه لګیاده نوداصحابي مبارک یې را روان کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راغلل شپه ده دسهار په لمانځه کې رسول الله ﷺ دعذاب څه آيتونه وويل: ﴿ أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ۝ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴾ (سورة التكاثر) ددغه صحابي مبارک له خولې نه چيغه ووتله په هغه ځای بې روح ووتله او وفات شو.

[تفسير مظهري ج:۲/ سورة آل عمران ص:۱۴۱]

دهغو خلکو سره د الله تعالی نه دومره ډار موجود ؤ چې واقعا خدای پاک ته ځوک په اخلاص وژاړي نو داژړا بيا ډېره ګټوره ده.

په يوه روايت کې راځي چې کله دقيامت ورځ راشي دجهنم اور به دخلکو په طرف را روان شي، خلک به ورته ووايې چې ای اوره! دهغو لمونځ کوونکو پرمخ چې هغو دخدای جل جلاله له پاره خپل لمونځونه کړي وګرځه، دا اور به نه ګرځي بيابه ورته وايي چې په روی دهغوی روژه نيونکوچې خدای پاک جل جلاله ته يې چا روژې نيولې وګرځه! هغه به بيا نه ګرځي، دااوربه همدغسې را روان وي حضرت جبرائيل امين به راشي وبه وايې چې دې اور دحضرت محمد ﷺ دامت په لوري قصد او اراده کړې بيا به نبي کريم ﷺ ته د اوبو يو جام ورکړي چې دا اور ته ورواچوه کله چې داور طرف ته دا يو جام اوبه ورواچوي نواور به مړشي نبي کريم ﷺ به پوښتنه وکړي چې داڅرنګه اوبه وې چې دومره غټ اور ددوی په ذريعه مړشو حضرت جبرائيل امين عليه السلام به ورته ووايې چې دا دتا دامت دهغو ګنهګارو خلکو دژړاو اوښکې وې ددغې ورځې له پاره مې جمعه کړې وې چې دهغو اوښکو په برکت به نن د جهنم له اور نه خلاصيږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

[مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالى/ قديمي کتب خانه]

په يوبل روايت کې راځي چې کله جنتيان جنت ته داخل شي اوپه منارو باندې کيني ښه خوراکونه به ورته کيښودل شي پس دهغه نه به داجنتيان په جنت کې حيران وي اعلان به ورته وشي چې اې زما بندګانو! جنت خود حيرانتيا ځاى نه دى دنعمتو ځاى ده تاسې ولې دانعمتونه نه خورئ ؟ دوى به ورته ووايې چې زمونږ سره يوه وعده شوې وه دهغې وعدې وخت پوره دى که مونږ ته هغه وعده را پوره شي؟ رب تعالى ملايکوته ووايې چې حجاب پورته کړئ چې زما ديدار وکړي ددوى د ديدار وخت راغلى ملائکې ورته ووايې چې اې رب تعالى ! په دوى کې خو ګنهګارخلک هم موجود دي هغه خوستا دديدار لائق نه دي خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته ووايې چې په دوى کې ذاکرين ؤ، په دوى کې پاکيين (ژړاکونکي) ؤ، دهغو دژړا په برکت ماددوى ګناهونه ټول ښښلي،نوپرده پورته کړي چې دوى زما ديدار وکړي،بيا هلته حجاب پورته شي دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ديدار ټولوته شروع شي

[مکاشفة القلوب ص:۱۳ / باب الخوف من الله تعالى/ قديمي کتب خانه ، بحواله زهر الرياض] داددغه ذکر ،ددغه ژړاو اثر ده چې څومره ګناهونه انسانانوکړي وي ددغو ژړا ګانو په برکت باندې چې په اخلاص خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ته څوک وژاړي نو واجب تعالى دټول عمر ګناهونه وربښي، دټول عمر تکليفونه يې لرې کوي، اوبيا خپل ديدار ورپه نصيب کوي، زمونږ دايوساعت ناستى ،دادپنځو ميلټو ناسته خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ ته په اخلاص ژړا دديرشو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلوېښتو اوا ويا کالو عمر ټول ګناهونه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وربانديې معاف کوي.

چې په اخلاص وژاړو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره نو هغه تلپاتي ژوند به مو ټول په راحت او خوشحالیو کې تیریږي ،په یوه روایت کې راځي چې کوم انسانانو چې ګناه وې کړې وې چې بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته توبه وباسي اوورته په ژړا شي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه ګناوې دملائکو نه هیرې کړي، ددوی دعمل نامې نه هغه ګناوې لرې شي، بیا دقیامت په ورځ باندې دوی نه شرمنده کیږي، بیایې صرف حسنات اونیکي له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره پاته شي ، بل هیڅ نه وي ؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې جنت ته داخلوي اوخپل انعامات ورکوي، انسانان یو دانسانیت په تقاضا به زمونږ نه ګناوې شوې وي اوکیږي به خو که په اخلاص خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وژاړو اوپه اخلاص خدای پاک ته راجع شو بیا دا امید هم لرو چې واجب تعالی ډېررحیم ذات دە، ډېرکریم ذات دە، ترخپل موراوپلار نه اویا وارې مهربانه دە، که خپل پلارمونږ ناراضه کړو، خپله مور مونږ ناراضه کړو اوبیا ورشو بیرته دهغوی په لاسونو اوپښو ورولویږو معافي ورنه وغواړو نوخپل مور اوپلارمونږ ته ښښنه کوي؛خورب تعالی خواویا وارې ترهغونه مهربانه دە چې رب تعالی ته سرې په اخلاص وژاړي خداوند متعال یې ټولې ګناوې ورته معاف کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۸) مجلس

د ولایت شرطونه او د ولي نښې او علامې

بسم الله الرحمن الرحیم

﴿الا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

[سورة یونس آیت ۶۲]

مفسرینو ددې ایت کریمه په تشریح کې د ولي علائم او نښې ذکر کړي چې ولي چاته ویل کیږي اود ولایت شرطونه یې هم ذکر کړي، چې په کومو شیانو انسان د بزرګي او ولایت مقام ته رسیږي؟

که انسان دا وغواړي چې زه دې د خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د اولیاوو اود ده د دوستانو له جملې وګڼل شم، د ولایت مقام دې را په برخه شي؛ نو مُفسرین لیکي چې د ولایت د ترلاسه کولو له پاره دوه لوی او عُمده شیان په ځان عملي کول دي:

لومړی: صُحبت (له اولیاء کرامو سره ناسته)

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې چې صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ دا دومره لوړ او بې شمېره مراتب او مقامات ترلاسه کړي وو دا یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

براخې له نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره صحبت، محبت او هغه مبارک ته په انقیاد ترلاسه کړي وو.

یعنې اول شرط دا و چې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره به یې د هر تعلق، ناسته او ولاړه، له هغه سره محبت او له دې سره سره به یې د هغه صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د احکامو پیروي یې کوله.

دوهم: ذکر (په هر حال کې الله تعالی یادول)

دوهم شی چې هغه معاون مخکني شرط له پاره د د هغه کثرتِ ذکر ده، چې د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په حیاتِ مطهره کې به صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ د ولایت مقام ته رسېدل، وجهه یې دا وه چې دوی د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره دا شرطونه په کامله توګه په ځای کړي وو او هم یې له حضرت پیغمبر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کثرتِ مجالست (د هره ناسته پاسته) و، شپه او ورځ به یې دا هڅه وه چې باید د حضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مجلس کې حاضر یو.

له نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره یې دومره مینه وه چې کله به صحابهٔ کرامو ته نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دوی خوړلو په وخت کې ور په یاد شو نو خوراک به یې نشوای کولای، د مینې او یادېدلو د غلبې له امله به یې تیاره د دوی پرېښودله او د حضرت نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مجلس مبارک ته به یې ځانونه رارسول.

[تفسیر مظهري/ ج ۴ / ص: ۳۴۷ / سورة یونس ۱۰/ مکتبة حقانیه]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت نبي کريم ﷺ په وړاندې د صحابهٔ کرامو انقياد اوتابعداري دومره زياته وه چې کله به نبي کريم ﷺ د کوم کار امر وکړ، نو هر يو صحابي به لبيک ويلې اوپه سر او سترګو به يې هغه کار تر سره کاوه. آن تردې چې يوځل نبي کريم ﷺ يو صحابي ته په جومات کې د خطبې په منځ کې وويل چې: کېنه! په همدې وخت کې بل صحابي له جومات نه د باندې را روان و، هغه د رسول الله ﷺ دا خبره واوريدله سمدستي همالته د باندې کيناست.

رسول الله ﷺ په جومات کې دننه صحابي ته امر کړی و، خو هغه بل صحابي چې نفسِ د نبي کريم ﷺ امر واوريده، هغه فِکر وکړ چې کيدای شي ماته يې ويلې وي نوهلته که لمر او که ګرمي وه سم د لاسه په هغه ځای کيناست. په دوی مبارکانو کې دومره زيات انقياد وو، چې ترڅو نبي کريم ﷺ نه و ورته ويلې په هغه ځای ناست ؤ، کله چې نبي کريم ﷺ ورته وويل چې تاته نه وايم رانتوځه! بيا جومات ته رانتوت.

صحابه کرامو رضي الله عنهم ذِکر په دومره اندازه و چې د حضرت نبي کريم ﷺ له طرف نه به چې د کوم شي فضيلت ورته بيان شو نوشپه اوورځ به وړباندې بوخت وو. د حضرت نبي کريم ﷺ په وخت کې ټول صحابه کرام رضي الله عنهم اولياء الله اود ولايت دواړه شرطونه په کامله توګه په دوی کې موجود وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه خو د ادنی صحابي مقام ته حضرت اویس قرني رحمة الله نشي رسیدلی، نو که څوک غواړي چې د ولایت مقام ته ورسیږي، نو دده له پاره دا دوه شرطونه د نائب د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په حیث کاردي، یعنې څوک چې واقعې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په نقش قدم روان دي د هغه نائب، د هغه وارث وي چې عالم، متدین او متقي ورته ویل کیږي، یا مثلاً شیخ او مُرشد ورته ویل کیږي نو اول شرط داده چې هغه به د مشائخو په صُحبت کې ډېر شرکت کوي، دغه شِرکت به یې هم د کوم دنیاوي غرض له پاره نه وي، بلکې یوائې د خپل مرشد سره دمحبت په نیت به یوځای کیږي او یا د هغه له لوري چې کوم حکم ورته کیږي هلته به خپله رایه او خپل فکر د هغه په مقابل کې مخکې، مخکې نه کوي بلکې سمدستي به انقیاد کوي

دوهم شرط داده چې کوم ذکر او کوم تلقین چې د شیخ له طرف ته ورته وشي، نو هغه ذکر چې ډېر کوي نودغه ذکر سبب دمحبت گرځي، محبت چې څومره زیاتیږي فنا فِی الشیخ مرتبه ورته حاصلیږي کله چې فنافی الشیخ مرتبه ورته حاصله شوه دهغه نه وروسته بیا فنافی الرسول مرتبه ورته حاصلیږي له دېنه وروسته بیا فنافی الله مرتبه ورته حاصلیږي

نودخپلو مشائخو سره دناستې اوولاړې په سبب محبت زیاتیږي ،دذکرپه سبب باندې محبت زیاتیږي څومره چې دالله تعالی سره محبت وي دغومره دهغه له طرف نه فیض اوکرم راځي څومره چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره محبت وي دغومره پدغه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه دده دمحبت په اندازه فیض او الهي رحمت نازلیږي

ځکه د رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یادنائب د رسول الله صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره مینه ددین په خاطروي ،هغه ددې په خاطر وي چې دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه مونږ ته امر شوی ،دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دامر په ځای کولوپه خاطر باندې وي نودهغه په محبت خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ راضي کیږي څومره چې داهل الله سره څوک محبت کوي الله پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر ورباندې راضي کیږي اوچې څومره دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رضا ډېره راتله دغومره پدغه انسان کې ترقي راځي.

نوبنیادي شي په خاصه توګه داهل طریقت له پاره داده چې د بوه ملګري داکوشش وي دافکروي چې ما په داخپلو وظایفوکې څو څه ناڅه ترقي کړې وای، دهریوفکرداوي چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دمقربینومقام راپه نصیب کړی وای، دهریوفکر داوي چې زه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ داولیاو له جملې نه ګرځولی وای.

نو داول نه داعلم پکار ده چې په کومه لار زه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږم نودادوه شرطونه چې په کامله توګه په چا کې موجود وي ،دخپل شیخ سره کثرت مجالست،محبت اوانقیاد. دوهم ذکر داچې څومره ډېرو پدغه انسان کې خداوندمتعال داکمالات پیداکوي چې کوم کمالات اولیاء الله ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورکړي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولياوو علامې او نښې

دوهم داچې دهغو خلکو کومې نښې دي چې دهغوپه ناستې سره انسان خدای پاک جَلّجَلَالُهُ ته رسيږي ؟

نوتفسيرمظهري ددې خلکو نښې اوعلامې دانبودلې دي چې کله دوی ووينې نوخدای پاک جَلّجَلَالُهُ انسان ته وريه يادشي:

ذکرالبغوي عن البنى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انه سئل من اولياء الله قال: الَّذِينَ إِذَا رُؤُوا، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ. وقال البغوي يروى عن النبى صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ انه قال: قال الله تعالى ان اوليائى من عبادى الذين يُذْكَرُون بذكرى و أُذْكَرُهم بذكرهم) وروى ابن ماجه عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ، أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ ، يَقُولُ: أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِخِيَارِكُمْ ؟ قَالُوا: بَلَى ، يَا رَسُولَ اللهِ ، قَالَ : خِيَارُكُمُ الَّذِينَ إِذَا رُؤُوا، ذُكِرَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ.

[تفسير مظهري ج: ۵/ ص: ۴۰ ابن ماجه كتاب الزهد ص ۴ رقم الحديث: ۴۱۱۹]

حديث قدسي يې رانقل کړی چې خدای پاک جَلّجَلَالُهُ وايي چې زه دچاپه يادشم زما دوست يې وريادېږي اوزمادوست چې دچاپه يادشي زه يې په يادکيږم . له دواړه طرفونه داعلاقه ده.

داعلامه چې سړی دخدای پاک جَلّجَلَالُهُ دوست ووينې سړي ته خدای پاک جَلّجَلَالُهُ وريه يادېږي ،چې الله پاک جَلّجَلَالُهُ دسړي وريه يادشودخدای پاک جَلّجَلَالُهُ دوست وريه يادېږي د د ولي نښه او علامه ده . ځکه چې ددوی په مابين کې علاقه دمعيت ده دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان خدای پاک ته دومره نږدې شوی وي چې حدیث مبارک کې راځي چې رب تعالی وایې چې زه دخپل ولي سترګې شم چې په ماباندې لیدل کوي، زه دده لاسونه شم چې په ماباندې نیول کوي، زه دده پښې شم چې په ماباندې تلل کوي.

اوس ددغه ولي په لیدلوسره سړي ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ وریه یادیږي ددغه په محبت سره سړی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته نږدې کیږي همدغه یې وجه ده.

ددغه له پاره بیایوه بهترینه وجه دابښیي چې لمر په څلورم اسمان کې ده دالمر په ټوله دنیاباندې لګیږي خولکن پُنبه (مالوچ) اورنه اخلي خوکه شیشه لمرته مخامخ کړي ددغه لمر انعکاس چې په شیشه کې وشو دهغې شیشې پړک چې په کومومالوچوکې ولګیږي هغه لړورته ونیسي اور اخلي دالله تعالی اوددغه بنده په مابین کې یوه علاقه ده ته چې ددغه سره کیني دده په مجلس کې شریک شي نوهغه دخداوندمتعال فیوضیات دده په واسطه باندې تاته درنقل کیږي جذب پیداشي چېغې پیداشي ژړا پیداشي دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ خوټول بندګان یو ،ټول مسلمانان یودغه جذب،دغه ژرامخکې سړي ته نه پیداکیږي مسلمان وي،طالب وي ،ملاوي، مجاهدوي، ښه سړی وي ؛خوداسې کیفیت نه ورته پیداکیږي چې کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کلام اوري اوپه ده باندې جذب راشي ،کله دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نوم ذکر کیږي په ده باندې جذب راشي،داشی هلته نه پیداکیږي اوچې کله بیعت وکړي دمشائخوپه مجلس کې کیني پدغه مجلس کې بیا داپیداکیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجه يې څه ده ؟ وجه يې داده چې هلته تفاسيرودغه مثال ورکوي لکه دلمر رڼا دلته دشيشې په واسطه مالوچوته مخامخ شوه ددغه دومناسبت دقرب ده،ددغه قرب له وجې دغه ژراثرکوي،هلته پمبه زراور اخلي نودبنده دبنده سره مناسبت دغه زراثرکوي چې مريد دالله تعالى جَلَّجَلَالُهُ سره دده قوي علاقه نوي موجوده دهغه له طرف نه اکتساب دفيض کامل نشي کولای لکه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نظام پدغه باندې جاري ده انبياء يې مقرر کړي دهغو په واسطه خلکوته فيض رسيږي انبياوو ته بيادملائکو په واسطه وحي نازليږي.

نوشيخ واسطه شو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودمخلوق په مابين کې هغه فيوضات هغه انوار دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه په سينه دشيخ کې داسې ځای ونيسي لکه په هغه شيشه کې چې دلمر شعاع ځای ونيسي دادلمر پړک چې بيا دشيشې نه په پنمه ؤولګيږي پمبه اور اخلي نوددغه پيردسينې څخه چې کوم فيوضات دمريد په سينه کې لګيږي په مريدباندې اثر زيات کوي فيض زيات وي بياجذب اوهرڅه ورته پيداکيږي يعنې مخکې نه اوس دلته پيداکيږي اوس نودولي دولايت شرطونه دادوه دي.

موږ اوتاسې على العموم دموجوده ؤخت خلک دمخکنيو خلکو په نسب باندې دا کمزوري راپکې پيداده چې اول که امي ده له عالم سره،که شاګرد ده او له استاذ سره،که مريد ده له پيرسره هغه اول شرط چې کثرت مجالست ډېره ناسته اوولاړه ،محبت اوانقياد دانشته،عوام دعلماووسره دومره تعلق لري چې صرف په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې ورسره یوځای شي لمونځ وکړي بس نور خلاص دي .له هغه سره ناسته ولاړه نشته.

دوهم که بیاوي هم کله - کله هغه دشخصي ګټو له پاره وي ،محبت نوي . دریم که دعالم له طرف نه حکم ورته کیږي منل نوي ځکه په عواموکې ترقي نه راځي، طالبان دخپلو استادانو سره هغه پدغه لحاظ سره دي چې د استاذسره تعلق پدغه معنابانديځ نشته چې محبت وي، دهغه داخلاقو زده کول وي،ناسته ولاړه وي اودهغه حکم ته انقیاد وي مریدان دخپلو مشائخو سره دغه شرط نه په ځای کوي چې ددوی هلته ناسته اوولاړه ډېره شي دهغو سره یې محبت پیداشي اوبیاچې دهغه له طرف نه کوم هدایت ورته کیږي په هغه باندې عمل وکړي که یو انسان د تصوف کتابونه وګوري اویا اولیاوو تاریخ مطالعه کړي او د اولیاوو طبقاتو ته وګوري چې په یوه وړوکې بهانه به یې خدای پاک کارونه جوړ کړل او دلوړو مقاماتو څښتنان به شول ، ځکه محبت ،اخلاص ،انقیاد به و، که هرڅوک په اخلاص د شریعت تابع شي او دخپل مرشد خبره د زړه له کومې ومني بیا هر سړی یوه مقام او مرتبې ته رسیدلی شي.

دوهم زمونږ په ذکرکې سستیاوي اصل کې خوباید په ټولو حالاتو کې سړی په هوش کې وي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ذکر نه غافل نه وي لکه مخکې چې دتصوفو په اصطلاحاتو کې چې هغه په لاندې ډول دي: هوش دردم، نظربرقدم، خلوت درانجمن ،یادکرد،یاداشت، بازګشت،وقوف عددي، وقوف قلبي، ددي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفصيلي بحث تيرشوی چې ددې نه مقصد داده چې دانسان نه غفلت لرې شي اوچې غفلت ورنه لرې شو په هرآن کې يې خدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ په ياد وي بيادخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ له طرف نه هروخت په ده باندې رحمت او فيض رانازليږي اوداچې سړی په جمعه کې يو ورځ وظيفه کوي او په دريو يا څلورو مياشتو کې خپلو مشائخوته يوځل ورشي بياهم خپل مناسبات پالي په بازارکې ګرځي راغلی به هم په داسې نيت باندې وي چې هلته يې يو کار پيداشي بيا وايې چې درځه خليفه صاحب ته به هم ورشو يو ساعت به ورسره کينو مجلس به ورسره وکړو او له هغه سره ، سره يې تقاضا هم ددې وي چې که دی مريض وي،که دی مصروف وي که هرڅنګه وي دی به زماسره وظيفه کوي،نه داسې نده لکه چې داخبره چې يوساعت داولياء سره له سل کالوبې ريا عبادت نه بهترده هغه هرساعت نه بنيي مولنا اشرف علي تانوي رَحِمَهُ اللّٰهُ ليکلي دي چې داهغه ساعت دی چې شيخ په غلبه دحال کې راشي دجذب کيفيت ورته پيداشي اوس دبزرګ سره چې ته پداسې وخت کې کيناستې چې دی مظهر د صفاتوجماليو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهٗ وګرځيدو دواجب تعالی جَلَّجَلَالُهٗ درحمت دروازه په ده خلاصه وه نوپه هغه ساعت کې دتاپه يوساعت کې دسلو کلونو بې ريا عبادت کارکيږي ؛نودېر ورځه په ختمونوکې ډېر کينه شرکت کوه په مجلسوکې شرکت کوه چې په داسې مجلس دې خدای پاک برابر کړي چې په هغو باندې دخدای پاک درحمت دروازه راخلاصه شي په غه ان کې چې بيا ته ورسره ناست وي دابيا خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّجَلَالُهُ نه کوي چې په ده رحمت نازلوي او په تاپې نه نازلوي چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت یووار متوجې شو بیا پدغه مجلس کې که هر قسم سړی ناست وي په ټولو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رحمت کیږي نو په یوساعت کې دسلوکلونو بې ریا عبادت ثواب سړي ته نصیب کیږي.

نوزمونږ مطلب په دې خبروکې داده چې که همیش مونږ وژاړو خدای پاک ته که په شریعت نه یوبرابر، که مونږ اوتاسې همیش دژړا مجلسونه وکړو؛ خوچې اصول دطریقت نوي راته معلوم په هغه باندې نه څو صرف په ژړاباندې خدای پاک خوراضي کیږي لکن داچې دا ژړا مې دخدای پاک له پاره ده؟ لکن په عین ژړا کې به یې نیت ریاوي ،شیطان به دوکه کړی وي نواوس دلته پدغو مجلسو کې دشرکت فائده به داوې چې هلته کیني نواخلاص محبت پیداکیږي بیاژړاهم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره شي بیاګفتاراوخبره هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره شي ،بیاناسته اوولاړه هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضاله پاره شي، چې هرشی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره شو بیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه پدغو انسانانورحم کیږي.

دحضرت بِشر حافي (قدس الله سره) دتوبې اولقب سبب څه و؟

حضرت بشرحافي رَحِمَهُ اللهُ دخپل وخت شراب خور ؤ ؛خویوه ورځ په لارباندې روان د ه په کاغذ باندې بسم الله لیکلې او داکاغذ په مردار ځای کې پروت دی ،دده سترګې پرې ولګېدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نږدی که فاسق هم ؤ خو مسلمان ؤ دالله پاک جَلَّ جَلَالُهُ د نوم و نوبې
عزتي يې برداشت کولی نشوی په زړه کې يې درد پيدا شو او په
ډېره مينه او محبت سره يې دا کاغذ را واخيست په خوشبويي
عطرو باندې يې صفا کړ او بيا يې په پاک ځای کې کيښود د شپې
دهغه وخت يو بزرګ په خوب وينې چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته
وايي چې ورشه بشرحافي ته ووايه چې (طيبت اسمي فطيبنك)
تا زما نوم خوشبويي کړ ما ته خوشبويي کړې . (بجلت اسمي
فبجلناک) تا زما د نامه عزت وکړ ما ته عزتمند وګرځولې . (طهرک
اسمی فطهرناک) ، تا زما نوم له ګندګيو نه پاک کړ ، ما ته له
ګناهو نو څخه پاک کړې . دا سې ډېر الفاظ ورته ذکر شوي چې د تا نوم
څوک اخلي زه به هغه هم عزتمن کوم . بزرګ را په حال شو بيا ويده
شو دغه خوب ويني بيا ويده شو بيا دغه خوب وين سهار روان شو
بشرحافي د شراب خورو په ميخانه کې ناست ده دغه بزرګ ورغی
دروازه يې وټکوله څوک ورته راغلل پوښتنه يې ځينې وکړه چې
بشرحافي دلته شته (دا حافي لقب وروسته بيا ورکړ شوی) وايې
هوا وايې ورته ووايه چې د باندې دې څوک غواړي هغه ورته ووېل
چې څه مې کوي زه په نيشه کې يم دغه بزرګ ورته وايې چې ورشه
چې د رب تعالی له طرف نه مې پيغام در ته راوړی .
بشرحافي چې دا دولي خبره واوريدله چې د خدای پاک له طرف
نه پيغام در ته راغلې نو ملګرو ته يې ووېل چې زمانه نوره شراب
خانه پاتې شوه دار ورسره پيدا شو کيدای شي چې رب تعالی
زما په باب کې د عذاب حکم نازل کړی وي اراده د عذاب يې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې وي نوپه لوځوپښو راووت په منډه باندې داولې ته چې راغی ولې داخوب ورته بيان کړ.

خوچونکې اخلاص ؤ انقياد ؤ داخبره يې زړه ته ولويده نوپه اخلاص يې توبه ويسته چې اې رب تعالی جَلَّجَلَالُهُ ادومره رحيم ذات يې چې تراوسه ماپه فسق اوفجور باندې وخت تيرولو خودتا دنامه عزت مې وکړ پدغه دومره رانه راضي شوې چې زمادې ټولې ګناوې وبښلې نودځان سره نوره دافيصله وکړه چې زه به نورې ګناوې نه کوم.

بيا خداوندمتعال دوخت دومره لوی بزرګ ورنه جوړ کړچې دی په لوڅوپښوګرځيده چاورنه پوښتنه وکړه چې ولې په لوڅو پښوګرځې؟ ده ورته وويل چې په هغه ورځ چې ماله خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ سره دوستي کوله زه په لوڅوپښوراوتلی وم اويا به يې ويل چې زمکه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ فرش ده،دباشاه په فرش له بوټوسره ګرځيدل بې ادبي راته ښکاري .۱ تذکرة الاولياء فارسی ص۱۲۸چاپ ايران

۱ خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بيا دومره عزت ورکړچې دده دکوراوکلي کوڅه چې دی مبارک به لوڅې پښې پکې ګرځيده نوحيواناتوبه په هغه کوڅه کې تشې اوډکې متيازي نه کولې.

يووخت کې يوبزرګ په لار روان ده چې دده علاقې ته راورسيده په کوڅه کې يې خوشيان اوبچې وليدلې نوچيغې يې کړي چې آه بشرحافي وفات شوی؟ چاورته وويل چې ولې ژاړې ده وويل چې حيواناتو داحال شروع کړی نومعلوميږي چې دی نشته. که نه د رب تعالی په ده باندې دومره رحم ؤ چې حيواناتو دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

احترام کاوه، چې ورغی پوښتنه یې وکړه هغه په ریښتیا وفات شوی و. [تذکرة الاولیاء فارسی ص. ۱۳۵/چاپ ایران]

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنامه (بسم الله) داحترام په وجه بزرگي اولوړمقام ته ورسیده ځکه په مینه اومحبت کې مخلص ؤ چې سړی دغه نوم دالله ته په زړه کې ځای ورکړي اودغه نوم دالله تعالی ته په روح کې ځای ورکړي، په سري،خفي اواخفاکې یې ځای ورکړ، په بدن کې یې ځای ورکړي اوپه اخلاص باندې یې ووایي، په محبت باندې یې ووایي، په شوق باندې یې ووایي بیا به سړی د کلونومزل په میاشتوکې سرته رسوي.

نوغرض داچې که مونږاوتاسې غواړو په دین، په تقوی اونیکوعملونو کې ترقي وکړو اود نیکوخلکو له جملې څخه شمار شو، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو له جملې څخه حساب شو نومونږبه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دوستانو سره په صحیح معنامحبت کوو دهغوسره به ناسته اوولاړه کوو دهغودهغه ارشاداتوموافق به په وظیفوکې عمل کوو اوهغه ذکربه دتل له پاره سره کوو په عقیده باندې به یوبیا به خدای پاک په موږاوتاسوکې کامیابي اوترقي راپه برخه کوي.

ځکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي: ﴿قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ»﴾ [جامع الترمذي ج۲/ص:۵۱۴/باب المرء مع من احب] یعنې دچا چې له چاسره محبت وي دقیامت په ورځ به له هغوسره راپورته کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۹) مجلس

دحضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزې په نباتاتوکې

د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکمالاتو په هکله موتر په مخکې بيان کې که څه هم دځينومعجزاتو يادونه کړې ده چې هغوی له روح لرونکو شيانو سره تعلق درلودلو دلته چې مونږ کومې معجزې دنمونې په شکل بيانوو ددغو معجزاتو تړاؤ او تعلق له جمادات، نباتاتو او غير ذی روح شيانو سره دی چې يوڅو به يې دنمونې په شکل درته وړاندې کړم.

کتابونه مجموعه معجزې د کتابونه درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزاتو شمېر (۳۰۰) درې سوه ذکرکوي. خودهغوی نه په روايتو کې يوه واقعه داراځي چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويده ؤ دلرې نه يوه ونه دخپل ځای نه را په حرکت باندې شوه ديوه طرف نه په بل طرف باندې بنوريده تردې پورې چې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حضورته حاضره شوه کله چې نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دخوب نه راويښ شو صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ عرض وکړچې داونه دفلانکي ځای نه پخپله راروانه وه چې تردې ځايه راورسيدله، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايې چې دغې ونې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه اجازه غوښتې وه چې زما سلام ته راشي ، نو دغې ونې سمدستي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره په خبرو شروع وکړه دخبرو پیل یې په سلام سره وکړ وې ویل :السلام علیك یارسول الله ! چې داآواز یې ټولو حاضروخلکو واوریده اوپس له هغه نه داونه روانه شوه اوپه خپل ځای باندې بیرته ودریده . [مشکوة المصابیح / ج:۲/ باب المعجزات ص: ۵۴۰]

په یوه بله واقعه کې رسو الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دملګرو سره یوځای په سفر تللی دسفر پر مهال انساني حاجت ورته پیداشو ، دپنا او پردې ځای نشته چې دی مبارک دپنا او پردې ځای ته ولاړ شي هغه خپل ضرورت رفعه کړي. روایت کې راځي چې دوې ونې لرې ولاړې وې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورغی دایوه ونه یې دخانګ نه راونیوه چې دی زما اطاعت وکړ په اذن دالله تعالی باندې داونه پسې راغله ترنیمایي پورې یې دایوه ونه راوسته بیا ورغی هغه بلې ونې ته هغه یې له خانګ نه ونیوه دخدای پاک په حکم چې راځه په ماپسې هغه پسې راروانه شوه چې کله دواړه ونې سره نږدې شوې خانګونه یې سره ونیښتل پس دهغه نه یې حکم ورته وکړچې تاسو خانګونه په مابانديې راتاوکړې .راوي وایې چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په خانګونو کې داسې پټ شو چې هیڅا هم نه لیده خپل ضرورت یې رفعه کړ، دضرورت له رفعه کولو نه پس یې ونو ته حکم وکړچې هره ونه دې خپل ځای ته لاړه شي.

[مشکوة المصابیح / ج: ۲ /باب المعجزات ص:۵۳۲]

واقعه داچې یو اعرابي (کوچی) رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راغی او عرض کوي چې ته ماته یوه معجزه راوښیه چې زما یقین

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نبوت نورهم مضبوط شي رسول الله ﷺ ورته وويل چې څه ډول معجزه غواړي هغه ورته وويل چې هغه ونه که دتاپه حکم دتاپه طرف را روانه شي. ده ورته وويل چې هغه ونې ته ووايه چې(اجيبي رسول الله !) درسول الله حکم ومنه يعني راشه.

اعرابي ورغی ونې ته يې درسول الله ﷺ دمبارکې خولې الفاظ وړاندې کړل ونه يوطرف اوبل طرف ته په ښوريدلوشوه ريښې يې راوختې راغله د نبي کريم ﷺ حضورته صحابي ورته وايي ﴿حسبي حسبي﴾ کافي ده کافي زماکامل يقين پيداشو دتاپه نبوت اومعجزې باندې بياداصحابي ورته وايي چې اې رسول الله ! ماته اجازه وکړه چې زه تاته سجده وکړم نبي کريم ﷺ ورته وايي چې دخدای پاک نه بغيربل چاته سجده نشته که له خدای پاک نه ماسوی بل چاته سجده کول روا وی نو مابه ښځو ته حکم کړای وچې خپلو ميړوته سجده وکړي وروسته هغه صحابي د نبي کريم ﷺ دلاسو اوپښو مچولواجازه وغوښتله رسول الله ﷺ اجازه ورته وکړه د نبي کريم ﷺ لاس مبارک يې هم مچ کړاووده پښې مبارکې يې هم مچ کړې.

[جامع المعجزات باب الخامس فی معجزات المتعلقة بتكليم الجمادات ص۳۱۸]

الله تعالی د ده د نبوت او حقانيت تائيد په بوټو ، ونو او نورو جماداتو سره هم کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمادات هم په دې اقرار کوي چې نبي کريم صلی الله علیه وسلم په حقه دی

په جماداتوکې چې روح نلري اود نبي کريم صلی الله علیه وسلم معجزې په کې ښکاره شوې وي څو واقعات دي:

يوه واقعه په تابعداري دوريځې ده نبي کريم صلی الله علیه وسلم په خطبه لګیاده یواعرابي (کوچی) ورته راغی او عرض ورته کوي چې یارسول الله ! مالونه مړه شول ،عیالونه مودوچکالي له وجې تږي دي نږدې ده چې هلاک شي ،بارانونه نشته نوته دعاوکړه چې خدای پاک جل جلاله باران وکړي په روایت کې راځي چې نبي کريم صلی الله علیه وسلم سمدستي لاسونه پورته کړل اوصحابي قسم کوي چې ټول اسمان کې بیخې وريځ نه وه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم لاس پورته کړل دعا يې شروع کړه ددعا دشروع کیدلو سره دغرو په شکل وریځې دیوا وبل طرف نه راروانې شوې چې دمدینې منورې په سرحد باندې راغلې سره یوځای شوې نبي کريم صلی الله علیه وسلم لاسونه په مخ راتیرکړل دعایې ختمه کړه باران شروع شو دممبرمبارک نه لانه و کوز شوی چې دده دږیرې مبارکې نه اوبه وبهیدې یوه جمعه مسلسل بارانونه ووریدل پس له هغه نه بله جمعه کې دی په خطبه لګیاده هغه شخص یابل څوک ورته راغی چې یارسول الله ! کورونه موړنګ شول،مالونه موټول اوبویوړل رب تعالی جل جلاله ته دعاوکړه چې دابارانونه ودره وي حضرت نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لاسونه پورته کړل دادعایي وکړه ﴿ اللهم حوالینا لاعلینا ﴾ ای خدایه ! زمونږ په چارچاپیره غرونوکې بارانونه اوروه چې مونږ ته یې فایدې ورسیږي اوزموږ کورونه نه ړنګوي تاوان نه راکوي وایې د دعالاسونه یې لا نه و ښکته کړي چې باران ودرید، او وریځ بیرته چې دکوم طرف نه راغلي وه هغه طرف ته ولاړه اسمان بیرته صفاوګرځیده.

[مشکوة المصابیح ج:۲ / باب المعجزات / ص ۵۳۶]

وریځ روح نلري جمادغوندي شی ده وایې دادحضرت نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ معجزه وه چې دده په دعا سره یوځای شوه اودده په دعاسره بیرته تیت پرک هم شوه یوطرف ته اوبل طرف ته ولاړه.

دحضرت نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د (شق القمر) معجزه

بله معجزه په جماداتوکې چې ډېره مشهوره ده او په قرانکریم کې هم یادونه شوې ده ،هغه دسپوږمۍ د دوه ټکړې کېدلو معجزه ده لکه خدای جَلَّ جَلَالُهُ چې وایي ﴿ اَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ﴾.

[سورة القمر آیت : ۱، مشکوة المصابیح ج:۲ / باب علامات النبوت ص:۵۲۴ / قدیمي کتب خانه]

له نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه دمکې مشرکینو داغوښتنه وکړه چې مونږ به هلته دتا نبوت ومنو چې سپوږمۍ راشي اوستا په ګریوان کې ننوزي اونیمه له یولستوڼي اونیمه له بل لستوڼي ځخه بهرووزي . نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ همداسې وکړل، سپوږمۍ دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټې شوه اودا تنداره تقريبا(۵۹) ملكونوكې ليدل شوې اوداپه نقشوكې اوس هم شته.

داسطوانة الحنانة واقعه

بله معجزه د نبي كريم ﷺ په جماداتوكې داده چې د نبي كريم ﷺ په مسجد مبارك كې د وچې خرما ډډ(بيخ) و. دهغې په څنګ كې به يې خطبه ويله اوهغې ته به يې تكيا كوله كله چې صحابه كرامو رضي الله عنهم د نبي كريم ﷺ له پاره ممبر جوړكړ په كومه جمعه كې چې دې مبارك په ممبركيناست اوپه ممبريې وعظ، نصيحت او خطبه شروع كړه دغې وچې خرما مباركې په ژړا شروع وكړه په داسې كيفيت باندې يې ژړل چې داټولوخلكودې ژړا واوريدله ،نږدې وه چې له ډېرې ژړانه دوه ځايه شي.

رسول الله ﷺ دممبرنه ورته راكوزشو هغه ډډ مبارك يې په غيږ كې ونيو ورو، ورو دهغې ژړاه بيرته قراره كيدله ترهغه وخته يې نيولې وه چې ترڅويې ژړاوركه شوه .(مشكوة المصابيح ج.۲/ ص.۵۳۶/ باب المعجزات) اوس هلته ددغې خرما په ځاى باندې متپه ده په نامه (استوانة الحنانة) يعنې ژړاكونكې متپه.

دادهغې وچې خرما ځاى ده چې دنبي كريم ﷺ په فراق باندې يې ژړاكوله.

جماد ده – روح نلري- وچې لرګى ده د نبي كريم ﷺ قدريې پيژانده دهغه په جدايي باندې يې ژړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه رومي پدغه مناسبت شعر وايي:

سندت من بودم از من تاختي

سندت بر جاي ديگر ساختي

دتادتکیه ځای زه وم زمانه لاړې اودتکیه ځای دې بل پیداکړ په بل ځای باندې کیناستې.

دلته محدثین کرام لیکي چې دخرما دوچ ډډ (بیخ) د رسول الله ﷺ سره دومره محبت موجودؤ نوانسان چې عقل لري ،علم لري،شعورلري دامتي کیدلو دعوه لري خدای پاک جل جلاله جنت ورکوي ،خدای پاک دیدارورکوي،خدای پاک جل جلاله خپله رضا ورکوي ، هغه څومره مقامات چې ورته پیداکیږي ټول په محبت اومتابعت د رسول الله ﷺ باندې نودی باید په محبت کې د ونې له یوه وچ ډډ څخه ډیر زیات وي ، چې ونه دده په فراقت دننه په جومات کې ژاړي صرف دومره ځیني جداشو چې مخکې یې تکیه په دې باندې کوله اواوس په ممبرباندې شوه نومسلمانان خوباید دهغه په فراقت بې انتها وژاړي

د صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له رسول الله ﷺ سره دومره مینه وه په روایاتو کې راځي چې یوځل دنبي کریم ﷺ دوفات اوازه شوه حضرت عثمان رضي الله عنه په ژبه ګونګی شو خبرې یې نشواى کولى . حضرت عمرفاروق رضي الله عنه لیونی شو عقل یې بالکل کارپرینبود اوتوره یې راوخیسته اعلان یې وکړ چې که

(c) ketabton.com: The Digital Library

چادا وویل چې نبي کریم ﷺ وفات شوی ده زه به دهغه سرې سر قلم کړم.

[احیاءالعلوم ج:۴/ ص: ۶۲۹ / کتاب ذکرالموت ومابعده]

دېرصحابه کرام رضي الله عنهم په سترګو ړانده شول وجه داوه چې لکه هغه ونې چې دزړه محبت درلود په فراقت يې ژړاکوله نودوی خوعلم لري، عقل لري د رسول الله ﷺ کمالات ټول ورته معلوم ؤ نوځرنګه به دوی نه ژړل ، ولې به دوی نه بې اوښنه کيدل ولې به دوی نه وربانديې غمجن کيدل کله چې دنبي کریم ﷺ د وصال وخت راغی نو له زنکندن ليږ مخکې يې دخپل ځيګر ټوټې کشرى لور حضرت فاطمې زهرا رضي الله عنها ته په غوږ کې څه خبره وکړه هغې مبارکې يوواز ډېر وژړل اوبيايې وخندل وروسته بيا امهات المومنين پوښتنه ورنه وکړه چې اې فاطمې ، ځرنګه دې يوواروژړل اوبيادې وخندل؟ هغې ورته وويل چې ومې ژړل په دې چې نبي کریم ﷺ راته وويل چې دازما مرض دمرګ مرض ده ددغه مرض څخه زه نه جوړيږم ددنيانه تلونکی يم نو ماته دخپل ګران او قدرمن ابا جان جدايي د زغملو ورنه ښکاريده، ځکه پۀ ژړاشوم اوپه دې مې بيا وخندل چې حضرت رسول الله ﷺ راته وويل چې زماپه اهل اوعيال کې به ته زر راپسې راشې زماسره به ستا ملاقات زروشي هغه وه چې شپږمياشتيې د نبي کريم ﷺ دوفات نه بعد حضرت فاطمه رضي الله عنها وفات شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بي بي فاطمې رضي الله عنها د نبي کريم صلى الله عليه وسلم په فراقت کې دغه اشعار ويلي:

صبت على مصائب لوانها

صبت على الايام صرن لياليا

يعنې دومره مصبتونه اوغمونه په مابانديې راغلل چې که هغه په ورځو باندې راغلي واى نو ورځې به توره شپه ګرځيدلې وې

ماذا على من شم تربة احمد

ان لايشم مد زمان غواليا

څه دې په هغه چاباندې چې چادرسول الله صلى الله عليه وسلم دقبرخاورې بوى کړې وي چې په ټول ژوندباندې بيا هغه نورې خوشبويي بوى نکړي ،څه ضرورت لري کوم چاته چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم دخاورې خوشبويي پيدا ده.

ددغې وجې نه چې صحابه کرام رضي الله عنهم دقبر دحالت نه راوګرځيدل حضرت بي بي فاطمې رضي الله عنها دډېرغم نه حضرت انس رضي الله عنه ته وويل چې رسول الله صلى الله عليه وسلم مو په خاورکې پټ کړ،زړونه موساړه شول چې په ده باندې موخاورې واړولې؟

اهل بيت ډېرغټ مقام لري خوغم دومره غم ؤ چې حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم دمصبيت په متعلق کې وايې چې دچايوزوى وفات وي صبروربانديې وکړي دهغه له پاره جنت ده.دارنګه دوه زامن اودرې زامن چا وويل چې که دچايوزوى هم نه ووفات ؟دى مبارک ورته وايې چې زما دامت له پاره زه پيش کش

(c) ketabton.com: The Digital Library

یم زما غم دومره غټ غم ده چې تراولاد نه هم غټ غم ده، دچاچې اولاد یاقریب وفات شي دومره لویه صدمه نه ده لکه د رسول الله ﷺ انتقال او وفات.

نو حضرت نبي کريم ﷺ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بې شمېره کمالات ورکړي وو.

دحضرت رسول الله ﷺ په حیواناتوکې معجزې

حضرت ابوهریرة رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څخه روایت دی وایي: چې یو لیوه له یویهودي نه مېږه وتښتوله شپانه ورپسې منډه کړه دهغه لیوه نه یې هغه مېږه خلاصه کړه لیوه ولاړ په یو غونډۍ ودریده اوپس دهغه نه یې داشپانه ته خبرې شروع کړې چې هغه روزي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زما له پاره مقرره کړې وه هغه تازماله خولې نه وویسته په هغه ورځ به بیا څه کوې چې ته نه یې او زه یې شپون یم اوماته راپاتې وي

دایهودي حیران شو چې حیوان (لیوه) په خبرو راغی تعجب یې وکړ،لیوه ورته وایې دې ته تعجب مه کوه تردې نه غټه دتعجب خبره داده چې ددغو دوو غرونو په منځ کې (مدینه منوره) یو پیغمبر پیدا شوی دی چې دمخکینیو امتو اوراتلونکې زمانې ټول احوال بیانوي

او سره له هغه یې خلک بیاهم نه مني او حال داچې رښتیا هم وایي بیا هم دخلکو زړونو ته نه لوېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه یهودي سمدستي رمه پرېښودله او نبي کریم ﷺ ته راغی چې کله یې دپیغمبر علیه السلام خبرې واورېدلې او دهغه مبارک اخلاق یې ولیدل نو سمدستي په اسلام باندې مشرف شو هغه دی دنبي علیه السلام په نبوت او حقانیت لیوه گویا او شاهد شو.

[مشکاة ج۲/ ص:۵۴۱ / باب المعجزات]

نوغرض داچې رسول الله ﷺ ته چې خداوندمتعال جل جلاله کوم کمالات ورکړي ؤ نو هرڅوک چې دحضرت رسول الله ﷺ په تمامه معنا تابع شي هغه ته هم هغه کرامات خدای پاک جل جلاله ورکوي ،کوم چې په رسول الله ﷺ کې ؤ ؛خوهلته معجزې ورته ویل کیږي ددغه ولي په لاس چې کوم دعادت خلاف شی صادر یږي هغه ته کرامت ویل کیږي ،که نه کرامات داولیاء داهم په حقیقت کې ټولې معجزې د رسول الله ﷺ دي اوداپه محبت اومتابعت پیداکیږي چې څومره سړی کمال غواړي نو هغه هلته پیداکیږي چې دخپل پیغمبر ،دخپل متقدا (لاربنود) په قول اوعمل باندې عمل وکړي او په پوره توګه یې تابع شي ، چې هغه څه وایي اودی یې مني چې هغه څه کوي هغه دی هم کوي اوورته محبوب وي.

د نبي کریم ﷺ دمعراج په واقعه شرعي اوعقلي دلائل

دمعراج دشپې متعلق به یوه لنډه خبره درته وکړم چې بعض خلکوته دا اشتباه پیداکیږي چې په یوه شپه کې څرنګه حضرت رسول الله ﷺ دزمکې نه ترعرش عظیم پورې داوو(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمانونه تيرشو ،په يوه شپه کې دومره اوږد سفر څرنګه ترسره کيږي ؟

دايوه اختلافي واقعه ده علماء ټول په يوه خوله نه دي ځيني علماء کرام وايي چې روحي سفر ؤ او ځيني نور بيا وايي چې دا بدني او جسدي سفر ؤ ، خومختاره قول داده چې دی په روح اوبدن مبارک دواړو دا سفر شوی دآيتونونه هم معلوميږي اوعقلي دلائل هم موجود دي .

دآيتونوڅخه دا آيت مبارک دی چې فرمايي:

﴿ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ۝١ ﴾ [سورة الا سراء]

ژباړه : پاکي ده هغه ذات ته چې بيولی يې ؤ بنده خپل (محمد ﷺ) په (يوه برخه د) شپې کې له (منځه يا له ځنګه د) مسجد حرام څخه تر مسجد اقصی پورې هغه چې برکت اچولی دی موږ چار چاپير دهغه (بيول دمحمد ﷺ د دې له پاره ؤ) چې هلته وښيو موږ دغه (محمد ﷺ) ته ځيني له دلائلو (دقدرت) خپل .

بېشکه چې دغه (الله تعالى) هم دی دی ښه اوريدونکی (دټولو اقوالو) ښه ليدونکی (عالم په پټو او ښکاره ؤ) .

يعني (سُبْحَانَ) دتعجب په ځای کې استعماليږي وايي دروح تک هغه دخوب تک وي په هغه کې څه تعجب نه پيداکيږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخوب ولیدل چې زه اسمانو ته وختم څکه د برامتیان هم داخوبونه وینې خوهیڅوک هم ددغه نه تعجب نه کوي نودتعجب ځای داده چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وجود اوروح مبارک دواړو اسمان ته ختلی دی.

دوهم: آیت شریف کې وایې (بعبده) عبد فقط روح ته نه ویل کیږي ،عبد روح اوجسد دواړو ته ویل کیږي نوددغه نه هم دامعلومیږي چې په بدن باندې اسمان ته ختلی ؤ.

دریم: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې دام هاني رَضِيَ اللهُ عَنْهَا کورته راغی چې دهغې له کورنه معراج ته تللی ؤ هغې ته یې داقصه بیان کړه هغه ورته وایې چې ګوره داقصه دې تامشرکینوته ونکړې هغوی به دتا مخالفت نورهم زیات کړي انکاربه کوي چې داڅرنګه پیښیږي نوکه دخوب خبره وای نوبیابې ولې ورته ویل چې خلکوته یې مه بیانوه څکه ددوی به نورانکارزیات شي، ده ورته وویل چې نه زه پټول نه کوم چې څه مې لیدلي هغه به ټول خلکوته ښکاره کوم.

اوبل داچې دا روایت د(۲۵) صحابه کرامو نه دخلفاء الراشدینوپه شمول رانقل شوی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (۲) اسمانو اوعرش عظیم اولامکان ته تللی داشرعي دلائل ؤ.

[البدایة والنهایة ج:۱ / فصل اسراء برسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ من مکة الی بیت المقدس / ص:۱۲۰ / مکتبه فریدیه پشاور]

(c) ketabton.com: The Digital Library

عقلي دلائل

اول داچې پدې کې دې څوک استبعاداوشک نه کوي چې څرنګه ترهغه ځایه په یوه شپه کې تګ کوي دانسان په تخنیک باندې انسان په خپله په میلټ کې څومره مزل کوي ،موټرېې چې جوړ کړی داموټربیاپه میلټ کې څومره مزل کوي جهاز یې چې جوړ کړی ده هغه بیاپه میلټ کې څومره مزل کوي، چې دانسان صناعت دی ،کرولا موټرپه صحیح سړک په یوه میلټ کې یونیم یادوه کیلومتره مسافه قطعه کوي

دایف سوله جیټ طیاري یې جوړې کړې دې چې په میلټ کې څومره کیلومتره مسافه قطعه کوي

نو دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مخلوق چې بوراق ده په هغه ځای باندې یې قدم لګیږي چې چیرې یې نظرلګید و نو بیا په هغه کې څه نادره ده چې په دومره وخت کې دې ټول اسمانونه کتلی وي

دوهم که ددې بجلي په ټوله دنیابالفرض یولین راتاؤ وي اودلته چې دبرق هم هغه اصلي مرکزده بټن یې ووهل شي نوپه څوسکنډه کې به ټولې دنیاته بجلي ونه رسیږي ؟ اوټول سائنسدانان پدې متفق دي چې دامادہ ده روح نه ده نودغه ماده دانسان مصنوع ده چې ده جوړه کړې هغه په سکنټ کې په ټوله دنیاباندې راتاویدای شي اوکه بیایې مرکزې دټولې دنیا رڼاځي نو دالله تعالی په قدرت کې ولې څوک دغه استبعاداوشک وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دالیدل دسترګودي داسمان طرف ته وګوره تراسمانه نظر ورسیږي ،له زمکې نه تراسمانه پورې چې دپنځوسو کالومسافه ده داپه نیم سکنټ کې دانسان دسترګو شعاع وزي اسمان ته رسیږي دادیدار پیداکیږي نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دیدار کې څرنګه دا استبعاد وشي چې څرنګه په یوه شپه کې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اسمانو ته ورساوه.

دحضرت اسماعیل عَلَیْهِ السَّلَامُ په غاړه باندې چاړه لانه وکینولی شوي چې حضرت جبرائیل امین ته حکم وشو چې ځان ورسوه چې زما بنده ته څه تکلیف ونه رسیږي :نوپوستکی یې لانه ؤ پرې شوی چې حضرت جبرائیل امین ورته راورسیده دهغه ځای نه څوزره کاله مسافه ده نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په قدرت کې هیڅ استبعاد نشته چې څرنګه رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په یوه شپه کې اسمانوته لاړ،جنتوته لاړ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دیدار ورته نصیب شو، ددغه نه په کم وخت کې داشوي دي بلکې دشپې په څه حصه کې داټول شوي دي هیڅ استبعاد نشته.

بیا چې یوانسان دپیغمبر تابع شو داسې بصیرت ورته پیداکړي چې په سکنټ کې تراسمانه نه بلکې ترعرش پورې داټول حدودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته کشف وګرځوي داټول، مسافه پدغو سترګو لیدل کیږي نوهغه رب تعالی پدې هم قادر ده چې خپل محبوب دشپې په کمه حصه کې ترهغه ځایه ورسوي پدې کې خو هیڅ استبعادنشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رسول الله ﷺ تګ د خدای پاک جل جلاله دیدار ته دهغه عزت په خاطر باندې وُ چې داسې یو پیغمبر یو مخلوق پیدا کوم چې هغه به بیا زه دغه لامکان ته راخیځوم د تاسې مشکلات به در حل کوي

نو غرض مې داده چې مونږ او تاسې په دې مجلس د ذکر کې چې کینو روژه نیسو ،لمونځونه کوو ،طاعات او عبادات چې څه شی مومقصود وي پدغو ټولو کې قرب الهي مقصود ده چې دخدای پاک جل جلاله رضا راته پیدا شي ،دخدای پاک جل جلاله طرف ته نږدې شو او د شیطان نه لرې شو دخداوند متعال رضا پیدا کړوو هغه رضا بې درضا د رسول الله ﷺ څخه نه پیدا کیږي چې ځود رسول الله ﷺ په نقش قدم نه وي روان شوی هغه ورنه خفه وي نو الله تعالی بیا دهغه سړي څخه نه خوشحالیږي ،دا دواړه سره لازم او ملزوم دي [حضرات کرام نقشبندیه / ص:۱۶۷]

په قرانکریم کې دیته اشاره شوې ده :﴿ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ أَن يُرۡضُوهُ ﴾ [سورة التوبه آیت:۶۲] تفسیر جلالین لیکي چې الله تعالی اورسول الله ته یو ضمیر راجع شوی (ان یرضوه) چې دا لائق په دې دي چې سړی یې راضي کړي مشرکین تاسې راضي کوي په درواغو قسمونه درته کوي خو الله تعالی او رسول الله ﷺ د برلائق په دې دي چې دوی راضي کړی، دواړو ته یې یو ضمیر راجع کړی دې ته پکې اشاره ده چې د دواړو رضا یو له بله سره لازم ده. [تفسیر جلالین / ج:۱/ ص:۱۶۲ سورة التوبة] الله تعالی تر هغه پورې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاڅخه نه راضي کيږي ترڅوپورې يې چې رسول الله ﷺ نوي راضي کړی اورسول الله ﷺ ترهغه پورې له چاڅخه نه راضي کيږي ترڅوپورې يې چې خدای پاک جل جلاله نوي راضي کړی.

موږکه په نقش قدم اوسنتود رسول الله ﷺ روان شو دهغه اتباع مختاره کو بيا اميده ډېر دی چې درسول الله ﷺ په رضا باندې دالله تعالی رضا پيداکړو اوچې دچانه الله تعالی راضي شو هغه ته به پدغه لمانځه کې هغه دمعراج مقام پيداکيږي کومه مشاهده چې نبي کريم ﷺ په معراج کې فوق العرش کړې ده ،په حالت دلمانځه کې عام کتابونه دحديثو اوتفاسيرو وايي چې حالت دمشاهدې ده دغه حالت پيداکيږي ،دغسې انواردخداوندمتعال ورته ليدل کيږي هغه ديدار ورته پيداکيږي

رسول الله ﷺ په لمانځه کې ولاړ ؤ دلمانځه په اخيرصف کې يوه سړی لمونځ په صحيح طريقه ونکړچې کله يې سلام وګرځاوه ورته وې ويل چې اې فلانکيه ! دا لمونځ ولې په صحيح طريقه سره نکوې؟ دتاسې څهٔ ګمان ده چې زه مخته وينم اوشاته نه وينم؟ والله لکه مخته چې وينم همداسې شاته هم وينم .

محدثين کرام ليکي چې داځکه چې دلمانځه دمشاهدې حالت ده چې په لمانځه به شروع شو ټول حالات خدای پاک جل جلاله ورته منکشف کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوپه دغه لمانځه کې دغسې حالت سړي ته پيدا کيږي چې په اخلاص باندې يې کوي ،په متابعت ،خضوع ،خشوع اوعاجزي باندې يې کوي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مشاهدې کله سړي ته پيدا کيږي دسجدې په وخت کې به هغه انوار دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړی وينې زمونږ مقصود دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا ده دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضابې له دين څخه نه پيداکيږي خودين چې څومره بنه کيږي اوپه صحيح چوکاټ کې راځي دغومره هلته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا ډيره پيداکيږي بيا ډير نيک اثارپرې مرتب کيږي

دطريقت فائدې

دتصوف په اصطلاح،داولياء کرامو په اصطلاح چې څوک يې په يونام سره بولي څوک يې په بل نام داڅلورطريقې دي: نقشبنديه، قادريه، چشتيه اوسرورديه.
ددغوبيعت کول مريد ته کومې فائدې رسيږي؟ دثبوت په هکله يې خبره نه کوم ،هغه خوپه قرانکريم ،احاديثومبارکو اوپه اقوالو دائمه وو ثابتې دي هغه باربار بيان شوې
حضرت پيرذوالفقاراحمدنقشبندي صاحب په کتاب تصوف اوسلوک کې ليکلي دي چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیعت اولاس نیول دوه لویې فائدې لري

اوله فائده : چې څوک بیعت اولاس نیول وکړي اوپه دې سلسلوکې داخلیږي نومشائخ کرام په سالک اومریدباندې له مخکینیوټولو ګناهونوڅخه په اخلاص توبه باسي نوخداوند متعال یې داګناهونوداسې پاکوي لکه دمورنه چې نوی پیداوي. ځکه چې زمونږ مشائخ کرام داتلقین ورته کوي چې له صغیره ګناهونو،له کبیره ګناهونو،له حقوق الله اوحقوق العباد،حقوق الوالدینو،له شرک خفي اوشرک جلي که زه پرې پوییم اوکه نه یم پرې پوه خداوندمتعاله له ټولونه مې توبه ده.

نوله هرقسم ګناهونوڅخه توبه پکې ایستل کیږي

دوهمه فائده : دانتهاپه لحاظ چې څوک وایې په اخلاص عقیده اومحبت باندې په بیعت کې داخل شي خداوندمتعال ددغه بیعت په برکت باندې دغه انسان له دنیاڅخه له ایمانه سره ، سره رخصتیږي. [تصوف وسلوک ، اردو ؛ ص ۵۶]

نوغټه فایده یې داده چې په توبه سره یې خداوندمتعال له ټولو ګناهونوڅخه صفا کوي ،داخري ورځې چې نورهېڅ مقامات دولایت هم نشي ورته پیدا خوچې ددغې طریقې عقیده ولري ،اخلاص اومحبت ولري په ورځ دزنکدن په وخت کې به یې الله تعالی دشیطان له فریبونونه خلاص کړي او له ایمانه سره به له دنیا نه رخصت شي.

(۴۰) مجلس

په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله

هرانسان ته پکار ده چې دځوشیانوفکر وکړي یودهغونه داده چې دعمل ثواب ته باید سړی متوجې شي چې دعمل ثواب خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته څرنګه راکوي

چې دحدیثوواقعاتو ته انسان نظر او فکر وکړي په دنیاکې دنیکو اعمالو بدله هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نیکو خلکو ته ورښودلې چې دغه نیک عملونه یې ذریعه دنجات او کامیابي ګرځیدلي نوامید ده چې په اخرت کې هم دغه نیک عمل ذریعه دنجات اوکامیابي وګرځي

په بني اسرائیلوکي ددریو نیکوانسانانوقصه

﴿ أَنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ رَهْطٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى أَوَوُا الْمَبِيتَ إِلَى غَارٍ، فَدَخَلُوهُ فَانْحَدَرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الْجَبَلِ، فَسَدَّتْ عَلَيْهِمُ الْغَارَ، فَقَالُوا: إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هٰذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بِصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ، الحديث . ﴾

[اخرجه البخاری فی صحیحه فی کتاب الاجارات ج ۱/ ص ۳۰۲/ رقم الحدیث ۲۲۷۲/ ومسلم فی کتاب الذکر بروایة ابن عمر رضي الله عنهما]

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنهما روایت دی وایي چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوریدلي ویل یې: چې له تاسې نه په مخکې زمانه کې درې نفره په لاره باندې روان ؤچې په دوی باندې باران راغی دباران له امله دغه لمنې ته دیوه کمره لاندې یو غار ؤ پدغه غارکې کیناستل په دې وخت کې دغره له سرنه یوه لویه تیږه راوښویده اودغارخوله یې مکمل ډول بنده کړه.

دغودریونفرو له ډېرکوشش سره سره بیاهم دغه تیږه لرې نه کړای شوه اخردغودریونفرو په خپل مابین کې سره وویل چې اوس خودخلاصون بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خدای پاک جل جلاله ته وسیله او ذریعه کړو کیدای شي چې ددغو نیکو اعمالو په برکت مونږ خدای پاک جل جلاله له دې مصیبت نه خلاص کړي

په دغودریونفروکې یوه نفر رب تعالی ته عرض وکړ چې ای رب تعالی ! زما په ژوندکې عمل داو چې شپون وم رمه مې پیوله کله به چې مابنام شو هغه میږې به مې ولوشلې اول به مې شیدې موراوپلار ته ورکولې اوبیابه مې خپل اولاد ته ورکولې

یوځت ناوخته شوم چې راغلم موراوپلارمې دواړه ویده شوي ؤ نوزما په دوی باندې زړه ونه شو چې دوی له خوب نه را بیدارکړم خوپل طرف ته مې هغه رمه میږې هم په دښته کې پاتې وې دغلو اولیوانو ډارهم ؤ چې که زه بیرته ورنشم کیدای شي چې لیوان رمه ماته کړي: نو ای خدای پاکه ! مادمور اوپلاراحترام وکړ ترسهاره ورته ولاړوم خیله رمه اومیږې مې پریښودلې اوپه دوی مې هم زړه نه کیده چې دخوب نه یې رابیدارکړم.

کله چې سهارشودوی په خپل طبیعت باندې راوېښ شول بیامې شیدې ورکړې نوای خدایه ! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وي نو دغه عمل په وسیله اوبرکت دغه تیږه لرې کړې ، نو تیږه لرې وښوریده او څه ناڅه چوله پکې پیداشوه.

دوهم سړی وایې ای رب تعالی ! زما داکالور وه ډېره ښایسته وه اوزه په دې باندې عاشق وم ، ددې نه مې دبدعملي ارزو درلودله هغې زما مطالبه نه منله.

خویووخت کې داډېرمحتاجه شوه په کورکې یې څه نه و اولاد یې وږې ؤ ماته راغله اوزمانه یې څه دکومک او مرستې غوښتنه وکړه ماورته وویل چې زه به هلته دتاسره کومک وکړم چې ته زما سره بدعملي وکړې خودې دغې خبرې ته زړه نه کېښوده بیرته ولاړه بیا درې څلور وارې راغله سوال به یې کاوه ځکه چې دهغې ماشومان وږي، وږل به یې نوبیا به مجبوره شوه بیازما کورته راغله بیا یې زمانه دکومک غوښتنه وکړه اومابه هغه خپله مطالبه ورته تکراروله هغې بیا ونه منله په څلورم وارده ډېرې مجبورې نه دابنځې وویل چې زه به دتاسره بدعملي وکړم ځکه زامن مې دلوږې نه مړه کیږي کله چې زه دې ته ورنږدې شوم او دبدعملي اراده مې وکړه ، نوهغه ښځه ورېږدیده اوپه ډېر عجز سره یې راته وویل چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ووارشه ! دغه مهرمه ماتوه تراوسه مې بدعملي نه دي کړي،کوره رانږدې نشي نوزه هم ورنه جګ شوم اوبدعملي مې ورسره ونکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوندمتعاله ! دتادنامه له وجې په مابانديې دومره ډار غالب شو چې موقع مې پیداوه اوورنه جگ شوم اوددې سره مې چې څومره وس ؤ هغه مې ورسره وکړنوای خدایه ! که داعمل مادتا له پاره کړی وي ،داګناه مې ، ستا له ډارنه پریښې وي نوداتیره نوره هم لري کړې چې مونږ ته څۀ چوله پیداشي نوتیره یوڅه نوره وښوریده اوچوله پیداشوه.

دریم نفر وویل چې ای خدایه ! مایومزدور دسهارنه ترماښام پورې نیولی ؤهغه ته مې خپله مزدوري مقررکړې وه. یوبل کس په نیمه ورځ کې راغی خودادنیمې ورځې مزدورهم دومره کار وکړ لکه هغه بل چې په ټوله ورځ کې کړی و نومادواړوته پوره، پوره مزدوري ورکړه، نوهغه ټوله ورځ یي چې کارکړی ؤ هغه خفه شو چې دی په نیمه ورځ کې راغلی ؤ دومره روپۍ دې ورکړې اوماچې ټوله ورځ کارکړی ؤ ماته دې هم دهغه په اندازه روپۍ راکړې

ماورته وویل چې ګوره دتابرخه خومې نده کمه کړې تاته مې چې کوم أجرت (مزدوري) مقررکړی ؤ هغه خومې پوره درکړ خودی خفه شواوولاړ.

هغه مزدوري یې ماته پرېښودله روپۍ یې وانخستې ماپه هغوروپیو باندې څه غله واخیستله ومې کرله بیاهغه غنم یا وربشې چې شنې شوې وامې خیستل خرڅې مې کړې څه حیوانات مې ورباندې واخیستل خوپه دې مابین کې څوکاله تېرشول چې دهغوورپیو له وجې نه غواوې ،میږې اواوښان هرڅه پیداشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو وخت داسې ډېر محتاج شوی ؤ بيرته راغی نو ويې ويل چې سخت محتاج يم هغه ورځ چې دتا سره ما مزدوري کړې وه هغه مزدوري مې راکړه.

ماورته وويل چې دا بهرچې څومره پسونه،ميږې اوغوايان ولاړدي هرڅه ټول له ځان سره بوزه. دامې هغه دتا په پيسو باندې اخيستي اوبيا ډېرشوي دي هغه يې ټول له ځان سره بوتلل .نوای متعاله خدايه ! که داعمل مادتا درضا له پاره کړی وي داتيږه زموږ له مخې لرې کړې نو داتيږه نوره هم لاړه اولاړ خلاصه شوه .

په دنياکې ددنيا دخلکو نه دنيک عمل په ذريعه باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوی ته نجات ورکړ چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره که کول دعبادت وي اوکه ترک دګناهونو وي هغه ذريعه دنجات ګرځي چې هغه يوه ګناه پرېښې وه دخدای له ډاره هغه تيږه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته لرې کړه اوهغو دوو نورو کسانو چې نيک عمل کړی و نو دهغه په برکت هغه تيږه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لرې کړه

[اخرجه البخاری فی صحيحه فی کتاب الاجارات ج ۱ / ص ۳۰۲ / رقم الحديث ۲۲۷۲ / ومسلم فی کتاب الذکر برواية ابن عمر رضي الله عنهما]

ديوې ګناه د نه کولو په سبب له دنياوي هلاکت نه خلاصېدل او غيبي رزق ورکول

په بني اسرائيلو کې يو تجار ؤ ډېر نيک عمله انسان ؤ ،ده به په خپل لاس باندې شی جوړول اوبيا به يې په کلي کې خرڅول اوډېره نبايسته ځواني خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورکړې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ ديوبادشاه دکورمخې ته تيريږي چې دبادشاه مينځې وليده نومنده يې وايخسته خپلې باداري دبادشاه ښځې ته يې وويل چې يوه ډېرښايسته ځوان په دې لاربانديې تيريږي اوځه شيان ورسره دي اوخرڅوي يې ، دې ورته وويل چې دننه يې راوغواړه چې خپل مقصود ترې پوره کړو کله چې داښايسته ځوان کورته داخل شو دغې ښځې چې وليد نوطبعا ښځې ناقص العقل ناقص الدين دي شهوت اوبدعملي په دوی باندې غالبه وي نوددغه سړي نه يې داسې مطالبه وکړه چې ته به زمونږسره بدعملي کوې هغه ورته وويل چې ماتراوسه پورې داسې کارنه دی کړی داکارزه نشم کولای، دبادشاه ښځې ورته وويل چې يابه زمونږ سره داکار کوې اويابه ترهغه دلته بندي يې ترڅوبادشاه نوي راغلی چې هغه ته دې په لاس ورکړو دهغه خوښه چې پريږدي اوکنه ؟

مينځې ته يې وويل چې دروازې بندې کړه پس له هغه نه چې داسړی پوه شو چې مانه پريږدي اودهغه وخت عادت دا ؤ چې دبام په سربه يې بيت الخلاء يادغسل يوځای جوړکړی ؤ نوده ورته وويل چې څۀ ځای شته چې زه يووارقضاء حاجت وکړم ؟ دوی ورته وويل چې هو! نوکله چې دبام سرته وخوت نوپه ژړاشو اوخپل نفس ته وايې چې ای نفسه ! اويا کاله دې دخدای پاک له داره عبادت کاوه اوس داويا کالونه وروسته په داسې جال کې واقع شوې چې که داعمل دې وکړ داويا کلونو خواري به دې ولاړه شي نوله به ضائع شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بام دبام په سر وګرځیده ترڅو د کوزیدلو لارپیداکړي
خولار نه وه. له ځان سره یې فیصله اونیت وکړ چې ددغه بام نه به
ځان اچوم مړ دې شم خوچې اخیرت مې خراب نشي ،داویا
کالوطاعت او عبادت مې ددغې ګناه له وجې خراب نشي.

کله چې ده دغورځیدلواراده وکړه خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ
حضرت جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ ته حکم وکړ چې زما دوست ،زماله ډاره
ځان هلاکت ته اچوي ترڅو ځان دګناه څخه وژغوري ،ځان وروره
سوه چې ګوره درنه خوږ نه شي. نوچې ده دبام نه ځان اچولو
حضرت جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ په وزرکې وینو اودزمکې په سرباندې
یې کینبود هغه سامان چې ده خپلو بچیانو ته روزي پرې
پیداکوله هم هلته په هغه کورکې ورنه پاتې شو

بیګاه چې کورته راغی ښځه ورته وایې چې څه دې راوړي ؟

دی ورته وایې چې هیڅ شی مې نه دي راوړي

ښځه ورته وایې چې هغه خپل سامان دې څه کړل ؟

ده ورته وویل چې هغه غلورانه وې وړل اوپه کورکې یې دومره
شی نه ؤ چې اور یې پرې بل کړی وای پخلی یې ورباندې برابر
وای

اخر داخپلې ښځې ته وایې چې هسې په تناره کې اوربل کړه
څکه هغه دهمسایه ؤ کورونه خفه کیږي که زمونږ په کورکې اور
بل نوي کیدای شي چې زمونږ په حال باندې خفه اوپریشانه شي
،مونږ ته به یې اندیښنه وي چې ددغوپه کورکې اورنه بلیږي
نودغه خواران دخوراک څه نه لري مونږ به خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

صبروکړو خواوربل کړه ،ښځې یې په تناره کې اوربل کړ،څۀ وخت بعد دهمسایه دکورښځه راغله هلته خو ګوګړ نه و دسکروټو په ذریعه به یې اورونه بلول ،ورته وایې چې په تناره کې څۀ سکروټې شته چې زه یې ویسم اوخپل اور وربانديبل کړم ؟

ددې تجارښځه ورته وایې چې هو هغه ښځه چې تناره ته ورغله دتناره سر یې لوڅ کړ که ګورې چې تنور تول له ډوډویو نه ډک دی او مړی پخې دي اوډیربهترین خوراک ده ،غلمینه مړی ده،دلته دغې ښځې ته یې غږ راوکړ چې ته ناسته یې مړی دې وسوځلې ،تولې پخې دي ،داښځه چې ورجګه شوه چې ګورې تنور دګرمو مړیونه ډک دی ،مړی یې راویستي ،داښځه پدې پوه شوه چې زمامیړه په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډیرګران دی نن چې دده سره هرڅه بد کړې دي دهغه په مقابل کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زمونږ په تناره کې غیبي مړی پیداکړې.

خوښځې ناپوه وې داخپل میړه ته کلکه شوه چې ته دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد دلویې مرتبې خاوند یې نوته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته سول وکړه چې دامسکنت زمونږ له کوره لرې شي چې اینده ژوندموپه راحت باندې شي . هغه ډیر ورته وویل چې دغه دسختې زندګۍ تیرو مسکنت اوفقرزندګي موښه ده څکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په به اخیرت کې ددې په مقابل کې انعامات اوبدلې راکړي . هغه ورته تینګارکوي چې نه اخرشپې داسړی جګ شو په لمانځه ودریده ښځه یې ویده ده دلمانځه نه بعدخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته سوال کوي چې ای رب تعالی !زما اهل اوزمابې مانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږدي ته مونږ ته دومره شی راکړې چې ظاهري مسکنت مولري شي دکور ګذاره ورباندې روانه شي ، په دې حال کې چې دی دعاکوي پاس دچت له طرف نه يولاس راکوزشو چې په دې لاس کې يوډېر قميتي غمی ايښی دی اوورته وويل شو چې درواخله ،ده چې داغمی وليده سمدستي يې داخپله ښځه په پښه وچوخوله چې هغه راويښه شوه هغې وويل چې څهٔ دي ده ورته وويل چې درواخلهٔ داغمی چې غوښت دې هغه ښځه ورته وايې چې ولي دې ويښه کړم ماخوب ليد چې اخيرت وي اوپه جنت کې يوه بهترينه بنګله وي ډېره ښايسته جوړه وي خوپوڅای پکې کنډو وي ماپوښتنه وکړه چې دابنګله د چا ده ملائکو راته وويل چې دا الله تعالی ستا خاوند ته تياره کړې ده .

ماورته وويل چې دايوځای يې ولي کنډوده هغوی راته وويل چې دابرخه يې په دنياکې وغوښته نوځکه موداخيرت بدله ورنه کمه کړه نوداښځه خپل خاوند ته وايې چې ستا داخيرت بنګلې زه نه خرابوم بيرته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته سوال وکړه چې دا شی لرې کړي خوچې زمونږ اخيرت خراب نشي ،بيادی سوال کوي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته هغه لاس پورته شو اوهغه غمی يې يوړ

[تنبيه الغافلين ، عربي ، المکتبة الحقانية ، ص ۳۲۳،۳۲۴]

دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره يې ګناه پرېښودله دچت نه يې ځان غورځولو خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دخپلې مهربانۍ له مخې ملائکه ورته راوليږله ددنيوي هلاکت نه هم بچ شو ،مسکنتۀ هغه شی يې چې دروزي سبب ؤ دهغه په مقابل کې غيبي روزي خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته پیدا کړه او دسوال په وخت کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده سوال قبول کړچې داسمان نه غمي ورته راغی بیرته یې بیا هم دعا قبوله شوه چې هغه غمی بیرته ورنه واخیستل شو.

د حضرت حبیب عجمي (قدس سره) دتوبې سبب اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه هغه ته د غیبي رزق راتلل

حضرت حبیب عجمي قدس سره دادوخت لوی تجار اولوی سودخور ؤ دومره دسود معامله یې وه چې دهرییگاه خوراک به یې دسود له شیانو نه پوره کاوه حتی لرګي به یې هم دیوچانه په سود راوړل.

یووخت کې حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ ناست ده وعظ اونصیحت کوي ،دی هم په هغه مجلس کې کیناست نوچې کله کیناست د حسن بصري رَحِمَهُ اللّٰهُ خبرو په ده باندې اثروکړ ،له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار ورته پیدا شوچې دګناه له وجې ته خوزمونږ اخیرت تباکیږي نودځان سره یې فیصله وکړه چې نوربه زه دسود معامله نه کوم ،توبه یې ویسته اودتوبې نه بعد یې خلکو ته اعلان وکړچې که دچاپه ماباندې څومره حق وي ماپه ناروا اوسود خوړلی وي راشئ چې خپل شیان بیرته درکړم ،خلک ورته راتلل ده خپله سرمایه بیرته وربانديې تقسیموله تردې چې دومره اندازه شی دده په کورکې هم پاتې نشوچې هغوی ته یې ورکړي نویوخپل لنګ یې په غاړه کې پاتې شو اودبنځې جامه یې په غاړه کې پاتې شوه پس

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دینه دی مجبوره شو مزدوري یې شروع کړه ،چې مزدوري به کوم کور ته به نفقه د مزدوري په روپو راوړم خوچې دکورنه راووت بیادحسن بصري رَحِمَهُ‌اللهُ دمجلس شوق ورسره پیداشو راغی دحسن بصري رَحِمَهُ‌اللهُ په مجلس کې تربیګاه ناست ده ،بیګا کورته لاړ هیڅ شی یې نه دی راوړی ښځه یې ورته وایې چې څه دي راوړل ؟ دی ورته وایې چې څۀ مې ندي راوړي صبا بیا دغسې بله ورځ بیادغسې اخیرښځه ورته وایې چې توله ورځ ځې بیرته بیګاته تش راځې کور کې خو هیڅ هم نشته دلوږې نه مړه شو

دی ورته وایې چې زه دیوداسې ذات مزدوري کوم چې ترې شرمیږم چې روپۍ ورنه وغواړم اوهغه ډیر عزتمن ذات دی هغه ډېرحلیم اوکریم ذات دی زما اجرت او مزدوري نه ضایع کوي، ماته خپله بدله راکوي خونن یې راته وویل چې لسمه ورځ به زه بدله درکوم لس ورځې سهار راځي دحسن بصري رَحِمَهُ‌اللهُ سره تربیګاپورې بیګاه کورته ځي چې کله لسمه ورځ شوه کورته چې راروان شو دحسن بصري صاحب دمجلس نه توبه لارې خدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ ته التماس کوي چې اې خدایه ! هغه وعده خوپوره شوه اوس به زه خپلې ښځې ته په ځواب کې څه وایم چې لس ورځې پوره شوې بدله ورنه وړم نوبیا به راته وایې چې په وعده کې درواغجن یې پدغه غم اوسوچ کې ده چې راغی کورته ګوري چې دکور نه دښه خوراک بوی پورته شو دیګ په نغري ایښی اوخوراک پکې پخیږي ،ښه مړۍ پخه شوې ده چې راغی وې ویل چې څه دي ؟ خپله یې ښځه ورته وایې چې هغه ذات چې تا یې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لس ورځې مزدوري کړې وه هغه نن دخوراکو په شیانوباندي اوښان بار راوړل دومره یې غله راوړه، دومره یې غوړي، دومره یې دپختن ترکاري راوړله اودومره یې روپۍ راکړې اودایې وویل چې حبیب عجمي ته ووایې چې هغه دتاچښتن وایې چې ته دې په خپله مزدوري کې کوشش کوه زه به دې په بدله کې کوشش کوم اجرت او مزدوري نوره هم به زیاته درکوم.

داملائکې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مقرروي هغه شی یې دده کورته چې راوړل. [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۵۹ / تا ۶۱ / چاپ ایران]

بیا هغه حضرت حبیب عجمي صاحب دومره په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ګران شو داسې لوی ولي خدای پاک ورنه جوړ کړ چې حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ په لارې روان دی دمانښام دلمانځه وخت شو جومات ته ورغی چې حضرت حبیب عجمي صاحب په جومات کې خلکو ته امامت کوي اوقرائت وایي، ده سلام وګرځاوه اودجومات نه یې دباندې (بهر) خپل لمونځ وکړ د شپې حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ رب تعالی په خوب ویني اوورته وایي چې ای رب تعالی دتارضا به په څه کې وي؟ خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایي چې که تا په حبیب (عجمي) پسې لمونځ کړی وای نوزه به درنه راضي وم، دی ورته وایي چې هغه خوعجمي دی دقرآن کریم حروف په ښه توګه نشي اداء کولی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وایي چې که عجمي دی هم خوحبیب ده حبیب، ته یې زړه ته ګوره چې دهغه په زړه کې له ماسره څومره اخلاص ده، دهغه له ماسره څومره مینه اومحبت ده. [تذکرة الاولیاء فارسی ص:۶۲ / چاپ ایران]

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ دده دتوبې په برکت باندې د غيبي رزق بندوبست کوي څکه دقرانکريم فيصله ده ﴿ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ۝ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ﴾ [سورة الطلاق] .

ژباړه : او هغه څوک چې ويريږي له الله تعالى څان ساتي له معاصيو وبه ګرځوي ده ته يو ځاى د وتلو (له دنيوي او اخروي غمونو نه) او رزق روزي به ورکړي (الله) ده ته له هغه (ځايه) چې ګمان به يې هم نه کوي دى .

نوغرض داده چې مونږ اوتاسې بايد دغه ذکر ددغې يوې ورځې دناستې ددغو عواقب وګورو چې پدغه مجلس بيا څه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ مرتب کوي کومه فايده پرې مرتبه کيږي

لکه مخکې موهم داذکرکړى ؤ چې کله قيامت شي جنتيان جنت ته داخل شي دوى ته به دنورممبرونه اوکرسى. کيښودل شي اوخوراکونه به ورته کيښودل شي دوى به دسختي حيرانتياپه حال کې وي بيا به دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه په دوى باندې غيبي غږ وشي چې نن خودحيرانتيا ورځ نه ده دتاسې د انعاماتو ورځ ده ولي داسې پريشانه يئ دغه جنتيان به ووايې الله تعالى له موږ سره يوه وعده کړې وه دهغې وعدې ورځ راغله که دهغې وعدې نتيجه او پا يله موږ ووينو چې هغه د الله تعالى د ديدار وه خداوند متعال ملائکوته ووايې چې دحجاب پردې پورته کړئ چې دغه بندګان زما ديدار وکړي داملايکې به ورته ووايې چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب تعالی ! ددوی په ډله کې خو ګناهګار خلک هم شته هغوی هم ستا د لیدلو وړ او مناسب دي ؟

رب تعالی به ورته ووایي چې که ګنهګارو خودوی زماذکر کاوه او ژړاکونکي ؤ ،دذکر په حالت کې یې ژړاوې کړې نودوی زما له پاره ژړلي دي ،زما د رضا له پاره یې ژړاوې کړې دي دهغې ژړاوپه برکت مادوی ته ټولې ګناوې وربښلې دي نو ملایکې به پردې پورته کړي نوچې هغه پردې پورته شي دخداوندمتعال ددیدار تجلیات او انوار به دومره خوندور وي چې دجنت په هیڅ یونعمت کې به دومره خوند نه وي لکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دیدارکې چې څومره خوند دی حتی چې ترڅوپورې درب تعالی دیداروي دغو جنتیانو ته دجنت دحورو دغلمانو دجنت دټولو انعاماتونه دغه جنتیان بې پروا شي هغوی ته به بالکل سوچ اوفکر نکوي بیا به رب تعالی ورته وایي چې اې بندګانو ! له مانه راضي یئ دوی به ورته ووایي چې ولې نه اې خدایه ! کوم شیان دي چې تا مونږ ته نه دي راکړي ؟ دجهنم نه دي بچ کړو ،جنت دې راکړ، دجنت انعامات دې راکړل ولې به نه یو راضي . رب تعالی به ورته وایي چې زه نور شی در زیات کړم ؟ دوی به ووایي چې اې خدایه پاکه ! نور به څه رازیات کړې ؟ دخداوندمتعال له طرف نه به اعلان وشي چې زه درنه راضي یم نورنه درنه خفه کیږم.

او په دې خو دټولو مسلمانانو عقیده ده چې دخدای پاک له رضا او خوشحالي نه بل غټ نعمت او خوند ور شی په جنت کې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

[ریاض الصالحین ص: ۵۲۶ بروایة مسلم ص: ۱۸۱ ، صحیح البخاري باب اثبات رؤیة المؤمنین ربهم فی الاخرة]

په دې فاني دنیا کې که څه هم نیک بنده ګان ښه عملونه ترسره کوي خو بیا دا خوف اوویره ورسره وي چې خاتمه یې خرابه نشي چې بیرته الله تعالی ورنه ناراضه شي لکن هلته خداوندمتعال اعلان کوي چې زه درنه راضي یم نورنه درنه خفه کیږم ﴿ وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ ﴾ [سورة التوبه آیت ۷۲]

له رضا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه هیڅ عبادت لوی نده که جنت ده هم دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضایوه نتیجه اوثمره ده نوکه سړی په یوه مجلس کې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درضا له پاره وژاړي اودخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ذکرپه اخلاص باندې وکړي اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې قبول کړي اوترې راضي شي ددغه بدله به بیاهلته په جنت کې سړي ویني بیا به ددغه مجلس نتیجه هلته ویني چې هلته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ خپل دیدار پدغه ژړا باندې مرتب کوي چې زما له پاره یې ژړل دخپلو ګناهونو نه یې توبه ایسته دذکر په حالاتو کې یې ژړاوې کولې نوزه دخپل دیدن تجلیات او انوار ورښکاروم تاسې پردې پورته کړئ چې زما دیدار وکړي.

الحمد لله مونږ په ذکر لګیایو اوداسې خلک په دا اوس - اوس حالت کې شته چې په سینما کې به ناست وي اوپه شرابوبه لګیاوي، په ګناهونوبه لګیاوي چې څوک داسې دفتنوپه دورکې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په کور کې په ذکرلګیاوي په حدیث شریف

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې راځي چې خداوندمتعال وايې چې زما زيارت کونکي زما ملاقات کونکی هغه څوک دي چې زما جومات ته راځي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايې چې دازما ميلمانه دي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايې چې دکورپه څښتن دالازمه ده چې دخپلو ميلمنوقدروکړي ؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده کوي چې تاسې زما ميلمانه يئ زه دتاسې قدرکوم چې سړی دښته فکر وکړئ چې درب تعالی کورته ورغلې اودهغه کريم اوسخې ذات ميلمه شوې اودده درسره وعده ده چې زه به دخپل ميلمه عزت کوم بيا به په دغه مجلس باندې څومره دخداوندمتعال رضا مرتبه کيږي بيابه کوم کوم انعامات په دغه مجلس باندې مرتب کيږي

نويوملت پنځه ملته څومره چې وي سړی دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه غافله نوي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره دخلکو مجلسونه او له هغوی سره ناسته ولاړه ترک کړي او دخدای تعالی کورته دالله تعالی ديادوني او په يوه عشق او ذوق سره يوځای کيږي نوبيا به ددغه نتيجه هلته په جنت کې معلوميږي دابه بياهلته په اخيرت کې معلوميږي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغو خلکوته څومره مقام ورکړی.

نوزموږ اوتاسې داوخت ډېر قيمتي وخت دی ،دډيرقميتي وخت قيمت بايد سړی وپيژني داوخت که پالتوتيرشي نوډيره لويه سزا به بياوي ،که داوخت په سم چوکاټ کې تيرشي نو بيا دسړي دخدای پاک له طرفه ډېر زيات انعامات په برخه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۱) مجلس

د وخت اهتمام د خداى جَلَّ جَلَالُهُ د نږديکت سبب ګرځي

ددې له پاره چې سړى خپل اوقات ضائع نکړي دشريعت موافق زندګي مختاره او غوره کړي داانسان مخکې تردې چې دشريعت پابند نه وي نودغه انسان په يونوم سره يادېږي اوبياچې دشريعت پابندي شروع کړي بيادغه انسان په بل نامه نومول کيږي.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُم چې په اسلام لانه ؤ مشرف شوي دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم تابع نه وو نوهغوى ته دجاهليت لقب ورکول کيدو، کافرومشرک اوجاهل ورته ويل کيدل لکن کله چې په اسلام باندې مشرف شول د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم لاربيي خپله کړه دهغه ارشاداتو مبارکوته يې غاړه کيښودله بيا هريوه ته داسې کرامات وريه برخه شول چې سارى يې نه لرلو.

له حضرت عبدالرحمن ابن ابوبکر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روايت دى وايي: چې حضرت ابوبکرصديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ماخوستن خپل کورته درې نفره ميلمانه بوتلل اوبيادى لاړ دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم ځاى ته ډېروخت بعدچې دى هغه ځاى نه راغى نودده بي بي مبارکه ورته وايې چې ددغوميلمنونه ته څه شي بند کړي ولي نه راتلي؟ چې هغوى ډوډۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوړلې وای. حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته وایې چې ولې تراوسه تا لا دوی ته ډوډۍ نه ده ورکړې؟ بي بي مبارکه ورته وایې چې ماډوډۍ ورکوله خودوی انکاروکړچې ترڅو صدیق اکبر رضي الله عنه نوي راغلی مونږ ترهغه پورې خوراک نه کوو.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه بي بي مبارکي ته حکم کوي چې په یوه وړه کاسه کې ډوډۍ راتیاره کړه کله بې چې ډوډۍ راواخیسته اودمیلمنومخې ته یې کېښودله حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ورته حکم کوي چې ماخوړلې ده تاسې یې وخورئ دادرې نفره میلمانه چې هره ګوله را اخلي دګولې لاندې ترهغه نه زیاته ډوډۍ نوره راپیداکیږي تردې پورې چې دادرې نفره میلمانه ماړه شول.

حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه خپلې بي بي ته وایې چې ته څه خیال کوې چې داډوډۍ څرنګه ده هغه ورته وایې چې والله ترمخکې نه اوس درې چنده زیاته ده بیاپه کورکې چې څومره کسان ؤ هغوټولو دامړې وخوړله دهغه نه بعدیې رسول الله صلى الله عليه وسلم ته ورولیږله،د نبي کریم صلى الله عليه وسلم په کورکې داډوډۍ ایښې ده وایې چې دیوقوم سره زمونږ معاهده وه دهغه قوم سره سهار زمونږمعاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت پرک شول دولس نفره دلته دنبي کریم صلى الله عليه وسلم کورته راغلل له هر سړي سره ډیر نفر ؤ والله اعلم نوهغه ډوډۍ یې وخوړله اوټول ورباندې ماړه شول [جامع کرامات الاولیاء/ج/۱/ص:۱۰۴]

دعقل په تقاضا خودې ډوډۍ ددریونفروکفایت هم نه کاوه ځکه ډېرکم شی ولکن حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه ته خداوندمتعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ دامنقبت ورنصیب کړ چې دده په برکت رب تعالی په هغه کاسه کې غیبي رزق زیات کړو .

دحضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ کرامت

امام رازي په تفسیر کبیرکې دسورت کهف په واقعاتوکې فرمايي چې کله دصدیق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ جنازه صحابه کرامو واخیسته حجري مبارکې دنبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې دوی راغلل دحضرت صدیق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ جنازه یې په غاړه ده نووایې السلام علیک یارسول الله ! هذا ابوبکر ﴾ یعنې سلام دې وي په تاای دالله رسوله دغه حضرت ابوبکر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ مونږ راوړ .ددوی ددغو الفاظویه ویلوسره خودبخود نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دحجري مبارکې دروازه ورته خلاصه شوه اوغیبي غږ حاضرینو تولو واوریده ویل یې: ادخلوا الحبیب الی الحبیب ﴾ داخل کړئ دوست خپل دوست ته . [تفسیر کبیرج ۷ / ص: ۴۳۳/ سورة الکهف .]

صدیق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ د رسول الله صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوست ؤ په هغه عاشق اودهغه محب ؤ په روایت کې راځي چې یووخت په مسجدنبوي کې نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صدیق اکبر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ اوعمرفاروق رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ له لاسوڅخه نیولی اووایې چې مونږبه په داسې کیفیت په ورځ دقیامت هم سره راپورته کیږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کرامات

حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په کتوپسې اوربانديې کړی ده څه شی پخوي حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورسره ناست دی چې ګوري دکتودننه څه اواز شروع شو اودا اواز په جوش شو دکنکې هلک داواز په شان تسبيح شروع شوه لکه يوکنکی هلک چې په داکتوکښې ناست وي.

اوله ډيره جوشه داکتونيغه نيغه وغورځيده لکه جذب چې انسان ته پيداکيږي چې کله په قرارشوه حضرت سلمان فارسي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته وايې اې ابودرداء ! وګوره داڅهٔ نادره پيښه شوه ،کتواوپه هغه کې اواز اوشو اوهيڅ شی ورنه تويه نشول حضرت ابودرداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورته وايې چې په تادې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحم وکړي که تاغږنه وای کړی نورکرامات به دې هم پکې ليدلی وای بياچې کله ډوډۍ په کاسه کې اچوي خوراک شروع کوي دغه کاسه هم په تسبيح لګياکيږي اوهغه طعام کوم چې په کاسه کې پروت دی هغه هم په تسبيح شروع کوي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرکوي.

[اخرجه البيهقي وابونعيم عن قيس قال بينها ابوالدرداء وسلمان ياکلان من صفحة اذاسبّحت ومافيها / حقايق عن التصوف الباب الرابع من ثمرات التصوف ص: ۳۶۹ .]

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوکاسه لرګی ده،جماد دی خوتسبیحات وایي اودوی یي اوري ،ډوډۍ په اوربوخ شوی شی ده خوتسبیح وایي اودوی یي اوري.

داحضرت ابودرداء رضي الله عنه یوصحابي ده دکوم شي چې دده سره تعلق راځي چې کتوه ده هغه هم په تسبیح راځي ،هغه کاسه هم تسبیح وايي هغه ډوډۍ هم تسبیح وایي

همدارنګه نبي کریم صلی الله علیه وسلم به چې ډوډۍ پورته کوله دده په لاس مبارک کې به یې تسبیح ویله .

[مشکوة المصابیح ج:۲/ص: ۵۳۸ /باب في المعجزات]

هغه پسه چې په خیبرکې رسول الله صلی الله علیه وسلم ته پوخ شوی اوزهرورولیدلي ؤ هغه پوخ پسه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په خوله کې اواز کوي چې مامه خوره په ماکې زهرګډشوي دي .

[مشکوة ج:۲/ص: ۵۴۱ / باب المعجزات]

حضرت حمزه رضي الله عنه له شهادت نه وروسته هم کرامات ښکاره کړي دي

دحضرت حمزه رضي الله عنه قبرته یوڅوک ورغلل سلام اچوي چې السلام علیکم ؛ دقبرنه په لوړاواز سره غږ ورته کیږي چې وعلیکم السلام ،په قبرکې دی شهیدده لکن په دومره اواز باندي چې سړی یي په غوږو اوري بیرته جواب ورکوي . دحضرت حمزه رضي الله عنه په ځنګ کې یې واړول اوبیایې یونفرپیرې ته مقرر کړ او پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ونډه شول دايو دچوکيداري په انتظارناست ده چې څوک دښمن حمله ونکړي دا ناست صحابي وايې چې ګورم يو سړی په آس سپور ده چې داځومره ملګري چې زمونږ پراته دي ددغو نه داسې ګرد راتاويږي وايې يو وار دسوستياله وجې نه کيناستم چې څه يې کوې؟ بيامې وويل چې کله ورجګ شوم اوورنږدې شوم غږمې ورباندې وکړ چې ته څوک يې؟ هغه راته ويل چې يووار زمونږ سره واره وې اوبيا مونږه خفه کوې چوکيداري په خپله کوې زه حمزه بن عبدالمطلب يم چې تاسې زماپه څنګ کې پراته يې زه به دتاسې چوکيداري کوم مونږ به نورنه څوروې، بې خوبي به تاسې نه کوې ،تاسې به ويده کيږې

(اسدالغابة) ليکي چې يوڅوک ورته سلام اچوي، دی ورته دقبرنه ځواب ورکوي اودخواب نه بعد ورته وايې چې دتازوی به پيداکيږي اوپه هغه باندې به حمزه نوم ږدې خپل نوم ورښيي،دده دحمل بشارت ورکوي چې هم بچی ده اونر ده، دا انسان ته داکرامت دځۀ په وجې پيدا وه؟ داددغه وجې نه چې دوی اوقات نه ضائع کول ،ددين اودشريعت پابند ؤ،داسې ډير واقعات په قرآن کريم او نبوي احاديثو کې ذکر شوي دي

حضرت بي بي مريم يوه ښځه وه په قرانکريم کې ددې کرامات بيانيږي دحضرت ذکريا عَلَيْهِ‌السَّلَام نه بغيريل څوک ورتنه وتل هم نه، په ژمي کې يې دوړې ميوې ليدې ،په اوړي کې يې دژمي ميوې ورسره ليدل کيدې ،داکرامات په قرانکريم سره ثابت دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمایي: ﴿ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ﴾ [سورة ال عمران آیت: ۳۷]

ژباړه: پس قبوله کړه دا (مریمه) رب د دې (دنارینه په ځای) په ښو قبلولو سره او زرغونه (لویه) یې کړه په زرغونولو (لویولو) ښو سره او (الله) کفیل وګرځاوه دې لره زکریا عَلَيْهِ السَّلَامُ هر کله به چې ننوت دې ته زکریا عَلَيْهِ السَّلَامُ په محراب (په عبادت خانه) کې نو موندله به یې له دې (مریمې) سره څه روزي (یعني میوې دژمي په اوړي، او میوې د اوړي په ژمي کې)

د نېکو خلکو د ملګرتیا له وجې سپی هم جنت ته داخلیږي

اصحاب کهف درې سوه نه (۳۰۹) کاله په یو غارکې پراته انسانان، خو ددین په بنیاد باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره شرافت ورکړی ؤ چې په دومره ډېروخت کې نه ددوی وجودونه خوړېنیږي، نه ورستیږي اونه چنجي کوي، حتی دسبزي پاڼو په شان په یو طرف اوبل طرف باندې اوړي، دا احترام خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغو انسانانو ته دځه له وجې ور په برخه کړي وو ددغه دین په خاطریې وریه برخه کړي ؤ، دا خوځه کوي چې خپله اصحاب کهف خو مسلمانان ؤ، ددین په حمایت کې دومره عزتمند کړل هغه سپی چې ددوی سره ملګری شو هغه ته هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقام نصیب کړلکه چې ددوی وجودنه چې (۳۰۹) کاله نه خراب کیدل ویده و، هغه سپی یې هم داسې ؤ.

الله تعالی فرمایي: ﴿ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ ﴾

[سورة الکهف آیت:۱۸]

ژباړه: او سپی د دوی (د دوی په مخ کې ورته پروت دی چې، غځوونکی دی (زمکه) د دواړو ځنګلو خپلو په خولې د غار کې.

نوقرانکریم دهغه سپی کرامت بیانوي چې هغه سپی چې ددوی په څنګ کې پروت ده هغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره عزتمند وګرځاوه چې دنیکو خلکو په ملګرتیا او جوار باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیا په سپې کې هم کرامت پیدا کوي.

سگ اصحاب کهف روزی چند

پی نیکان گرفت مردم شد

وایې داصحاب کهف سپی یو څوورځې دمسلمانانو دښو خلکو لمن ونیوله دانسانانو په جمله کې شمار شو، په قیامت کې به هغه هم دیوانسان په شکل خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه جنت ته داخلوي.

دخداوندمتعال په خزانو کې خوښه کمبوت نشته هسې جنت ته یوه بهانه غواړي، یوه ته خداوندمتعال توفیق دنیکي ورکړي، بل ته نفس په محبت او تعلق هلته په قیامت کې ورسره یو ځای کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،سپی ورسره یوځای کوي،نوانسان چې دنیک انسان سره تعلق لري بیابه په انسان کې دغه شرافت نه پیدا کیږي.

غرض داده چې که مونږ اوتاسې داخپل اوقات ضائع نکړو ددغواوقاتوقدرپه دنیاکې معلومیږي اخیرت خوځه کوې، یقیناً سړی چې دا دخپل ځای نه مسافرشي بل ځای ته لاړشي بیامعلومات ورته کیږي چې هغه طالبان ،هغه ملګري هغه د ذکر حلقې چې مونږ یوپنځه میلته یالس میلته دخداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ په ذکر سره یوځای کیدواوس هغه څوک نه پیدا کیږي چې زه ختم ورسره وکړم ،یا دخیر خبرې ورسره وکړم دېرداسې مشائخ کرام دي چې دداسې مجلسوپه ارمان دي اوزه درته قسم کوم چې هروار زه ددغه ځای نه په سفرتللی یم چې ددنیاداحترام په وجه بنه احترامونه خلک راته راکوي، بنه خوراکونه راته راکوي خو هغه خوندچې پدغه مجلس کې پیداکیږي ،دملګروپه مجمع کې پیداکیږي هغه بیاماهلته په پلاونواوچرګانوکې نه دی لیدلی ،دادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین کې عشق ده ،محبت ده پدغه کې خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ځکه دغه کرامت پیداکړی چې هلته انسان ته سکون پیدا کیږي.

حضرت نورالمشائخ (قدس سره) له مرګ نه وروسته هم کرامت ښکاره کړی

مولوي صاحب جازب چې په بنوکې دټانچی بازاردجومات امام و قصه یې راته کوله چې دنور المشائخ صاحب په وخت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دده مريد ده ،دهغه مريد عالم وظائف خلاص ؤ په خپل کارېسې
يې وليږه ارغنداب ته اوچې له هغه خوانه راوګرځي بيا به
دتادخلافت دستاربندي کوم کله چې هغه لاړ دپښوسفرونه ؤ بيرته
چې بياراغی نوشل شپې تيرې شوې وې چې حضرت نورالمشائخ
صاحب وفات شوی و ،دی راغی اوقبر ته يې کيناست اوپه مراقبه
کې ژاړي چې تاخوماته ويل چې ته راوګرځي زه به دتادستاربندي
کوم اوس ته لاړې زه پاتې شوم ماته به دستار بندي څوک کوي؟

نودحضرت نور المشايخ (قدس الله سره) له قبر مبارک نه لاس
راووت يوه چوپانه ،يوه خولۍ اويوپټکی دادرې سره يې ورکړل
،حضرت ضياء المشائخ صاحب چې دکورنه په تيزي راغی دی چې
دزيارت نه ورووت هغه تبسم کوي ورته وايې چې دريې کړل وايې
هو! بيا ددستار بندي پر مهال حضرت ضياء المشايخ رَحِمَهُ اللهُ په
هغې خولۍ هغه پټکی وروتړلو او هغه چوپانه يېورواغوستله.

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دکوچي له پاره په قبر کې مغفرت غواړي

﴿ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾ ﴾ [سورة النساء آيت ۶۴]

ژباړه: او كه بېشكه دغه (منافقان) كله چې ظلم وكړي دوی
پرځانونو خپلو (په منلو د حكم ستا) راغلي وی تاته پس مغفرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتی وی دوی له الله تعالی او مغفرت غوښتی وی دوی ته رسول (دالله هم) نو خامخا به موندلی ؤ دوی الله ښه قبلوونکی دتوبې ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره).

یعنې داداستبعاد خبره نده رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي چې څوک ګناه وکړي بیاتاته راشي ته ورته مغفرت وغواړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هغوته مغفرت وکړي.

تفسیر جلالین واقعه رانقل کړی چې یو اعرابي ده څه ګناه ورنه شوې راروان ده چې هلته زه ورشم دده په حضورکې چې دی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله وګرځوم چې دی هم زما له پاره د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دعاوکړي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مې مغفرت نصیب کړي چې دی راته رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دنیانه منتقل شوی نوبیا دده دقبر په څنګ کې ودریده اوورته وایې چې په تاباندې خدای پاک کلام نازل کړی په هغه کلام کې دا آیتونه دي چې څوک ګناه وکړي ته مغفرت ورته وغواړي نوزه به هغه وبښم زه خوتاته راغلی یم اوته نه یې چې ماته مغفرت وغواړي نوزه تاته وایم یارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې ته ماته په قبرکې مغفرت وغواړه. نو له قبر په لوړ اواز ورته وویل شول تاته مغفرت اوډګناهونو ښښنه وشوه.

[تفسیر جلالین ج: ۱/ ص: ۸۰ حاشیه ۱۴ اوتفسیر مدارک ج: ۱/ص: ۳۲۰ مکتبه انوارالقرآن]

داهرانسان چې خداوندمتعال ته عزتمندکیږي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین پاندې عزتمندکیږي که نه وي بذات خود پیغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ هم یوانسان ده،صحابه رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ هم انسانان دي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي هم يوانسان ده لكن داسې انسانان دي چې څوک خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته بياګران شي دهغه چې بيا څوک مخالفت كوي خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ اعلان دجنګ ورسره كوي، :د بخاري شريف حديث ده. نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه حكايت كوي :﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ اللهَ قَالَ: مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ،﴾ [صحيح البخاري \ ج ۱۲ \ ص ۹۶۳]

ژباړه : له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دى وايي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي چې الله تعالى فرمايي چې : څوک زما له ولي سره دښمني كوي له هغه سره زمادجنګ اعلان دى. دا انسانان په خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيا دومره ګران دي، چې دفاع يې هغه لايزال ذات كوي چې تر هغه بل زوره ذات نشته.

د حضرت خالد بن وليد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ كرامت

حضرت خالد بن وليد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ته يوجاسوس راځي اوداسې دزهرو بوتل ورسره ده چې څرنګه يې سرى خولې ته كړي سمدستي يې وژني پدغه نيت يې را اخيستى كه زه ګرفتارشوم دستي به يې خولې ته كړم اوتيروم به يې چې مسلمانان ماته تكليف رانكړي.

حضرت خالدبن وليد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هغه جاسوس ونيواودا دزهروبوتل يې ورنه واخيست ورته وې ويل چې داڅه دي ؟ هغه ورته وويل چې دا (سم عاء) يعنې داداسې زهر دي چې سړى يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړف کړي سمدستي مړ کيږي حضرت خالدبن وليد رَضِيَاللهُعَنْهُ ورته وايې بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ دزهرو بوتل يې ټول وڅښلو يو غړپ هم پکې پاتې نشول سره له هغه په حضرت خالد بن وليد رَضِيَاللهُعَنْهُ باندې هيڅ اثر ونه ليدل شو اوهغه جاسوس يې خوشې کړ خپل قوم ته بيرته چې لاړ اوورته وايې چې ګورئ په اسلام مشرف شي چې والله دايوداسې قوم ده چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دومره عزت ورکړی چې هغه زهرهم په دوی باندې اثرنکوي څکه دغه خالدبن وليد رَضِيَاللهُعَنْهُ دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددوستانو له جملې نه ده.

[اخرج البيهقي وابونعيم عن ابى السّفر قال : نزل خالد بن وليد الحيرة فقالوا له احضرالسّم له سقيكه الاعاجم فقال ايتونى به فاخذه بيده وقال بسم الله وشربه فلم يضره شيأ تهذيب التهذيت لابن حجرج: ۳/ ص: ۱۲۵]

الله تعالى يې حفاظت کوي داسې مقامات چې خداوندمتعال انسان ته په دين ورکوي خوچې څومره زيات کوشش کوي سړی دغومره هغه انسان خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ته ډېرنږدې کيږي، الله تعالی بيا دغه انسان ته ددنياعزت چې کرامت ورته ويل کيږي هم ورنصيب کوي اوداخرت عزت هم ورنصيب کوي

مونږبه کرامت نه غواړو په دې نيت کوشش په طاعت اوعبادت کې نه کوو چې زمانه دې يوڅه کرامت ښکاره شي څکه کتاب ليکي: كُنْ طَالِبُ الْاِسْتِقَامَةِ وَلَاتَكُنْ طَالِبُ الْكَرَامَةِ فَاِنَّ رَبَّكَ يَطْلُبُ مِنْكَ الْاِسْتِقَامَةَ وَنَفْسَكَ يَطْلُبُ مِنْكَ الْكَرَامَةِ.

[احياء العلوم ج: ۵/ ص: ۸۳ . کتاب عوارف المعارف]

(c) ketabton.com: The Digital Library

یعنې داستقامت طلبګار اوسیږه چې په دین ځان برابروه، کرامت مه غواړه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له انسان څخه په دین کې استقامت غواړي اوشیطان ورنه کرامت غواړي . ځکه چې په کرامت کې دځان برخه وي بیا به نفس غټ ورته ښکاره کیږي.

نودا اوقات دېرقیمتي دي بیا په ژوندون کې داسې افسوس پدغه حالت را روان ده نویوورځ چې سړي ته موقع پیداکیږي بایدهغه یوورځ غنیمت وشمېري اووخت ضائع نه کړي.

نوپه هرځای کې به سړی دعبادت کوشش کوي اودنیکو خلکودپیداکیدلوکوشش به کوي اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته په زارئ اوعاجزي کوي چې څوک خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مقبول وي بیا به یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هر وخت مګری وي چې له خدای پاک سره دې اشنا یې او تعلق جوړ شي نور خلک څه کوي.

اوکه خداوندمتعال ته څوک مقبول نه وي بیابه په خپل کورکې هم منفور وي خپل پلاراوموربه څینې بیزاره وي ،ښیراه به ورته کوي خپل قریب به ورنه بیزاره وي، ښیرابه ورته کوي، اوالله تعالی ته چې څوک مقبول شوبیابه پردې خلک چې نه یې قوم وي نه خپل وي هغوی به دعاورته کوي.

دحضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت

مولویصاحب جاذب ویل چې په لاهورکې اوسیدم دحضرت صاحب یو ورور خواجه محمد عثمان صاحب په لاهورکې وفات شوی ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی وایې چې حضرت محمد اسماعیل جان آغاصاحب راغلی ؤ دجومات له چت نه راکوزیده دده دمخ نه چې انوار پورته کیدل خلکو سره له دې چې چا ور معرفي کړی هم نه ؤ چبغې یې وهلې دغسې دده په پښوکې رغړیدل نه یې پیژانده اونه یې دعلاقې و.

په یوکتاب کې مې دیوعالم واقعه لیدله چې دی به کله جومات ته راغی دده له مخ نه به داسې تجلیات اوانوار پورته کیدل چې په شپه کې به دده دمخ رڼاته کتاب کتل کیده.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په واقعه کې راځي چې حضرت ام المؤمنین وایې چې زمانه ستن ولویدله او رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پوښتنه وکړه چې څه شی درنه ولویده؟ ماورته وویل چې ستن رانه ولویده رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تبسم وکړ،دده له غاښونو مبارکو څخه دومره رڼاپورته شوه چې ما دهغې رڼا په ذریعه ستن پیداهم کړه اوتار مې هم پکې وپیا یلو.

داکمالات چې په اولیاء کرامو کې پیداکیږي داټولې معجزې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د دهغه دمتابعت نتیجه ده، دهغه متابعت له وجې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سړي ته دغه مقام پیداکوي.

نوکوشش باید داوکړو چې داحالات ترک نکړو ډېر دوظیفو ملګري چې دداسې ماحول نه چې هلته دذکرحلقې وي چې دهغونه جداشي نوبیا اکثره سستیا پکې راشي وظیفې ترک شي.

داموږ چې کله چیرې لاړشو هلته ډېر داسې خلک وینو چې دوظیفوډېر سبقونه یې حاصل کړي وي لکن چې دسبق پوښتنه ورنه کوي چې نفي اواثبات په کومه طریقه کیږي یایې طریقه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیره وي ترجمه یې ورنه هیره وي ځکه خوغفلت وي هلته خوبې زیاتې داخیال وي چې څوک شته نه چې وعظ اونصیحت حلقه دذکروي سوستیا کوي هرڅه ورنه پاتې وي .

ځکه دوی خو داګومان کوي چې خلیفه صاحبان نشته نو اتې به وظیفي هم نه کوو که هغه ؤ نو ذکر به کوو اوکه نه نه به یې کوو ذکرخو دالله تعالی ده هغه په هروخت کې ده .

رسول الله ﷺ چې ددنیانه منتقل شو او په صحابه کرامو کې هم دغه اوازه خپره شوه نو په دوی باندې داسې غم راغی دحضرت عمر رضی الله عنه عقل کارپرې بنود. حضرت عثمان رضی الله عنه په ژبه ګونګ شو څه یې ویلې نه شوای ، حضرت علي (کرم الله وجهه) پښو یې کارپرېښود شل شو .

اوډېرصحابه کرام رضی الله عنهم داسې شول چې لیونیان شول لکن صدیق اکبر رضی الله عنه پورته کیږي خطبه وایې چې چاد رسول الله ﷺ له پاره عبادت کاوه هغه خو له دې فاني دنیا نه دتل پاتې ژوند په لوري ولاړ خوکه چادخدای پاک جل جلاله له پاره عبادت کاوه نو هغه ژوندی دی هغه نه مړکیږي .

[احیاء العلوم ج: ۴ / ص: ۶۳۲ / باب ذکر الموت ومابعده / الرحیق المختوم پښتو ص: ۷۰۱ الی ۷۰۲ / مکتبه فارقیه]

نوموږ دا ذکر دالله تعالی له پاره کوو هغه په هرځای کې زموږ په ذکرخبرده ثواب به راکوي علم ورباندې لري تريوه ځایه پورې بایدخبره خاص نشي تعلقات باید قطعه نشي چې دسړي وس رسیږي دنیکو خلکو سره که په ورځ کې سړی لیدلی شي باید

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځ کې یې ووینې او که په ورځ کې توان نه وي نو په جمعه کې
که په جمعه کې یې هم نشي لیدلی نو په میاشت،
دریو میاشتو کې دخپل وس سره موافق باید دخپل مرشد زیارت
وکړي او دالله تعالی سره خو تعلق او تړاؤ باید په هیڅ صورت او
وخت کې قطعه نشي.

په قرانکریم کې راغي ﴿ فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ ﴾ [سورة البقره آیت ۱۵۲]

ژباړه: تو یاد کړئ (تاسې) ما (په قلبي او بدني طاعت سره)
نو زه به هم یاد کړم تاسې (په ثواب سره).

دلته مفسرین لیکي چې که څوک الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ نه یادوي
بیا الله تعالی هم دغه سړی نه یادوي الله هم پدغه سړي باندې
رحمت نه کوي، څوک چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یادوي هغه دی
یادوي څوک چې ولې یادوي تګ اوراتګ کوي، کتابونه یې ګورئ
هغه دی یادوي.

زه سراج المشائخ احمد ضیاء خلیفه صاحب ته ورغلی وم بیا
ده دادپنج کتاب په حاشیو کې اشعار راغي نو هلته یوه مصری
چې په پښتو ژبه لیکلې وه هغه یې وویله چې:

که راته ګوري درته ګورم
که راته نه ګوري پروا دې نه لرمه

که خدای تعالی ته څوک ګوري نو الله تعالی هم ورته ګوري
رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او اولیا ؤته چې څوک ګوري هغه ورته هم،
ګوري او که نه ورته ګوري بیا یې پروا نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مونږ خپله لا رهغه خپل عشق ترک نکړو بيا که ددنيا په هرسرکې يو ددوی به مونږ ته فايدې رسيږي او که زمونږ له طرف نه تګ اوراتګ که زمونږ له طرف نه صحبت قطعه شو کمزوري منځته راغله بيا به دهغه طرف نه هم هغه فيوضات چې مونږ ته راځي هغه به کمزوری کيږي.

الله الله الله

الله

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ.

وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ اَجْمَعِيْنَ (آمِيْن)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library